MICHAEL CUNNINGHAM

GECE İNERKEN

ROMAN

Çeviri: PÜREN ÖZGÖREN

CAN

MICHAEL CUNNINGHAM

GECE İNERKEN

Can Yayınları 1977

By Nightfall, Michael Cunningham
© 2010, Mare Vaporum Corp.
© 2011, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.
Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mayıs 2011
Bu kitabın 1. baskısı 3000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design
Kapak resmi: © iStockphoto.com / Ekely

Kapak baskı: Azra Matbaası
İç baskı ve cilt: Ekosan Matbaası

ISBN 978-975-07-1311-8

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com

MICHAEL CUNNINGHAM

GECE İNERKEN

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Püren Özgören

Michael Cunningham'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Saatler, 2000
Dünyanın Sonundaki Ev, 2003

MICHAEL CUNNINGHAM, 1952 yılında Cincinnati, Ohio'da doğdu. Üniversite ve yükseklisans öğrenimini Stanford Üniversitesi ve Iowa Üniversitesi'nde tamamladı. Iowa'daki öğrenciliği sırasında *Atlantic Monthly* ve *Paris Review* dergilerinde kısa öyküleri yayımlanmaya başladı. Beyazperdeye de uyarlanan ünlü romanı *Saatler* ile 1999'da Pulitzer Roman Ödülü, PEN/Faulkner Ödülü, Gay, Lezbiyen, Biseksüel ve Transseksüel Roman Ödülü'nü aldı. *Dünyanın Sonundaki Ev*, *Golden States* (Altın Devletler), *Flesh and Blood* (Kanlı Canlı), *Specimen Days* (Örnek Günler) adlı romanların yazarı olan Cunningham, Provincetown, Massachusetts Güzel Sanatlar Merkezi'nde ve Brooklyn College'da yaratıcı yazarlık dersleri verdi. New York'ta yaşayan yazar şimdi de Yale Üniversitesi'nde yaratıcı yazarlık dersleri veriyor.

PÜREN ÖZGÖREN, 1984'ten bu yana, aralarında Yukio Mişima'nın *Bereket Denizi Dörtlemesi*, Henry Miller'ın *Çılgın Üçlü*, Lawrence Durrell'ın *Kara Defter*, Ernest Hemingway'in *Cennet Bahçesi*, Toni Morrison'ın *Cennet* ve *Sevilen*, Susan Sontag'ın *Amerika'da*, Halit Hüseyni'nin *Uçurtma Avcısı*, Janet Wallach'ın *Çöl Kraliçesi* adlı kitaplarının da bulunduğu pek çok yapıtı dilimize kazandırdı.

Bu kitap Gail Hochman ve Jonathan Galassi için

"Güzellik, terörün başlangıcından başka bir şey değildir."

RAINER MARIA RILKE

Bir parti

Mistake[1] bir süreliğine kalmaya geliyor.

"Mizzy'ye kızgın mısın?" diyor Rebecca.

"Tabii ki hayır," diye yanıtlıyor Peter.

Turist faytonlarını çeken, yaşı belirsiz atlardan birine, Broadway'in yukarısında bir yerde araba çarpmış, bu kaza ta Liman İşletmesi'ne kadar bütün trafiğin kilitlenmesine yol açmış, buysa Peter ile Rebecca'nın gecikmesine neden olacak.

"Belki de ona Ethan deme vakti geldi," diyor Rebecca. "Ona bizden başka Mizzy diyen kalmadığına, her bahse varım."

Mizzy, yani Mistake'in kısaltılmışı.

Taksinin dışında, güvercinler bir Sony reklam panosunun yanıp sönen mavisinde, yüksek sesle gurulduyorlar. Yere kadar uzanan, kirli paltolu, yaşlıca, sakallı, kendince bir haşmeti olan bir adam (heybetli, topluca bir Buck Mulligan?), içinde çeşitli şeyler bulunan, çeşitli çöp torbalarıyla dolu bir alışveriş arabasını itiyor, otomobillerden çok daha hızlı yol alıyor.

Taksinin içinde, havayı bir oda parfümünün uyuşuk-

1. (İng.) Hata, yanlışlık. (Ç.N.)

çasına baskın kokusu doldurmuş; alttan alta çiçeksi bir rayiha, ama akla "baygın" diye nitelenebilecek, kimyasal bir bileşimden daha fazlasını getiremediği de kesin.

"Ne kadar kalacağını söyledi mi sana?" diye soruyor Peter.

"Emin değilim."

Kadının bakışları yumuşuyor. Mizzy (*Ethan!*) için gereğinden fazla endişelenmek, bir türlü kıramadığı bir alışkanlık.

Peter konuyu uzatmıyor. Kim bir partiye bir tartışmanın ortasındayken gitmek ister ki?

Midesi bulanıyor, kafasının içinde bir şarkı sekmekte. *Yelken açtyorum uzaklara, bakir denizde ucu açık bir rotaya...* Bu da nereden çıktı şimdi? Üniversiteden beri *Styx* dinlememişti.

"Ziyaretine bir sınır koymalıyız," diyor.

Kadın içini çekiyor, elini hafifçe erkeğin dizine bırakıyor, camdan dışarıya, artık bir gıdım ilerleyemedikleri Sekizinci Cadde'ye bakıyor. Rebecca keskin, güçlü yüz hatlarına sahip bir kadın – sıklıkla güzel bulunuyor, ama "sevimli" asla. Peter'ın hasisliğini hoş görürcesine, onu bu yüzden avuturcasına yaptığı şu küçük jestlerin farkında olabilir de olmayabilir de.

Başımın üstünde bir melek topluluğu belirdi.

Peter dönüp kendi camından dışarıya bakıyor. Yan şeritteki arabalar da milim milim ilerlemekte. Hafiften hırpalanmış, Toyotamsı, mavi bir şey yanları sıra sürünmekte, içi genç erkeklerle dolu; yirmili yaşlardaki, şamatacı gençler bangır bangır bir müziğin sesini öylesine açmışlar ki, Peter yaklaşırlarken, gümbürtünün taksiyi sarstığını hissediyor. Arabaya altı, yo yedi kişi birden sığışmış, sesleri duyulmasa da, bir ağızdan bağırıyor ya da şarkı söylüyorlar; cuma gecesine hazırlanmış, yerinde duramayan, azgın delikanlılar, saçlar çatal çatal jölelenmiş, şama-

ta yaptıkça, ellerini kollarını salladıkça, şurada burada gümüş kabaralar, zincirler parıldıyor. Onların şeridindeki trafik açılıyor, araba yanlarından geçip giderken, Peter arka koltukta tepinen dört kişiden birinin aslında yaşlı bir adam olduğunu görüyor, görür gibi oluyor; adam uçları diken diken, siyah bir peruk takmış, diğerleriyle birlikte haykırsa, itişip kakışsa da, dudakları ince, yanakları çökük. Kolunu, yanına sıkışmış delikanlının ensesine doluyor, kulağına bir şeyler haykırıyor (Peter'ın gözüne ilişen o anlık parıltılar, diş kaplamaları mı?); sonra, akan trafikle birlikte, uzaklaşıyorlar. Hemen ardından da, çıkardıkları gürültünün halesi, peşleri sıra çekiliyor. Şimdi taksinin yanında, bir teslimat kamyonetinin kahverengi cüssesi var; üzerinde bir çiçek firmasının altın yaldızlı, ayakları kanatlı tanrısı. Çiçekler. Biri çiçek almak üzere.

Peter, Rebecca'ya dönüyor. Delikanlı kılıklı, yaşlı bir adam, *birlikte* gözlemlenecek bir şey; sonradan anlatılacak bir öykü değil, öyle değil mi? Dahası, onlar hırçınlaşabilecek bir tartışmanın arifesinde değiller miydi? Uzun bir evlilikte, her çeşitten havayı, ortamı koklamayı öğrenirsin.

Rebecca onun ilgisini yeniden taksinin içine çevirdiğini hissetti. Erkeğe boş gözlerle bakıyor, onu görmeyi pek de beklemiyormuş gibi.

Karısından önce ölürse, kadın bulunduğu herhangi bir odada, onun bedenden ayrılmış varlığını sezebilecek mi?

"Merak etme," diyor Peter. "Onu sokağa atacak halimiz yok ya."

Kadının dudakları ciddiyetle büzülüyor. "Yo, gerçekten, ona *bazı* sınırlar koymamız gerek," diyor. "Canının her çektiğini, her seferinde ona sunmak, hiç de iyi bir fikir değil."

Bu da ne şimdi? Ansızın, yolunu yitirmiş kendi kardeşi yüzünden *onu mu* paylıyor bu kadın?

"Sence yatılı misafirlikte makul süre ne kadardır?" diye soruyor; sesindeki hiddeti karısının fark etmediğini görünce, afallıyor. Bunca zaman sonra, nasıl olur da birbirlerini bu kadar az tanırlar?

Rebecca duraksıyor, düşünüyor, sonra unuttuğu bir angaryayı anımsamışçasına, çabucak öne eğilip şoföre soruyor: "Bunun atla ilintili bir kaza olduğunu nasıl anladın?"

Peter kapıldığı ani kızgınlık nöbetine karşın, kadınların erkeklere böyle, kavga filan aranmaksızın, dümdüz sorular yöneltme becerilerine hayranlık duymadan edemiyor.

"Taksi durağındaki sevk görevlisi haber verdi," diyor sürücü, bir parmağını kulaklığına doğru sallayarak. Kel kafası esmer ensesinin kaidesine vakarla oturmuş. Onun da, elbette, kendi hikâyesi var ve bu hikâye, aracının arka koltuğundaki iyi giyimli, orta yaşlı çifti kesinlikle içermiyor. Ön koltuğun arkasındaki levhaya göre, adı Rana Saleem. Hindistan? İran? Geldiği yerde belki de bir doktordu. Ya da bir işçi. Ya da bir hırsız. Bilmenin yolu yok.

Rebecca başını tamam anlamında sallıyor, koltuğunda geriye yaslanıyor. "Benim aklımdan geçenler, başka tür sınırlamalar," diyor.

"Ne tür?"

"Sonsuza kadar başkalarına yaslanamaz. Hem, biliyorsun, hepimiz şu malum şey için kaygılanıyoruz."

"Sence bu konuda ablası ona yardımcı olabilir mi?"

Rebecca gözlerini kapıyor; şimdi, *şimdi* alındı, iyi mi, tam da kocasının tek amacı şefkat göstermekken?

"Niyetim iyiydi," diyor Peter. "Yaşamını değiştirmesine yardım edemezsin, bunu kendisinin istemesi lazım. Demek istediğim, bir uyuşturucu bağımlısı, dipsiz kuyuya benzer."

Kadının gözleri hâlâ kapalı. "Tam bir yıldır uyuşturucu kullanmıyor. Ona uyuşturucu bağımlısı demeye ne zaman son vereceğiz?"

"Hiç dedik mi, emin değilim."

Peter mutaassıplık mı taslamaya başladı yoksa? Tanrı bilir nereden kaptığı, şu 12 aşamalı, tartışılmaz gerçeklik önermesini mi yumurtluyor?

Gerçeğin sorunu, genellikle ılımlı ve basmakalıp olmasıdır.

"Belki biraz durulmaya, istikrara kendisi de hazırdır," diyor Rebecca.

Eh, belki. Mizzy yolladığı elektronik postada, sanatla ilgili bir şey yapmak istediğini haber verdi. Sanatla İlgili Bir Şey, yani inandırıcı, ciddi bir niyet beslemediğini her haliyle belli ettiği bir uğraşı. Önemli değil. Mizzy'nin yaratıcı, işe yarar en küçük bir eğilimini dile getirmesi bile, insanları (bazılarını) memnun ediyor.

"Öyleyse, aradığı istikrara kavuşması için elimizden geleni yaparız," diyor Peter.

Rebecca onun dizini sevgiyle sıkıyor. Kocası aferin'i hak etti.

Arkalarında, biri kornaya basıyor. *Bunun* ne işe yarayacağını sanıyor acaba?

"Burada inip metroya mı binsek?" diyor karısı.

"Geç kalmak için mükemmel bir gerekçemiz oldu."

"Bu durumda, *geç* kalkmamız mı gerekecek dersin?"

"Kesinlikle hayır. Mike kafayı bulup sana musallat olamadan, seni oradan çıkaracağım, söz."

"Harika olur bu."

Sonunda Sekizinci Cadde ile Güney Central Park'ın kesiştiği köşeye varıyorlar; kazanın izleri henüz ortadan kaldırılmamış. Orada, yanıp sönen ışıldakların, taşınabilir payandaların gerisinde, trafiği Columbus Meydanı'na

yönlendiren iki polisin arkasında, kaza yapan araba duruyor; belli bir açıyla Elli Dokuzuncu Cadde'ye doğru savrulmuş, beyaz bir Mercedes, ışıldaklar yüzünden rengi parlak pembeye çalıyor. Siyah muşambanın altındaki de, atın ölüsü olmalı. Katranlı, ağır muşamba, hayvanın kıç kısmında kabarık. Kabarıklığın geri kalanı herhangi bir şeye ait olabilir.

"Aman Tanrım," diye fısıldıyor Rebecca.

Peter anlıyor: Her kaza, dünyanın zarar verme kapasitesini anımsatan her şey, karısının, daha doğrusu her ikisinin de kısacık bir an Bea için paniklemesine neden oluyor. Kızları, onlara haber vermeden New York'a gelmiş olabilir mi? Asla yapmayacağı şey olsa da, acaba, kalkıp bir faytona binmiş olabilir mi?

Ebeveyn olmak, anlaşıldığı kadarıyla, ömrünün sonuna kadar endişelenmek demek. Kızınız yirmi yaşında, coşkulu, anlaşılamaz bir öfkeyle dolup taşan, Boston'da, yani dört yüz kilometre uzakta, ahım şahım bir yaşam sürmeyen biri olsa bile. Özellikle de o zaman.

"Bu atlara araba çarpacağı insanın hiç aklına gelmiyor," diyor. "Aslında onları kanlı canlı hayvanlar olarak düşünmüyorsun."

"Bu başlı başına bir... mesele. Bu atların gördüğü muamele, yani."

Elbette öyle. Rana Saleem buralarda geceleri çalışan bir taksici. Sokakları, ayaklarına doladıkları çaputlarla arşınlayan, yoksul erkekler, kadınlar görüyor. Arabaları çeken atların da içler acısı bir hayatı olmalı; toynakları beton yüzünden muhtemelen çatlıyor, yarılıyordur. Her şeye rağmen işine gücüne bakman, canavarlık değil mi?

"Öyleyse bu olay, atların hakkını savunan hayvanseverlerin işine gelecek," diyor Peter.

Sesi neden böyle duygusuz çıktı? Amacı ateşli konuşmaktı, katı değil; ses tonundan kendisi bile dehşete

düştü. Bazen, anadilinin vurgularına yeterince hâkim olamadığı duygusuna kapılıyor; kırk dört yaşında, Petercesinin hâlâ tam anlamıyla akıcı olmadığı duygusuna.

Yo, daha kırk üç yaşında. Neden habire yaşını büyütüp duruyor ki?

Yo, dur, geçen ay kırk dördüne bastı.

"O zaman, belki de zavallıcık boşu boşuna ölmemiştir," diyor Rebecca. Bir parmağının ucunu, avuturcasına Peter'ın çenesinde gezdiriyor.

Hangi evlilik sayısız eklemlenmeden, jestten oluşan bir dil, diş ağrısı kadar keskin bir tanınma, bilinme duygusu içermez ki? Ve mutsuzluk, elbette. Hangi çift mutsuz değildir ki – en azından, zaman zaman? Hal böyleyken, nasıl oluyor da boşanma oranları, zamane diliyle, tavana vuruyor? Kim bilir ne kadar mutsuz, perişan olmalısın ki, bilfiil ayrılmayı, kendi yoluna gidip hayatını artık seni böylesine mutlak bir biçimde tanıyan birinden yoksun bir halde sürdürmeyi göze alabilesin?

"Rezillik," diyor taksi sürücüsü.

"Ya, öyle."

Öte yandan, Peter tabii ki enkaza dönmüş arabadan ve atın ölüsünden büyülendi. New York'un kekremsi zevklerinden biri değil mi bu? Evet, tam bir keşmekeş; tıpkı Courbet'nin Paris'i gibi. Kent pis ve ağır kokulu; zararlı. Leş gibi ölümlülük kokuyor.

Her şey bir yana, atın üstünün örtülmüş olmasına üzgün. Görmek istiyor; ortaya çıkmış sarı dişler, sallanan dil, kaldırımdaki kapkara kan. Şu geleneksel, marazi meraktan, ama aynı zamanda... kanıt olsun diye. Çünkü Rebecca'yla ikisi, salt bir hayvanın ölümü yüzünden rahatsız olmakla kalmayıp, bir nebze de olsa bu işe bulaştıklarını hissediyorlar; atın ölümü onları, bizzat görme heveslerini de kapsıyor. Hepimiz, illa da cesedi görmek istemez miyiz? Dan'le birlikte Matthew'nun cesedini yı-

karlarken (aman Tanrım, neredeyse yirmi beş yıl önce!), daha sonra Dan'e, daha doğrusu hiç kimseye, asla bahsetmediği, belli bir coşku hissetmemiş miydi?

Taksi sürünerek Columbus Meydanı'na çıkıyor, hızlanıyor. Granit sütunun tepesindeki Christopher Columbus (sonuçta onun da bir kitlesel katil, soykırımcı olduğu ortaya çıktı, değil mi?) heykeli, atın cesedini bekleyen ışıldaklar yüzünden, hafif pembeye çalıyor.

Onları melek sandım, oysa bir de baktım, biz falan filan falan, *doğruca göğe yükseldik...*

* * *

Bir partinin amacı, partiye gidilmiş olmasıdır. Ödülse daha sonra, baş başa yemeğe çıkmak, ardından da yine eve dönmektir.

Ayrıntılar değişir. Bu geceki partide, ev sahibeleri Elena Petrova var (kocası hep uzaklarda, bir yerlerdedir, ne yaptığını sormamak belki de en iyisi); kadın zeki, gürültücü, küstahça pespaye (Peter'la Rebecca arasında sürüp giden bir tartışma: Elena mücevherden, dudak boyası ve gözlüklerden *anlıyor mu*, yoksa bir *beyanat mı* veriyor, bu kadar zengin ve zeki olup da *anlamaması* mümkün mü?); küçük, harika bir Artschwager'e, büyük, oldukça iyi bir Marden'e ve bir keresinde bazı konukların –kimlikleri hiç saptanamadı– içine kül tablası boşalttıkları bir Gober lavabosuna sahip; sonra, balmumumsu bir ihtişamla, çift kişilik bir kanepede, Linda Neilson'ın yanında oturan Jack Johnson var, Linda Jack'in yüzündeki buzul topografyaya doğru, ateşli ateşli konuşmakta; ilk içkileri (buzlu votka; Elena Moskova'dan getirttiği, belirsizliğiyle ünlü, karanlık markayı sunuyor – gerçekten, farkı kim anlayabilir ki?) ikinciler izliyor, ama üçüncü kadeh yok; partinin, muazzam servetlerin, kulak ne

kadar alışırsa alışsın hep azıcık baş döndürücü olan, ısrarcı, parıltılı uğultusu var; Rebecca'ya şöyle çabucak bir göz atma var (karısı iyi, Mona ve Amy'yle konuşuyor; böyle durumlarda kendi başının çaresine bakabilen bir karısı olduğu için Tanrı'ya şükürler olsun); Bette Rice'la (Peter açılışı kaçırdığı için çok üzgün, Inksys'lerin olağanüstü olduğunu duydu, bu hafta mutlaka uğrayacak), Doug Petrie'yle (öğle yemeği, gelecek hafta, pazartesiden sonra herhangi bir gün, kesinlikle) ve *öteki* Linda Neilson'la (ah, elbette, öğrencilerine bir konuşma yapmaya elbette gelirim, beni galeriden ara, bir tarih saptayalım) yapılan kaçınılmaz sohbetler var; Kelly'nin tuvalete yeni asılan karakalem çiziminin altında çiş yapmak var (Elena *anlıyor olamaz*, değil mi – bunu bir banyoya asıyorsa, okuma gözlüğü konusunda da ciddi olması gerekiyor demektir); üçüncü votkayı her şeye rağmen içme kararı var; Elena'yla cilveleşmek var – *Hey, votkaya bayıldım; Meleğim, istediğin zaman gelip alabileceğini biliyorsun* (Peter yaydığı şu hey-fırsatını-bulsam-seni-becerirdim havasıyla ünlendiğini, hatta bu nedenle, muhtemelen de küçümsendiğini biliyor); kadidi çıkmış, isterik Mike Forth var, Emmett'le birlikte, Terence Koh'un yakınında duruyor, Rebecca'ya sarkacak kadar sarhoş olmayı bekliyor (Peter zavallı Mike'a acıyor, elinde değil, bizzat şahit – Joanna Hurst'ün adamı *sevmemiş, azıcık bile sevmemiş olmasına*, otuz yıl sonra bile şaşmakta); günü birlik tutulan, yakışıklı garsonun mutfakta gizlice cep telefonuyla konuştuğunun göze ilişmesi var (erkek sevgili, kız sevgili, belki de kiralık seks – bu tür davetlerde servis yapan çocuklar, en azından, iyi kötü bir gizem taşıyorlar); sonra oturma odasına dönüş ve – amanın, Mike sonunda Rebecca'yı köşeye kıstırmayı becermiş, gözü dönmüşçesine konuşuyor, kadınsa başını sallıyor ve söz verdiği yardımı ulaştırması için Peter'a bakınıyor;

Peter'ın unuttukları biri olmasın diye etrafı hızla kolaçan etmesi var; Elena'yla yaptığı hoşça kal konuşması var, kadın Vincent'ları kaçırdığı için üzgün (*Ara beni, sana göstermek istediğim birkaç parça var*); Bette Rice'ın alışılmadık hararetteki vedası (bir şeyler dönüyor), Rebecca'nın sitemi (*Kusura bakma, Rebecca'yı buradan götürmeliyim artık, yakında görüşürüz*) var; sonra Mike'ın paniklemiş ayrılık sırıtışı, hoşça kal, hoşça kal, teşekkürler, haftaya görüşürüz, tabii, kesinlikle, ara beni, tamam, hoşça kal.

Bir başka taksiyle kent merkezine dönüş. Peter bazen şöyle düşünür: Sonunda, artık bu son ne zaman gelecekse, dünyasal varoluşundan en canlı anımsayacağı şey, yaptığı taksi yolculukları olacak. Kokular ne kadar berbat (bu kez araba parfümü yok, yalnızca hafif, belli belirsiz bir safra ve karter yağı karışımı), sürüş ne kadar saldırgan ve beceriksiz olsa da (bu seferki, bir gaza bir frene yüklenen heriflerden) hep bir kapalı, dar alanda yüzme duygusu, bu sağı solu belirsiz kentin caddelerinden saldırıya uğramaksızın kayma duygusu.

Yetmiş Dokuzuncu Cadde'yi izleyerek Central Park'tan geçiyorlar, taksiyle yapılan gece yolculuklarının en güzellerinden biri; park yarattığı yeşil-siyah hülyaya gömülmüş, küçük, yeşilli sarılı ışıklar, yuvarlak çimenlikleri ve onları çeviren çakıllı patikaları aydınlatıyor. Buralarda umutsuz, çaresiz insanlar var elbette, kimileri sığınmacı, kimileri suçlu; bu akıl almaz çelişkilerle, güzelliklerin ve cinayetin bitimsiz kördüğümleriyle başa çıkabilmek için elimizden geleni yapıyoruz.

Rebecca şöyle diyor: "Beni Kasırga Mike'tan kurtarmadın."

"Hey, seni onun yanında gördüğüm an, elinden çekip aldım."

Kadın büzülmüş oturuyor; soğuktan eser bile olmadığı halde, kollarıyla omuzlarını sarmış.

"Biliyorum," diyor.

Ama yine de, karısını hayal kırıklığına uğrattı, öyle değil mi?

"Bette'nin bir sorunu var gibi," diyor Peter.

"Rice mı?"

Partide *başka* Bette var mıydı, kuzum? Ömrünün daha ne kadarını böyle gereksiz, abes soruları yanıtlamaya adayacak; sırf Rebecca dikkatini vermediği, *lanet olası programa uymadığı* için kapıldığı küçük öfke nöbetleri yüzünden, onu bekleyen müstakbel inmeye ya da kalp krizine daha kaç adım yaklaşacak?

"Hı-hıı."

"Nesi var, sence?"

"Hiçbir fikrim yok. Vedalaşırkenki halinde bir şey... İçime kurt düştü. Yarın arayacağım onu."

"Bette güç bir dönem geçiriyor."

"Nasıl yani, menopoz gibi mi?"

"Başka şeyler de var."

Bunlar heyecanlandırıyor Peter'ı, bir tek kadınların becerebildiği şu kesinliğin, emin oluşun küçük dışavurumları. Doğruca Henry James ve Eliot'tan fırlamış şeyler, değil mi? İşin aslı, hepimiz Isabel Archer'la, Dorothea Brooke'la aynı hamurdanız.

Taksi Beşinci Cadde'ye ulaşıyor, sağa dönüyor. Park, Beşinci Cadde'den sonra, geceleri uyuyan bir tehdide dönüşme özelliğini yeniden kazanıyor; kapkara ağaçları ve bekleyen, biriken *bir şeyleriyle*. Şu binalarda yaşayan milyarderler de hissediyor mudur bunu? Geceleri, şoförleri onları eve getirirken caddenin karşı tarafına bakıyor, ağaçların altından köklü ve aç bir sabırla onları gözetleyen bir vahşete karşı, şimdilik, kıl payı güvende olduklarını düşünüyorlar mıdır?

"Mizzy ne zaman geliyor?" diye soruyor.

"Önümüzdeki hafta, dedi. Mizzy'yi bilirsin."

"Hım."

Mizzy'nin nasıl biri olduğunu Peter gerçekten de bilir. Mizzy şu zeki, oradan oraya sürüklenen gençlerden biri; bir miktar kafa yorduktan sonra, Sanatla İlgili Bir Şey yapmak istediğine karar veren, ama ciddi ciddi çalışmayı düşünmeyen, belki de düşünemeyenlerden; gençliğin, zekânın ve istekliliğin bir araya gelince bir meslek oluşturacağını, bu mesleğin de zamanı geldiğinde tam ve kusursuz bir biçimde arzı endam edeceğini sananlardan.

Kadınlardan oluşan bu aile, gözü dönmüş sevgisiyle zavallı çocuğu mahvetti, öyle değil mi? Böylesine bir karasevdayı kim sağ salim atlatabilir ki?

Rebecca ona dönüyor; kolları hâlâ göğsünde kavuşmuş. "Bazen sana da saçma gelmiyor mu?"

"Ne?"

"Bu partiler, yemek davetleri filan, bütün bu korkunç insanlar."

"Korkunç değiller."

"Biliyorum. Yalnızca hep aynı lafları, malum soruları yinelemekten bıkıp usandım. Bu insanların yarısı, ne iş yaptığımdan bile habersiz."

"Doğru değil bu."

Şey, belki azıcık doğru. Rebecca'nın sanat ve kültür dergisi *Blue Light* bu tür insanların gözünde ağır toplardan biri değil. Demek istediğim, bir *Artforum* ya da *Art in America*'yla aynı kefede değil. İçinde sanat var, elbette, ama aynı zamanda şiir, öykü ve –aman ki aman– ara ara eklenen moda sayfası da var.

"Mizzy'nin bizde kalmasını istemiyorsan, ona bir yer ayarlayabilirim," diyor kadın.

Ah, konu hâlâ Mizzy demek? Küçük kardeşi, hayatının aşkı.

"Yo, sorun değil, sahiden. Onu ne zamandır görmedim... Beş yıl? Altı?"

"Doğru. California'daki şeye gelmemiştin."

Ansızın acılı, beklenmedik bir sessizlik. California'ya gitmediği için kadın ona kızmış mıydı? Peki ya kendisi, kadının ona kızgın olmasına kızmış mıydı? Hiçbir şey anımsamıyor. Ama yine de, California'yla ilgili olumsuz bir şey var. Ne, peki?

Rebecca öne eğiliyor, tatlılıkla dudaklarından öpüyor.

"Hey," diye fısıldıyor Peter.

Karısı yüzünü onun boynuna gömüyor. Erkek bir kolunu ona doluyor.

"Dünya bazen insanı tüketiyor, değil mi?" diyor Rebecca.

Barış sağlandı. Ama yine de. Rebecca en küçük ayrıntıları dahi anımsayabilen, alevlenen bir tartışmada Peter'ın aylarca öncesine ait suç dökümünü ortaya serebilen biri. Peter bu gece herhangi bir kural ihlali, haziran ya da temmuzda suratına çarpılacak bir hata yaptı mı?

"Hım," diyor. "Biliyor musun, bence Elena'nın saç, gözlük, vesaire konusunda ciddi olduğunu, kesin bir dille söyleyebiliriz."

"Öyle olduğunu söylemiştim sana."

"Hiç de söylemedin."

"Sen hatırlamıyorsun, hepsi bu."

Taksi Altmış Beşinci Cadde'deki bir trafik ışığında duruyor.

İşte buradalar: Bir taksinin arka koltuğunda oturan, orta yaşlı bir çift (bu seferki sürücünün adı Abel Hibbert, genç ve gergin, sessiz, öfkesi burnunda). İşte Peter'la karısı, yirmi bir (neredeyse yirmi iki) yıllık evliler, artık arkadaş olabilmişler, birbirleriyle şakalaşabiliyorlar, eskisi kadar seks yok, ama *hiç yok* da değil, tanıdığı diğer es-

kimiş çiftler gibi değiller yani; tamam, belli bir yaşa ulaştığında daha büyük başarılar, daha elle tutulur, kalıcı bir tatmin bekleyebiliyorsun, ama kat ettiğin yol da fena sayılmaz, hiç de fena sayılmaz, değil mi? Peter Harris, o saldırgan, düşman tavırlı çocuk, o berbat ergen, bir sürü ikincilik ödülünün sahibi, işte şu sıradan âna ulaştı, bağlandı, birleşti, sevildi; boynunda karısının ılık nefesi, yuvasına dönmekte.

Gel benimle yelken aç, benimle uzaklara yelken aç, uzaklara yelken aç, duup duup de duup...

Yine o şarkı.

Trafik ışığı değişiyor. Şoför gaza yükleniyor.

Seksin amacı...

Seksin bir amacı yoktur.

Yalnızca, bunca yıldan sonra, biraz karmaşıklaşabilir. Bazı geceler kendini azıcık...Şey. Canın pek sevişmek istemiyordur, ama yetişkin bir kız evladı, gizli endişelerden oluşan bir hazinesi olan, ılımlı, iyi huylu ancak hafifçe dikensi bir hal almış bir evliliğin, artık bir cumartesi gecesi, bir partinin ardından, Elena Petrova'nın fazlasıyla övündüğü özel stok votkasının, artı daha sonraki akşam yemeğinde içilen bir şişe şarabın çakırkeyifliğiyle bile sevişmeyi içermeyen, yuvarlanıp giden, dostane bir evliliğin bir parçası olup çıkmak da istemezsin.

Peter kırk dördünde. Sadece kırk dört. Rebecca daha kırk birinde bile değil.

Bulanan midesi, kendini seksi hissetmesine katkıda bulunmuyor. Bunun anlamı ne şimdi? Ülserin ilk belirtileri neydi?

Rebecca yatarken külot, V yakalı Hanes tişörtü ve pamuklu soket çorap giymiş (ayakları yazın ortasında bile üşür). Kendisiyse beyaz slip külot. On dakika CNN

izliyorlar (Pakistan'da arabaya konan bomba, otuz yedi kişi; Kenya'da ateşe verilen kilise, içerdekilerin sayısı bilinmiyor; dört küçük çocuğunu, Alabama'daki yirmi beş metre yüksekliğindeki köprüden atan adam – ölen at hakkında hiçbir şey yok, ama bu yerel haber zaten), sonra kanalı değiştirip bir süre *Vertigo*'ya takılıyorlar; James Stewart'ın Kim Novak'ı (Madeleine halini), bir hayat kadınının yeniden doğmuş hali olmadığına ikna etmek için manastıra götürdüğü sahne.

"Buna takılıp kalmamalıyız," diyor Rebecca.

"Saat kaç?"

"Geceyarısını geçti."

"Yıllardır izlemedim bunu."

"At hâlâ orada."

"Ne?"

"At."

Bir dakika sonra, James Stewart'la Kim Novak gerçekten de, gerçek boyutlardaki plastik ya da işte alçı atın çektiği, eski bir faytonda oturuyorlar.

"Bir an, kazada ölen atı kastettiğini sandım," diyor Peter.

"Ah. Hayır. Bazı şeylerin böyle kesişmesi garip, değil mi? Neydi o sözcük?"

"Eşzamanlılık. Atın hâlâ orada olduğunu nerden biliyorsun?"

"Oraya gittim. O manastıra. Kolejdeyken. Her şey tıpatıp filmdeki gibi."

"Yine de, at artık kaldırılmış olabilir, elbette."

"Bak, buna takılıp *kalamayız*."

"Neden olmasın?"

"Çok yorgunum."

"Olsun, yarın pazar."

"Sonunu biliyoruz."

"Neyin sonunu?"

"Filmin."

"Filmin sonunu tabii ki biliyorum. Anna Karenina'nın tren altında kaldığını da biliyorum."

"İstiyorsan sen izle."

"Sen istemiyorsan, olmaz."

"Çok yorgunum. Uykumu alamazsam yarın huysuz olurum. Sen keyfine bak."

"Televizyon açıkken uyuyamazsın ki."

"Bir denerim."

"Yo. Önemli değil."

James Stewart'ın, Kim Novak'ın kuleden düşüşünü gördüğü –gördüğünü sandığı– sahneye kadar seyrediyorlar. Sonra televizyonu kapıyor, ışıkları söndürüyorlar.

"Bir ara DVD'sini kiralayalım," diyor Rebecca.

"Tamam. Harika bir film. Ne kadar harika olduğunu unutmuşum."

"*Arka Pencere*'den bile daha iyi."

"Öyle mi sence?"

"Bilemiyorum. İkisini de epeydir seyretmedim."

İkisi de duraksıyor. Acaba karısı da hemen yatıp uyumayı mı yeğliyor? Belki. Her zaman biri öper, öteki de öpülür. Sağ olasın, Proust. Karısının seks faslına girmek istemediği belli. Neden kocasına karşı giderek soğuyor? Tamam, Peter'ın belinde birkaç kilo fazlalık birikti, evet, kalçası da artık kuzeye bakmıyor, ama. Peki, diyelim ki kadının aşkı ölmeye yüz tuttu? Bu trajik bir şey mi olur, özgürleştirici mi? Rebecca onu özgür bıraksa, nasıl olur?

Böyle bir şey düşünülemez. Peter o zaman kiminle konuşacak, alışverişe nasıl çıkacak, nasıl televizyon izleyecek?

Bu gece, öpen kişi Peter olacak. Eh, bu meselenin hallolması da, karısını memnun edecek. Öyle değil mi?

Kadını öpüyor. Rebecca öpücüğe istekle karşılık veriyor. Ya da işte, istekli görünüyor.

Peter onu öpmenin yarattığı duyguyu, ağzının tadını tanımlayamaz oldu artık – kendi ağzındaki tatla öylesine yekpare ki. Kadının saçına dokunuyor, bir tutamını avucuna alıp tatlılıkla çekiyor. İlk yıllar karısına karşı biraz daha sertti, ta ki kadının bundan hoşlanmaz olduğunu, belki de hiç hoşlanmamış olduğunu anlayıncaya kadar. Geride ufak tefek jestler, daha taze oldukları, gece gündüz düzüştükleri günlerin birkaç yadigârı kaldı, o kadar; gerçi o zamanlar bile Peter, Rebecca'ya duyduğu arzunun, aslında çok daha büyük bir resmin bir parçası olduğunun, daha önce üç başka kadınla (daha olağanüstü olmasa da) çok daha yoğun bir cinsellik yaşadığının farkındaydı: Biri eski oda arkadaşına, biri Fauvist resimlere vurgun, ötekiyse yalnızca deli dolu bir kızdı. Rebecca'yla seks daha ilk baştan sıra dışıydı, çünkü adı üstünde, *Rebecca* ile seksti; onun tutkulu zihniyle, olgunlaşmış şefkatiyle ve birbirlerini tanıdıkça, Peter'ın artık sadece "Rebecca'nın var olma biçimi" diyebildiği ayrıntılarla, dokundurmalarla sevişmek demekti.

Kadın elini usul usul onun belkemiğinden aşağı kaydırıyor, kalçasına gelince duruyor. O da kadının saçını bırakıyor, bir kolunu kıvırıp onun omuzlarına sarıyor, Rebecca'nın bundan –sıkıca kavrandığı duygusundan– hoşlandığını biliyor (karısının böyle bir fantezi kurduğunu *kuruyor*: kendisi kadını havada tutuyor, yatak kaybolmuş). Boştaki eliyle, kadının da yardımıyla, tişörtü yukarıya sıyırıyor. Rebecca'nın göğüsleri yuvarlak, küçük (bir keresinde, nasıl tam uyduğunu göstermek için, bir şampanya kadehini kadının göğsüne bastırmıştı; ne zamandı – Truro'daki yazlık evde miydi, yoksa Marin'deki oda-kahvaltı otelde mi?). Meme uçları zamanla kalınlaşmış, azıcık da kararmış olabilir; şimdi tam serçeparmağının ilk boğumu kadar, kurşun kalemlerin kıçındaki silgi renginde bu meme başları. Eskiden azıcık daha küçük, azı-

cık daha pembe miydi? Büyük bir olasılıkla. Her ne kadar karısı buna inanmaya yanaşmasa da, Peter yeryüzündeki kafayı genç kızlara takmamış üç beş erkekten biri.

Hep yanlış şeyler için kaygılanırız, değil mi?

Dudaklarını kadının sol meme ucuna yapıştırıyor, diliyle hafif hafif titretiyor. Rebecca kedi gibi mırlıyor. Artık özel bir şey oldu bu; memeye yapışan ağzıyla kadının tepkisi, salıverilen mırıltı, kadının bedenini yalayan, kendisinin de hissettiği, minyatür ürperti; sanki kadın bunun, *bunun* yine olduğuna inanamıyormuş gibi. Peter artık sertleşti. Ne zaman kendiliğinden, ne zaman kadın sayesinde heyecanlandığını, her seferinde bilemiyor, umursamıyor da. Rebecca onun sırtını kavrıyor, kalçasına erişemez oldu; karısının kalçasından hoşlanmasına bayılıyor. Dilinin ucunu, sertleşen meme başının etrafında döndürüyor, parmağıyla ötekine hafif hafif dokunuyor. Bu gece hedef daha çok, kadını boşaltmak. Sıkça oluyor bu, yıllardır bunu, yani o gece (gece haricinde, yatak dışında en son ne zaman seviştiler ki zaten?) sıranın kimde olduğunu, daha baştan belirleyen şey de, önce kimin kimi öptüğü. Dolayısıyla, bu geceki sevişme kadının. İşin çekiciliği de burada.

Rebecca'nın karnında bir boğum var, kalçalarında bir ağırlık. Sorun değil. Peter, sen de porno yıldızı sayılmazsın, oğlum.

Ağzını kadının karnına doğru indiriyor, parmağıyla meme ucunu hâlâ okşamakta, ama şimdi biraz daha sertçe. Rebecca küçük, hayret dolu bir inilti salıyor. Anladı, ikisi de anladı, ikisi de biliyor: mucize gerçekleşti. Parmağıyla okşamayı kesiyor, daireler çizmeye başlıyor. Külotun lastiğini ısırıyor, sonra dilini naylonun altına kaydırıyor, kasık kıllarını yalamaya koyuluyor; haşince değil ama tatlılıkla da değil. Kadın kalçasını havaya kaldırıyor. Parmakları erkeğin saçlarını karıştırıyor.

Şimdi devinime ara verip soyunma zamanı. Evliliğin zevkli yanlarından biri de bu – sevişme eyleminin kesintisiz olması gerekmiyor artık. Usul usul, çaktırmadan soyunmaya gerek yok. Durabilir, çıkarılması gerekeni çıkarır, sonra da devam edebilirsin. Peter sertleşmiş organının üstünden külotunu sıyırıyor, yere atıyor. Bu Rebecca'nın gecesi olduğundan, hemen, doğruca kadına yumuluyor; çoraplarını çıkaracak vakti bile bulamaması, Rebecca'yı güldürüyor. Peter kaldığı yere, kasık kıllarını yalamaya, sağ meme ucunu ovalamaya dönüyor. Kare kare çizilmiş bir animasyon bu – ansızın, çırılçıplaklar (çoraplar hariç; tabanları hafiften sararmış, eski, beyaz soketler; yenilerini alma vakti gelmiş). Peter V biçimindeki kılları öpe öpe kat ederken, kadın da baldırlarıyla erkeğin kafasını iki yandan kavrıyor; işte, Peter hedefine ulaştı, yerini tam olarak biliyor, o bir klitoris uzmanı; onun hedefi bir şahin kadar isabetli, hatasız buluşu ve kadının esrik, kendinden geçmişçesine kasılışı gerçekten seksi; çok yoğun bir an bu; ardından, kadının kendini bırakışı – ki kendini asla kapıp koyuvermez. Rebecca'nın uylukları gevşiyor, sağlamca erkeğin omuzlarına yaslanıyor, kadın fısıldıyor: oh-oh-oh-oh. İşte kendine ait kokusu, şu belli belirsiz taze karides kokusu; işte burası, kadının bedeninde en âşık olduğu, en büyülendiği, belki biraz da ürktüğü yer; muhtemelen kadın da onun organı için aynı şeyleri hissediyor, gerçi bunu hiç konuşmadılar, belki konuşmalılar, ama bu konuya girmek için artık çok geç, öyle değil mi? Kadınla uğraşmayı sürdürüyor, baş ve işaret parmaklarıyla meme ucunu çimdikliyor, diliyle klitorisini ısrarla, ısrarla yalıyor; ara vermemenin, insafsızca sürdürmenin önemli olduğunu biliyor (biliyor işte); ne olursa olsun durmayan dilin, dudakların ve parmakların, bu inatçılığın (kim bilir daha nelerin?) kadını nereye giderse gitsin bulacağını, ele geçireceğini biliyor – gide-

cek yer olmadığını kabullenmek gibi bir şey, iş işten geçti, tartışmak gereksiz, *asla durmayacak*. Rebecca'nın oh-oh-oh'ları yükseliyor, fısıltı değil artık, kadın doyuma doğru yol almakta, yöntem her seferinde işliyor (Orgazm taklidi yaptığı oluyor mu acaba? Neyse, bilmemek daha iyi), bu gece kadını bu şekilde boşaltacak, gerçek anlamda sevişemeyecek kadar yorgunlar, sonra da kadın onunla ilgilenecek, bu işte o da uzman; her ikisi de rahatlayacak, rahatlayacaklar, sonra yatıp uyuyabilirler, sonra pazar gününe uyanacaklar.

* * *

İki kedileri var; adları Lucy ve Berlin.

Ne?

Rüya görüyor. Neresi burası? Yatak odası. Peter'ın yatak odası. Rebecca yanında, solukları düzenli.

Saat 3.10. Peter bunun anlamını biliyor.

Yataktan usulca, kadını uyandırmamaya özen göstererek çıkıyor. Ölümcül saat bu. En az beşe kadar uyuyamayacak.

Yatak odasının kapısını yavaşça kapatıyor, mutfakta kendine bir votka dolduruyor (yo, buzdolabındaki votkayla Elena'nın büyük masraflara girip Ural Dağları'ndaki bir ormanlıktan kaçak getirttiği votka arasındaki farkı anlayamaz). Su bardağından votka içen, çıplak bir erkek o; bu evde oturuyor. Banyoya gidip mavi haplardan bir tane alıyor, oturma odasına giriyor; çatı katının bu bölümüne oturma odası diyorlar, oysa aslında daire tek ve geniş bir odadan ibaret, bölünüp iki yatak odasıyla bir banyo elde edilmiş.

Muhteşem bir yer, diyor herkes. Piyasa çıldırmadan burayı kaptıkları için şanslılar. Herkes öyle diyor.

Geceye özgü bir sertleşme yaşıyor, bir türlü de kur-

tulamıyor. Söylesene, Bay Harris, sahip olduğun gayrimenkul sende en son ne zaman böyle bir etki yarattı?

Chris Lehrecke marka kanepe, Eames sehpa, on dokuzuncu yüzyıldan, sert, haşin bir kusursuzluğu olan sallanır koltuk, Sputnik esintili ellili yıllardan, salonun kalanını aşırı ciddi ve kendini önemser görünmekten kurtaran (kurtardığını umdukları) avize. Kitaplar, mumluklar, kilimler. Sanat.

Şu an, iki tabloyla bir fotoğraf. Ambalaj kâğıdına sarılıp güzelce bağlanmış, nefis bir Bock Vincent (serginin sadece yarısı satıldı; bu insanların nesi var kuzum?). Lahkti'den, Kalküta sefaletinin enfes bir biçimde resmedilmiş bir kesiti (*bunlar* satıldı; tahminler ne zaman tutmuş ki?). Howard'dan bir pus resmi, galeriye gelecek sonbahar konacak, azıcık da olsa ucuza kapatılmış olması çok iyi, özellikle de bugünlerde. *Bütün para gitti, Tanrım, nereye gitti?* Hangi Beatles şarkısıydı bu?

Pencereye gidiyor, perdeyi açıyor. Sabahın üç bilmem kaçında, Mercer'da kimseler yok, yalnızca sokak lambasının kaldırım taşlarına vuran şu soluk, turuncumsu ışığı; hafif yağmur serpiştirmiş gibi. Bu pencere, New York'taki pencerelerin çoğu gibi, manzara namına pek bir şey sunmuyor: Mercer Sokağı'nın, Spring ve Broome'un ortalarına düşen bir parçası; karşı binanın suskun, kahverengi tuğlalı cephesi (bazı geceler, dördüncü katta ışık yanar, Peter orada, uykusu tıpkı kendisininki gibi oynak, güvenilmez olan birinin oturduğunu hayal eder, o kişinin de cama çıkıp kendisini görmesini umar – görmesinden endişelenir); kaldırıma atılmış siyah çöp poşetlerinin oluşturduğu yığın; büyük bir olasılıkla yakında kapanacak olan, dudak uçuklatacak kadar pahalı, küçük butiğin vitrinindeki biri yeşil, diğeri koyu kırmızı, iki pırıltılı elbise – Mercer bu düzeydeki bir alışveriş için, hâlâ küçük bir ara sokak sayılır. New York'takilerin çoğu gibi, Peter'ın

penceresi de canlı bir portre. Gündüzleri, yaşam yolculuklarının yaklaşık on beş metrelik mesafesini kat eden yayaları görebilirsin. Geceleri cadde kendisinin yüksek-çözünürlüklü bir fotoğrafına dönüşebiliyor. Yeterince uzun bakarsan, sana bir Nauman'ı çağrıştırabiliyor –*Mapping the Studio*'yu örneğin– bir kedinin, bir pervanenin, bir farenin, geceleri güya boşalan şu odalardan hızla geçiverişini izlerken, kendini yavaş yavaş dışavuran, o tuhaf büyülenme; bu ofislerin aslında hiçbir zaman boşalmadığına, salt sinsi hayvanlarca değil, kendi cansız benlikleri, kâğıt desteleri ve yarı-boşalmış kahve fincanı yığınları tarafından da hiç terk edilmediğine dair gittikçe güçlenen bir his; insanlar ansızın ortadan kalksa bile, bunların hepsi varlıklarını, belki farkına varılmaksızın ama tümüyle de yok sayılmaksızın (hortlaklar misali, diyebiliriz) sürdürecek, odalarsa tıpkı herkesin gitmek üzere ayaklandığı andaki haliyle kalacak. Kendisi ölse ya da yalnızca kalkıp giyinse ve çıkıp gitse, bir daha da dönmese, bu odada ondan bir şey kalacak; oda Peter'dan bir portre ve bir özdek karışımı saklayacak.

Öyle değil mi? En azından, bir süreliğine?

Victoria dönemi insanlarının, ölen sevgililerinin saçından çelenk yapmalarına hiç şaşmamalı.

Peter gittikten sonra bu odaya giren bir yabancı ne düşünür? Bir sanat simsarı, çok kurnazca yatırımlar yaptığını düşünecektir. Bir sanatçı, çoğu sanatçı, Yahu hep yanlış sanatı toplamış, diyecektir. Pek çok kişinin aklından geçense, Bu da ne, paketlenmiş, bağlanmış bir tablo, ne diye açıp *asmıyor ki*? olacaktır.

Uykusuzluk çekenler, bir eve hortlak gibi dadanmanın nasıl bir şey olacağını herkesten iyi bilirler.

Tut beni, karanlık. Neydi bu? Eski bir rock şarkının sözleri mi, yoksa bir duygu mu?

Sorun şu ki...

Ortada sorun filan yok. Kendisi, refah seviyesi yükselmekte olan nüfusun yüzde .00001'ne mensup herhangi biri, sorunlu olmaya nasıl cüret edebilir? Kim demişti Joseph McCarthy'ye, "Hiç utanmanız yok mu, bayım?" diye? Bu soruyu akıl etmek için, sağ kanattan hırçın bir partizan olmanız gerekmiyor.

Ama yine de.

Bu senin hayatın, büyük bir olasılıkla da, tek hayatın. Ve kendini sabahın üçünde votka içerken, aldığın ilacın etkisini göstermesini beklerken bulabiliyorsun; zaman senin içinden akıp geçiyor ve hayaletin, evinin odalarında şimdiden gezinmeye başlamış.

Sorun şu ki...

Bir şeyin, dünyanın kenarlarında için için mayalandığını *hissedebiliyor.* Kaygan bir nezaket; içine derin, kapkara okyanustaki balıkları andıran, hareketli ışıklar kakılmış, koyu altın rengi bir ayla; galaksinin ve sultanın hazinesinin ve kaotik, esrarlı tanrısallığın bir melezi. Peter dindar olmamasına karşın, şu Rönesans öncesi ikonlara bayılır; yaldızlı azizlere, kutsal kalıntıların saklandığı, mücevherli mahfazalara ve elbette, Bellini'nin sütsü Madonna'larıyla Michelangelo'nun seksi meleklerine. Bir başka devirde yaşasaydı, bir sanat neferi olabilirdi; bütün ömrünü tek bir sayfanın tezhibine adayan bir keşiş; ufak tefek iki kişiyle bir bebeğin altın rengi, ışıl ışıl yıldızlarla dolu, lacivert bir göğün altında, ezeli ve ebedi bir yürüyüşün tam ortasında donup kaldığı, *Mısır'a Kaçış* tablosuna, örneğin. Zaman zaman (tıpkı bu gece olduğu gibi), günahkârların ve önlerine düşüp onları boyalı, göksel bir sonsuzluğun altında yolculuğa çıkaran azizlerin Ortaçağ dünyasını hissedebiliyor. O bir sanat tarihçisi, belki de şey olmalıydı... ne?... bir koruyucu, hani şu ömrünü müzelerin bodrum katlarında, verniği ve biriken kiri, pası temizlemekle tüketen, kendilerine (ve sonunda da dün-

yaya) geçmişin nasıl da cafcaflı, parlak olduğunu anımsatan emekçilerden biri – Parthenon yaldız kaplıydı; Seurat kör edici renkler kullanmıştı, fakat kullandığı ucuz boya soldu, klasik bir akşam alacasına dönüştü.

Ancak Peter bodrumlarda yaşamak istemedi. O (kimilerinin ona yakıştırdığı gibi) uyanık bir tacir, her ne kadar tam anlamıyla bugünde yaşadığı söylenemese de, zamana güzelce ayak uydurmuş, bugüne uyum sağlamış bir vatandaş olmak istedi; öte yandan, yitip gitmiş bir dünyanın yasını tutmaktan kendini alamıyor, gerçi bunun tam olarak *hangi* dünya olduğunu söyleyemez, ama yol kenarına yığılmış siyah çöp torbalarından ve bir görünüp bir kaybolan, şirret, küçük butiklerden muaf bir yer olduğu kesin. Aşırı bayat, fazla duygusal bir konu bu, ondan kimseye söz etmiyor, fakat arada bir –şu an, örneğin– kişiliğini oluşturan en temel niteliğin bu olduğu duygusuna kapılıyor: aksine bunca kanıt varken, inatla, kesinkes koruduğu bir inanç bu: korkunç, kör edici bir güzellik yeryüzüne inmek üzere, Tanrı'nın gazabı gibi, her şeyi yutacak, bizi öksüzleştirecek, zincirlerden kurtaracak ve her şeye sil baştan nasıl başlayacağımızı merak eder bir halde, eli böğründe bırakacak.

Bronz Çağı

Yatak odası, özellikle New York'a has, gri bir yarı ışıkla dolu; herhangi bir kaynağı olmayan bir boşalım sanki; hem sokaklardan fışkırabilecek hem de gökyüzünden dökülebilecek, sabit, gölgesiz bir aydınlatma. Peter'la Rebecca ellerinde kahve ve *Times* gazetesi, yataktalar.

Birbirlerine yakın yatmıyorlar. Rebecca kitap eleştirilerine dalıp gitmiş. İşte burada; sağlam, akıllı bir genç kızdan çabuk kavrayan, oldukça serin kalpli bir kadına dönüşmüş, Peter'ı şey için, neredeyse her şey için yatıştırmaktan, güvence vermekten yorgun; sevgi dolu ancak acımasız bir eleştirmen olup çıkmış. Ayakları yere basan, saçmalığa tahammülsüz genç kızlığı, kadınsı bir yeteneğe, buz gibi yargıları sakince dile getirme becerisine evrildi.

Peter'ın BlackBerry'si yumuşak, flütsü bir tınıyla çalıyor. Karıkoca bakışıyorlar – pazar sabahı kim arar ki?

"Alo?"

"Peter? Ben, Bette. Çok erken aramadım, umarım."

"Yo, kalkmıştık."

Rebecca'ya bir göz atıyor, dudaklarıyla "Bette" diyor.

"İyi misin?" diye soruyor kadına.

"İyiyim. Biliyorum, uzak ihtimal ama bu öğle yemeğinde boş musun?"

Rebecca'ya bir bakış daha. Pazarları, ikisine ait, baş başa geçirmeleri gereken gün.

"Iı, evet," diyor. "Sanırım."

"Şehir merkezine inebilirim."

"Peki. Elbette. Bir gibi diyelim mi?

"Tamam, bir gibi."

"Nereye gitmek istersin?"

"Böyle durumlarda aklıma hiçbir yer gelmez."

"Benim de öyle."

"İnsana sanki hep, en uygun, en doğru lokanta orada öylece duruyor da, sen bir türlü akıl edemiyormuşsun gibi geliyor, değil mi?" diyor kadın.

"Dahası, pazar olduğu için, çoğuna giremeyiz. Prune, mesela. Ya da Küçük Baykuş. Yine de, bir deneyebiliriz tabii."

"Hata bende. Pazar günü öğle randevusuna, son dakika aranır mı hiç?"

"Meselenin ne olduğunu söylemeyecek misin?"

"Yüz yüze konuşmayı yeğlerim."

"Acaba ben mi sizin oraya, yukarı mahalleye gelsem?"

"Senden bunu kesinlikle isteyemem."

"Met'teki Hirst sergisini gezmek istiyordum zaten."

"Ben de. Ama gerçekten, seni tek tatil gününde aramakla kalmayıp bir de ta buralara sürüklersem, kendimi nasıl bağışlarım?"

"Daha az değer verdiğim insanlar için çok daha fazlasını yaptım."

"Payard tıklım tıklım doludur. Jojo'da bir masa bulabilirim belki. Sizin orası gibi değil, bilirsin. Buralarda 'brunch' pek revaçta değil."

"Güzel."

"Jojo sana da uyar mı? Yemekleri iyidir, hem Met'e daha yakın bir yer bulamayız..."

"Jojo tamamdır."

"Peter Haris, sen bir *mensch*'sin."[1]

"Bak bu doğru işte."

"Ben yer ayırtırım. Bizi saat birde kabul edemezlerse, tekrar ararım seni."

"Tamam. Harika."

Telefonu kapatıyor, BlackBerry'sinin ekranındaki lekeyi çarşafın kenarına sürtüp temizliyor.

"Bette'ydi," diyor.

Pazar günü biriyle öğle yemeğinde buluşmak, bir ihanet mi? Keşke Bette'nin... derdinin ne olduğunu bilebilseydi; faydası olurdu doğrusu.

"Mesele neymiş, söyledi mi?" diye soruyor Rebecca.

"Birlikte yemek yememizi istedi."

"Ama nedenini söylemedi?"

"Hayır."

İkisi de duraksıyor. İyi bir şey olamaz, elbette. Bette altmışlı yaşlarının ortasında. Annesi meme kanserinden öldü, on yıl kadar önce.

Rebecca şöyle diyor: "Mesele her neyse, ki umarım kanser değildir, herhangi bir şeyi etkileyeceğini sanmam."

"Haklısın."

Şu an, karısına hayran. O gri kararsızlık eriyip gidiyor. Bakın ona: güçlü çenesi, duyarlı, azıcık arkaik yüz hatları (profili bir sikkeye rahatlıkla basılabilir), kırlaşmaya başlamış, siyah, karışık saçları – bütün bunların gerisinde, varlıklı erkeklerle evlenmiş, solgun İrlanda güzellerinden kim bilir kaç kuşak yatıyor?

"*Beni* neden aradı ki acaba?" diyor Peter.

"Sen onun arkadaşısın."

"Ama *o kadar* da arkadaş değiliz ki."

1. (Alm.) İnsan. Adam gibi adam anlamında. (Ç.N.)

"Belki biraz alıştırma yapmak istiyordur. Yani önce, o kadar da yakın olmadığı birine söylemek."

"Sorunun bu olduğunu bilmiyoruz. Belki de... bana aşkını itiraf edecektir."

"Böyle bir şey için seni evden arar mı sence?"

"Bence cep telefonları bu soruyu tartışılabilir hale getirdi."

"Cidden böyle mi düşünüyorsun?"

"Tabii ki hayır."

"Ama bak, Elena sana âşık."

"Öyleyse benden bir şey satın alsın yahu!"

"Bette'yle yukarı mahallede mi buluşacaksın?"

"Evet. Jojo'da."

"Hım."

"Daha sonra Met'e gidip Hirst'ü görebiliriz. Yapıtlarının orada nasıl göründüğünü merak edip duruyordum."

"Bette... Kaçındadır sence, altmış beş mi?"

"O civarda. En son ne zaman kontrol ettirdin?"

"Bende meme kanseri yok."

"Bunu *söyleme*."

"Söyleyip söylememek sonucu hiçbir şekilde, kesinlikle etkilemiyor, inan."

"Biliyorum. Ama yine de..."

"Ölürsem, yeniden evlenmene izin veriyorum. Münasip bir yas süresinden sonra."

"Kabul!"

"*Kabul mü?*"

Kahkahayı basıyorlar.

"Matthew cenaze töreni için amma da ayrıntılı talimatlar bırakmıştı," diyor Peter. "Hangi müzik, hangi çiçekler, hepsini biliyorduk. Ona hangi takım elbiseyi giydireceğimizi de."

"Annenle babana ve sapına kadar erkek, on dokuz

yaşındaki kardeşine güvenmemiş demek ki. Onu suçlayabilir misin?"

"Dan'e bile güvenmedi."

"Ah, Dan'e güvendiğine her bahse varım. Yalnızca son sözü kendisi söylemek istemiş. Neden istemesin?"

Peter başıyla doğruluyor. Dan Weissman. Yirmi bir yaşındaki, Yonkers'li delikanlı, garsonluk yapan, birkaç aylığına Avrupa'ya gitmek için para biriktiren, dönünce de New York Üniversitesi'ni bitirmeyi tasarlayan çocuk. Dünyanın onu nimete boğduğuna inanıyordu; en azından bir süreliğine inanmış olmalıydı. Günün en popüler kafesinde iyi para kazanıyordu. Yeni erkek arkadaşı, inanılmaz muhteşemlikteki, devlet kuşu Matthew Harris'le, el ele, Berlin'i, Amsterdam'ı dolaşacaktı. Madonna bir keresinde, kırk üç dolarlık hesap için elli yedi dolar bırakmıştı ona.

"Ben galiba Schubert istiyorum," diyor Rebecca.

"Hı?"

"Cenaze törenimde. Yakılırken. Schubert. Ve lütfen, ardından herkes sarhoş olsun. Biraz Schubert, azıcık keder, sonra da bir güzel kafayı çekin ve hakkımda komik öyküler anlatın."

"Schubert'in nesi?"

"Bilmem."

"Kendim için Coltrane düşünüyorum. Çok mu gösterişçi olur?"

"Schubert'ten daha fazla olmaz. Ne dersin, Schubert biraz aşırı mı kaçar?"

"Bu bir cenaze. Her şeye hakkımız var."

"Belki de Bette iyidir," diyor kadın.

"Belki. Kim bilir?"

"Duş alman gerekmiyor mu?"

Peter'ın bir an önce gitmesini mi istiyor?

"Sence sakıncası yok, değil mi?" diyor.

"Yo, rahatına bak. Önemli bir şey olmasaydı, Bette böyle son dakikada aramazdı."

Doğru. Elbette. Ama yine de. Pazar gerçekten onların günü, tek günleri; nedeni ne kadar soylu olursa olsun, Peter'ı yollama konusunda biraz daha isteksiz davranması gerekmez mi?

Başucu sehpasındaki saate, o güzelim, mavimsi yeşil rakamlara bir göz atıyor. "Duşa yirmi dakika sonra girerim," diyor.

İşte böyle. Yatakta karınla birlikte, pazar gazetesini okuyarak geçireceğin yirmi dakika: bir fincancık süre. Kara delikler genişlemekte; Kuzey Kutbu'nda az önce, Connecticut'tan daha büyük bir buz kütlesi eridi; Darfur'da deli gibi yaşamak isteyen, sağ kurtulabileceğine inanan birinin karnı bir palayla yarıldı, bir anlığına kendi bağırsaklarını, rengi tahmininden çok daha koyu olan, kırmızı sıvıyı gördü. Peter bütün bunların ortasında, yirmi dakikalık, basit bir yuva huzuruna bel bağlayabilir herhalde.

Öte yandan, Bette Rice odaya bir şey ışınladı işte. Ölümcül aciliyet, denebilir.

Küçük Dan Weissman'dan böyle bir kahramanlığı kim beklerdi; hırslı gözlü, dar yüzlü yakışıklılığında antilopumsu bir hava olan, aşırı, abartılı tutkuları olmayan Dan, Matthew'nun *öylesine* çıktığı oğlanlardan biri olacaktı güya... Kimi doktorlardan daha çok şey öğreneceği, en korkutucu hemşirelere bile meydan okuyabileceği, evdeyken Matthew'yu bir an olsun yalnız bırakmayacağı, sonlandırıldığını söyledikleri sağlık sigortası kapmasına yeniden aldıracağı, o son günlerde hastaneden hiç ayrılmayacağı kimin aklına gelirdi? Evet, liste uzayıp gidiyor... dahası, Dan hastalığın kendisindeki ilk belirtilerini, Matthew'nun ölümünden önce ağzına bile almadı, hayır. Matthew ile bu az çok gelgeç delikanlının,

kahrolası Tristan ile Isolde olup çıkacağını kim tahmin ederdi?

Olup bitenler karşısında paniğe kapılman normaldi – ağabeyin yirmi ikisinde ölüyor (yaşasaydı, şimdi kırk yedi olacaktı), onu sabık erkek arkadaşı ve diğer bütün arkadaşları izliyor; çeşitli ülkelerde yaşanan, Hun imparatoru Attila'yı bile duraksatabilecek katliamlar; babalarının ortada bıraktığı silahlarla öğretmenlerini öldüren çocuklar... Ha, bu arada, bir dahaki sefere yalnızca bir binaya mı saldırılacak, yoksa sıra bir metro ya da köprüde mi dersiniz?

"Kültür eki sende mi?" diye soruyor Rebecca'ya.

Kadın gazetenin o bölümünü ona veriyor, kitap sayfasına dönüyor.

"Martin Puryear sergisi üç hafta sonra bitiyormuş," diyor Peter. "Kaçırırsam kıçıma tekmeyi bas, lütfen."

"Hım."

Yirmi dakikası var. Şimdi, on dokuz. İnanılmayacak kadar şanslı; insanı ürkütecek kadar şanslı. Sorunlarım mı, dedin, küçük adam? Onları, beklediğin gibi çıkmayan çerezler olarak düşün. Şarkı söyleyip eğlenmelisin, aklına gelebilecek her tanrıya yatıp kalkıp şükretmelisin, çünkü kimse omuzlarına bir araba lastiği geçirip ateşe vermedi seni, en azından bugünlük.

"Sen çıkmadan Bea'yı arasak mı?" diye soruyor Rebecca.

Nasıl bir baba kızını aramayı ertelemek ister ki?

Kimse bir palayla seni doğramadı. Ama yine de.

"En iyisi ben dönünce arayalım," diyor.

"Tamam."

Yadsımak zor: Rebecca evde onsuz birkaç saat geçireceği için mutlu. Uzun evliliklere mahsus bir şey, yalan mı? Bazen evde yalnız olmak istersin.

Parlak, gri bir aydınlığın egemen olduğu, ılık bir nisan öğlesi. Peter, Spring Caddesi'ndeki metro istasyonuna kadar olan birkaç sokağı yürüyor. Yıpranmış süet bot, koyu mavi kot pantolon üstüne açık mavi, ütüsüz gömlek ve kurşuni, deri ceket giymiş. Fazla özenmiş görünmemelisin, ama sonuçta kent merkezinin dışındaki, şık bir lokantada birisiyle buluşacaksın ve tabii ki –seni zavallı hergele– çığırtkan bir "kent merkezli" görüntüsü (senin yaşında birisi için, acıklı) vermek istemediğin gibi, varlıklı dul hanımlar için süslenip püslenmiş imajı da vermek istemiyorsun. Peter yıllar içinde, gerçekte olduğu kişiyi temsil eder, dışa vurur şekilde giyinmekte ustalaştı. Yine de, bazı günler, baştan sona yanıldığı duygusuna kapılmaktan kendini alamıyor. Pekâlâ, dış görünüşün için kaygılanmak (bunu önemsemek) soytarılıktır, tamam, ama bunu önemsememek de olanaksızdır.

Öte yandan, elbirliğiyle sana sürekli şunu anımsatan dünya var tabii: Botların kimsenin umurunda değil, yolcu! İşte bu bahar günü Spring Caddesi'ndesin (Ama bu yalancı bahar, öyle değil mi? New York'un, çiğdemler çıktıktan sonra dahi, araya son bir kar tanesi sokuşturma huyu vardır.), gökyüzü öylesine boş ki, Tanrı'nın onu elleriyle, kartopları gibi şekillendirdiğini, Zaman, Işık, Madde diyerek, birer birer fırlattığını gözünün önünde canlandırabilirsin. İşte New York; dünyanın dönen, kayan yüzeyinde ilerleyebilen, en belalı karmaşalardan biri. Bütün surları, ziguratları, ince uzun kuleleri, çan kuleleriyle, gerçekte ortaçağa ait o; giysi diye sırtına kocaman bir çöp torbası geçirmiş bir kamburun, yirmi bin dolarlık çanta taşıyan bir kadınla yan yana, aksaya topallaya yürüdüğünü görmenin kesinlikle mümkün olduğu bir Ortaçağ kenti. Aynı zamanda da, gelip onun üzerine yerleşen, uçsuz bucaksız, ansızın zenginleşme-

ye, gelişmeye başlamış bir on dokuzuncu yüzyıl kenti; yaygaracı, canlı, geleceği sabırsızlıkla bekleyen, onu öyle lastikle kaplayıp hava yastığıyla yumuşatmaya, sesini hidrolikle filan boğmaya yanaşmayan, kaldırımı sarsan trenleri, kornişlerden aşağıya, bir iş cennetinden ve zor kazanılmış bir bolluktan, refahtan bakıyormuşçasına bakan, kireçtaşından oyulmuş erkeklerle kadınları –tanrılar değil– meleyen araba kornaları, yanlarından geçen, cep telefonlarına "...onlardan da bu *beklenir* zaten" diyen, Dockers pantolonlu vatandaşlarıyla bir dünya kenti.

Peter yaklaşan bir trenin kükreyişine doğru, basamakları iniyor.

Lokantaya vardığında, Bette çoktan gelip oturmuş. Peter garson kadının peşinden, Jojo'nun koyu kırmızı, yapay Victoria atmosferinde ilerliyor. Bette onu başıyla ve müstehzi bir tebessümle selamlıyor (Bette ciddi biri, elini ancak boğulurken, yardım istemek için sallar). Peter'a kalırsa gülümseyişi alaycı, çünkü, eh, buraya kadının buyruğuyla geldiler, tamam, yemekleri iyi elbette, ama şu püsküllü kordonları, küçük, çarpık ayaklı masaları da görmezden gelemeyiz yani. Bu bir sahne dekoru, saçma sapan bir *kapris*, Tanrı aşkına; ama Bette'yle kocası Jack ezelden beri, aileden miras kalan, York ve Seksen Beşinci caddelerin köşesindeki, savaş öncesi apartmanın, altı odalı dairesinde oturuyorlar, adam profesör maaşı alıyor, kadınsa orta karar sanat simsarı parası kazanıyor, dolayısıyla, *kent merkezinde, Mercer Sokağı*'ndaki bir *çatı katında* yaşamayı beceremediği için burun bükmeye kalkışanların canına okumaya hazır.

Peter masaya ulaşınca, Bette şöyle diyor: "Seni ta buralara sürüklediğime inanamıyorum."

Evet, kadının gerçekten de tepesi atık, nedeniyse Peter'ın... kalkıp gelmeyi kabul etmesi mi? Başarılı olması mı (görece, yani)?

"Sorun değil," diyor, çünkü aklına daha zekice bir şey gelmiyor.

"Kibar bir erkeksin sen. *Nazik* değil; insanlar bu ikisini birbirine karıştırıyor."

Kadının karşısına oturuyor. Bette Rice: etkileyici. Gümüşi, alabros bir saç kesimi, son derece yalın, siyah çerçeveli gözlük. Nefertiti profili. Doğuştan. Brooklynli bir solcunun Yahudi kızı, Brian Eno'yla çıkmış da olabilir çıkmamış da, ilk diyet kolasını Rauschenberg'in elinden içmesiyle ilgili sıkı bir öyküsü var. Peter, Bette'yle birlikteyken, kendini uyanık, feleğin çemberinden geçmiş kıza asılan, pek de zeki sayılamayacak, liseli abazan gibi hissedebilir. Eh, Milwaukee'de doğmamak, elinde miydi?

Kadın lazer gözlerle bir garsonu mimliyor, "Kahve," diyor; sesinin gereğinden yüksek çıkmasını, yan masada oturan, altmışlı yaşlardaki Kusursuz Sarışın'ın yan bakışlarını takmıyor.

"Umarım, konuşmak istediğin konu, Elena Petrova'nın gözlüğüdür," diyor Peter.

Bette ince, uzun elini kaldırıyor. Taktığı üç gümüş yüzükten biri pençe biçiminde; acayip, bilinmedik bir işkence aletine benziyor.

"Meleğim, çok tatlısın, ama seni boş girizgâhla oyalamayacağım. Bende meme kanseri var."

Peter önceden tahmin yürütürse, kadını bundan koruyacağını mı sandı?

"Bette..."

"Yo, yo, aldılar."

"Tanrı'ya şükür."

"Sana asıl söylemek istediğim şuydu: Galeriyi kapatıyorum. Hemen."

"Ya?"

Bette dudağının ucuyla gülümsüyor, avuturcasına, hatta anaç bir edayla; bunun üzerine Peter, kadının iki yetişkin oğlu olduğunu anımsıyor, her iki oğlan da fena sayılmazlar, öyle bariz bir şekilde çuvallamadılar.

"Bu seferlik temizlediler," diyor Bette, "tekrarlayacak olursa, muhtemelen yine temizleyecekler. Ölmüyorum, durumum ölümcül bile değil. Ama öyle bir an yaşadım ki... Neyim olduğunu ilk duyduğumda, biliyorsun, annem..."

"Biliyorum."

Erkeğe ciddi, uyarıcı bir bakış fırlatıyor. Acele davranıp *fazla iyimser olma*, tamam mı?

"Aslında korkmaktan çok sinirlenmiştim," diyor Bette. "Galeri son kırk yıldır benim bütün hayatım oldu, fakat açık konuşmak gerekirse, son on yıldır bıkmış usanmıştım. Şimdiyse ortalık cehenneme döndü, iflas eden edene... Her neyse. İlk aklıma gelenlerden biri, eğer bundan ölmezsem, Jack'le yaşamımızı değiştireceğiz, oldu."

"Böylece..."

"Evet, İspanya'ya yerleşeceğiz. Oğlanlar iyi, başlarının çaresine bakıyorlar, kendimize beyaz badanalı, küçük bir ev bulup domates yetiştireceğiz."

"Dalga geçiyorsun."

Kadın gülüyor; kesif, genizden gelen bir ses. Amerika'nın yaşayan son sigara tiryakilerinden biri.

"Biliyorum," diyor. "*Biliyorum*. Belki de sıkıntıdan patlarız. O zaman lanet olası küçük beyaz badanalı evi satar başka bir şey deneriz. Tek bildiğim, *buna* artık devam etmek istemediğim. Jack de Columbia'dan iyice usandı."

"Size hayırlı yolculuklar, o halde."

Garson kız Peter'ın kahvesini getiriyor, mönüyü inceleyip incelemediklerini soruyor, ki incelemediler. Tatlı

bir yüzü, koyu bir Georgia aksanı olan, gürbüz bir kız, birinin biricik kızı, büyük olasılıkla şarkı söylemeyi, oyunculuk ya da buna benzer bir şeyi kafasına koyup New York'a gelmiş, aşırı güleryüzlü, hevesli, bir garson olarak elinden geleni yapmaya sonuna kadar hazır; tabii işin içinde, tarihin şu anında Jojo gibi bir yere gelmeye gücü yeten birinin, şöyle ya da böyle ünlü biri olma ihtimalinin hayli yüksek olduğu gerçeği de var.

"Sanatı yeniden sevmek istiyorum," diyor Bette.

"Ne demek istediğini çok iyi anlıyorum."

"Kim istemez ki? İşe para karışınca..."

"Biliyorum. Şimdiyse, ansızın, o da kalmadı işte. Para, yani."

"Yo, henüz tükenmedi."

"Şey, evet. Söylediğin umarım doğrudur..."

"Sanki biz, *hepimiz* ayakta kalma mücadelesinden doğruca sağ kalma mücadelesine geçtik; yarı kurumsallaşma filan derken oyun dışı kalıverdik."

Kısacık bir an, içsel bir sarsıntı. Hepimiz mi? Geri bas bakalım, seni şirret ölüm meleği. Başarısızlık mikrobu bana bulaşmadı henüz.

"Seni kastetmiyorum, Peter," diyor kadın.

Tam o anda Peter'ın suratından ne geçti acaba?

"Kastetmiyor musun?"

"Bugün sakarlığım üstümde, değil mi? Oyun dışı *kaldım*, demeliydim. Sen piyasadaki üç beş düzgün, ciddi insandan birisin. Diğerlerini... biliyorsun. Ya Bed-Stuy'daki dairesinde arkadaşlarının yapıtlarını satan, on dokuzluk bir yeniyetme ya da Mobil Oil'le gerdeğe giren birileri."

"Eh, öyle. Biliyorum."

"Bütün bunlardan azıcık da olsa sıdkın sıyrılmadı mı?"

"Bazı günler," diyor Peter.

"Hâlâ gençsin."

"Kırk genç sayılmaz."

Hım, birkaç yıl budayıverdin demek?

"Henüz kimseye söylemedim," diyor Bette. "İşi bıraktığımı, yani. Seni aradım, çünkü Groff'u devralmak isteyeceğini düşündüm. Belki diğerlerinden birkaçını da. Groff'u seversin, değil mi?"

Rupert Groff. Tam olarak Peter'ın tarzı sayılmaz, ama genç ve zirvede. Bette onu iki yıl önce, bir konuşma yapmak üzere Yale'e gittiğinde, şans eseri keşfetti. Galeriyi kapatacağını resmen açıklayınca, herkesin peşine düşeceği tek sanatçı, Groff olacak.

"Severim," diyor Peter.

Groff'tan hoşlanıyor elbette, hem bu, ciddi para getirebilecek biri.

"Bence ona en uygun talip sensin," diyor Bette. "Devlerden biri onu kapıp mahvedecek diye korkuyorum."

"Yazık olur."

"Aptalı oynama bana."

"Binlerce özür."

"Eserlerine yaldız katması için baskı yapar, tanıtımına aşırı yüklenirler, o da muhtemelen otuzuna gelmeden tükenir gider."

"Ya da Whitney'de retrospektifini yapar."

"Bu çocuklardan kimisi çarçabuk kemale eriyor. Groff öyle değil. O hâlâ gelişmekte. Onu yönlendirecek, itekleyecek birine ihtiyacı var; doğru yöne doğru elbette."

"Sence bu kişi ben miyim?"

"Söylemeye çalıştığım şey, sen hıyar ağasının teki değilsin."

Bilemiyorum, Bette, ben onlar kadar büyük değilim, onlar kadar zengin değilim; eh, bu da hıyar ağası olmamak anlamına geliyorsa, pekâlâ.

"Umarım değilimdir," diyor Peter. "Peki, Groff'un yola benimle devam etmek isteyeceğini nereden biliyorsun?"

"Onunla konuşurum. Sonra da sen konuşursun."

"Nasıl biri?"

"Çok tatlı. Azıcık bönümsü. Evet, sürünün en uyanığı sayılmaz."

Garson dönüyor, mönüyü inceleyecek vakti bulup bulmadıklarını soruyor. Af dileyen bir tavırla, derhal yapacaklarına söz veriyor, sözlerini de tutuyorlar. Evinden bunca uzak düşmüş, bir New York garsonu rolünü başarıyla canlandırdığını düşünen bu güzelim, içten kızı kim üzmek ister ki?

Bir saat sonra, Peter'la Bette uygar dünyaya açılan görkemli, uykulu kapıdan geçip Met'e, Büyük Salon'a giriyorlar. Müzenin sağladığı doyumları inkâr etmenin âlemi yok – devasa duruşunu, içeriye girende yarattığı, bunun hürmete layık, saygın bir an olduğu duygusunu, kraliçelere yaraşır şaşaası ve beş kıtayı yüzlerce yıldır yağmalayışıyla, kendi havasındaki molekülleri bile heyecanlandırma kapasitesini. Salon insanı uçsuz bucaksız bir sabırla karşılıyor. O asla ölmeyecek bir anne; en ön safta da, onun kendini davaya adamış kadın yoldaşları; danışma masasında oturan, çoğunluğu yaşını başını almış, sevecen görünüşlü kadınlar, başlarının üstündeki havayı taçyapraklarıyla ve yeşil yapraklarla donatan, muazzam bir çiçek düzenlemesinin (şu an, kiraz tomurcukları) altında bilgi vermeye hazır, beklemekteler.

Peter giriş ücretini ödüyor (yemeğin parasını Bette verdi). Küçük, madeni yuvarlakları üzerlerine iliştiriyorlar (bunların bir adı vardı, ama neydi?); Peter ceketine, kadın da siyah, pamuklu kazağının geniş yakasına; bu, bir anlığına her ikisinin de dikkatini, kadının fırlak, çilli

köprücükkemiğine ve göğüslerinin arasındaki deriye buruşuk bir kumaş parçası gibi yerleşmiş olan, minyatür kırışıklıklara yöneltiyor. Bette Peter'ın baktığının farkında, buna karşılık o da gözlerinde, Peter'ın yalnızca "bitkin bir işve" diyebileceği bir ifadeyle, bir bakış fırlatıyor – öfke dolu bir şehvet; doğrudan cinsel değil, ama seks ve meydan okumadan oluşan bir karışımla yüklü; Helen'in de amacı Truvalılara aynen böyle bir bakış fırlatmaktı herhalde. Bette Rice, yaşın ve hastalığın tutsak ettiği bir kraliçe.

Basamakları tırmanırken, merdiveni bir sigara tiryakisinin temposuyla çıkan Bette'ye ayak uyduruyor. Az önce, müzenin önünde bir Marlboro Light içti, Peter'ın elinde olmadan yönelttiği eleştirel bakışlara karşılık, "Güven bana, kanser korkusu sigarayı bırakmak için hiç de doğru bir zaman değil," dedi.

Merdivenin tepesinde, Tiepolo'nun Marius'u zaferini kutlamayı sürdürüyor. Oğlan tefini şevkle şıngırdatmakta.

Çağdaş galerilere giderlerken, Peter, On Dokuzuncu Yüzyıl Avrupa galerisinin girişindeki Rodin'in karşısında duruyor. Bette birkaç adım ileride, dönüyor, geri geliyor.

"Hâlâ burada," diyor. Buraya Hirst için geldiler, Peter neden durdu ki? Rodin'i daha önce bin kez görmedi mi?

"Bilirsin, bazen hani..."

"Evet?"

"Hani bazen bir şey sana seslenir..."

"Bugün, Rodin mi sesleniyor?"

"Öyle. Neden, bilmem," diyor Peter.

Bette toparlayabildiği olanca anne timsah sakinliğiyle Peter'ın yanında dikiliyor. Oğulları küçükken ve onu fena halde sıkan bir şeyin büyüsüne kapıldıklarında,

onlara karşı tavrı da herhalde böyleydi – çokbilmiş ama yardımsever bir teşvik. Oğlanların düzgün insanlar olup çıkmalarının bir nedeni de bu olmalı.

"Faydaları yadsınamaz," diyor kadın.

"Haklısın."

İşte, Auguste Neyt, namı diğer *Galip*, namı diğer *Bronz Çağı* her zamanki yerinde; bronzdan, birebir gerçek boyutta, sırım gibi ve kıvrak, kusursuz bir erkek delikanlı, görünmez mızrağını tutuyor. Rodin Antik Yunan kaslılığından ve Fransız alegori düşkünlüğünden uzak bu çıplak erkeği yontup bronza döktüğünde henüz tanınmamış bir sanatçıydı; zaman, o sıralarda önemsiz bir isim olan Rodin'i haklı çıkardı – abartılı, kahramansı olanın devri kapanıyor, gerçek olan uzun, çok uzun bir süre kalmak üzere geliyordu. Rodin artık yok, ölüp gitti, evet, elbette ki tarihteki yerini aldı, ama yeni sanatçıların ona hürmet ettiği yok, kimse ona türbe ziyareti yapmıyor; okulda onu öğreniyor, sonra da Damien Hirst'ü görmeye giderken, onun heykellerinin ve maketlerinin önünden geçiyorsun.

Yine de. Al sana, canına yandığım bronz işte, sonsuza kadar ayakta kalabilir (Koenig'in metal yerküresi 11 Eylül saldırısından sağ salim kurtulmadı mı?). Uzaylı arkeologlar bir gün onu toprağın altından çıkaracaklar, o da, eh, kim olduğumuz, neler yaptığımız hakkında pek de kötü bir kanıt oluşturmayacak, değil mi? Yüzlerce yıl önce ölmüş, adı unutulmuş olan, ama formu, çıplak, idealize edilmemiş, yalnızca genç ve sağlıklı, önünde upuzun bir hayat uzanan endamı varlığını hâlâ sürdüren Auguste Neyt.

"Tamam mı?" diyor Bette.

"Tamam."

Sessizce yürümeye koyuluyorlar, Carrière ve Puvis de Chavannes'yi, Gérôme'un Galatea'yı öpen Pygma-

lion'unu kararlılıkla geçiyorlar. Galerinin bitiminde dönüyor, kitap ve hediyelik eşya kulübesini geçiyor, yeniden dönüyorlar.

İşte karşılarında; uçuk mavi, insana garip bir biçimde sevimli, çekici gelen formaldehit eriğin içindeki köpekbalığı; biçiminin ölümcül kusursuzluğu, bir varil ağzı kadar büyük çenesi, sivri dişleri; gerisi hikâye – bedenin salt ağzı sevk ve idare etmek için yaratıldığının, bundan daha açık bir şekilde ortaya konduğu, başka bir canlı var mı?

Bir sarsıntı yaratıyor; Peter'in teninde, hayvansı bir paniğin yol açtığı o karıncalanmayı oluşturuyor – hâlâ. Bu da, hiç kuşku yok, gereksiz sorulardan biri: Formaldehit dolu bir tankta yüzen, dört küsur metrelik, ölü bir köpekbalığı kimi etkilemez ki?

Peter'in midesi taklalanıyor. Bulantı, ne zaman bir şey yese, kötüleşiyor. Galiba bir doktora görünmesi gerek.

"Hım," diyor Bette.

"Hım."

Mükemmel ambalajın da katkısı olmalı, diye düşünüyor Peter – kallavi ama göz alıcı, beyaz, çelik tank (yirmi iki ton ağırlığında), yaratığın yüzdüğü, gök mavisi solüsyon. Köpekbalığı öylesine bütünlüklü, öyle kesinkes ölü ki; gözleri donuk, derisi yaşlılıktan kırışmış. Öte yandan...

"Bunu burada görmek, etkileyici," diyor Bette.

"Evet, öyle."

Yaşayan Bir Zihnin, Ölümün Fiziksel Gerçekliğini Kavrayamaması. Aynen. Etkileyici.

On dört on beş yaşlarındaki üç kızla bir oğlan heyecanla tankın etrafında turluyorlar; dehşete düşmüş bir halde, tam olarak neresini alaya alacaklarına karar vermeye çalışarak. Babasının elini tutmuş, küçük bir erkek çocuğu, "Bu korkutucu?" diyor, soru sorarcasına. Köpekbalı-

ğının kuyruğunun yanında duran, orta yaşlı bir çift birbirine sokulmuş, İspanyolcaya benzeyen bir dille, ciddi bir tavırla, fikir alışverişinde bulunuyor, birbirlerine danışıyorlar, sanki buraya yüce bir amaca yönelik, acı verici ama gerekli bir şey yapmak üzere gönderilmişler gibi.

"Balık dişi," diyor Bette.

"Sence ilkini saklamaları gerekmez miydi?

"Steve Cohen'in sekiz milyon papel bayıldıktan sonra oturup lanet olası şeyin çürüyüşünü izleyecek hali yoktu ya."

"Haklısın."

"Şu aşamada *anlamak*, biraz zor," diyor Bette. "Demek istediğim, bir tarafta nesne var, öteki tarafta Hirst'ün kariyeri ve tabii Hirst'ün kendisi; bir tarafta Cohen'in sekiz milyonu, diğer tarafta da neredeyse yirmi yıldır ortalarda olan bir yapıtı sergilemenin cesaret, gözü karalık olduğunu düşünen Metropolitan Müzesi..."

Liseli çocuklar köpekbalığının orta kısmında toplanıyorlar, hepsi de korkudan, cinsel dürtülerden ve horgörüden ürpertiler içinde, özel bir dilde, alçak sesle konuşuyorlar (Peter bölük pörçük parçacıklar yakalıyor "–amma da çantasın ha–" [*çanta mı*, yo, yanlış duymuş olmalı] "–daha önce hiç–" "–Thomas, Esme, sonra Prue–"). Kızlardan biri cama dokunuyor, sonra elini çabucak çekiyor. Öteki iki kız çığlığı basıyor, arkadaşları bir alarmı çalıştırmış gibi, koşarak galeriden çıkıyor.

Bette tankın ön kısmına ilerliyor, balığın açık ağzının içini görebilmek için hafifçe eğiliyor. Cama dokunan kız hâlâ orada, oğlan da yanında. Kız parmağını oğlanın kot pantolonunun dikiş yerinde gezdiriyor. Genç sevgililer, demek. Kızın yüzü cesur, ağzı küçük; çehresinde dindar bir şey var – Courtney Love tişörtüne, yeşil deri ceketine bakmayın, Amish tarikatından bile olabilir. Erkek arkadaşıyla (oğlan eşcinsel, apaçık ortada; bundan kendi-

sinin haberi var mı, ya da kızın?) birlikte bir köpekbalığını inceleyen, alımlı, muhtemelen de zeki bir kız; Peter bir anlığına ona âşık oluyor, daha doğrusu kızın hem olduğu hem de olacağı kişiye (kızın on yıl sonraki hali gözünün önünde: üzerinde dar, kısa, ışıltılı bir elbise, bir yerlerdeki bir partide gülüyor), sonra oğlan kıza bir şeyler fısıldıyor, birlikte uzaklaşıyorlar; Peter onu bir daha hiç görmeyecek.

Bea babasına, kesintisizmiş gibi görünen bir öfke duyuyor; iyi de, kızı daha yirmi yaşında. Yine de... Bea giderek azalıyor, ufalıyor; yukarıda, Boston'da; zayıf, solgun ve fazlasıyla gergin, erkek arkadaşı yok, faydalı, işe yarar bir yaşam kurma kararlılığı dışında gözle görünür herhangi bir tutkusu yok, sanatın maskaralık olduğundan kesinkes emin, dolayısıyla Peter'ın da bir maskara olduğunu ima ediyor, babasının onu bunca yıldır kandırdığını, kendisini çok fazla, Rebecca'yı ise çok az sevmesini sağlamak amacıyla gözünü boyadığını kastediyor; hem zaten, son zamanlarda anlamaya başladığı gibi, müzmin yalnızlığının, sıkça girip çıktığı bunalımın, erkekler konusundaki hüsranının ve kadınlarla iletişim kurma sorununun kaynağı da bu.

"Gerçekten etkileyici," diyor Bette, köpekbalığı için. "İnsan düşünmeden edemiyor, yalnızca dikkat çekmek için yapılan bir çıkış, altı üstü ölü bir köpekbalığı işte, bütün doğa tarihi müzeleri bunlarla dolu, ama sonra, onunla aynı galeride, onun karşısında duruyorsun ve işte, yani..."

Yaşı ilerledikçe, Bette'nin belden aşağısı kalınlaştı. Siyah Reebok giymiş. Balığın ağzına doğru korkusuzca eğilirken, dokunaklı ama kahramansı değil – yo, belki kendince kahramansı, fakat güçlü, nüfuzlu değil, Ahab'ın o lanetli ve fanatik azametinden yoksun, ama Peter bu kadının hayatına, çılgınca da olsa, hep belli bir inanç bes-

ledi (Bette'nin kendine bağladığı sanatçıları bir düşünsenize). Ancak şu an, Met'teki bu pazar ikindisinde, ölü bir köpekbalığının ağzına bakan, yaşlı bir kadın o.

Peter gidip onun yanında duruyor. "Sarsıcı bir çıkış ama," diyor.

Peter'le Bette'nin cama vuran, donuk yansılarının gerisinde, köpekbalığının ayrık çenesi – iki sıra ölümcül, testeremsi diş, onun gerisinde de, ağartılmış beyazlığıyla ağzın kendisi, solüsyon yüzünden rengi maviye çalmakta, balığın içteki karanlığına doğru uzaklaşırken grileşiyor, kararıyor.

Bette ona gerçeği söylemedi. Gerçeğin tamamını. Cerrah kanseri bütünüyle temizlemedi, Bette'nin sağlığı iyiye gitmeyecek. Peter bunu karıncalanmaya benzer, sızılı bir sezgiyle biliyor; köpekbalığının yaydığı o hayvansı uyanıklığı, tetikteliği andıran bir sezgi bu. Beyninde, ölçülemeyecek kadar kısa, sıfıra yakın uzunlukta bir teyp kendi kendini siliyor; böylece, asla bilemeyecek: Bette'nin kanserden er ya da geç öleceğini ve bunu "er" vakitte yapacağını Jojo'da yemek yerken mi anladı, daha sonra mı? Galeriyi böyle *alelacele* kapaması bu yüzden. Jack bu yüzden Columbia'yı bırakıyor.

Peter uzanıyor, onun elini tutuyor. Fazla düşünmeden, gayri ihtiyari yaptı bunu; ancak ona dokunduktan sonra durup düşünüyor; şimdi bu gülünç mü kaçtı yoksa aşırı duygusal mı? Peter'ı paylar mı? Kadının parmakları umulmadık yumuşaklıkta, hafif kâğıtsı; yaşlı bir kadının parmakları. Bette onun elini sıkıyor, tatlılıkla, hızla. Birkaç saniye el ele kalıyor, sonra ayrılıyorlar. Diyelim ki abartılı ya da yapmacıktı, Peter'ın açısından aşırı dramatikleştirici bir hareketti, yine de Bette'yi rahatsız etmişe benzemiyor; en azından şu anda, köpekbalığının karşısında etmedi.

Peter kapıyı açıp çatı katına giriyor. Dördü çeyrek geçiyor. Mutfak tezgâhına gidiyor, eczaneden aldığı, içinde Excedrin'le diş ipinin bulunduğu paketi bırakıyor (New York'ta dışarıya çıkıp da bir şeyler satın almadan eve dönmek, neden imkânsız?), ceketini çıkarıp asıyor. Kulakları eve özgü tekdüze sessizliğe alışmaya başlayınca, duşun sesini duyuyor. Rebecca evde. Güzel. Arada bir, boş bir eve gelmekten, evde azıcık yalnız kalmaktan o da Rebecca kadar hoşlanıyor, ama şu an değil, bugün değil. Neler hissettiğini söylemek güç. Keşke yalnızca Bette için üzüldüğünü söyleyebilse. Üzüntüden daha katmanlı bir duygu bu. Altını asabi bir korkunun astarladığı, derin bir yalnızlık bu, adını Tanrı bilir, ama karısını görmek, ona sokulmak istiyor, belki televizyonda saçma sapan bir şey izlemek, dünyaya karanlık çökerken, gece inerken, öylece yatmak istiyor.

Peter yatak odasından geçip banyoya giriyor. İşte karısı orada, duş kabininin buzlu camının gerisinde, bulanık bir pembelik. Havada ölümlülük, suda köpekbalıkları var, ama işte bu da var: yıkanan Rebecca, süs olsun diye asılmış, buharlanmış ayna, sabun kokusu, bir de şu alttan alta hissedilen, Peter'ın bir tek *temizlik* diyebileceği, diğer koku.

Duşun kapısını açıyor.

Rebecca yine gencecik. Küçük kabinde duruyor, sırtı Peter'a dönük; saçları kısa, sırtı yüzmekten güçlü ve dik; buhar bedenini yarı gizlemekte, bir an her şey inanılmaz bir durulukla anlam kazanıyor: Bette'nin, Peter'ın avucundaki eli, Rodin'in gömülmek için daha yüzlerce yıl bekleyecek olan erkek delikanlısı, duşta suyla birlikte son yirmi yılı da yıkayıp akıtan, yeniden genç kız olan Rebecca.

Kadın dönüyor, şaşkın.

Rebecca değil bu. Mizzy. Mistake bu.

Tabii ya. Göğsündeki, karnındaki sağlam, sıkı baklavalar, kalçalarının gergin, V biçimindeki çatalı, kalın ve sert, siyah kasık kılları, organının pembemsi kahverengi uzantısı.

"Selam," diyor Peter'a içtenlikle. Peter tarafından çıplak görülmenin Mizzy'yi şu kadarcık rahatsız etmediği ortada.

"Selam," diye karşılık veriyor Peter. "Kusura bakma."

Geri çekiliyor, duşun kapısını kapatıyor. Mizzy oldu bitti utanmazın tekiydi, yo, daha çok utanma nedir *bilmeyen*, şu yarı hayvan yarı insan, şehvet düşkünü tanrılar gibi; çıplaklığa ya da bedenin biyolojik işlevlerine karşı öylesine rahat, utanmasız ki, onun yanında neredeyse herkes kendini Victoria döneminin bir haminnesi gibi hissedebilir. Duş kabininin kapısı kapanınca, Peter yalnızca dolgun, pembemsi bir siluet görebiliyor ve bunun Mizzy (Ethan!) olduğunu bildiği halde, şöyle bir duraklayıp daha genç Rebecca'yı düşünmeden edemiyor (kadın kıyıda kırılan dalgalara doğru, geniş adımlarla yürüyor, beyaz, pamuklu elbisesinden sıyrılıyor; Zürich'teki şu ucuz otelin balkonunda duruyor), ta ki orada lüzumundan bir iki saniye daha fazla oyalandığını ayrımsayıncaya kadar –yanlış anlama, Mizzy– bunun üzerine dönüyor, banyodan çıkmaya hazırlanıyor. Çıkarken de gözüne, buhardan buğulanmış aynadan kayan, kendi, hayaletimsi yansısı, bulanık imgesi çarpıyor.

Erkek kardeş

Rebecca'nın ailesi, bir bakıma, başlı başına bir ülke. Peter bu aileye katılırken, olanca gelenekleri ve efsaneleriyle, kendine has tarihiyle, küçük ve uzak bir ulustan gelin aldı sanki. Taylor'lar, kendi kendine yeten ama zengin olmayan, yöresel yemeklere ve el sanatlarına düşkün, zaman çizelgeleri ve tren tarifelerine karşı gevşek, onları işgalcilerden, göçmenlerden koruyacak kadar çetin bir dağ silsilesinin yamaçlarına sığınmış, fikirlerin, icatların çoğunu kendisi üretmemiş bir ulus aile olacaktı. Mizzy de bu kavmin yaralı, koruyucu azizi olacak, solgun tenli, camsı gözlü tasviri her yıl, geçit alayıyla sokaklardan geçirilip ana meydana çıkarılacaktı.

Ancak Mizzy'den önce... Gittikçe artan ısının ve seksen küsur Richmond yazının ağırlığıyla, ölümcül derecede rutubetlenmeye başlayan, çatı pencereli, eski, büyük ev vardı, hâlâ da var. Cyrus (dilbilim profesörü, ufak tefek, kendinden emin, kafası tıpkı Cicero'nunkine benzeyen bir adam) ile karısı Beverly (çocuk doktoru, canlı, zinde ve alaycı, ev işlerine karşı küstahça kayıtsız). Birbirinden güzel, üç kız kardeş: beşer yaş arayla Rosemary, Julianne ve Rebecca. Ailenin güzeli Rosemary'ydi, ciddi, vakur bir kız, soğuk değil ama öyle kolay, müsait bir kız da değil; yaşça büyük, arabalı bir delikanlının her

daim kapıda beklediği kızlardan. Julia onun kadar çarpıcı olmasa da kafa dengiydi, eğlence nedir bilen, oğlanların bayıldığı kızlardan; gürültücü, neşeli, ödüllü bir jimnastikçi, cinselliğini özgürce yaşayan. Ve tabii Rebecca, iki ablası sayesinde, doğuştan ünlü Rebecca; ufak tefek ve soluk tenli, başına buyruk, kızların en az güzeli fakat en zekisi; sekizinci sınıftan beri aynı çocukla, gitar çalan şu mesafeli oğlanla çıkan; Peter onun genç kızlığını, okul yıllığındaki fotoğrafından çıkarsayabiliyor; fotoğrafta Rebecca başında mezuniyet kraliçesi tacı, elinde mezuniyet gülleri, ayakta duruyor ve gülüyor (kim bilir neye, belki de içine düştüğü şu maskaralığa), üzerinde mini, payetli bir elbise var, iki yanında ikinciliği kazanan, kameraya mağrurca gülümseyen prensesler, güzelliklerinde duygusuz, vurdumduymaz bir hava var, her ikisi de biraz sıradan, Jane Austin'in aman aman ilgisini çekmeyecek şu güçlü kuvvetli "evlenilesi" kızlar soyundan.

Sonra. Rebecca liseyi bitirmeye hazırlanırken, Julie Barnard'daki ikinci yılındayken, Rose ise daha şimdiden boşanmayı düşünürken, Mistake doğdu.

Beverly rahim kanallarını yıllar önce bağlatmıştı. Kırk beş yaşındaydı, Cyrus ellisini geçmişti. "Doğmayı kesinkes kafaya koymuş olmalı," dedi Beverly. Bu beyanı ciddiye alındı. O çocuklar konusunda uzmandı, bir çocuk *doktoruydu* ve hayatında onlarla ilgili romantik hayallere, martavallara yer yoktu.

Peter, Rebecca'yla birlikte Richmond'a ilk gidişinde Mizzy'yle tanıştı. Kızın ailesiyle tanışacağı için gergindi, durumun yakışıksız karşılanabileceği varsayımıyla mahcuptu – çoktan mezun olmuş birinin, seminer verdiği, hâlâ okuyan bir öğrenciyle çıkması, ders yılının bitimine kadar *beklemiş* olsa bile, azıcık çirkin bulunabilirdi. Rebecca'nın babası bir profesördü, Rebecca'nın verdiği güvencelere, babasının bu durumu kesinlikle

dert etmediği iddialarına, Peter gerçekten, cidden inanabilir miydi?

Uçak alçalırken, "Derhal kapa çeneni," dedi Rebecca. "Kaygılanmayı kes. Derhal."

Genç kızlara özgü, sersemletici bir kesinliği vardı; bir de Virginia'ya özgü şu şakrak vurgu. *Kes kaaygılanmayı. Derhaal.* Harika bir savaş hemşiresi olabilirdi.

Peter elinden geleni yapacağına söz verdi.

Sonra uçaktan indiler, Julie karşılarındaydı; dişi bir kovboy kadar hayat dolu, sıcakkanlı; minnacık havalimanının dışında, ailenin eski Volvo'sunda onları bekliyordu.

Sonra, ev.

Rebecca'nın gösterdiği fotoğraf, Peter'ı evin yıpranmış ihtişamına hazırlamıştı –karman çorman salkım söğütler, derin, gölgeli sundurma– ama evin bulunduğu konuma, mahallenin pejmürde mucizelerine, birbirini izleyen eski evlerin anaç, ağırbaşlı güzelliğine, kimisi daha bakımlı, ama hiçbiri elden geçirilmemiş, yenilenmemiş köşklere, kesinlikle hazır değildi. Sıradan bir mahalle olmadığı apaçık ortadaydı; Richmond da büyük bir olasılıkla sıradan bir kent değildi.

Araba evin önüne yanaşırken, "Yüce Tanrım," dedi Peter.

"Ne oldu?" diye sordu Julie.

"Kısaca, harika bir hayat bu, diyelim."

Julie, Rebecca'ya kısacık bir bakış fırlattı. *Ah, elbette, şu zeki, fazla zeki oğlanlardan biri.*

İşin aslı, Peter'ın amacı bırakın alaycılığı, uyanıklık etmek bile değildi. Alakası bile yok. Yalnızca âşık oluyordu.

Hafta sonu bittiğinde, Peter delice tutulduğu şeylerin sayısını unutmuştu. Öncelikle, Cyrus'un çalışma odası (bir çalışma odası!) vardı; insana, içine kurulup sonsuza kadar kitap okuyabileceği duygusu veren, alabildiğine

rahat, çökük sırtlı koltuğu. Sonra, Beverly'nin Peter'ı etkilemek için pişirmeye kalkıştığı, beceremediği halde alkışlandığı börek (bundan böyle "şu lanet olası, ağza konulmaz börek" diye anılacaktı). Üst kattaki, kızların geceleri sıvıştığı pencere, üç yaşlı, mağrur, uyuşuk kedi, kitaplarla, yaşını başını almış oyun tahtalarıyla, Florida'dan gelme deniz kabuklarıyla ve çerçeveli, daha çok gelişigüzel toplanmışa benzeyen fotoğraflarla dolu raflar, belli belirsiz lavanta, küf ve baca dumanı kokuları, sundurmadaki, birinin *Daniel Deronda*'nın yağmurdan kabarmış, ciltsiz bir nüshasını unuttuğu, hasır, salıncaklı koltuk.

Ve dördüne basmak üzere olan Mizzy.

"Erken gelişmiş" sözcüğünden kimse hoşlanmıyordu. Kötü bir kehanet içeriyordu sanki. Ama Mizzy, dört yaşında, okumayı sökmüştü. Yanında sarf edilen her bir sözcüğü anımsıyor, ondan sonra da, sonsuza kadar, o sözcüğü –her zaman yerli yerinde olmasa da– cümle içinde kullanıyordu.

Ciddi, şüpheci bir çocuktu; ara ara taşkın neşe nöbetlerine meyilliydi, ancak neyi ne zaman komik bulacağını önceden kestirmek olanaksızdı. Geniş, solgun alnı, berrak gözleri ve kusursuz, narin ağzıyla güzel, gerçekten güzeldi – büyüyünce güzeller güzeli bir küçük prense dönüşeceği belliydi ya da, aynı oranda makul bir diğer olasılıkla, bol damarlı, geniş, kavisli alnı ve ürpertili bir duyarlılıkla yüklü gözleriyle, Bavyera kralı Ludwig'e.

Neyse ki, hafiften ürpertici eğilimlerinin yanı sıra, çocuksu düşkünlükleri, merakları da vardı (Tanrı'ya şükür). Pop Rocks'a bayılıyor, mavi renge karşı tedirgin edici bir zaaf besliyordu. Abraham Lincoln büyülüyordu onu; Mizzy onun bir zamanlar başkan olduğunu anlıyordu, tamam, ama aynı zamanda insanüstü bir gücü olduğunu, koca koca ağaçları tuttuğu gibi topraktan sökebildiğini iddia ediyordu ısrarla.

O gece yatakta (Taylor'lar durumu kabullenmişti anlaşılan), Peter Rebecca'ya şöyle dedi: "Bu inanılmayacak kadar güzel."

"Ne?"

"Bütün bunlar. Hepsi. İnsanların, nesnelerin tamamı."

"Yalnızca benim çılgın ailem ve çatırdayan, eski evim işte."

Buna inanıyordu. Sahte bir tevazu göstermiyordu.

"Asla bilemezsin..." dedi Peter.

"Neyi?"

"Çoğu ailenin ne kadar *normal* olduğunu."

"Benim ailemin *anormal* olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Hayır. Normal, doğru sözcük değildi. Yavan. Sıradan, demek istedim."

"Bence kimse *yavan* değildir. Demek istediğim, bazıları diğerlerinden daha *değişik*, hepsi bu."

Milwaukee, Rebecca'cığım. Düzen, ılımlılık ve insanın ruhunu aşındıran bir temizlik iptilası. Düzgün yaşamlar sürmek için ellerinden geleni yapan, düzgün insanlar; onlardan nefret etmek için elle tutulur bir neden bulamıyorsun, vazifelerini yapıyor, mallarına mülklerine sahip çıkıyor, çocuklarını seviyorlar (çoğunlukla); ailece tatile çıkıyor, akrabaları ziyaret ediyor, bayramlarda evlerini süslüyorlar, bir şeyler topluyor, başka şeyler için para biriktiriyorlar; iyi insanlar onlar (çoğunluğu yani, çoğu zaman), ama benim yerimde olsaydın, genç Peter Harris olsaydın, bu hayatın alçak gönüllülüğünün, itidalinin seni kemirdiğini, daha büyüğüne, daha tehlikelisine izin vermeyen bütün o küçük doyumların seni ufalttığını hissederdin; kahramanlık yok, deha yok, en azından teoride, gerçekten sahip olamayacağın bir şeye, korkunç bir özlem duymak yok. Eğer sen genç, düz ve cılız saçlı, sivilce belasına uğramış Peter Harris olsaydın, kendini her

an sıkıntıdan patlayacakmış gibi, bu güvenli yaşamdan, onun amansız makullüğünden, bu insanların sıradanlığa, sürünün bir parçası olmaya duyduğu Protestanca aşktan, aşırı, şaşaalı ve meşum olanın salt tehditkâr değil, aynı zamanda –daha da kötüsü– ilginç olmadığına dair o sarsılmaz inançtan boğulup ölecekmiş gibi hissederdin.

Matthew'nun liseden mezun olduktan iki gün sonra çekip gitmesinde ve New York'taki erkeklerin yarısıyla yatmasında şaşacak bir şey yok, değil mi?

Yo, hayır, bunu yapma, zehirli, yanlış bir şey bu; ağabeyini Milwaukee öldürmedi.

"Burada doğup büyüseydin, bu kadar romantik bulmazdın," dedi Rebecca.

"Öyleyse, burayı becerebildiğimce uzun bir süre romantik bulmak istiyorum. Mizzy yemekten önce bana Abraham Lincoln'ün öyküsünü anlattı."

"Abraham Lincoln'ün öyküsünü herkese anlatır o."

"Görünüşe göre, Süpermen ve Johnny Appleseed'le karıştırmış."

"Biliyorum. Anlatmayı sürdürdükçe, yeni eklentiler yapıyor. Hepimiz çekip bir yerlere gittik, çocuk yalnız kaldı; anneme gelince, biraz, bilemiyorum. Abartıyor. Mizzy'yi ölümüne seviyor. Oysa ilk başlarda annelik rolünü doğru dürüst kıvıramadı. Ben küçükken, bana masal okuyan, derslerime filan yardım edenler Rose'la Julie'ydi."

"Julie benden hoşlanmadı, öyle değil mi?"

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Bilmem. Bir sezgi, galiba."

"Beni korumaya çalışıyor, hepsi bu. Buysa komik. Ailenin çılgını o, çünkü."

"Çılgın, demek?"

"Eh, eskisi kadar değildir herhalde. Ama lisedeyken..."

"Azgın mıydı?"

"Hem de nasıl."

"Ne kadar azgın?"

"Bilemiyorum. Normal azgınlık, sanırım. Altı üstü, değişik oğlanlarla yattı işte."

"Bir iki tanesini anlatsana."

"Konu seni *heyecanlandırıyor mu* yoksa?"

"Azıcık."

"Hey, burada ablamdan söz ediyoruz."

"Tek bir öykü anlat, hadi."

"Erkekler amma da sapık."

"Siz kadınlar değil misiniz yani?"

"Tamamdır, Charlie. Tek bir öykü."

"*Charlie mi?*"

"Sana neden öyle dedim, bilmiyorum."

"Hadi ama, tek bir öykü."

Rebecca sırtüstü uzandı, ellerini başının altında kavuşturdu; ince, uzun, bir oğlan çocuğu gibi. Taylor'ların "hurda odası" dediği yerdeydiler; Cyrus'la Beverly'ninki dışında, çift kişilik yatağı olan tek odaydı. Bir zamanlar konuk yatak odasıydı, ama Taylor ailesi konuktan çok hurdaya, kullanılmayan eşyaya sahip olduğundan, uzun zaman önce depoya dönüşmüştü; ayrıca, kırk yılda bir gelen yatılı misafir de, özürler dilenerek oraya yerleştirilebilirdi. Odanın karşı ucunda, solgun Virginia mehtabı, üstü örtülü bir dikiş makinesini, üç çift kayağı, üzerine "Noel" yazılmış karton kutuları ve Taylor'ların topladığı, birinin zaman bulduğunda onartacağı nesneleri aydınlatmaktaydı yarım buçuk: çekmece kulpları kaybolmuş, akla hayale gelmeyecek pembelikte bir çalışma masası, bir deste antika yatak örtüsü, çimenliğe konması gereken, orası burası kertilmiş, alçı Aziz Francis, çerçevelenmiş bir kılıçbalığı (bu da nereden gelmişti Tanrı aşkına, dahası, neden saklamışlardı?), yüksek bir rafta, sönmüş bir dolunay gibi duran, biri özel ampulünü alıp takmayı akıl ettiği an aydınlanacak olan yerküre. Fazlası, epeyce fazlası vardı; Araf'

taki bir tümen ruh misali, pencereden giren ışık huzmesinin gerisinde, karanlıkların içinde beklemekteydiler.

Kimileri –çoğu kişi– bu odayı iç karartıcı bulabilir, daha doğrusu Taylor evinin tamamından ve genel olarak Taylor'ların yaşamından tırsabilirdi. Peter ise büyülenmişti. Burada, her şeyin kusursuzca işleyen bir düzen içinde akıp gitmesi için uğraşamayacak kadar meşgul (öğrencilerle, hastalarla, kitaplarla), yer karolarının arasını diş fırçasıyla temizlemektense (gerçi Taylor'ların fayanslarının, biraz ilgiye gereksindiği de yadsınamazdı ya, neyse) çimenlikte verilen davetleri ve oyun gecelerini yeğleyen insanların arasındaydı. Buradaki yaşam, bütün o donmuş geceleri, altı buçukta biten akşam yemekleri, birinin mantıklı olanı yapıp yatmaya gitmesinden önce geçirilmesi gereken, en az dört saatlik süresiyle, kendi çocukluğundaki yaşamın tam tersiydi.

İşte Rebecca buradaydı, yanında yatıyordu. Bu eve, bir denizkızının batmış, hazine dolu bir gemiyi mesken tutuşu kadar rahatça, düşünmeden yerleşen Rebecca.

"Pekâlâ," dedi kız. "Bir bakalım... Bir gece, ben üniversite ikideyken..."

"Julie de son sınıftayken."

"Evet. Bir gece, annemle babam dışarıdaydı, ben de Joe'yla buluşmuştum..."

"Erkek arkadaşın."

"Hı hı. Kavga ettik..."

"Joe'yla hiç seviştiniz mi?"

Rebecca şakacı bir gücenmişlikle, "Birbirimize *âşıktık*," dedi.

"Yani seviştiniz."

"*Evet*. Üniversitedeki ilk yılımın yaz tatilinden başlayarak."

"Erkek arkadaşınla yatmadan önce, bunu kız arkadaşlarınla tartıştın mı?"

"Tabii ki. Hey, yoksa *onun* öyküsünü mü tercih edersin?"

"Mm. Hayır. Julie'ye dönelim."

"Tamam. Julie evin kendisine kaldığını sanıyordu. Joe'yla ne yüzden kavga ettiğimizi hiç anımsamıyorum, ama o an bana hayat memat meselesi gibi gelmişti. Yanından öfkeyle fırlayıp gittim, gerçekten, cidden ayrıldığımızı, on altı yıllık ömrümün en güzel yıllarını bu geri zekâlı için heba ettiğimi düşünüyordum. Eve girdim ve aynı anda, bir ses duydum."

"Ne tür bir ses?"

"Hani, bir yere *güm güm* vurulur gibi. Bahçedeki müştemilattan geliyordu. Biri ayağını yere vuruyordu sanki."

"Gerçekten mi?"

"Salak değildim, seksin çıkardığı gürültüyü biliyordum; ayrıca, Julie'nin müştemilatta bir oğlanla seviştiğini anlasaydım, rahat bırakırdım."

"Oysa biri orada ayağını yere vuruyordu."

"*Ne* sesi olduğunu çıkaramamıştım. Julie'nin *evde* olduğundan bile habersizdim. Joe'yla o muazzam kavgayı yapmamış olsaydım, belki korkuya kapılırdım. Ama öyle kızgındım ki. Şöyle düşündüm bile denebilir: Pekâlâ, tımarhaneden kaçmış bir manyaksan ve elinde balta evime dalmış, ayağını yere vuruyorsan, çok yanlış kapıya çattın, haberin olsun!"

"Sesi araştırdın?"

"Evet."

"Ne buldun?"

"Julie, o sıralarda çıktığı Beau Baxter ve Beau'nun en iyi arkadaşı Tom Reeves."

"Ne yapıyorlardı?"

"Sevişiyorlardı."

"Üçü birden mi?"

"Daha çok, iki oğlan Julie'yi düzüyordu."

"Ayrıntılar, lütfen."

"Kendi kendini mi elliyorsun?"

"Olabilir."

"Ama bu çok yanlış."

"Olayı seksi yapan da bu."

"Kendimi Julie'ye ihanet ediyormuş gibi hissediyorum."

"Bir önemi varsa, belirteyim: Duyduklarım, Julie'yi sevmemi sağlıyor."

"Bak, eğer ablama asılmaya kalkışırsan..."

"Aa, daha neler! İçeriye girince gördüklerini anlatsana."

"Boşver, bu bir hataydı."

"Peki. Şu gürültünün nedenini söyle bari."

"Ne? Ha, Beau yeri tekmelemekteydi."

"Neden?"

"Bilmem, öyle işte."

"Hadi ama."

"Peki. Çünkü oğlan... ablamı beceriyordu. Arkadan. Ve, bilemiyorum, galiba heyecanlandığı için, ayağıyla yere vuruyordu."

"Öteki oğlan neredeydi?"

"Tahmin et."

"Julie onun aletiyle ilgileniyordu. Doğru mu?"

"Tek kelime daha etmiyorum."

"Sen ne yaptın?"

"Dışarı çıktım."

"Orada kalmışsın gibi, öykünün bir başka çeşitlemesini uyduralım mı?"

"Dünyayı verseler yapmam bunu."

"Üzüldün mü?"

"*Evet.*"

"Ablanı grup seks yaparken gördüğün için?"

"Sırf o değil."

"Ne, peki?"

"Her şey öyle... öyle çirkin geliyordu ki. Joe bana karşı hıyarlık etmişti, ablamsa kalkmış şu iki gerzeğe hizmet sunmaktaydı..."

"Onların ablana hizmet ettiğini düşünmedin?"

"Bunu daha sonra konuştuk."

"Ve?"

"Fikrin kendisinden çıktığını söyledi."

"İnandın mı ona?"

"İnanmak istedim. Demek istediğim, son sınıftaydı, giriş sınavını vermişti ve Barnard'a gidiyordu. Benim için bir tür... kahraman gibiydi."

"Yani?"

"Yanisi, hâlâ yutmuş değilim. Julie, tanıdığım en rekabetçi kişiydi. İşin aslı, olayın nasıl geliştiğini çözdüm. Bizim budalalar şahı Beau Baxter bile, bu iddiacı kızın birkaç içkiden sonra böyle bir cüretkârlığa hayır diyemeyeceğini anlamış olmalı. Bence, daha sonra Julie kendini, fikrin kendisinden çıktığına inandırmak zorunda kaldı. Gücü elinde tutanın kendisi olduğunu düşünmeye mecburdu. Buysa olayı daha da berbat ediyor nedense."

"Sen efendi bir kızdın, tabii."

"*Değildim.*"

"Julie'den daha efendi."

"Pek sayılmaz."

"Bana katılmıyorsun, yani?"

"İki gün sonra Beau'yla yattım. Düzeltiyorum: İki gün sonra Beau'yu becerdim."

"Şaka yapıyorsun."

"Bir partide yanıma gelip özür diledi, güya utanmıştı, oysa gerçekte, kendinden fena halde hoşnuttu."

"Ve sen..."

"Peşimden gel, dedim."

"Nereye götürüyordun oğlanı?"

"Bahçeye. Habire parti verilen, kocaman bir evdi, geniş bir bahçesi vardı."

"Ve..."

"Beni becermesini istedim. Hemen orada, ıslak çimlerin üzerinde."

"Olamaz!"

"Burama gelmişti. Dangalak erkek arkadaşımdan, girdiği her yarışmayı kazanacağını sanan, sürtük ablamdan, müştemilatta birilerini sevişirken yakalayınca, sinir krizleri geçiren, masum kız kardeş olmaktan bıkıp usanmıştım. O gece hâlâ, erkek arkadaşımdan temelli ayrıldığıma inanıyordum, artı, neredeyse bir şişe ucuz votka içmiştim, dolayısıyla istediğim tek şey, ablamı aşağılayan, küçük düşüren şu koca budalanın üzerine oturmaktı. Hiç hoşlanmıyordum ondan, ama o an, dünyada onu becermekten daha çok istediğim hiçbir şey yoktu."

"Vay."

"Hoşuna gitti, ha?"

"Ee, sonra ne oldu?"

"Oğlan korktu. Tıpkı tahmin ettiğim gibi. Hım, Rebecca, şey, yani şimdi... diye kekeleyip duruyordu. Bunun üzerine, iki elimle göğsünden hafifçe ittim, yere yatmasını söyledim."

"Yattı mı?"

"Hem de nasıl. Kararlı, hedefe odaklı bir kızın dizginleri ele alışına hiç tanık olmamıştı."

"Devam et."

"Pantolonunu indirdim, gömleğini yukarı sıyırdım. Tamamen soyunması gerekmiyordu. Organına oturdum, parmak ucuyla klitorisime ne yapması gerektiğini gösterdim. Klitorisin *ne* olduğundan, o ana kadar haberi var mıydı, emin değilim."

"Uyduruyorsun bunları."

"Haklısın. Uyduruyorum."

"*Hayır.*"

"Belki de uydurmuyorum."

"Gerçekten, dürüstçe?"

"Umurunda mı?"

"Elbette umurumda."

"Doğru olsun olmasın, cidden iç gıcıklayıcı bir öykü, öyle değil mi?"

"Sanırım öyle. Evet."

"Erkekler gerçekten sapık."

"Haklısın. Öyleyiz."

"Her neyse, bu geceki masal sona erdi. Gel buraya, Charlie."

"Nerden çıktı bu *Charlie*?"

"Gerçekten, cidden bilmiyorum. Hadi, gel buraya."

"Nereye?"

"Buraya. Tam şuraya."

"Şuraya mı?"

"Hımm."

Altı ay sonra, Rebecca'yla evlendi.

Yirmi yıl sonra, yemek masasında, duştan yeni çıkmış, bermuda şortlu Mizzy'nin karşısında oturuyor. Üzerine gömlek giymemiş. Rodin'in bronz heykeliyle benzerliği yadsınamaz – gençliğin o sırım gibi, çabasız kaslılığı, şu güzelim bedene karşı takınılan, bol keseden kayıtsızlık; aslında güzelliğin, ender görülen bir mutasyon değil, insanın doğal hali olduğu edası. Mizzy'nin koyu pembe meme uçları (bu Taylor'larda bir yerlerden, az buçuk Akdeniz kanı var), yirmi sent büyüklüğünde. Düzgün, dört köşe göğüs kaslarının arasında, madalyon biçiminde, samur rengi bir kıl kümesi.

Baştan çıkarmaya mı çalışıyor, yoksa bu onun tipik cinsel pervasızlığı mı? Peter'ın onunla ilgileneceğini sanıyor olamaz, bunun için hiçbir neden yok; bir neden olsa bile, ablasının kocasını ayartmaya kalkışmaz herhalde. Kalkışır mı? (Rebecca bir keresinde ne demişti? "Bana öyle geliyor ki, Mizzy'den neredeyse her şey beklenir.") Bir de tabii, bazı genç erkeklerde, karşılarına çıkan herkesi ayartmaya çalışmak gibi bir dürtü var.

"Japonya nasıldı?" diye soruyor Peter.

"Olağanüstü. Ve kifayetsiz." Mizzy, Rebecca'nın yıllar önce kurtulduğu, Virginia aksanının hafif yayvanlığını koruyor: *Ola-aan-üstü. Kifa-a-yetsiz.*

Mizzy duşun dışında, Rebecca'ya daha az benziyor. Taylor çehresinin salt kendine özgü, farklı bir çeşitlemesine sahip: Şahinimsi, keskin yüz hatları, çıkık bir burun ve iri, dikkatli gözler (Mizzy'de hafifçe şehlalaşan bu gözler, yüzüne afallamış, sürekli sorgulayan bir ifade veriyor), bir de, ne Cyrus'ta ne de Beverly'de görülen, ama bütün kardeşlerin paylaştığı, müşterek DNA'larında ısrarla yinelenen bir sarmalın kanıtı olan, şu belli belirsiz Eski Mısır havası. Taylor çocukları, üç kız bir erkek, bir temanın çeşitlemeleri; bin yıllık bir vazodan geriye kalan parçaların üzerinde görülse, insanı hiç de şaşırtmayacak profiller bunlar.

Peter gözünü dikmiş, oğlana mı bakıyor?

"Bir ülkenin tamamı kifayetsiz olabilir mi?" diye soruyor.

"Japonya'yı kastetmedim. Kendimi kastettim. Orada yalnızca bir turisttim. Bağlantı kuramadım."

Farkında olmayabilir, ama onda şu Taylor duruşu var, hepsinde olan *şey* (galiba Cyrus hariç). Hani şu... bir odaya hâkim olma yeteneği. Diğerlerinin sorduğu kişi olmak: Kim bu?

Mizzy Japonya'ya bir amaçla gitmişti, öyle değil mi? Kutsal bir şeyi ziyaret etmekti galiba?

Bu Rebecca da nerede kaldı, kuzum?

"Japonya bize çok yabancı bir ülke," diyor Peter.

"Bizimki de onlara."

Sapına kadar gerçekçi gençliğe bir puan.

"Oraya kutsal bir kayayı filan görmeye gitmemiş miydin?" diye soruyor Peter.

Mizzy sırıtıyor. Pekâlâ, kendini o kadar da önemsemiyor olabilir.

"Bir bahçeyi," diye düzeltiyor. "Kuzeyde, dağlardaki bir türbenin bahçesini. Rahipler tarafından altı yüz yıl önce oraya konmuş beş tane taş var. Oturdum, neredeyse bir ay o taşlara baktım."

"Gerçekten mi?"

Mizzy, tereciye tere satma. Bir zamanlar ben de, abartmayı iyi bilen bir gençtim. Bir *ay*, ha?

"Elime, tahmin etmem gereken şey geçti. Koca bir hiç."

Şimdi de: Doğu kültürünün üstünlüğüne ilişkin bir söylev.

"Hiç mi?"

"O tür bir bahçe, bahçenin kendisi, uygulamanın bir parçası. Tefekküre adanmış bir yaşamın bir parçası. Dolayısıyla, oraya öyle pat diye gidemeyeceğin ortaya çıktı. Şey için, yani ziyaret etmek için."

"Yaşamını tefekküre adamak ister miydin?"

"Hımm, üzerinde *düşünüyorum*."

Güneye özgü bir yetenek bu, değil mi – şakacılık ve alçakgönüllülükle inceltilmiş, muazzam bir özsaygı. Güneyli çekiciliği derken bunu kastediyorlar, demek?

Peter bir öykü dinlemeyi bekliyor, ama göründüğü kadarıyla anlatılacak bir öykü yok. Bir sessizlik çöküyor, yerleşiyor. Peter'la Mizzy oturmuş masa örtüsüne bakıyorlar. Sessizlik belli bir kesinlik kazanıyor, randevunun yolunda gitmediğini –umut verici hiçbir şeyin gerçekleş-

meyeceğini– ortaya seren bir suskunluk gibi. Bu tedirginlik az sonra, kendi kendine dağılmazsa, Peter'la Mizzy'nin –en azından *bu* Mizzy'nin, bir yılı aşkın süredir uyuşturucu kullanmadığı varsayılan, sorunlu, dünyayı bir çöplükmüşçesine, hırsla karıştıran oğlanın– anlaşamadığı tescillenmiş olacak; Mizzy'nin buraya ablasında kalmaya geldiği, eniştesinin de buna elinden geldiğince katlanacağı.

Peter oturduğu yerde kıpırdanıyor, amaçsızca mutfağa doğru bakıyor. Tamam. Dost olmayacaklar. Ama en azından iyi geçinmek zorundalar, öyle değil mi? Geçinemezlerse, Rebecca çok müşkül durumda kalır. Suskunluğun, başarılamamış hısımlıktan çekişmeye doğru evrildiğini hissediyor. İlk kim konuşacak (kim bu sessizliği aklına gelen ilk şeyle dolduracak?) ve böylece eziğin, sünepenin kendisi olduğunu ilan edecek; her şeyin yoluna girebilmesi için ortaya bir sohbet konusu atmaya hangisi daha hevesli?

Peter yeniden Mizzy'ye bakıyor. Mizzy kibarca, çaresizce gülümsüyor.

"Kyoto'ya gitmiştim, yıllar önce," diyor Peter.

İşte, hepsi bu kadarmış. Dans etmeye istekli olduğunu gösteren, minicik bir ipucu.

"Kyoto'daki bahçeler olağanüstü," diyor Mizzy. "Ben o türbeyi salt çok uzakta, ıssız diye seçtim. Yani, bilirsin. Yakınlarda otel filan bulunmayınca, daha kutsal olacağını düşündüm."

Gerginliğin ortadan kalkması, Mizzy'yi sevmesini sağlıyor; sevgi kısa da sürse, hızla tırmanıyor; erkekler savaşta yoldaşlarını aynen böyle seviyor olmalı.

"Ama öyle çıkmadı?" diyor Peter.

"Başta öyle sandım. Delice bir güzellikteydi. Dağların tepesinde; yılın yarısında karla kaplı."

"Nerede kaldın?"

"Kasabada pansiyonumsu, döküntü bir yer vardı.

Her sabah dağa tırmanıyor, hava kararıncaya kadar kalıyordum. Rahipler orada oturmama izin verdiler. Öyle tatlıydılar ki. Onların sersem çocuğu gibiydim."

"Her gün gidip bahçede oturdun?"

"*İçinde* değil. Kupkuru bir bahçeydi. Tırmıkla taranmış çakıl taşları. Bir kenarına oturuyor, ona bakıyorsun."

Bi kena-arına otoruyor, ona bakayorsun. Şu Virginia tınısının baygın tatlılığı gerçekten inkâr edilemez.

"Tam bir ay boyunca," diyor Peter.

"Başlarda, akıl almaz bir şey oluyormuş duygusuna kapıldım. Sonunda anladım ki, kafalarımızın içinde bir gürültü var; ona öylesine alışmışız ki, duymuyoruz bile. Bütün o bilginin ve yanlış bilginin vesairenin paraziti gibi. İşte, o beş kayaya ve çakıltaşlarına bir hafta kadar bakınca, gürültü azalmaya başlıyor."

"Yerini ne alıyor, peki?"

"Can sıkıntısı."

Peter bunu hiç beklemiyordu, hırıltıyı andıran, tuhaf, balgamlı bir kahkaha salıverdi.

"Ve başka şeyler," diyor Mizzy. "Küstahlık etmek istemem. Ama ben... kulağa çok basmakalıp gelecek, biliyorum..."

"Devam et."

"Hıh. Sırtıma bir cüppe geçirmek, gezegenin ta öteki ucundaki bir dağda oturup kayalara bakmak istemediğim ortaya çıktı. Ama aynı zamanda, pekâlâ, ruhani safhayı tamamladım, şimdi sıra hukuk fakültesine başvurmakta, demek de istemiyorum"

Mizzy'nin muamması: Nereye gitti o dâhi çocuk? Çocukken, herkes ondan büyüyünce bir beyin cerrahı ya da büyük bir romancı olmasını bekliyordu. Şimdiyse oturmuş hukuk fakültesini düşünüyor (ya da, tamam, düşünmeyi reddediyor). Potansiyelinin yükü çok mu ağır geldi?

Peter şöyle diyor: "Ne yapmak istediğini sorsam, seni güç durumda bırakan, çok korkunç bir şey yapmış olur muyum?"

Mizzy kaşlarını çatıyor, ama eğlenircesine. "Galiba yeraltının kralı olmak istiyorum."

"Girilmesi zor bir iş."

"Beni gizli kapaklı konuşmaya zorlama. Biraz aklımı başıma toplamam gerekiyor. İnsanlar bana bunu yıllardır söylüyor, nihayet onlara hak vermeye başladım. Kalkıp Japonya'ya, başka bir türbeye gidemem artık. Arabaya atlayıp, bakalım yolda karşıma ne çıkacak diyerek Los Angeles'a da gidemem."

"Rebecca senin sanatla, hım, sanat dünyasıyla ilgili bir şey yapmak istediğini düşünüyor, doğru mu bu?"

Mizzy'nin yüzü utançtan kızarıyor. "Şey, hayatta en çok önemsediğim şey sanatmış gibi geliyor. Gerçi, o alana tam olarak ne tür bir *katkı* yapabileceğimden emin değilim ya, neyse."

Takınılan bir poz bu, değil mi, bütün şu çocuksu mahcubiyetler filan? Nasıl olmaz ki? Mizzy, yeteneklerini işe koşmayı neden reddediyorsun?

"Tam olarak *ne* yapmak istediğini biliyor musun, peki?" diye soruyor Peter. "Sanat alanında, demek istiyorum."

Bu biraz babavariydi, öyle değil mi?

"Dürüstçe mi?" diyor Mizzy.

"Hı hıı."

"Sanırım okula dönmek ve belki bir küratör olmak istiyorum."

"Bunun ihtimal oranı, yeraltının kralı olmakla hemen hemen aynı."

"Ama biri bu işi yapmalı, öyle değil mi?"

"Elbette. Yalnızca... Biraz, film yıldızı olacağım diye yola çıkmaya benziyor."

"Eh, bazıları da film yıldızı oluyor zaten."

Buydu, demek – üzerine bir tereddüt, kararsızlık derisi gerilmiş bir kibir zırhı. Öte yandan, böylesine zeki ve güzel bir delikanlı ne diye *orta karar* emellerin peşinde koşacakmış ki?

"Oluyorlar elbet," diyor Peter.

"Şey, evet. Ben biraz... Beni evinize aldığınız için teşekkür ederim."

"Mısırlı" tanımı bir Taylor çehresi için en uygunu değil galiba. Tendeki pembemsi İrlanda solgunluğu fazla baskın, çenelerdeki Kreol sağlamlığı da fazlasıyla belirgin. El Greco? Hayır, Taylor'lar onun eserleri kadar kuru da değiller, haşin de.

"Gelmene memnunuz."

"Fazla uzatmayacağım. Söz."

"Canının istediği kadar kal," diyor Peter. İçten konuştuğu söylenemez. İyi de, başka ne yapabilir? Oğlan bütün aile için bir kan emici. Rose California'da emlak satıyor. Julie çocuklarıyla daha fazla beraber olabilmek için, doktorluğu bıraktı. Bunlar hiç de berbat yazgılar değil. Tamam, Rose'un da Julie'nin de sonu felakete varmadı, ama ikisi de onlardan beklenmeyecek kadar vasat yaşamlar sürüyorlar. Ailenin son doğan çocuğu, en ateşli ve en boğarcasına sevileni, Taylor'ların en büyük umutlarının ve en karanlık korkularının nesnesiyse işte, Peter'ın ihtimamına bırakılmış, şampuan kokuları saçarak karşısında oturmakta. Hâlâ dikkate değer bir şey yapabilecek çapta bir çocuk, ne yazık ki yenilmiş – uyuşturuculara, kendi huzursuz zihnine, her an işbaşında olan ve dünyanın en gelecek vaat eden çocuklarını bile alaşağı etmeye hazır görünen o hüzne, güvensizliğe yenik düşmüş.

Doğmayı gerçekten de bütün yüreğiyle istemiş olmalı.

"Çok naziksin," diyor Mizzy. Güneyin şöyle bir çalkalayıp durulayan resmiyeti...

"Rebecca seni Puryear'ın sergisine götürsün. Modern'de."

"Memnun olurum."

Keskinliği, yoğunluğuyla hafif delimsi bir etki yaratsa da, ona her nasılsa budalaca bir ifade vermemeyi başaran, bir şeye hayret etmiş gözleriyle Peter'a bakıyor.

"Yapıtlarına aşina mısın?" diyor Peter.

"Evet."

"Nefis bir sergi."

Tam o sırada, Rebecca dönüyor. Peter anahtarın kilitteki sesini duyunca, suçüstü yakalanmışçasına, azıcık irkiliyor.

"Selam, beyler." Rebecca elinde Mizzy'nin sabah kahvesinde kullanılacak süt ve bu gece hep birlikte içecekleri iki şişe, gereksizce pahalı Cabernet'yle içeri giriyor. Kendisiyle birlikte canlılığını, zindeliğini de getiriyor – öneminin kayıtsızca bilincinde oluşu, kusursuzca ihmal edilmiş kot pantolonu ve açık turkuvaz kazağı, ensesine kadar uzanan, araya kır tellerin karıştığı, dalgalı saçları. Hali tavrı, hâlâ o güzel genç kızlığındaki gibi.

Zirve noktaya vaktinden önce ulaşıp inişe geçmek, bir Taylor laneti mi yoksa; o eski, yıpranmış evde, oradan ayrıldıkları an solup giden bir sihir mi var?

Öpüşülüyor, selamlaşılıyor, şarap şişelerinden biri açılıyor. (Rebecca'nın bir uyuşturucu bağımlısına şarap ikram etmesi doğru mu?) Ellerinde şarap kadehleri, salona geçip oturuyorlar.

"Gelecek hafta sonu Julie'yi davet edeceğim," diyor Rebecca.

"Gelmez," diyor Mizzy.

"Çocukları bir geceliğine bırakabilir herhalde. Bebek değiller ya."

"Benden söylemesi. Gelmeyecektir."

"Dur bakalım, biraz uğraşayım da..."

"Onu buraya getirmek için *uğraşmanı* istemiyorum."

"Böyle giderse, delirtecek onları. Çocukları. İşin kötüsü, mesele onlar değil, mesele Julie'nin gelmiş geçmiş en iyi anne olma iddiası."

"Lütfen Julie'yi New York'a gelmesi için zorlama. Ben gidip görürüm onu."

"Hayır, gitmezsin."

"Bir gün gideceğim."

Mizzy kanepede bağdaş kurmuş, kadehini bir sadaka tasıymışçasına kucağında tutuyor. Hiç kuşku yok ki, Rebecca'nın kopyası, ama burada söz konusu olan benzerlikten çok, yeniden doğmuş hali olması. Onda, en küçük çocuk olmanın rahatlığı, o sorgusuz sualsiz vakar var – *İşte ben; vaat edilen çocuk!* Başını eğişi, parmakları, gülüşü aynı Rebecca. Boyu çok uzun değil –bir yetmiş, muhtemelen– bedeni tıknaz, dinç. Onu kutsal bir bahçenin kenarında, müridimsi bir pozda otururken hayal etmek güç değil. İşin aslı, Rönesans'ın şu aygın baygın Sebastianlarını[1] andırmıyor da değil. Aynı acı kahve, dalgalı saçlar, aynı pembemsi ten, sırım gibi, kaslı kollarla bacaklar.

Peter adını duyuyor.

"Efendim?"

"Julie'yle Bob'u görmeye ne zaman gitmiştik?" diye soruyor karısı.

"Bilemiyorum. Sekiz dokuz ay önceydi galiba."

"O kadar oldu mu?"

"Evet. En az."

Rebecca, Mizzy'ye dönüyor: "Başkente gitme fikri insanı hiç mi hiç heyecanlandırmıyor doğrusu. Ve hafta

1. Ressam Andrea Mantegna'nın 1450-1490 yılları arasında yaptığı Aziz Sebastian tabloları. (Ç.N.)

sonunda onlarla birlikte, o ucube eve tıkılıp kalmak."

"O evden ben de biraz tırsıyorum," diyor Mizzy.

"Öyle mi? Tek ben değilim, demek."

Peter yeniden dalıp gidiyor. Bu bir havadis alışverişi, bir Taylor sohbeti; kulak kesilmesi şart değil. Rebecca'nın Mizzy'ye doğru eğilişine bakıyor, sanki üşümüş, kardeşiyse ısı yayıyor. Kız kardeşlerin üçü de, Mizzy'ye onun biricik yandaşı, koruyucu ciniymiş gibi, diğer ikisinin aykırılıklarını ve münasebetsizliklerini çekiştirebileceği sırdaşıymış gibi davranmakta ısrarlı.

Mizzy gerçekten de insanda bir cisimsizlik izlenimi bırakmıyor değil. Biraz hayaletimsi; düşlediği bir fantezinin, kendisi için kurduğu bir hayalin dışavurumu, görünür hale gelmişi sanki. Bunun nedeniyse kesinlikle, en azından kısmen, Beverly ve Cyrus'la o koca evde baş başa geçen çocukluğu; ev işlerini kaygı verecek ölçüde boşlamış olan Beverly ve Mizzy on yaşına bastığı ay altmışına giren, çalışma odasına giderek daha çok kapanan Cyrus – karısının, yaşı ilerledikçe daha da kemikleşen, hatta karanlık bir hal almaya başlayan tuhaflıklarından kaçıp sığınabileceği tek yer, orasıydı. Kızlar fırsat buldukça çıkıp geliyorlardı, ama artık herkes kendi hayatını kurmakla meşguldü. Rebecca Columbia'da, Julie tıp fakültesindeydi, Rose ise San Diego'da, ilk kocasıyla sürdürdüğü destansı savaşın ortasında. Partiye çok geç katılan, ergenliğini doğru dürüst aydınlatılmayan odalarda (Beverly hastalık derecesinde tutumlu biri olup çıkmıştı), artıkların ve sanat eserlerinin arasında geçiren Mizzy kim bilir neler çekmişti? Mizzy on altısındayken, oraya yaptıkları bir ziyarette, Peter pencere pervazındaki toza adını yazmıştı. Oturma odasının bir köşesindeki fikus bitkisinin arkasında bir fare ölüsü buldu; süpürgeyle bir faraşa aldı, Taylor'ları ürkütücü bir teşhisten korumak istercesine, gizlice götürüp çöpe attı.

Mizzy. Ne okulda aldığı, onu Yale'e götüren yüksek notları ne de bambaşka bir yere götüren uyuşturucuları anlamak hiç zor değil.

Yine de, işin içinden insanı şaşırtacak kadar iyi sıyrılmıştı, en azından bedensel anlamda. Küçük bir çocukken dış görünüşü azıcık tuhaftı, ama büyüdükçe, keskin hatlı bir yakışıklılık adeta yardıma çağrılmışçasına, ortaya çıkıverdi; sorunlu prensin sırtına sihirli bir pelerin geçiren bir iyilik perisi gibi. Söylentiye göre, kız hayranları evi aramaya başladığında, bizimki daha on birine basmamıştı bile.

Rebecca bir şeyler söylüyor. "... sonra alabildiğine ifadesiz bir yüzle, kendi deyimiyle *büyük salona* girdi."

Mizzy kederle gülümsüyor. Görünüşe göre, Julie'nin burjuvaziye balıklama dalışı, devasa ve kusursuz olan her şeyi sorgusuz sualsiz bağrına basışı, Rebecca'ya verdiği ekşi hazzı vermiyor ona.

"Galiba orada kendini güvende hissediyor," diyor.

Rebecca bunu kabul etmiyor. "Neye karşı güvende?"

Mizzy soran gözlerle ona bakıyor; ablasının yeniden doğal formuna dönmesini beklercesine. Duyduğu rahatsızlıktan rengi karardı oğlanın (Rebecca gerçekten de Julie'yi lime lime etmeye bayılıyor, nedenini kestirmek güç); gözleri şimdi parlak ve koyu kahverengi.

"Tahminimce, dünyadaki her şeye karşı," diyor Peter.

"İnsan neden dünyaya karşı güvende olmak ister ki?" diye soruyor Rebecca.

Rebecca, ne diye kavga aranıyorsun ki?

"Yanıt istiyorsan, eline herhangi bir gazete al. CNN kanalını aç."

"Kent dışındaki bir şato onu kurtaramaz."

"Biliyorum," diyor Peter. "Hepimiz biliyoruz."

Rebecca duruyor, kendini topluyor. Anlaşılmaz bir şekilde öfkeli – nedenini büyük bir olasılıkla kendisi de

bilmiyor. Mizzy onu sinirlendirdi, anımsattı, bir suçtan dolayı suçlu hissettirdi.

Peter her şeyi göze alıp Mizzy'ye bir göz atıyor. İşte yine karşısında, şu bir an belirip kaybolan, gizli hemcins dayanışması. Biz –biz erkekler– asıl korkanlar, pot kıranlar, eli ayağına dolaşanlar biziz; bazen kuşkucuyu ya da kabadayıyı oynuyorsak, nedeni derin, ölçülemez bir cihetten *hatalı* olduğumuzdan, kadınlarınsa olmadığından kuşkulanmamızdır. Büründüğümüz rolleri elimize yüzümüze bulaştırıyoruz, kötü huylarımız ve alışkanlıklarımız gülünç, cennetin kapısında boy gösterdiğimizde, kapıyı tutan dev boyutlu, siyah kadın bize kahkahalarla gülecek, sırf saf, masum olmadığımız için değil, gerçek anlamda bir önemi, bir değeri olan her şeyden habersiz olduğumuz için de.

"Ah, bilemiyorum," diyerek içini çekiyor Rebecca. "Yalnızca kendini böyle *kaptırmasından* nefret ediyorum işte."

"Çoğu insanın başına gelen bir şey," diyor Peter. "İnsanların çoğu, son tahlilde, çocuk ve güzel bir ev sahibi olmak istiyor."

"Julie *çoğunluk* değil."

Hım. Şu tehlikeli evlilik anlarından biri daha. Ya uzlaşmış gibi yap ya da bir infilak riskini göze al.

"Çoğu insan, çoğunluk olmadığını düşünür," diyor Peter.

"Söz konusu ablansa, durum farklı."

"Seni anlıyorum," diyor Peter. Suratını nasıl hale yola koyacağını iyi biliyor.

Ablaların ve erkek kardeşin hâlâ hayatta, öyle değil mi? Şimdi şurada oturup bizim şişko Matthew ile pek de ahım şahım olmayan yeni erkek arkadaşından ve evlat edindikleri, terbiye vermeye yanaşmadıkları Koreli veletten yakınmak hoşuma gitmez miydi sanıyorsun?

Haksızlık bu. Tabii ki haksızlık, hatta yakışıksız, ölmüş ağabeyine ilişkin varsayımlarla duygu sömürüsü yaparak bir tartışmayı noktalamak. İyi ama, Mizzy'nin daha ilk gecesinde hır çıkarmak da doğru değil.

Soru: Rebecca da zaten, Peter'in bu ziyaretten mutsuz olduğunu bildiği için, *tam da* bu yüzden mi kavga çıkarmaya çalışıyor? Bunu daha sonra ele alabilirler. Eski bir bağımlıya şarap ikram etmesi de ayrı bir soru. Yoksa en iyisi şarapla kafayı bulmak, sonra da gidip yatmak mı?

"Unuttum, gittiğin yer Şinto türbesi miydi Zen mi?" diyor Rebecca.

Mizzy bir ışık huzmesi halinde Peter'a yönelmiş gözlerini kırpıştırıyor; iki kez. "Hım, Şinto," diye yanıtlıyor.

Çehresinde dupduru, kesin bir inanç: Bir keşiş olmak istemiyorum, avukat da olmak istemiyorum, ama en çok, şu ikisi gibi olup çıkmak istemiyorum.

Akşam yemeği bitiyor, Mizzy, Bea'nın eski (eve geldiğinde, eğer gelirse, kalması için az çok olduğu gibi korunan) odasına yerleştiriliyor. Peter'la Rebecca, kendi odalarına çekilince Bea'yı arıyorlar. Hayır, onu Rebecca arıyor; bir ara, kısa bir görüşme için telefonu Peter'a verecek.

Boston'daki zil çalarken, Peter yatakta, Rebecca'nın yanında bekliyor. Evde olmamasını umduğum, yalnızca mesaj bırakmayı yeğlediğim için Tanrı affetsin beni.

"Selam, bir tanem," diyor Rebecca.

"Hı hıı. Evet, iyiyiz. Ethan burada. Evet, Mizzy. Biliyorum, ikiniz görüşmeyeli yıllar oldu. Neler yapıyorsun?"

"Doğru. Elbette. Eh, orada biraz daha eskiyince, seni daha yoğun gecelere kaydıracaklardır, öyle değil mi?"

"Mm hım. Mm hım. Şey, paniğe kapılma, almaya

tenezzül edersen, şu takıntılı annenin bir köşede üç beş kuruşu daima vardır, biliyorsun."

Bea'nın karşı uçta güldüğü anlaşılıyor. Buna karşılık Rebacca da gülüyor.

Bea, şu kahrolasıca hayatımın aşkı. Nasıl oldu da, Boston'daki bir otelin barında çalışan, kırmızı ceket giyen, turistlere ve delegelere martini hazırlayan, hüzünlü, yapayalnız bir kız olup çıktın? İlk hatamızı daha sen rahme düştüğünde mi yaptık: Beatrice kaldıramayacağın kadar ağır bir ad mıydı? Neden okulu bıraktın, böyle bir işe girmek için mi? Eğer seni o noktaya götüren bensem, bütün yüreğimle özür diliyorum. Tabii yürek namına ne kaldıysa. Seni çok sevdim. Seni çok seviyorum. Bu işi nasıl ya da ne zaman elime yüzüme bulaştırdım, inan bilmiyorum. Daha iyi biri olsaydım, herhalde bilirdim.

Rebecca vazifesini bilen bir anne olarak, soruyor: "Claire nasıl?"

Claire, Bea'nın ev arkadaşı; kolları silme dövmeli, elle tutulur herhangi bir işi olmayan bir kadın.

"Buna üzüldüm," diyor Rebecca. "Galiba nisan, ayların en acımasızı. Babanı veriyorum, tamam mı?"

Almacı Peter'a uzatıyor. Almaktan başka çaresi var mı?

"Merhaba, Bea," diyor.

"Selam."

Kız ona karşı son zamanlarda hep böyle. Apaçık bir kızgınlık, güceniklikten, donuk, yavan bir canayakınlığa geçti; yardıma ihtiyacı olan bir yolcuyla konuşan bir hostesi andırıyor. Böylesi daha kötü.

"Ne var ne yok?"

"Pek bir şey yok. Bu gece evdeyim."

Peter'ın göğsünde dikenli bir tomurcuk açıyor. Bu kızın ruhunu gördü o; henüz yepyeniyken, titreşen, minicik özünü gördü. Yağan karın, komşunun leş gibi kokan

finosunun, bir çift kırmızı, kauçuk sandaletin karşısında zevkten çıldırdığını gördü. Sayısız yaralanma, hayal kırıklığı, vadesi dolan evcil hayvan için teselli etti onu. Şimdi birbirlerinin karşısında azıcık tedirgin, havadan sudan konuşan iki tanışa dönüşmüş oldukları gerçeği, dünyanın fazlasıyla garip ve gizemli olduğu, Peter'ın çapsız kalbi için fazlasıyla korkutucu olduğu anlamına geliyor.

"Eh, aynısı bizim için de geçerli. Ama biz iki yaşlıyız, elbette."

Sessizlik. Pekâlâ.

"Seni seviyoruz," diyor Peter çaresizce.

"Teşekkürler. Hoşça kal."

Bea telefonu kapıyor. Peter ahizeyi elinde tutmayı sürdürüyor.

"Bir dönem geçiriyor," diyor Rebecca. "Hepsi bu."

"Hı hıı."

"Senden kopmak zorunda. Doğrudan sana yönelik bir tavır olarak almamalısın."

"Onun için kaygılanıyorum. Demek istediğim, cidden *endişeleniyorum*."

"Biliyorum. Ben de öyle, biraz."

"Ne yapmalıyız?"

"Bence kendi haline bırakalım. Şimdilik, en azından. Her pazar aramayı sürdürelim."

Rebecca ahizeyi Peter'ın elinden yavaşça alıyor, başucu sehpasına koyuyor.

"Aklı karışan çocuklar için geçici bir sığınma evi olduk, değil mi?" diyor.

Ah.

Fikir ansızın bastırıyor: Rebecca, Mizzy'yi yeğliyor. Mizzy anlaşılması zor, sevimli, tövbekâr ve (söyle hadi) güzel olma sağduyusunu gösterdi, değil mi? Rebecca'yla Peter, Bea konusunda ellerinden geleni yaptılar, ama kız çok erken geldi (evet, bir ara kürtaj konuşuldu; Rebecca

baskı yaptığı için Peter'ı hiç bağışladı mı acaba?); Bea pek de istenmediğini hep hissetti sanki, oldu bitti yaralı bir kimsesizliğe, zaman zaman yinelenen, şımarık kız öfke nöbetlerine eğilimliydi, ergenliği sırasında bunların yerini hırçınlık ve düpedüz hınç aldı; yoksulların haline ve Amerika'nın işlediği suçlara ilişkin, tepeden bakan, acı eleştiriler, uzun, şiddetli tartışmalar aldı, durumu iyice tuhaflaştıransa, Rebecca'yla Peter'ın hayırseverlikleri, Bea'nın en uçuk kaçık inançlarına bile katılmaları, AIDS'in hükümetin yaptığı bir deney olduğu, herkesin görmezden gelmeyi seçtiği komplo teorilerini avaz avaz seslendirdiği için, bir gün kendisinin de yok olup gidebileceği gizli hapishaneler türü, en paranoyak savlarını bile desteklemeleriydi.

Nasıl olmuştu bu? Sanki bir an, Peter'ın kollarında zevkten delirmişçesine cıyaklayan bir kız çocuğuyken, bir an sonra elinde pala ve tabanca, köyünden çıkıp gelen, işlediği suçların hesabını sormak için Peter'ın karşısına dikilen, katı, haşin yüzlü genç kızdı. Peter onun halkının ihtiyaçlarına kayıtsızdı, onların pahasına semirdikçe semiriyordu, gözlüğü son derece gösterişçiydi, kızının elbisesini kuru temizlemeciden almayı unutmuştu.

Peter'a, bir basamağı ıskalamış gibi geliyordu. Gayet masumken, bir anda, gizemli bir biçimde, kendini bir Kafka diyarında bulmuştu ve bu ülkedeki bütün sorgulamaların tek hedefi, Peter'ın yaptığı yanlışların, yol açtığı zararların boyutunu saptamaktı.

Peter karısına dönüyor, tam bir şey söyleyecekken vazgeçiyor. Onun yerine karısını öpüyor, uyumaya hazırlanıyor; Rebecca'nın bir süre kitap okuyacağını biliyor, buna memnun; karısı –o kusursuzcasına candan, giderek, hızla uzaklaşan karısı– küçük başucu lambasının ışığında sayfaları çevirirken, kendisinin uykuya dalacak olmasından garip, çocuksu bir mutluluk duyuyor.

Sanat tarihi

Pazartesi, ona az kala. Uta çoktan işinin başında – galeriye ondan önce gelmek, olanaksız. "Günaydın, Peter," diye sesleniyor o abartılı Alman aksanıyla, arka taraftan. *Künaydın, Peder.* Birleşik Devletler'e geleli on beş yılı geçti, ama aksanı daha da koyulaştı. Uta, uyum sağlamayı meydan okurcasına reddeden göçmenler denebilecek, giderek büyüyen kütlenin bir üyesi. Bir yandan, doğduğu ülkeyi küçük görürken (*Şekerim, insanın aklına "acıklı" sözcüğü geliyor*), bir yandan da gittikçe, her geçen yıl biraz daha Almanlaşıyor sanki.

Peter ana galeriye doğru ilerliyor – güle güle, Vincent'ler. Ekip, eserleri toplamakla meşgul. On beş yıl sonra, peş peşe onca sergiden sonra bile, sergiyi indirme vakti geldiğinde hafif bir hüsran, hatta belli belirsiz bir yenilmişlik duygusu oluyor. Mesele satışlar değil (gerçi Vincent'ler, doğruyu söylemek gerekirse Peter'ın umduğu kadar başarılı olamadı). Bu sergiyle, bir şeyleri bir milimetrecik de olsa ileriye götürdüğünü fısıldayan bir ses (bunu diğer sanat simsarları da, en azından kimileri, birkaç içkiden sonra itiraf edecektir). Neleri, peki? Estetik düzeyi? Sanat tarihini? Hım. O kadar da değil. Ama yine de. Peki ya... duyguyla ironi arasında, güzellikle şiddet arasında bir denge bulmak, böylece dünyanın özdeğinde,

ölümcül gerçeğin parlayabileceği bir gedik açmak için harcanan çaba?

Pekâlâ. Bunlar bir duvara asılmış objeler. Hepsi satılık. Aynı zamanda, kendilerince, oldukça da güzel şeyler – kahverengi ambalaj kâğıdına sarılı, sicimle bağlanmış, sonra da balmumuyla kaplanmış, ucundan kıyısından kefenlenmiş İsa'yı çağrıştıran tuvaller, heykeller; Bock Vincent adında kibar, basbayağı beceriksiz, genç bir adam tarafından yapıldılar, Rhinebeck'de, kendisinden bir hayli büyük kız arkadaşıyla yaşıyor, biraz sınırlı bir dille de olsa, sarıp sarmalamaktan, bağlamaktan ve bunların kutsallıkla ilintisinden söz edebiliyor; tasavvur ettiğimiz sanatın, yarattığımız sanattan nasıl daima daha üstün olduğundan, filan. Israrla, ambalajların altında imgeler, objeler, ciddi, içten çabalar olduğunu belirtiyor, fakat onları göstermeye de betimlemeye de yanaşmıyor, kaplama kâğıdıysa öyle iyi parafinlenmiş ki, ser verip sır vermiyor.

Her neyse, bugün hepsi indiriliyor. Perşembe günü, yepyeni eserler asılacak.

Uta elinde kahve fincanı, ofisinden çıkıyor. Kınalı, kıvırcık saçlar, kalın çerçeveli Alain Mikli gözlük. Birkaç yıl önce, bir süreliğine, aralarında bir şeylere gebe, olasılıklarla yüklü bir dönem yaşandı; Rebecca'nın Los Angeleslı fotoğrafçıya tutulduğu, sancılı günlerdi. Peter için, eğer böyle bir şey gerçekten mümkünse, bir ilişki yaşamanın tam sırasıydı – bunu Rebecca da ister gibiydi. Uta alenen istekliydi ve bunu bir kaçamak (ne korkunç bir sözcük) olarak görmekten yanaydı; birlikte onca çalışmanın, onca yolculuğun, haftanın altı gününü kapsayan fiziksel yakınlığın yarattığı o yarı erotik diyarda, dip dibe yaşamanın ardından bırakılan, cömert bir bahşiş. Kız seksi, güçlü ve sevecendi, sorgu sual yok; daha fazlasını bekliyor olabileceği ima edildiğinde, fena halde alındı

(*Ne yani, kaddınların zeninle sırf bir şeyler kopparmak için mi zevişiğini düşünüyorzun?*). Ama işte... Belki de Peter her şeyi fazla net gördüğünü hissetti: ahlakı hor gören o çokbilmiş Weimar kuşkuculuğu, tatlı ve bıkkın bir alaycılık, ama işte... sigaralar ve kahve ve takılmalar; genel olarak, acımsı bir mizah içeren o nihilist *Alman*lılık. Çünkü Uta *bir* Alman, *iliklerine kadar* Alman; oradan ayrılmasının, bir daha asla dönmeyeceğini inatla vurgulamasının nedeni de muhtemelen bu.

Ah, siz göçmenler ve hayalperestler ordusu, burada ne bulmayı, kim olmayı umuyorsunuz acaba?

Üç beş ay sonra, Rebecca fotoğrafçıya duyduğu sevdadan kurtuldu; Peter'ın bildiği kadarıyla, Hollywood Hills'te bir gece yarısı girilen havuzdaki bir öpücükten ileriye gitmemişlerdi zaten. Onunla Uta'ya gelince; hâlâ birlikte çalışıyorlar, her zamanki gibi, az çok eskisi gibi; gerçi Peter zaman zaman, sevişmeye fazlasıyla, ölesiye yaklaştıklarını, fakat bunu yapmadıkları için, oluşan belli bir gerilimin boşaldığını ve aralarındaki o canlı, kıpır kıpır olasılık duygusunun sonsuza kadar yitip gittiğini düşünmüyor da değil. Birlikte dostça, yoldaşça yaşlanmaya başladılar.

"Carole Potter aradı," diyor Uta.

"Şimdiden mi?"

"Hayatım, Carole Potter sabahları kalkıp geberesice *tavuklarını* yemleyen biri."

Doğru. Carole Potter, elektrikli mutfak aletlerinden edinilen bir servetin tek mirasçısı, Connecticut'taki bir çiftlikte yaşıyor. Marie Antoinette tarzı bir çiftlikte, elbette: şifalı bitki tarhları, safkan köpek fiyatına alınmış, egzotik tavuklar. Yine de, kabul etmek zorundasın – kadın bilfiil çalışıyor. Tavukların pisliğini süpürüyor, yumurtalarını topluyor. Peter geçen yıl oraya akşam yemeğine gittiğinde, Carole ona tavuktan az önce çıkmış bir

yumurta gösterdi; rengi inanılmayacak, yürek burkacak kadar uçuk maviydi, şurasına burasına tüyler yapışmış, daha dar olan ucuna, kırmızımsı kahverengi bir kan lekesi bulaşmıştı. *Yumurtaların, temizlenmeden önceki hali bu*, demişti Carole. Peter ise, aynen bunun gibi bir şey yapabilecek bir sanatçı bulmak isterdim, demişti (ya da galiba, düşünmüştü).

Zihninde şekillenmeyi bekleyen bir liste var.

Taptaze yumurtalar, hepsi de benekli ve kanlı.
Bette köpekbalığının ağzının tam karşısında duruyor.
Mizzy her gün, Japonya'daki bir manastırda oturuyor.

Üç kanatlı bir resim bu, öyle değil mi? Doğum, ölüm, ikisinin arasında da diğer şeylerin tamamı.

"Carole onu aramanı istedi," diye ekliyor Uta.

"Konu neymiş, söyledi mi?

"Bence biliyoruz."

"Evet."

Carole Potter, Sasha Krim'den hoşnut değil. Tamam, çetin, dedikleri gibi zorlayıcı bir yapıt, ama yine de umutlanmıştı Peter...

"Verilecek başka gıcık haberin var mı?" diye soruyor.

"Gıcık sözcüğüne bayılıyorum."

"Sihir harflerin dizilişinde. Böyle ısırır gibi söylenişi, insanın hoşuna gidiyor."

"Yalnızca malum şeyler işte," diyor Uta.

"Hafta sonun nasıldı?"

"Gayet gıcıktı. Yo, aslında değildi. Sadece bir kez daha kullanmak istedim sözcüğü. Seninki?"

"Bette Rice meme kanseri olmuş. Pazar günü söyledi."

"Çok mu kötü?"

"Bilmiyorum. Şey. Kötü, sanırım. Galeriyi kapatacak, Rupert Groff'u bize devretmek istiyor."

"Harika."

"Öyle mi dersin?"

"Neden olmasın?"

"Groff'un işleri için ne düşünüyorsun?"

"Beğeniyorum."

"Ben pek emin değilim."

"O zaman kabul etme."

"İşleri satılmaya başladı ama. Söylentiye göre, Newton ona göz koymuş."

"O zaman kaçırma."

"Aa, hadi ama."

"Peter, cancağızım, ne demem gerektiğini biliyorsun."

"Olsun, yine de söyle."

Kadın şehvetle iç geçiriyor. Birbirinden ayrık gözleri ve kemikli, küçük bir virgülü andıran burnuyla rahatça Klimt'in portrelerinden biri olabilir.

"Sevmediğin ama peynir ekmek gibi satan bir sanatçıyı üstlenmen, bayıldığın ama satmayan bir sanatçıyı finanse etmeni sağlar. Bunu bir kez daha söylemem gerekiyor muydu gerçekten?"

"Duymaya ihtiyacım varmış demek ki."

"Belki de gerek kalmaz. Bakarsın kocabaşlardan biri kapıverir adamı."

"İyi de, her halükârda onunla konuşmam gerek."

"İşimiz bu, Peter."

"Hı hı."

"Bana şeytanmışım gibi bakmasana. Sakın yapma bunu."

"Kusura bakma. Şeytan olmadığını biliyorum."

"Sorun şu ki, küçük dostum, hep kendinin haklı, dünyanın kalanının da haksız olduğunu düşünmek insanın hoşuna gidiyor."

"Bunda azıcık da olsa kahramansı bir yan yok mu?"

"Hayır," diyor Peter. "Yok."

Bir bitiş cümlesini duyar duymaz anlayan kadın, çalışma odasına dönüyor.

Peter da kendi odasına giriyor, cumartesi günü masasında bıraktığı bir dosyayı alıyor, dosya dolabının üzerine koyuyor. Bunu yapması için herhangi bir sebep yok, yalnızca her pazartesi sabahı yapılan bir yerleşme, burada olmadığı otuz iki saat boyunca etrafa serpilmiş olan ölü toprağının çıkarabileceği alçak mırıltıya, varlığını yeniden anımsatma eylemi.

Kendine bir fincan kahve hazırlıyor, yeniden galeriye dönüyor. Son zamanlarda, elinde bir bardak, tek başına, bildik odalarda daha sık gezinir oldu sanki. Bacon olsa, onu böyle mi resmederdi? Korkunç bir düşünce. Keşke '95'teki açık artırmada o Bacon'ı satın alsaydı; gözüne aşırı pahalı görünmüştü, oysa fiyatı şimdi beşe katlanmıştı. Al sana huzur bozucu bir düşünce daha. Hisseler yükseliyor, düşüyor, yeniden yükseliyor.

İşte, buradalar. Vincent'ler. İşte gidiyorlar.

Sonra, kısacık bir süre, galeri beyaz duvarları ve beton zeminiyle bomboş kalacak. Yeni eserlerin yerleşebileceği eski ama bozulmamış bir boşluk yaratıyorsun. Peter galerinin sanatsız kaldığı kısa dönemlerden oldum olası hoşlanır. Bu yalın, kusursuz salon, ne kadar parlak olursa olsun hiçbir insanın üretemeyeceği kadar üstün bir sanatı vaat ediyor sanki; orkestranın başlamadan önceki sessizliği, ışıkların perde kalkmadan önceki kısılışı bu. Vincent'in derdi de bu işte. Yarattığımız sanat, tahayyül ettiğimiz sanatla, salonun beklediği sanatla hassas, tehlikeli bir denge içinde. Mizzy'nin Japonya'da, bir ay boyunca yaptığı da bu değil miydi? Bir boşluğun içinde oturmak, insan elinden çıkamayacak kadar muhteşem bir şeyi zihninde kurgulamaya çalış-

mak. Zavallı çocuğun gücü yetmedi. Kimin yeter?

Hey, dur hele. Vincent'ler de zaten doğru dürüst satılmadı, öyle değil mi?

Her neyse. Bir boşluk olacak, sonra yeni sergi başlayacak. Sıra Victoria Hwang'da; kariyerinin ortalarında, hak ettiği takdiri görememiş bir kadın, ama Peter'in pek de çözemediği nedenlerle, birden, ciddi bir ilgi çekmeye başladı – bu işler gerçekten bir muamma, küçük ama etkin bir grup insan arasında, vaktin geldiğine dair, adeta sezgisel bir fikir birliğine varılıyor, bazı objeler ansızın, ilk ortaya çıkışlarıyla kıyaslanamayacak bir değer kazanabiliyor (Victoria'nınkiler, hepsi de Philadelphia'nın sokaklarında çekilmiş bir dizi karışık, anlaşılmaz videodan yola çıkarak oluşturduğu, rasgele seçilmiş, gösterişsiz ve sıradan yayalardan, kameranın önünden öylesine, habersizce geçiveren kişilerden ürettiği yan ürünler – çizgi roman kahramanları, sefertasları, tişörtler, vesaire). Bu dalgalanmalar, ani hava değişimleri insanı afallatıyor. Öyle hesaplı kitaplı bir dalgalanma değil, uluslararası sanat simsarlarının gizli işbirliği filan söz konusu değil (ki Peter bazen keşke öyle olsaydı, diyor), ancak doğrudan sanatla ilgili de değil. Kültürdeki, siyasetteki, lanet olası *atmosferin* iyonlarındaki milyarlarca minicik değişime verilen son derece karmaşık, iç içe geçmiş tepkiler bunlar; onları önceden kestirmen de kavraman da olanaksız, ama yaklaştıklarını, geldiklerini hissedebiliyorsun, tıpkı depremi saatler öncesinden hissedebildiği söylenen hayvanlar gibi. Peter bir önseziyle Victoria'yı beş yıldır sergiliyor, sağda solda övüp duruyor ve birdenbire, anlaşılmaz nedenlerle, millet ilgilenmeye başlıyor. Whitney'den Ruth eserleri görmek istiyor. Guggenheim'dan Eve de öyle. *Artforum* gelecek ay onun hakkında bir yazı yayımlayacak.

Victoria'nın sergi düzeni, Peter'ın zihninde aşağı yukarı hazır, fakat Vic de kendi önerilerini sıralayacak

elbette. Henüz yapıtları teslim etmemesine, yarın sabah hepsini birden getirmek için verdiği sözlerin tartışılabilirliğine karşın, "baş belaları" kategorisine kesinlikle sokulamaz; Peter bunun için Tanrı'ya şükrediyor. Sezonun son sergisi bu, Peter yorgun –birkaç kez havlu atma noktasına geldiği oldu– dolayısıyla, Vic Hwang'ın garip bir biçimde durgun ama açık seçik, dolambaçsız zekâsı için, gerçekten minnettar. Kadının kafası ağır çalışıyor olabilir, fakat kapris yapmayacağı kesin; serginin kurulmasını bekleyip sonra indirtmek ve sil baştan astırmak için tutturmayacak. İşleri satılmazsa, Peter kadar kendisini de suçlayacak.

Dahası, göründüğü kadarıyla, geleceği parlak.

Ancak ne yazık ki, Bock Vincent'in geleceği pek parlak değil. Rüzgâr ondan yana esmiyor – şu ambalajlı eserlerinin yarattığı güzel, narin gizem fazla uzun ömürlü olacağa benzemiyor, işin kötüsü Bock'un da menzili pek geniş sayılmaz. Uta ne demişti az önce? *Kendini hep haklı, dünyanın kalanını hakzız görüyorzun.* Bu Peter Harris için değilse bile, Bock Vincent için yüzde yüz geçerli. Peter onunla tanıştığında, oğlan (Bard'ın ölçütlerine göre bile) tam bir köyden indim şehre vakasıydı – yarı keçi yarı insan ilahları çağrıştıran, adeta yaratılıştan gelen, Edward dönemine özgü bir kırılganlık, hadi sinir bozucu demeyelim de dokunaklı bir içtenlik. Bard, Bock Vincent konusunda bir kumar oynamıştı. Peter da öyle.

Beğeni rüzgârındaki belli bir yön değişiminin, bir sanatçının işlerini değiştirebilme, sözcüğün gerçek anlamıyla dönüştürebilme gücü Peter'ı hâlâ hayretler içinde bırakıyor; üstelik salt yeni yapıtlarını değil, bir süredir ortalıkta olan, "ilginç" ya da "istikbali var" diye değerlendirilse de önemsenmeyen işlerini de – ta ki, bir anda (sıkça değil, yalnızca arada bir) ortaya çıkan, karanlık, anlaşılmaz bir fikir birliğiyle sanatçının şu ana kadar ihmal

edildiği, yanlış tanıtıldığı, aslında zamanının ilerisinde olduğu açıklanana dek. Peter'ın aklının almadığı şeyse, sanki yapıtın bizzat kendisinin değişime uğraması; eli yüzü düzgün bir kıza ansızın bir güzellik abidesi muamelesi yapılıyor sanki. Şu tuhaf, uyanık Victoria Hwang, *Artforum*'un gelecek ayki sayısında, büyük bir olasılıkla da Whitney ile Guggenheim'ın koleksiyonlarında yer alacak. Renée Zellweger'i düşünün; bu ay yüzlü, şaşı gözlü, eğer böyle bir şey varsa, karakter oyuncusu olan kızı; gümüşi gece elbisesi, olanca büyüleyiciliğiyle *Vogue*'un son sayısının kapağındaydı. Bu, elbette, bir algı hilesi (bu komik, ufak tefek kızın ya da işte, şirin şaşının artık ciddiye alınması gerektiği vurgulanıyor), ama Peter söz konusu sanat eserleri olduğunda, çok daha derin bir değişimden kuşkulanıyor. Artan ilginin (ve evet, akan paranın) odağında olmak, sanatın ya da oyuncunun ya da politikacının moleküllerini çok daha farklı bir biçimde ateşliyor gibi. Bu yalnızca beklentilerin değişmesi olayı değil, değişen beklentilerin ortaya çıkardığı mutlak bir dönüşüm. Renée Zellweger gerçek bir güzele dönüşüyor, dolayısıyla, daha önce adını duymamış biri için güzel kadının simgesi olup çıkıyor. Victoria Hwang'ın videoları ve figürleri, anlaşılan, bundan böyle salt ilgi çekici ve eğlenceli değil, "önemli" de addedilmek üzere.

Kusura bakma, Bock Vincent.

Doğurganlığını yitiren bu genç sanatçılara ne oluyor? Yirmi altısında miadını dolduranlar nereye gidiyor?

Pekâlâ. Peter elini bırakınca, Bock nereye gidecek? Peter olduğu yerde sayan sanatçıları sergilemeyi sürdüremez. Tamam, oğlanın işlerinden hoşlanıyor, bayağı hoşlanıyor, ama tapınmıyor, onların uğruna kendini ateşe atmaz.

Her ne kadar bunu asla, hiç kimseye itiraf etmese de, Victoria Hwang için de atmaz.

Tanrım, lütfen, bana tapınabileceğim bir şey gönder.

Her neyse, yeni bir iş günü başlıyor.

Carole Potter? Yo, hemen olmaz. İşe, Tyler ve ekibiyle başla.

Evet, Vincent'leri sandıklamak üzere öğlen, en geç 12.30'da burada olacaklar: *Endişelenme, dostum, tam vaktinde geleceğiz.* Tyler son zamanlarda hırçınlaştı gibi; Peter onu Rex Goldman'ın hatırına işe aldı, ama daha en baştan, hata ettiğinden kuşkulanıyor; bu tür angarya işler için genç bir sanatçıyı tutmak daima hatadır, kendi eserleri hâlâ huzura çıkmayı beklerken, böyle *siktiri boktan* şeylerin galerilerde ciddi ciddi yer almasına *inanamaz*, fena halde içerlerler, sonra bir de bakarsın "kazara" bir şeyi mahvedivermişler. Evet, genç sanatçılara yardım etmek gerek, artı Tyler, Rex'in himayesinde (hepsi o kadar mı acaba?), yine de Peter bunun Tyler'a verdiği son iş olduğunu hissediyor, dolayısıyla bugün hem Tyler'la *hem de* Bock'la vedalaşacak. Kusura bakmayın, gençler, hiç hoşunuza gitmeyecek biliyorum ama, alın size bir baba daha; nasır tutmuş, rekabetçi ve yolunuza dikilen baba rolü, bu sefer bende.

Carole Potter? Henüz değil.

Victoria'nın telesekreterini ara; o da telefonu asla açmayanlardan. Vic, ben Peter, bir arayayım dedim, yardıma ihtiyacın varsa bildir, yeni çalışmalarını görmek için sabırsızlanıyorum. *Victoria, bütün işlerin tamam olduğunu söylerken, doğruyu söylüyordun, değil mi? Victoria, lütfen, tam da yıldızın parlamaya başlamışken, beni bir başka simsar için terk etme; gerçi aynen bunu yapacağını her ikimiz de biliyoruz ya, neyse.*

Whitney'den Ruth'u, Guggenheim'dan Eve'i ara, asistanlarına not bırakıp perşembe saat on birde Ruth'u, ikide Eve'i beklediğini teyit et. Şansını dene, MoMA'dan

Newton'ın, Met'ten Marla'nın asistanlarını arayıp birer mesaj bırak.

Sonra sıra, koleksiyoncuların listesine geliyor. Ackerlick'e, Zelman aracılığıyla ulaşacak. Telefon açılmıyor, Peter rahat bir soluk alıyor. Mesaj bırakmak çok daha kolay: *Selam, ben Peter Harris, Victoria Hwang'ın sergisi perşembe başlıyor, hatırlatmak istedim, oldukça dikkat çekici işler, görmek istiyor ama açılışa gelemiyorsanız, beni bir arayın, hoşça kalın.*

Tamam. Şimdi, Carole Potter.

"Potter konutu."

"Merhaba, Svenka. Ben Peter Harris."

"Merhabaaa, bir dakika lütfen. Bakayım Carole müsait mi?"

Tam bir dakika geçiyor.

"Peter, selam."

"Selam, Carole."

"Kusura bakma, bahçeyi çapalıyordum da. Sezonun sona ermesine memnun musun?"

"Ah, malum, buruk bir sevinç işte. Tavuklar nasıl?"

"Üç tanesine berbat bir mantar bulaştı. Tavukları sevmek sandığımdan zormuş."

"Bir tavukla hiç senin kadar haşır neşir olmadım."

"Açık konuşmak gerekirse, oldukça mankafa, bayağı da gaddar yaratıklar."

"Tanıdığımız insanların yarısı gibi, desene."

Ha ha ha.

"Peter, neden aradığımı tahmin ediyorsun sanırım."

"Hım."

"Ödleğin tekiyim galiba. Krim... Onunla yaşayabileceğimi sanmıyorum."

"Kolay bir parça değil, biliyorum."

"İnsanlara benim için de aynı şeyi söylediğini umarım."

Ha ha ha.

"Biraz daha zaman tanımaya ne dersin?"

"Sanmıyorum. Gerçekten üzgünüm. İçimden, bahçenin o kısmına gitmek bile gelmiyor artık. Onu *görmek* istemiyorum."

"Şey. İş ciddi, desene."

"Furstonları tanır mısın? Bill'le Augusta'yı?"

"Hı hıı."

"Geçen gece buradaydılar; minik finoları heykeli görünce resmen nöbet geçirdi."

Ha ha ha ha ha.

"Hey, mahallenin köpekleri acı çekiyorsa, elbette..."

"Özür dilerim, gerçekten üzgünüm."

"Sorun değil. Yıldızınızın barışmayabileceğini tahmin ediyorduk."

"Gerçekten ne isterdim, biliyor musun?"

"Ne?"

"Kalkıp buraya gelmeni ve onun yerine neyi koyacağımız konusunda bana yardım etmeni."

"Bunu yapabilirim."

"Seni müşkül duruma düşürmekten nefret ediyorum."

"Yo, önemli değil."

"Ama öyle. Bir şey galerideyken öyle farklı görünüyor ki."

"Haklısın, kesinlikle öyle."

"Bana öyle geliyor ki, ikimiz birlikte bahçenin o köşesine gitsek, sen benim asla akıl edemeyeceğim bir sanatçıyı önerebilirsin."

"Bunu öğrenmenin tek bir yolu var."

"Sen bir meleksin."

"Senin için ne zaman uygun?"

"Şey. Mesele de bu."

"Ne?"

"Felaket sıkıcı ve berbat bir durum, ama konuklarım var. Gelecek hafta ortası. Chen çifti, Beijing'den; tanır mısın?"

Allah kahretsin. Elbette. Zhi ile Hong Chen, gayrimenkul trilyonerleri; artık en zengin Amerikalıların bile yapmadığı şekilde, çizgi roman satın alan çocuklar gibi sanat alan insanlar. Bunlar Çinli, Tanrı aşkına, bunlar umut; geleceği kurtaracak (ve, şey, belki de yıkacak) olanlar.

"Adlarını *duydum*."

"Kadın çok tatlı. Ama adam, açıkçası, bazen çekilmez olabiliyor. Rinx'leri de davet edeceğim, Hong konusunda yardım etmeleri için. Anne Rinx Mandarin lehçesini konuşabiliyor, biliyor muydun?"

"Bilmiyordum."

"Her neyse. Demem o ki, onlar gelmeden Krim gitmeli."

"Chen'ler yanlarında köpeklerini de mi getiriyor yoksa?"

Ha.

Tamam, o kadar da komik değil. Unutma, Peter: Dostane bir ilişki içinde olsan da, sen bu kadın için çalışıyorsun. Belli bir hoşgörü alanın var ama ukalalık yetkin yok.

"Onlar gelmeden önce, Krim'in yerine yeni bir şey koymayı çok isterim. Tabii bu mümkünse."

"Her şey mümkündür. Sorun şu ki, bu hafta yeni bir sergiye hazırlanıyorum."

"Öyle mi?"

"Victoria Hwang. Davetiyeyi aldın mı?"

"Ah, almışımdır mutlaka. Bu haftan dolu, öyleyse?"

"Dur bir düşüneyim. Belki biraz geç vakitte olsa da, çarşamba akşamüstü, bir koşu uğrayabilirim."

"Ama gecikirsen, hava kararmış olur. Bahçenin o bölümü saat beşe kadar ışık alıyor."

"Beşten önce orada olurum."

"Gerçekten mi, söz mü?"

"Evet."

"Sen tam bir meleksin."

"Memnuniyetle yaparım. Uta tren saatlerine bir baksın; arabadan daha hızlı olur."

"Teşekkür ederim."

"Bir şey değil, gerçekten."

"Arayıp tren saatini haber ver. Gus seni istasyondan alır."

"Harika."

"Seni *seviyorum*."

"Ben de seni. Hoşça kal."

"Hoşça kal."

Peter telefonu kapatıyor, bir an duruyor. Krallar ve kraliçeler, papalar ve çok zengin tacirler, Carole Potter' dan katbekat talepkârdı kuşkusuz. İşin tuhafı, Carole Potter'ı sever, ondan hoşlanmasının bir nedeni de, sapkınca ama, kadının yetke konusundaki şu aristokrat tavrı. Bir şeyin *hemen* şimdi yapılmasını isteyen zenginler olmasa, özgür dünyayı kim hareketlendirecek, canlandıracak? Teoride, herkesin ihtiyaçları doğrultusunda, bir ırmağın iki kıyısında, huzur içinde yaşamasını istersin. Aslında, orada sıkıntıdan gebermekten korkarsın. Ve neyse ki, Carole Potter gibi, ödüllü tavuklar besleyen, manzara düzenlemesi alanında ileri seviyede kurslar verebilecek, evinde dört (yazları, Konuk Ağırlama Mevsimi'nde daha fazla) kişi çalıştıran bir kadından, yakışıklı, hafiften gülünç bir kocası, Harvard'da okuyan, güzeller güzeli bir kızı, Bondi Beach'te sürtüp duran, ıslah olmaz bir oğlu olan, sevimli, kendi kendini eleştirebilen, damarına basıldığında her türlü öfke türünden çok daha zalim, düşmanca bir kayıtsızlık sergileyebilen, roman okuyan, sinemaya, tiyatroya giden ve evet evet, Tanrı razı

olsun, sanata para yatıran, açık konuşmak gerekirse, hakkında gerçekten de bir şeyler *bildiği*, ciddi sanat satın alan birinden, bir telefon alırsın.

Bu insanların sahip olduğu enerji. Onların şu umursama, değer verme dereceleri.

Tamam, peki. Tyler'a bir iş daha verecek. Derhal oraya git, Krim'i ortadan yok et.

Onun yerini alacak şeyi, sihir gücüyle nereden var etmeli, peki?

Hım. Bir Rupert Groff mükemmel olabilir, olamaz mı?

Tabii ki olur. Peter anında, açık seçik görebiliyor: Carole'un lavanta, gülhatmi ve yosunlu havuzdan oluşan açık hava krallığının en az el değmiş, en İngiliz parçası olan, güneye bakan çimenliğin dibinde, gölgelerin arasında donuk donuk ışıldayan, ayaklı bir Groff vazosu. Groff'un, uzaktan bir tür postmodern klasiği gibi görünen, ancak yakından incelendiğinde, üzerine silme sövgülerin, politik eleştirilerin, bomba yapım talimatlarının, zenginleri çiğ çiğ yeme tariflerinin kazındığı ortaya çıkan, asimetrik ama heybetli bronz vazolarından biri için, mükemmel bir nokta. Groff'un can sıkıcı yönü de bu zaten – oğlanın delicesine pahalı, güzel şeyleri yerden yere vuran eserleri, son tahlilde, delicesine pahalı, güzel şeyler. Ve tabii, işin esprisi de burada. Carole Potter'ın bu ironiyi takdir edeceği kesin.

Peter'ın Groff'u temsil ediyor olmasını da takdir edecek. Kabul et: Carole senden soğumaya başladı, Krim fiyaskosu da tuz biber ekti. Peter neredeyse yirmi yıldır bu işte, ama birinci lige bir türlü geçemedi. İyi iş yapan ancak ortalığı yıkıp geçemeyen bir sanatçı grubuna sadık kaldı. Yakında bir sıçrama yapmadığı takdirde, büyük bir olasılıkla sağlam, orta karar bir sanat simsarı olarak yaşlanıp gidecek; saygı duyulan ama korkulmayan.

Chen'lerin bu vazolardan birini Carole'un bahçesinde parıldarken görmeleri iyi olacak, çok iyi olacak. Carole'un, sanatçının adından söz etmesi de kuvvetle muhtemel.

Bette'yi şimdiden aramak, dereyi görmeden paçayı sıvamak mı olur?

"Bette, selam."

"Merhaba, Peter. Dün seni görmek, çok güzeldi."

"Pekâlâ, üstünden bir gün geçtiğine göre, köpekbalığı hakkında ne düşünüyorsun?"

"Bence büyük, demir bir kutudaki ölü bir köpekbalığından başka bir şey değil; bir an önce İspanya'ya yerleşip domates derdine düşmek için sabırsızlanıyorum."

"Az önce Carole Potter aradı. Bir süredir, Greenwich'teki evinde bir Krim deniyordu."

"Carole harikadır. Onunla çalıştığın için şanslısın."

"Ama Krim'de işler ters gitti."

"Onu suçlayabilir misin? Demek istediğim, her şey bir yana, adamın işleri *kokuyor*."

"Dışarıya koymuştu."

"Olsun, yine de..."

"Her neyse, bak ne diyeceğim."

"Ona birkaç Groff göstermek istiyorsun?"

"Dün söylediklerinde ciddi miydin?"

"Tabii ki ciddiydim. Groff'u bugün aramayı düşünüyordum."

"Mesele şu."

"Nedir?"

"Yüce Anamız, Krim'den *hemen* kurtulmak, yerine en kısa zamanda, mesela *yarın* başka bir şey koymak istiyor. Chen'ler geliyormuş da."

"Chen'ler katil."

"Canım, bilfiil cinayet işlediklerini söyleyebilir misin?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun. Yine zengin eşkıyalarla, soyguncularla karşı karşıyayız."

"Bu benim de çürümüş, yozlaşmış olduğum anlamına mı geliyor?"

"Hayır. Bilemiyorum. *Birilerine* satış yapmak zorundasın. Hem Rupert için de iyi olacak."

"Onu arayacak mısın?"

"Hı hıı. Hemen."

"Ah, bir numarasın!"

"Aklım fikrim İspanya'daki domateslerimde."

"Hoşça kal."

"Hoşça kal."

Ihh.

Yap gitsin. Düşünme, bastırmaya devam et. Unutma; bir şey uğruna çabalıyorsun. Bütün bunların sana bir dâhiye ulaşma, şu an Dayton, Ohio'da çocukluğunu veya Bombay'de ergenliğini süren, ya da Ekvador'un cengellerinde tefekküre yatmış, olağanüstü yetenekli, tanınmayan, tanınması olanaksız bir Prometheus'u keşfetme fırsatı verebileceğini (lütfen, Tanrım) aklından çıkarma.

* * *

Gün ilerliyor.

Otuz yedi adet yeni elektronik posta. On beşini yanıtla, gerisini sonraya bırak.

Birkaç yeri daha ara.

Tyler'la ekibi geliyor, Vincent'leri sandıklamaya başlıyor. Uta nezaret ediyor. Peter kısacık bir selam verip çalışma odasına saklanıyor.

"Victoria, yine ben, Vincent'lerin toplandığını haber vermek istedim, seninkileri istediğin zaman getirebilirsin."

Glen Howard'dan yeni bir e-posta: Sanat bienalini hazırlayanlar, stüdyosunu ziyarete geldi, yıldızının parla-

maya başladığı açık; Peter eylülde arka galeriyi ona ayırma fikrini yeniden düşünebilir mi acaba?

Glen, Bienalciler yüzlerce sanatçıyı ziyaret eder; seni seçseler bile, bunun ne kadar küçük bir etki yaratacağını bilsen, şaşarsın. On yıl önceki bienal listesine bir bak istersen. Tek bir adı bile tanımayacaksın.

Şimdi bunu uygun sözcüklere dökmenin bir yolunu düşün. Neyse, öğleden sonraya bırakılabilir.

"Peter, ben Bette. Rupert'i aradım, senden haber bekliyor."

Peter'a telefon numarasını veriyor.

"Harikasın."

"Değmez."

Kadının sesinde acı bir bıkkınlık var – Peter'ın, son tahlilde, şu çıkarcı pisliklerden biri olduğuna mı karar verdi?

Siktir et. Şu an bir Groff satması an meselesi; eh, bir sanatçının simsarından beklediği de bu değil mi zaten? Simsarlarla, işlerini satabilmek için çalışmıyorlar mı? Groff netameli bir yol ayrımında; devasa fiyatlar isteyecek kadar ünlenmedi, ama yaptığı işler bir servete mal oluyor.

Rupert Groff'u ara. Karşına telesekreteri çıksın. "Selam, karşında Groff, ne yapman gerektiğini biliyorsun."

"Rupert, ben Peter Harris. Bette Rice'ın arkadaşı. Vaktin olduğunda seninle konuşmak isterim."

Numaranı bırak.

Kendin, Uta, Tyler ve ekibi için telefonla yemek ısmarla. Uta meşgul – Peter Harris o kadar iyi bir patron ki, siparişi bizzat vermekten yüksünmüyor. Kendine, kızarmış tavuk parçalı Sezar salata mı yoksa hindi fümeli sandviç mi? Salata. Yaz geliyor, karbonhidratı kesme vakti. (İnsan hangi yaşta bu tür şeyleri dert etmekten vazgeçiyor acaba?) İyi de, midesindeki şu garip şey (kanser mi?) Hindili sandviç.

Son baktığından bu yana on yedi yeni e-posta. Biri Victoria'dan – bu kadın karşılıklı sohbetten kaçınmak için her şeyi yapar.

PETER, BİRKAÇ UFAK DEĞİŞİKLİK YAPIYORUM, HEPSİNİ YARIN EN GEÇ 11'DE GETİRİRİM. XXX V.

VIC, HARİKA, YARIN 11'DE GÖRÜŞÜRÜZ, HERHANGİ BİR KONUDA YARDIMA İHTİYACIN VARSA LÜTFEN BİLDİR.

Bobby öğle vakti, saçlarını kesmeye geliyor. "Selam, yakışıklı." Bobby Peter'la cilveleşiyor, tıpkı Peter'ın orta yaşlı kadın müşterileriyle cilveleşmesi gibi, muhtemelen de aynı nedenlerle. Olsun, Bobby işinde çok iyi, üstelik pazartesileri, berber salonlarının da sanat galerileri gibi kepenk indirdiği gün, müşterilerin ayağına gidiyor.

Birlikte banyoya gidiyorlar, Bobby işe koyuluyor. Bobby monologcu, Peter yarım kulak dinliyor. Bir Arjantinliyle tanışmış, adam ondan azıcık yaşlıymış, ama geberesiye yakışıklıymış (görünüşe bakılırsa, Bobby'nin karşısına geberesiye yakışıklı olmayan hiç kimse çıkmıyor), Bobby'yi bir haftalığına Buenos Aires'e götürmek istiyormuş, ama Bobby pek emin değilmiş, yani, anlarsın işte, Bobby bu yollardan daha önce de geçmiş, öyle değil mi, Peter? Yani başta pek sevimlidirler, fakat onlarla birlikte uzak bir yere gittiğinde ve bütün hesapları ödediklerinde, hemen senden, şey, bir şeyler beklemeye başlarlar, ne beklediklerini boş ver (Bobby'nin karanlık cinsel eylemler ima etmesi ama asla ayrıntıya girmemesi, aralarında bir gelenek), eh, açıkçası beni bilirsin...

Bitmiyor. Hiçbir zaman bitmez zaten (Bobby nasıl başarıyor bunu, nasıl oluyor da söyleyecek lafı hiç bitmi-

yor?), Peter dalıp gidiyor (Groff onu geri arayacak mı, Bette'nin saygısını yitirdi mi?). Sonra:

"Peter, bir tanem, şu kırlardan kurtulmayı düşündün mü hiç?"

Efendim?

"Yalnızca bir öneri. Kaç oldun şimdi, kırk beş mi?"

"Kırk dört."

"Yavaş yavaş boyarız. Her hafta biraz. Demek istediğim, bir gün pat diye, bütün ak tellerden kurtulmuş bir halde ortaya çıkmazsın. Millet fark etmez bile."

Peter'in karnında, şu kapak şeklindeki kapıları andıran bir şey açılıyor.

"Kırlar insana sanki bir... seçkinlik katıyor gibi."

Aslında bir... çekicilik kattığını düşünüyor da, söylemiyor.

"İyi de, seçkinlik seni, ne bileyim, altmışında filan gösteriyor. On yaş gençleşirsin, inan bana."

Peter hiç beklemediği bir şekilde, altüst oluyor. Gerçekten de o kadar yaşlı mı görünüyor? Daha genç görünmeye çalışmak, acınası bir şey mi? Bunu yapamaz ki, öyle değil mi, istese bile yapamaz? İstediğin kadar aşama aşama yap, yine de insanlar anlar; Peter saçını boyayan bir erkek olur, ciddiyetini, ağırlığını ebediyen kaybeder, öte yandan, belki Bobby kırların *birazından*, mesela yarısından kurtulabilir, böylece kimse *ayrımsamaz*, yalnızca daha dinç ve, pekâlâ, daha az yaşlı göründüğünü düşünürler, olamaz mı?

Lanet olsun, Bobby. Ne diye açtın ki bu konuyu?

"Hiç sanmıyorum," diyor.

"Bir düşün, tamam mı?"

"Tamam."

Bobby işini bitiriyor, parasını cebine atıyor. Peter ona ön kapıya kadar eşlik ediyor, Tyler'la ekibinin önünden geçiyorlar; görünen o ki, Vincent'leri indirmekte hiç

bir acelesi yok adamların. Tyler'ın yardımcılarından biri, kafası tıraşlı Carl, Peter'a bir bakış fırlatıyor – Peter'ın Boby'yi düzdüğünü mü düşünüyor yoksa? Güzel, bırak düşünsün.

Kaldırımda Bobby havaya, Peter'ın suratının çevresine öpücükler konduruyor, uçuk mavi Vespasına atlıyor, patpatlayarak uzaklaşıyor. Bobby kırklı yılların komedi filmlerindeki kızlara benziyor, sevimli, hırslı, hesapçı, büyük sürprizlerin yolda olduğuna inanacak kadar genç; tek derdi, havanın durumu ya da çapkının tekiyle Arjantin'e gidip gitmemek. İşte uzaklaşıyor; küstahça sıradan, arsızcasına önemsiz, bir sonraki serüvene doğru.

Peter galeriye dönüyor. İş başına.

Bir düzine e-posta daha. Sonra okursun. Önce, Glen Howard'ı yanıtla.

SELAM, GLEN. BİENALCİLER NE GÜZEL HABER! UMALIM DA SENİ SEÇECEK SAĞDUYUYU GÖSTERSİNLER. ÜZGÜNÜM AMA ÖN GALERİ SONBAHARDA BÜTÜNÜYLE DOLU, FAKAT SANA NEFİS BİR SERGİ DÜZENLEYECEĞİMİZE VE MİLYARLARCA İNSANA GEZDİRECEĞİMİZE SÖZ VERİYORUM. SEVGİLER, P.

Rupert Groff arıyor.

"Merhabalar, Peter Harris. Ne var ne yok?" Sesi insanı afallatacak kadar genç.

"Bette emekliye ayrılıyor, biliyorsun değil mi?"

"Evet. Ne fena."

"Senin hayranlarından biriyim."

"Sağol."

"Seni bu yakınlarda bir akşam yemeğine davet edebilir miyim?"

"Elbette."

"Programın nasıl?"

"Bu hafta biraz sıkışık. Belki, çarşambadan sonra olabilir."

"Güzel. Dinle. Hemen bir parça almayı düşünen, sağlam bir müşterim var, dahası sanata bol para döken bir çifti ağırlayacak evinde. İlgini çekiyorsa, arabuluculuk yapabilirim, yalnızca danışmanlık gibi. Bu, yeni sanat simsarın olduğum anlamına gelmiyor, herhangi bir yükümlülük yok, bir başkasını seçersen bozulmaca olmayacak. Evet, bu satışı senin adına gerçekleştirebilirim, hem yeni kapılar da açabilir."

"Kulağa gayet hoş geliyor."

"Bak ne düşünüyorum. Çarşambadan sonraki hafta, bir akşam yemeğinde buluşalım, ama bu arada senin stüdyoya bir uğrayayım; müşterim için uygun bir şey seçmeye çalışalım."

"Sana şu an gösterebileceğim fazla iş yok elimde."

"Nelerin var?"

"Bir çift yeni bronzum. Birkaç tane de, üzerinde hâlâ uğraşıp durduğum, toprak şey; ancak henüz hazır değiller."

"Yeni bronzları görmek isterim."

"Tamam. Yarın öğleden sonra gelebilir misin?"

"Elbette. Kaçta geleyim?"

"Dört gibi filan?"

"Dört iyi."

"Bushwick'teyim."

Adresi veriyor. Peter yazıyor.

"Yarın dörtte görüşürüz, o zaman."

"Oldu."

Üç yeni e-posta. Biri Glen'den.

PETER, AŞKIM, ŞEREFLİ ERKEKLER ARASINDA SIR OLMAZ, BİR BAŞKA YERDEN TEKLİF ALDIM

AMA KABUL ETMEYE NİYETİM YOK, ÇÜNKÜ BENİM ADAMIM SENSİN. BENİM İŞLER BUNLARI EPEY HEYECANLANDIRMIŞ, AYRICA ŞU BİENAL FİLAN, ANLARSIN, ŞANSIMIN AÇILDIĞINI HİSSEDİYORUM VE AÇIKÇASI İNANAMIYORUM, ÇÜNKÜ MALUM, ÖZGÜVEN SORUNLARIM VESAİRE :) HER NEYSE, SENİ SEVİYORUM, YAKINDA BİR ÖĞLE YEMEĞİNDE BULUŞUP KONUŞALIM MI, NE DERSİN, HARBİ DOSTUM? XXX

Hım. Peter şöyle böyle tanınan, toy bir sanatçının baskı uygulayabileceğini sandığı biri, öyle mi?

Sakın paniğe kapılma, azıcık bile kapılma. Glen iyi bir ressam, (eğer blöf yapmıyorsa) Williamsburg'dan bir galerinin ilgisini çekmeyi başarmış, pekâlâ, ama Bienal'e aday gösterilmesi uzak ihtimal – rivayete göre, bu seneki Bienal'i hazırlayan küratörler bu kez heykel, yerleştirme ve video dışında hiçbir şeye bakmıyorlarmış.

GLEN, SELAM, BEN GERÇEKTEN DE SENİN HAS DOSTUNUM, BİR ÖĞLEN MUTLAKA BULUŞUP PARLAK GELECEĞİNİ KONUŞALIM. BU HAFTA YENİ SERGİYİ HAZIRLIYORUM, ÖNÜMÜZDEKİ HAFTAYA NE DERSİN? SEVGİLER, P.

İşte böyle, Glen. Güzel bir öğle yemeği ve sana ömrümce sadık kalacağıma dair verilecek birkaç güvence, günü kurtaracak mı bakalım? Kurtarmazsa: Yolun açık olsun.

Ya da...

Eğer Groff'u ele geçirmeyi gerçekten başarırsan...

Kabul et, yeni sezonu ön galerideki bir Groff sergisiyle açman, büyük ses getirir. *Art in America*'nın eylül sayısında onun hakkında bir yazı çıkacak, hem Modern

Sanat Müzesi MoMA'dan Newton'ın bir parça alması da bayağı olası, Groff tam MoMA'nın tarzı – oturaklı ve alabildiğine ciddi.

Peter olacakları hissedebiliyor – Groff konusunda medyumluğu tuttu. Evet, doğru, yapıtın anıtsallığını, değerini (gerçek anlamda) sorgulamak için nedenler var; sanata bir hazine gözüyle bakılması, dolayısıyla saraylara ve katedrallere yerleştirilme amacıyla yontulması, kat kat boyanması, kusursuz bir biçimde kotarılması düşüncesini, yani. Ancak yapıtın kendisi, özünde kötücül – Mildred Hala olsa, az uzaktan bakıp, Ah, ne sevimli *şey* der, ama yakından inceleyince, elmas madeninde ölen bütün Afrikalı işçilerin isimlerinin (Groff en azından bir kısmını uydurmuş olmalı, birebir kayıtların tutulmadığı kesin), Unabomber bombacısının günlüğünden alınma paragrafların, hapishane intiharlarına ilişkin otopsi raporlarının, kusursuzca betimlenmiş, hem eşcinsel hem de heteroseksüel, fetiş pornosunun bronza nasıl titizlikle, birer hiyeroglif kadar düzgünce kazınmış olduğunu görür ve afallar. Bu vazonun dolaylı amacı, on bin yıl sonra topraktan kazılıp çıkarılması.

Ayrıca, hepimiz şu iplerden, tellerden, kalay yapraklarından yapılma, dudak uçuklatan rakamlara satılan sanattan bıkmaya başlamadık mı? Kendimizi çerçöpe, süprüntüye resmen hazine muamelesi yapılan bir diyarda bulmadık mı?

Groff'u avucuna alabilirse...

Lahkti sergisinin tarihini değiştirmek, çok mu boktan bir iş olur? Ya da onu arka galeriye aktarmak? Glen'i, Williamsburg'dan gelen teklifi kaçırmaması için yüreklendirirse, arka galeriyi boşaltabilir. *Bence, Glen, resmen zirveye oynuyorsun, benden daha girişken biriyle çalışmalısın...*

Evet, boktan olur. Üstelik laf kulaktan kulağa yayılır.

Hangi laf?

Meğer Peter Harris tuttuğunu koparan biriymiş, lafı. Peter Harris genç bir yıldızı Bette Rice'ın merhum işletmesinden çekip alabiliyor ve ona sonbaharın en görkemlilerinden olacağı kesin bir sergi düzenleyebiliyor. Evet, Peter'ın şanı bazı sanatçıların arasında lekelenecek. Bazı sanatçılar. Diğerleri, çok daha hırslı olanlar (ki Groff kesinlikle bunların arasında), fazlasıyla etkilenecek. Oğlum, eğer çarpıcıysan, potansiyelin de varsa, Peter seni *çabucak* vitrine çıkarmak için gerekeni yapar.

Şu rezil mide bir türlü pes etmiyor. Mide kanserinin belirtileri neler? Mide kanseri diye bir şey var mı sahiden? Pekâlâ, dereyi görmeden paçaları sıvamayalım. Şimdilik Groff'tan elde ettiğin tek şey, bir stüdyo ziyaretiyle bir akşam yemeği sözü.

Yeni e-postalar. Telesekreterde yeni mesajlar.

Sonra, epeydir korkulan şey: galeriden gelen bir kaza sesi. Bir çatırtı, bir gümbürtü. Tyler'ın haykırışı: "Hassiktir!"

Peter koşuyor. Galerinin ortasında dikiliyorlar: Tyler, Uta, Tyler'ın yardımcıları Branch ve Carl. Kurban yerde yatıyor: ambalaj şeklindeki resimlerden birini enlemesine kesen, on sekiz yirmi santimlik bir yırtık.

"Bu da ne?" diyor Peter.

Tyler'ın tek söyleyebildiği, "İnanamıyorum!"

Uta, Branch ve Carl yas tutarcasına tuvalin çevresini sarıyorlar. Peter yaklaşıyor, hasarı inceliyor. Tuvalin bir köşesinden başlayıp ortasına doğru uzanan, yirmi santimlik bir kesik. Bir cerrahın elinden çıkmışçasına kusursuz.

"Nasıl oldu bu?" diye soruyor.

"Elimden kaydı," diye yanıtlıyor Tyler. Öyle aman aman üzgün bir hali yok. Daha çok, hırçın – kahrolası şeyin böyle cart diye yırtılması *şart mıydı* yani?

"Cebinde mukavva bıçağı varmış," diyor Uta. Geri

planda kalmayı yeğliyor. Şartlar gerektirdiğinde, haklı gazabını mükemmel bir biçimde dışavurabilen biri olmasına karşın, bu boyuttaki bir mesele, Peter'ın işi. Sigorta poliçesinin maddeleri, kafasında cirit atmaya başladı bile.

"*Cebinde* bir *mukavva bıçağıyla* sergiyi indirmeye mi koyuldun?"

"Düşünemedim. Bir anlığına cebime sokmuştum, sonra da unutup gitmişim."

"Öyle mi," diyor Peter, sesindeki sakinliğe kendisi de şaşarak. Kısacık bir an, bu engellenebilirdi, duygusuna kapılıyor, çünkü *olacağı* öylesine belliydi ki. Bette Rice gerçekten kanser, ölümcül kanser; Tyler da gerçekten cebinde bir mukavva bıçağıyla dolaşıyor, çünkü Peter onun montajlarına ve kolajlarına hak ettiği değeri vermeye yanaşmıyor. Olanlar Peter'ın suçu, bunu hak etti. Hayır, Rex'in suçu. Rex ve onun, hepsi de sırım gibi, dövmeli delikanlılardan oluşan o lanet olasıca, bitmek bilmez, genç dâhiler resmigeçidi; gerçekte dâhi filan olmayan bu gençleri Rex inatla savunmayı, onlara "akıl hocalığı" yapmayı sürdürüyor, buysa meslek hayatını mahvediyor, onu ele güne maskara ediyor.

"Satılmayanlardan biri," diyor Uta.

Peter başıyla doğruluyor. Böylesi daha iyi, elbette. Ancak Peter'ın işyerinde sanat eserlerinin içine ediliyor, söylentisinin yayılmasının hiçbir iyi tarafı yok.

"Dostum, gerçekten üzgünüm," diyor Tyler.

Peter yine başını sallıyor. Bağırıp çağırmak yararsız. Dahası, Tyler'ı hemen oracıkta kovamaz da. Serginin bugün mutlaka indirilmesi gerek.

"İşinize dönün," diyor sakince. "Ve cebinizde keskin bir şey bulundurmamaya dikkat edin."

Rex'i gebertecek. O kaşarlanmış müptezeli.

"Şunu arkaya götürelim," diyor Uta.

Ama Peter henüz cesetten ayrılmaya hazır değil. Parmağını dikkatle, çok çok çok yavaşça parafinli kâğıdın altına sokuyor, hafifçe kaldırıyor.

Görebildiği tek şey, renkli, üçgen bir topak. Ortası siyah benekli, koyu sarı bir girdap.

Büyük bir özenle, kâğıdı azıcık daha kaldırıyor, tuvalden ayırıyor.

"*Peter!*" diye çığırıyor Uta.

Emin olmak güç elbette, fakat Peter'ın gördüğü, görür gibi olduğu şey, acemice resmedilmiş, sıradan mı sıradan bir soyut. Öğrenci işi.

Güzelce, sıkıca sarılıp sarmalanmış ambalajın altındaki bu mu? Kefenlenmiş kutsal emanet bu mu?

Peter'ın midesi taklalanıveriyor. Bu da nesi? Yoksa o... evet, cidden de...

Öğürüyor. Ağzı çoktan safrayla dolmuş olmasına karşın, banyoya yetişmeyi başarıyor, midesini klozete boşaltıyor, sonra doğruluyor, midesi bulanıyor, tekrar tekrar kusuyor.

Uta arkasında duruyor. "Ah canım," diyor.

"İyiyim. Bunu görmen gerekmez."

"Boşversene, gün gelecek altbezini bile değiştireceğim. Dünyanın sonu değil ya. Sigortalıyız, biliyorsun."

Peter hâlâ klozete doğru eğilmiş durumda. Bitti mi? Söylemesi güç.

"Mesele siktirici resim değil. Bilemiyorum. Midem bir süredir bulanıyordu. Hindi hafiften bayatlamış olabilir."

"Eve gidip dinlen."

"Olmaz."

"İstersen daha sonra dönersin. Şimdi git, bir saat de olsa dinlen. Ben dışarıdaki gerzeklere göz kulak olurum."

"Eh, belki bir saatliğine."

"En az bir saatliğine."

Tamam o zaman. Tyler'la yardımcılarının önünden geçerken, garip bir mahcubiyet duyuyor – belli belirsiz bir yenilmişlik duygusu. Bu raundu genç ve yıkıcılar kazandı; sinirleri zayıflamış ihtiyar, katliamı gördü ve kendi kılıcının üzerine düştü.

Onuncu'yla Yirmi Dördüncü caddelerin kesiştiği yerde bir taksiye biniyor. Başı az çok dönse de, neyse ki (lütfen Tanrım) mide bulantısı geçti. Zoltan Kravçenko'nun taksisinde, arka koltukta kusmak berbat bir şey olur. Zoltan tabii ki zıvanadan çıkar, Peter'ı şutlar, pisliği temizlemek üzere gazlayıp gider. Öyle uluorta kusamazsın, New York'ta olmaz. Kılık kıyafetin ne kadar iyi olsa da, böyle bir olay seni âciz, yoksul gösterir.

Peter eve ulaşıyor, Zoltan'a yüklü bir bahşiş bırakıyor; tamam, onun taksisinde kusmadı ama kusabilirdi. Güçbela binaya giriyor, asansöre biniyor. Bunda, bütün bu olup bitende, hafif bir mide bulantısının eşlik ettiği bir gerçekdışılık var. Peter hayatında neredeyse hiç hastalanmadı, bir pazartesi günü saat ikide eve hiç dönmedi. Öte yandan, asansörle yukarıya çıkarken –bir başka deyişle, insanın bir hiçlikte salındığı o kısa devre arasına girince– içini çocuksu bir "salıverilme" coşkusu sarıyor; eh, artık hastalandığına göre, tüm sınavlarının ve yükümlülüklerinin askıya alındığına dair şu bildik duygu.

Çatı katına girince, bir şey seziyor... ne? Birinin varlığını mı? Gündelik, sıradan havadaki, küçük bir düzensizlik...

Mizzy bu; divanda uyuyakalmış. Yine gömleksiz, altında bir tek bermuda şortu, boynunda sırma geçirilmiş bronz bir muska. Uyurken yüzü rahatlamış; o tedirgin, mütecessis gözleri açıkken görünmeyen bir gençlik, bu çehreyi gevşetmiş. Uyurken, şaşırtıcı bir biçimde, bir Ortaçağ askerinin lahtindeki yarım kabartmayı andırıyor –

öyle ki, elleri bile göğsünde kavuşturulmuş. Bir Ortaçağ kabartması gibi, onda da Peter'ın ancak "cisimleşmiş gençlik" diye tanımlayabileceği, belirgin bir nitelik var: Yaşarken belki o kadar da güzel olmayan, muhtemelen bu kadar kahraman da olmayan, bedeni can verdiği muhaberede kesinlikle paramparça olan, genç bir savaşçının daha sonra –ölümden sonra– adı bilinmeyen bir zanaatkâr tarafından kusursuz yüz hatlarına kavuşturulması ve kusursuz bir uykuya yatırılması gibi; *şimdilik* yaşayan yeni kuşaklar peş peşe gelip ölüleri için mum yakarken, o azizlerin, şehitlerin boyalı gözleri altında huzurla uyumaktadır.

Peter, Mizzy'nin yüzüne daha yakından bakabilmek için, kanepenin yanına diz çöküyor. Ancak diz çöktükten sonra, bunun ne kadar tuhaf bir hareket olduğunu ayrımsıyor – pişmanlık getirir, hürmet eder gibi. Hem Mizzy aniden uyanıverse, durumu nasıl açıklayacak? Neyse ki Mizzy'nin hafif ıslıklı solukları düzgün – gençliğin derin, ağır uykusu. Peter bir dakika daha öyle kalıyor. Artık çok açık. Mizzy, Rebecca'nın yeniden doğmuş hali: genç Rebecca'nın, yıllar önce Peter'ın Columbia'daki seminerine giren ve... açıklanamaz, tarif edilemez şekilde tanıdık gelen o zeki, aydınlık yüzlü kızın. Peter'ınki ilk bakışta aşk değildi, ilk bakışta tanımaydı. Mizzy'nin o genç kızla benzerliği şu ana kadar böylesine açık seçik ortaya çıkmadı, çünkü Rebecca değişti – ne kadar değiştiğini Peter görebiliyor. Rebecca doğumla başlayan bir oluşum sürecini noktaladı (ki, elbette noktalayacaktı) ve en geç yirmili yaşlarımızın ortasında yitip giden şu henüz-tam-biçimlenmemiş olma niteliğini kaybetti.

Peter oğlanın yüzüne dokunmak için korkunç bir dürtü duyuyor. Yalnızca dokunmak.

Hey! Bu da nereden çıktı şimdi?

Tamam, ailenin DNA'sında eşcinsellik var, lise yıllarında arkadaşı Rick'le birlikte mastürbasyon yaptı, ve evet, erkeklerdeki güzelliği görebildiği kesin, bu bağlamda bazı anlar yaşamadı değil (South Beach'teki havuzda gözüne çarpan yeniyetme delikanlı, Babbo'daki genç, İtalyan garson), ama hiçbir şey olmadı, üstelik bildiği kadarıyla, duygularını bastırıyor filan da değil. Peter'a göre erkekler muhteşem (eh, bazıları), ama seksi değiller.

Yine de, Mizzy'nin yüzüne dokunmak istiyor işte. Erotik bir şey değil: tam olarak erotik değil. Uzun sürmeyecek, süremeyecek, ama şu an karşısında, kanepesinde uyuyan bu kusursuzluğa dokunmak istiyor. Tıpkı bir müminin, salt temas edebilmek için, bir azizin cüppesini ellemek istemesi gibi.

Yapmıyor elbette. Doğrulurken, dizleri çatırdıyor. Mizzy, şükürler olsun, uyumayı sürdürüyor. Peter yatak odasına gidiyor, perdeleri kapıyor, ışığı açmıyor. Soyunuyor, yatağa uzanıyor. Hiç beklemediği halde, neredeyse anında, derin, karanlık bir uykuya dalıyor; rüyasında karın içinde hazırolda duran, zırhlı erkekler görüyor.

Kardeş katli

Peter ağabeyini yalnızca bir kez öldürmeye kalkıştı, buysa "erkek kardeşler" ölçütlerine göre, oldukça mütevazı bir rakam. Yedi yaşındaydı, demek ki Matthew da onunda.

Oğlan çocuklarının çoğunluğu, kızımsıdır; Matthew ise... Matthew'luğu, biraz daha büyüyünceye kadar belirgin değildi. On yaşındayken, Cat Stevens'ın kaydedilmiş bütün şarkılarını ezberden söyleyebiliyordu (kötü bir sesle). Şal desenli bir sabahlığı vardı, evde hiç üstünden çıkarmazdı. Ara ara, İngiliz aksanıyla konuşur olmuştu. Milwaukee'deki bej tuğlalı, duyarsız bir evin odalarında, bileklerine kadar inen, yeşil, şal desenli bir sabahlıkla, *Morning Has Broken* ya da *Wild World*'ü tatlılıkla, özlemle ve hiç kuşku yok ki duyulma arzusuyla söyleyerek dolanan, yüz hatları düzgün bir çocuk.

Ebeveynleri –Lutherci, Cumhuriyetçi, bir sürü kulübün üyesi olan ana baba – Matthew'a eziyet çektirmediler; belki de nedeni, dünyanın ona zaten yeterince eziyet edeceğini tahmin etmeleriydi ya da belki, büyük oğullarının zamanla önemli, kazançlı bir mesleğe dönüşebilecek, gelişigüzel ancak oldukça tuhaf heveslerin peşinde koşan bir dâhi olduğu fikrinden vazgeçmeye hazır

değillerdi. Anneleri alımlı, iriyarı, iri çeneli bir kadındı, safkan İsveçli; en büyük korkusu aldatılmak, en köklü inancı da herkesin onu aldatmaya çalıştığıydı. Babaları, yakışıklı ama biraz yavan, sanki henüz bitirilmemiş görünümlü, ucundan bucağından Finli olan adam, başına konan talih kuşuna, anneleri gibi bir kadınla evlenme bahtiyarlığına bir türlü akıl erdiremez, evliliğini sandık odasına sığınmış, yoksul bir akraba gibi yaşardı. Annelerinin, iki sağlıklı, herhangi bir çıkıntılığı olmayan, Wisconsinli oğlu tarafından aldatılmayı reddetmiş, babalarının da ona ayak uydurmuş olması da mümkün. Nedeni ne olursa olsun, Matthew'ya musallat olmadılar, başının etini yemediler. Okula giderken golf pantolonu giymeye başladığında ya da artistik patinaj yapacağını açıkladığında, karşı çıkmadılar.

Böylece, ona eziyet etme işi, Peter'a kaldı.

Neyse ki, Peter gerçek bir sadistin odaklanma gücünden ve azminden yoksundu. Dahası, Matthew'dan nefret etmiyordu; en azından mutlak nefret anlamında. Ancak ilk gençlik yıllarının çoğunu, onun yüzünden ezik bir halde, neredeyse kesintisiz bir af dileme durumunda geçirdi. Seviliyordu, ama altı yaşındayken annesiyle babasının *Ogden Nash'in Toplu Şiirleri*'ni yüksek sesle okuyamadığı gibi, yedi yaşındayken mahallenin çocukları için *Denize Adam Düştü* adlı, annesinin gözlerinden gülmekten yaş getiren, müzikli bir tiyatro oyunu yazmayı, yönetmeyi, başrolünde oynamayı da beceremedi. Matthew havada uçuşan, evin olmayacak köşelerine sinen en küçük bir sıradışılık ya da başarı molekülüne bile, daha en baştan el koymuş, üstüne oturmuştu; Matthew'a ait olmayan bir şey varsa, yalnızca iç karartıcı mobilyalar, tiktaklayan duvar saatleri ve annelerinin, evlenmeden önce topladığı, antika, dökme demir banklardan oluşan koleksiyondu.

Ancak Peter için en çıldırtıcı olan, Matthew'nun ona beslediği masum, sorunsuz sevgiydi. Anlaşılan o ki, Matthew, Peter'ı bir tür evcil hayvan gibi görüyordu; eğitilebilir ama sınırlı. Bir köpeğe oturmasını, yakalayıp getirmesini, beklemesini öğretebilirsin; satranç öğretmeye çalışmak, aptallık olur. Peter yeni yeni yürümeye başladığında, Matthew ona bazı kostümler hazırlamış, giydirip evin içinde dolaştırmış. Peter hiçbirini anımsayamıyor, ama fotoğraflar var: küçük Peter'ın üzerinde iri gözlüğü, antenleriyle bir arı kostümü; yastık kılıfından yapılma bir ehram, başında gözlerini örten bir sarmaşık çelenk. Peter biraz büyüyünce (buna ait anıları bölük pörçük), Matthew ona hayali bir kişilik yarattı: uşak Giles. Aşağı tabakadan gelmesine rağmen, çok çalışarak refaha, servete ulaşmayı kafaya koyan bu adamın, Peter'la Matthew'nun odasını temiz tutması, annelerine ev işlerinde yardım etmesi ve Matthew'nun getir-götür işlerine bakması gerekiyordu elbette.

Peter'ı en çok dehşete düşürense, Giles olmaktan hoşlanmasıydı. Orta karar beklentileri karşılamaktan hoşnuttu. Verilen görevleri ciddi bir hoşnutlukla yerine getiriyor, yüksünmeden, yakınmadan boyun eğdiği sürece, başarıya (hangi konuda?) ulaşacağına *ciddi ciddi* inanıyordu. İşin aslı, gerçi tam hatırlayamıyordu ama, uşak Giles fikrinin kendisinden çıkmış olması bile olasıydı.

Ev halkının en alttaki, en düşük üyesi olduğunu, baştan beri böyle olduğunu tam anlamıyla kavradığında, yedi yaşına yeni basmıştı. O güvenilir, sıradan olandı; vasat, idare eder oğul.

Cinayet girişimi, hiç beklenmedik bir anda gerçekleşti; pırıl pırıl, soğuk bir mart günü. Peter kışın esmerleştirdiği arka bahçede, iri kaldırım taşı döşeli avluya çömelmişti; buz mavisi bir göğün altında, kırmızı kareli ceketiyle çömelmiş, küçücük bir karaltı. Annesine doğum

gününde vereceği armağanı tek başına hazırlayabilmek için, babasının garajdaki tornavidalarından birini gizlice almıştı; parçalara ayrılmış olarak satılan bir kuş eviydi bu. Umutluydu ama kaygılıydı da. Annesinin kuş evinden hoşlanıp hoşlanmayacağını bilmiyordu (kuşlara herhangi bir ilgi göstermemişti kadın), ama babasıyla gittiği hobi dükkânında kutuyu görünce çarpılmıştı; kapağında, uçuk mavi bir tarlada duran, etrafı esrik ispinozlarla, kırlangıçlarla filan sarılı, sivri tepelikli, küçük, nefis bir kuş evi betimlenmişti. Peter'a cennetten bahşedilmiş bir imge gibi görünmüş, annesine bu kusursuzluktan bir parça olsun iletebildiği takdirde, anlaşılmaz ancak şaşmaz bir biçimde, her ikisinin de değişeceğine, kendisinin kadının en gizli arzularını kestirebilecek bir oğlana, kadınınsa oğlunun vereceği herhangi bir şeyi dört gözle bekleyen birine dönüşeceğine inanıvermişti – daha doğrusu, böyle bir ihtimalin düşüncesiyle kendinden geçmişti. Babası, bunun on yaş ve üstü çocukların birleştirebileceği bir model olduğunu öğrenince surat asmış, ancak Peter'dan birlikte monte etme sözü aldıktan sonra, satın almaya razı olmuştu.

Peter evde yalnız kalır kalmaz, verdiği sözü boşladı. Kendi elleriyle, olağanüstü bir şey yaratmak zorundaydı. Annesi sevinçten gözyaşlarına boğulacak, babası başını basiretle, muhabbetle sallayacaktı: küçük oğlumuz yaşının epeyce ilerisindeymiş anlaşılan.

Kutudan çıkan kuş evi, elbette, kasvetli, kahverengi formikadan yapılmıştı. Kutudan tam gereken sayıda vida, soluk yeşil kâğıda basılmış birleştirme talimatları ve –her nedense, en moral bozucu olan da– kuş yemiyle dolu, küçük bir naylon poşet çıktı.

Parçaları yassı taşların üzerine yayıp kendisi de çömelirken, Peter iyimserliğini sürdürmek için bayağı çabalıyordu. Bitirince parlak bir renge boyayacaktı. Kuş

resimleriyle süsleyecekti. Yine de, şu an, parçalar –iki sivri uçlu kenar, duvarı, zemini ve çatıyı oluşturacak, çeşitli dörtgenler– öylesine donuk ve iç kapayıcıydı ki, eve girip şekerleme yapmamak için kendini zor tuttu. Formikanın soluk, peksimetimsi kahverengisi, bizzat heves kırmanın rengi seçilebilirdi.

Her neyse, işe girişmekten başka çare yoktu. Sivri uçlu kenarlardan birini bir duvar parçasıyla birleştirdi, önceden açılmış deliğe bir vida soktu, sıktı.

"Ne yapıyorsun?" Yukarıdan, arkadan gelen seste belli belirsiz bir Oxford aksanı.

Olamaz. Evde kimse yok ki.

Peter, başını kaldırıp bakmadan, sordu: "Ne işin var evde?"

"Bayan Fletcher hastaymış. Sen ne yapıyorsun?"

"Bir sürpriz."

Arkasında duran Matthew'ya bir göz attı. Matthew'nun yüzü soğuktan kızarmış, bu da çehresine meleksi bir akkorluk vermişti. Boynuna parlak, yeşil bir atkı dolamıştı.

"Annemin hediyesi mi?" diye sordu.

"Bilemiyorum." Peter dikkatini yeniden kuş evinin parçalarına verdi.

Matthew yaklaştı, arkasından eğildi. "Şuna da bakın," dedi, "küçücük bir ev."

Küçücük bir ev. Üç masum sözcük. Ama Matthew'nun ağzından, tane tane, oynak bir vurguyla dökülünce, bir girdap döne döne Peter'ın tepesine indi; içindeki havayı çekip alan, soluğunu kesen, bayat havayla dolu bir hortum. Buraya kısılıp kalmış, bu soğuk taşlara, şu acınası, küçük projesine mıhlanıp kalmıştı; onun için, onun gibi bir uşak olmaktan hoşlanan, hiçbir parıltısı olmayan, en saçma angaryalara memnuniyetle koşan biri için, en küçük bir şans, hiçbir umut yoktu. Matthew tarafından

küçücük bir ev yaparken yakalanmış, sonsuza kadar aşağılanmıştı; küçük budalanın tekiydi, hep de öyle kalacaktı.

Olanları, daha sonra bir gazap anı, düşünmeden, neredeyse bilinçsizce yapılan bir eylem olarak anımsamayı yeğleyecek; oysa işin aslı, *bir şeyi* olanca çıplaklığıyla anladığı, billur duruluğundaki bir evreye geçiş yapmıştı: O anda orada bulunması, onu izleyen ve, "Şuna da bakın, küçücük bir ev," diyen Matthew'ya katlanması olanaksızdı, ancak hiçbir kaçış noktası yoktu, dolayısıyla tornavidayı alıp Matthew'nun etrafındaki havaya bir delik açmak, Matthew'nun bu delikte yok olup gitmesini sağlamak zorundaydı. Böylece döndü, elinde tornavida, hızla öne atıldı. Matthew'nun şakağına, sol gözünün üç santim üstüne isabet ettirdi. Ağabeyini kör etmediğine, yalnızca yaraladığına ömrü boyunca şükredecekti.

Bir daha asla yinelenmese de, bu dramatik tornavida saldırısı, Peter'ın ev içindeki şanını alttan alta ama kalıcı bir biçimde değiştirdi. Ona tehlikeli, hatta belki de dengesiz yaftası yapıştırdı; buysa bir bakıma sinir bozucuydu, tamam, fakat aynı zamanda bir gelişmeydi de. En azından herkese, "lanet" bir evcil hayvan olduğunu göstermişti. Uşak Giles oyunu, herhangi bir yorum yapılmaksızın terk edildi.

Matthew'yla ikisi bunu izleyen yılları, bir arada yaşayan, sözde ehlileştirilmiş bir tilkiyle bir tavuskuşu gibi geçirdiler. Matthew çoğunlukla, Peter'a karşı asabi bir cana yakınlık gösteriyordu. Peter çoğunlukla, yeni elde ettiği üstünlüğü dayatıyordu. Kaba şiddete dayalı tek bir eylemin (insanın tek bir *tornavidayla* yapabileceklerinin), ağabeyinde, daha doğrusu herhangi birinde korkuyla, diş bilemeyle karışık, kalıcı bir saygı yaratabileceği aklına bile gelmezdi. Peter yavaş yavaş, derece derece,

görmüş geçirmiş, güleç neredeyse zarif bir gözdağı içeren bir babacanlığı olan, yedi yaşındaki bir generale dönüştü; sanki bu dostane tavır, zalim ve riyakâr dünyaya tanıdığı, geçici bir ayrıcalıkmış gibi.

Korkunç Peter'ın saltanatında, üç yıl geçti.

Matthew on beşinde.

Uzun boylu, ince karaltı kitaplarını göğsüne bastırmış, enerjik adımlarla Milwaukee evlerinin tuğla ve taş cephelerinin önünden geçiyor. Genellikle, nedensizce iyimser biri, ama neyse ki, çocukluktan ergenliğe ilerlerken, inceden inceye alay edebilme becerisi geliştirdi. Yöredeki ahmakların sataşmalarına maruz kalsa da, beklendiği kadar kindar ve ısrarcı tacizler değil bunlar. Peter hep Matthew'da saf, lekesiz bir yan olduğuna inandı. Her ne kadar azizlikle yakından uzaktan ilgisi olmasa da, ancak en iffetli azizlerde rastlanabilecek bir temiz kalplilik var onda. Matthew öyle tepeden tırnağa kendisi ki, kendini hobilerine öylesine vakfetmiş (on beşinde: filmler, Charles Dickens'ın romanları, buz pateni ve akustik gitar), öyle zararsız, iki kız arkadaşının dışında herkese karşı öyle içtenlikle kayıtsız ki, arada bir alay konusu olsa, bir kez de yedinci sınıftan nam peşinde koşan bir hayta sürüsü tarafından tartaklansa da, oğlanların bir avuç gerçek bahtsıza karşı sabırla sürdürdüğü, yılmaz imha seferberliklerinin hedefi asla olmadı. Buz patenine borçlu olduğu, salıverilmeyi bekleyen güç çağrışımları yapan bedeni ve güzeller güzeli Joanne Hurst'le olan arkadaşlığı da Matthew'ya görece bir güven sağlıyordu. İster hesaplı kitaplı isterse kendiliğinden gelişen bir şey olsun, beşinci sınıftan beri bu nüfuzlu, arzulanan kızın en yakın arkadaşı ve sırdaşıydı, böylece çevrede, ortak sayılabilecek bir kanıyla, hem bir atlet (tamam, paten kayıyordu ama atlet?) hem de böyle bir kızın sevgilisi olarak (aralarında seks diye bir şey yoktu, ama olsun)

ünlenmeyi başarmıştı. Matthew büyük bir olasılıkla, Milwaukee'nin en kadınsı tavırlı delikanlısı olabilirdi, ancak giderek, hızla, Peter'ın yalnızca erken gelişmiş bir azamet olarak tanımlayabileceği bir edaya kavuşmaktaydı. Peter'ın ilave saldırılarla desteklenmeyen ham tehditkârlığıysa, artık genel olarak huysuzluk diye addedilir olmuştu; annesinin ona her somurtuşunda Bay Hırçın diye hitap etmeye başlamasıyla da, tamamen unutulup gitti. Cildi püskürdü, saçları uzayıp cılızlaştı ve bir anda kendini, ineklemesine rock müzik ve "Uzay Yolu" hayranı, kızlar tarafından beğenilmeyen ama alaya da alınmayan, yalnızca yok sayılan, mutsuz oğlanlardan oluşan küçük grubun ortasında buluverince, hayretler içinde kaldı. Oysa Matthew göze çarpıyordu. Hatta ışıldıyordu. Zeki, nadiren tartışan, asla kibirlilik taslamayan, aksilik etmeyen, en haşin ve korkutucu oğlanların bile eğlenceli bulduğu biriydi. Okulun her bakımdan maskotu olup çıkmıştı. Yetişkinliğe doğru bir kuğu misali süzülürken, Peter dahil, ailenin diğer üyelerine iyi huylu, ama zaman zaman bezginleşen, hafiften uyaran bir sabırla davranmaktaydı; tıpkı tahta geçmeye hazır olana dek, sıradan halkın arasında yaşamaya gönderilen bir prens gibi. Kişiliği oturmaya başlayınca, karşısında kendinizi iyi yürekli ama arsız bir cüce ya da dırdırcı bir kocakarı gibi hissetme olasılığınız da arttı.

Peter tehlikeli olma niteliğini yitirdikten sonra, aralarında tedirgin bir ateşkes ilan edildi, böylece Matthew'yla ikisi, geceleri kardeşçe sohbetler etmeye başladılar. Konuştukları konuların yelpazesi alabildiğine geniş olsa da, tuhaf bir şekilde tutarlıydı. Yıllarca sonra, Peter yüzlerce konuşmanın parçalarını, kırıntılarını birleştirip bir yamalı-sohbet-bileşkesi oluşturabiliyor.

"Bana kalırsa annem iyice gına getirdi," diyor Matthew.

"Neyden?"

"Her şeyden. Hayattan."

İşte bu tartışma götürür. Anneleri aksi, öfkesi burnunda bir kadın, neredeyse her an patlamaya hazır bir el bombası olabilir, ama Peter'a hep, yaşamından değil, yaşamın bitmek bilmez unsurlarından "gına getirmiş" biri olarak göründü: oğullarının evdeki tembelliği, sahtekâr ve beceriksiz postacı, vergiler, devlet daireleri, bütün arkadaşları, hemen hemen her şeyin fiyatı.

"Neden öyle diyorsun?"

Matthew içini çekiyor. Kendine uzun, yavaş, tınlamalı bir iç çekiş icat etti; nefesli bir çalgıyı çağrıştırıyor.

"Buraya kısılıp kaldı," diyor.

"Yaa..."

İyi de, hepimiz kısılıp kalmadık mı?

"Hâlâ çok güzel bir kadın. Burada ona göre hiçbir şey yok. Madam Bovary'ye benziyor."

"Gerçekten mi?"

Peter o sıralarda Madam Bovary'nin kim olduğundan habersiz, ama gözünün önünde felakete yazgılı, adı kötüye çıkmış bir kadın imgesi canlanıyor – onu Madam Defarge'la karıştırmış olması kuvvetle muhtemel.

"Ne dersin, onunla saçı hakkında konuşabilir misin? Beni dinlemiyor."

"*Hayır.* Annemle *saçları* hakkında konuşamam."

"Emily'yle işler nasıl?"

"Hangi işler?"

"Aa, hadi ama."

"*Emily*'den hoşlanmıyorum."

"Neden ama?" diyor Matthew. "Çok tatlı bir kız."

"Benim tipim değil."

"Bir tipin olamayacak kadar gençsin. Emily senden hoşlanıyor."

"Hayır, hiç de bile."

"Hoşlansaydı fena mı olurdu yani? Kendini yerden yere vurmayı kessene artık."

"Sen de sesini *kessene*."

"Sana kızlar hakkında gizli bir gerçeği söyleyeyim mi?"

"*Hayır*."

"Kibarlıktan hoşlanıyorlar. Bir sürü kızla, sırf yanlarına gidip 'Harika birisin, çok da güzelsin,' diyerek ne kadar mesafe kat edebileceğini bilsen, şaşarsın. Çünkü hepsi de öyle olmadıklarından korkuyorlar."

"Sen nereden biliyorsun ki."

"Bazı kaynaklarım var."

"Tabii ya. Bunları sana, yani, Joanna mı söyledi?"

"Hı hıı. Söyledi."

Joanna Hurst. Kuzey göğünün ışığı.

Ondan daha akıl almaz bir nesne tahayyül edilemez. İnce, uzun boylu, zarif, yürek burkacak kadar alçakgönüllü; arada bir gözlerinin üzerinden kaldırıp geriye fırlattığı, koyu mercan rengi, uzun saçları var. Birilerini dinlerken, sanki güzelliğini –birbirinden ayrık iri gözleri, dolgun altdudağı, tenindeki kaymaksı ışıltı– başkalarına da fırsat vermek için, hafifçe geriye çekmesi gerektiğini bilircesine, başını eğiş biçimi. Geçenlerde, son sınıftan bir oğlanla çıkmaya başladı; oğlan öyle popüler, öyle atletik ve genel olarak öylesine başarılı ki, gaddarın, acımasızın teki olmak zorunda değil; birliktelikleri onaylanıyor, bir veliahdın sadakati belirsiz olsa da güçlü, varlıklı bir ulusun prensesiyle nişanlanması gibi. Joanna, Peter'dan üç yaş büyük, üstelik çoktan kapılmış olmasa bile, Peter'ın menzilinin dışında.

Ama yine de. İşte, her şeye karşın. Kız Matthew'nun en iyi arkadaşı; ağabeyinde bulduğu şeyi, bir fırsat verilse, Peter'da da bulabilir pekâlâ. Çıktığı çocuk (adı Benton; şunun gülünçlüğüne bakar mısınız), kıza göre azıcık

yavan, azıcık klişe kalıyor; filmin sonunda asla kazanamayan, şu kişiliksiz, irikıyım yerel kahramanlardan biri; hani kızı hep daha yalın ama daha zeki, ruhu daha derinlikli birine, örneğin, şey Peter gibi birine kaptıranlardan.

"Joanna'ya âşık mısın?" diye soruyor Matthew'ya.

"Hayır."

"O Benton'a âşık mı sence?"

"Emin değil. Buysa âşık olmadığı anlamına geliyor."

Peter'ın dilinin ucunda o imkânsız, sorulamaz sorular. *Ne dersin, acaba... Çok küçük bir ihtimal de olsa, sence...*

Soramaz. Olumsuz bir cevabı kesinlikle kaldıramaz. Daha on ikisinde, ama aslan payının ona asla sunulmayacağı fikrine güzelce alışmış; savaşçıların ve yağmacıların geride bıraktıklarıyla yetinenlerden biri olduğunu kabullenmiş.

Konuyu bir daha deşelemiyor. Bundan sonraki üç yıl boyunca, Joanna'nın nispeten seyrek sayılabilecek ziyaretlerinde (arkadaşları, onların evinde vakit geçirmeye can atmıyor, Matthew'yla ikisi bunu çoktan anladılar – yiyecek hiçbir şey yok, anneleriyse gözünü ayırdığı an, arkadaşlarının evden bir şeyler yürüteceğinden kuşkulanıyor) evde bulunmaya ve derli toplu görünmeye özen göstermekle yetiniyor. Peter, Emily Dawson'a çok güzel olduğunu söyleyecek, buysa birkaç gece sonra bir futbol maçı sırasında, açık tribünün altında bir el peşreviyle sonuçlanacak, kız bundan sonra onunla hiç konuşmayacak. Kendini arada bir, olmadık anlarda, Matthew'nun karşısında çiftleşmeye hazır, azgın erkek pozları atarken yakalayacak; Joanna'ya iletir umuduyla, elbette: *Haberin olsun, kardeşim iyiden iyiye azgınlaştı.*

Ancak aradan bir ay geçiyor ve Matthew kardeşinin yeni erkeksiliğinden söz etmeye yanaşmıyor, Peter da işi iyice abartıyor. Oturuşu (defalarca prova edilmiş, kovbo-

yumsu bir edayla dirseklerini kanepelerin, iskemlelerin sırtına atmak, bacakları ardına kadar ayırıp her an fırlamaya hazırmışçasına dizleri hafifçe bükmek, filan) konuşuşu değişiyor; olanca marifetini kullanarak diyaframının en derinliklerinden çekip çıkardığı, hafif yayvan, zaman zaman tekleyen bir bariton. Hiçbir tepki alamayınca, çıtayı yükseltiyor. Malum utangaçlığını bir yana bırakıyor, odada Matthew'yla her yalnız kalışlarında hemen soyunup donuyla kalıyor (*Biliyor musun, kardeşimin vücudu gerçekten sırım gibi*), şarkı söylemeye başlıyor, alçak sesle, aklı başka yerlerdeymişçesine, Matthew'nun en sevdiği Cat Stevens parçalarını mırıldanıyor (*Kardeşim cidden duygulu çocuk, üstelik sesi de harika, bilesin*); sonunda, on üçüncü yaş günü yaklaşırken, ne zaman Matthew'yla konuşsa, gözlerinin içine derin derin bakmaya, kendi gözlerine de becerebildiğince yumuşak, içtenlikle sorgulayan bir anlam katmaya başlıyor (*Biliyor musun, erkek kardeşim gerçekten merhametli, son derece sevecen bir oğlan*).

Geriye bakınca, Peter nasıl olup da aklına hiç gelmediğine şaşıyor: Matthew bu küçük gösterileri, gelgel'leri doğrudan kendi üstüne alabilirdi. Daha sonra, bu hedefe, tek amaca odaklanma huyu Peter'ın işte başarılı, poker ve satrançta berbat olmasını sağlayacak. On ikisindeyken ve on üçüne basmak için gün sayarken, bir kış gecesi, ansızın dank etti: sergilenen bütün bu performans, en iyi ihtimalle, Joanna'ya hiç iletilmedi, en kötü ihtimalle de felaket bir yorumla aktarıldı (*Biliyor musun, galiba erkek kardeşim bana abayı yaktı*).

O şubat gecesi (havanın öğleden sonra üçte kardığı, camları pekâlâ donmuş oksijen parçacıkları da olabilecek, sulu sepken dolu taneciklerinin dövdüğü Milwaukee şubatı), Peter'la Matthew yataklarında yan yana yatarlarken, Matthew ışığı kapatana kadar hep yaptıkları

gibi şuradan buradan konuşurlarken, Matthew şu erkek arkadaş Benton'ın yaptığı aptalca bir hatadan söz etmeye başlayınca, Peter yataktan inecek (üzerinde yalnızca külotu ve soğuğun hatırına giydiği yün çoraplarıyla), duyguları derin adamın dinleme suratını takınıp Matthew'nun yatağının kenarına ilişecektir.

Matthew şöyle diyor, "... düzgün bir çocuk, demek istediğim, *kibar* filan, ama kız arkadaşına doğum günü armağanı olarak hokey maçına bilet verilmeyeceğini bilmek için de aşk doktoru olmaya gerek yok yani..."

Susuyor, hayretle Peter'a bakıyor, sanki Peter bir anda, büyü yoluyla onun, Matthew'nun yatağında belirivermiş gibi. Öylesine nedensiz, fevri bir davranış ki, Matthew'nun kavraması birkaç saniyesini aldı.

Peter'ın yumuşamış, her-şeyi-anlat-bana yüzüne bakıyor. "İyi misin?" diyor.

"Elbette."

"Neler oluyor?"

"Hiçbir şey. Seni dinliyorum."

"Petey..."

"*Peter.*"

"Tamam, *Peter*. Şimdi, seninle açık konuşacağım, tamam mı?"

"Tamam."

Açık konuşacak ve... JOANNA HURST'ÜN SANA ÂŞIK OLDUĞUNU SÖYLEYECEK.

"Son zamanlarda biraz... nasıl desem, yani bu biraz utanç verici... bazı duygulara mı kapıldın?" diyor Matthew.

"Hıı, evet, sanırım."

Kusura bakma, Benton, ona daha iyi bir armağan vermeliydin, ahbap.

"Önemli değil, anlıyorum."

"Anlıyor musun?"

"Galiba. Bunu konuşmak ister misin?"

"Yapabileceğimi sanmıyorum."

"Bunu da anlıyorum. Ne de olsa kardeşiz tabii. DNA işte, elden ne gelir?

"Hı hı."

Bir suskunluk oluyor. Peter kendini topluyor.

Güçbela şöyle diyor: "Sen de ona âşıksın, demek?"

Yine bir sessizlik çöküyor, korkunç bir sessizlik. Donmuş hava parçacıkları pencerenin camına savruluyor, bir dev tarafından fırlatılırcasına.

Peter anlıyor. Tam olarak değil, ama anlıyor. Yeni yeni kıpırdanan, mide buran bir duyguyla, bir hata yapıldığını, yanlış bir kapının açıldığını anlıyor. Matthew, kendisinin şu son birkaç aydır alıştırmasını yapıp durduğu, yumuşak, tatlı bakışlı ifadeyle ona bakıyor. Anlaşılan bu jesti Peter icat etmemiş – yalnızca Matthew'dan kapmış. DNA işte, elden ne gelir?

"Hayır," diyor Matthew. "Joanna'ya âşık değilim. Ama sen öylesin, ha?"

"Lütfen lütfen lütfen söyleme ona."

"Söylemem."

Böylece, inanılması güç ama sohbet sona eriyor, salt o gecelik değil, sonsuza kadar. Peter kalkıyor, kendi yatağına dönüyor, battaniyeyi başına çekiyor. Matthew ışığı söndürüyor.

Peter Michigan'daki bir kumsalda, Matthew'nun on altısına basmasına bir ay kala, Matthew'ya... sanki... âşık oluyor.

Yıllık aile tatilindeler; Mackinac Adası'ndaki mis kokulu, çam kaplama kulübede bir hafta. Matthew bu tür aile gezilerinden zevk almayacak kadar büyüdü, aynısı Peter için de geçerli sayılır. Kulübe artık tanıdık mu-

cizelerle dolu bir hazine değil (yataklarda hâlâ cibinlikler var, oyun tahtaları hâlâ duruyor!), kasvetli ve sıkıcı bir sürgün yeri; annelerinin, hiç de sürmedikleri bir keyfe yönelik sessiz gazabıyla, babalarının eğlence yaratmaya yönelik inatçı çabalarıyla dolu, tastamam bir hafta; banyolardaki örümcekler, çakıllı kumsalı yalayan, yalayan, soğuk, küçük dalgacıklar.

Ama bu yaz –mucizeler mucizesi– Joanna'nın hafta sonunu onlarla geçirmesine izin çıktı.

Peter geriye bakınca, Harris geleneğindeki bu gediğin nasıl açıldığını bir türlü anımsayamıyor. Matthew liseyi bitirinceye kadar, Harris ailesi "aile zamanı" dediği şeyi neredeyse yurtseverce bir bağlılıkla korudu – dört kişilik bir yalıtılmışlık anlamına gelen bu kutsal süreler, aslında hiçbirinin aman aman zevk almadığı ortaya çıktıkça, daha da şiddetlenen bir şevkle dayatılmaktaydı. O güne kadar, ne Peter'ın ne de Matthew'nun tek bir arkadaşı dahi, bırakın yatıya, akşam yemeğine bile davet edilmemişti, dolayısıyla Joanna'nın, Mackinac'taki yıllık aile tatilinde tam üç günlük varlığı, gerçek bir muamma. Şimdi, bir yetişkin olarak, Peter şöyle bir yorum getirebiliyor: Matthew'nun eğilimlerinden nihayet kuşkulanmaya başlayan ana babası, aslında yakışıklı, popüler oğulları dikkatle gözlenmediği takdirde bir kızın başını derde sokabilecek bir ana baba olmak, en azından böyle bir ana-baba izlenimi bırakmak adına, bir hamle yapmaktaydı ve bu delikanlının dikkatle gözlenebilmesi için de, bir genç kızın varlığı şarttı. Peter annesiyle Joanna'nın annesi arasındaki telefon görüşmesine kulak misafiri olmuştu; annesi öteki anneye, Matthew'yla Joanna'nın davranışlarının titizlikle izleneceğine, Joanna'nın kendi yatak odasının bitişiğindeki odada kalacağına dair güvence veriyordu.

Bu iki kadın da, bu tür önlemlerin gerekli olduğuna gerçekten inanıyor muydu kuzum?

Peki, Peter'ın davranışları için neden kaygılanan yoktu? Joanna yıkanırken, anahtar deliğinden içeriyi gözetlemesi, kuruması için dışarıya asılan bir mayoyu ya da havluyu koklaması muhtemel, yeterince cesareti olsa (ki olmadığı ortadaydı) bir geceyarısı ebeveyninin bitişiğindeki küçük, bâkire odasına süzülüp, uyuyan, ay grisi örtünün kısmen örtebildiği kızı şöyle bir görebilmek uğruna her şeyi (Joanna'nın çığlıklarını, annesiyle babasının rezil olmasını filan) göze alabilecek olan erkek evlat, hiç kuşku yok ki, kendisiydi.

Kişiliklerin karıştırıldığı bir durumdu bu. Yine sonsuz, mutlak gizemlerden biri söz konusuydu.

Peter'ın heyecanına gelince, söylenecek hem çok fazla hem de çok az şey var. Gerginlikten, heyecandan iki kez kustu; ilkinde, beşi birlikte Mackinac'a doğru yola çıkmadan birkaç gün önce, bir kez de yolda uğradıkları benzincinin tuvaletinde (diğerlerine çaktırmadığını umuyordu). Kulübeye varmalarından sonra da içsel kasılmalar hissetti, ama kusmadı: Joanna kendi kokusunun ve kişiliğinden yayılan diğer şeylerin ortasında, o ana dek son derece aşina gelen, budaklı çam panolarla kaplı oturma odasında öylece durup, etrafındaki her şeye, isten kararmış taş şömineye, çöküksırtlı kanepeye, gaddarcasına rahatsız, bambu koltuklara, uzun kışı kullanılmadan geçirmiş olmanın, odaya sinmiş, silinmez izine, odanın yaydığı yosunlu rutubet, belli belirsiz naftalin ve Peter'ın daha önce hiç koklamadığı, bir daha da koklamayacağı, nedense bir rakunun kürküyle özdeşleştirdiği, ağır, yabani kokulara müthiş bir derinlik ve sonsuzluk katarken.

"Ne kadar tatlı," diyor Joanna. Peter aradan geçen yıllara karşın, kızın bu iç karartıcı, kahverengi odaya hafif, mis kokulu, pembemsi bir ışıltı kattığına yemin edebilir.

Evet, günde beş altı kez kendi kendini tatmin etti. Evet, kızın kuruması için sundurmanın parmaklığına astığı bikini altlarını derin derin koklamakla kalmadı (öyle belirgin bir koku yoktu, göl suyu ve temiz, uçucu, bir kış günündeki demir parmaklığın kokusunu andıran, hafif metalik bir şey), bir alkoliğin bir yemek davetindeki tehlikeli pervasızlığıyla, onları başına da geçirdi. Evet, yaşamın çevresinde paramparça olduğu duygusuna kapıldı ve evet, Joanna'nın çekip gitmesini arzuladığı anlar oldu, çünkü ta iliklerine kadar bildiği, her bir zerresiyle inkâr ettiği bir bilgiyi, kıza bundan daha fazla asla sahip olamayacağı, hep kafasına bir bikini altı geçirmiş, sıradan bir oğlan çocuğu olarak kalacağı, bu Joanna'lı günlerin olanca mest ediciliğine karşın, aynı zamanda ömür boyu sürecek, iliklere işlemiş bir hayal kırıklığının başlangıcı olduğu gerçeğini kaldırabileceğinden emin olamıyordu. Tanrının birinin aklına esmiş, Peter'a hep arzulayacağı ama asla elde edemeyeceği şeyi göstermek ve onu mutluluktan anladığı, mutluluk dediği şeye yaklaştırmaya karar vermişti (bir hamburgeri zarifçe ama büyük bir iştahla –kilo konusunda fazla çıtkırıldım değildi– ısıran Joanna; sundurmanın basamaklarında kısacık şortu ve askısız, beyaz bluzuyla oturmuş ayak tırnaklarını pembeye boyayan Joanna; siyah-beyaz, döküntü televizyondaki, *I Love Lucy*'nin eski bölümlerinden birine, sıradan bir fani gibi, kahkahayla gülen Joanna).

Joanna'yı yaşadığı sürece sevecekti, tamam, ama zaman geçtikçe kızı gözünde büyütecek, çoğaltacak, yeniden tasarımlayacaktı; öyle ki, yıllar sonra, Milwaukee'de Matthew'nun eşyalarını elden geçirirken bulduğu okul yıllığında, Joanna'nın mezuniyet resmini tanıyamayacaktı – kibar görünümlü, yuvarlak yüzlü, klasik bir Ortabatı güzeli; dudaklar dolgun ama gözler kısık, saçları gür ve parlak ama yüzüne öyle bir dökülmüş ki, alnını ve sağ

gözünü kapamış; o döneme özgü bu saç modeli neyse ki yıllarca önce terk edildi. Karşısındaki hiç de Göl Prensesi değildi, alakası bile yoktu; Peter bir an için, Joanna'nın fotoğrafının bir başkasıyla, Milwaukee'nin, (Joanna'nın da yaptığı gibi) kentteki iki yıllık kolejlerden birinde tanıştığı, yakışıklı, ağırkanlı oğlanla evlenmeye, peş peşe üç çocuk doğurmaya, daha sonra "planlı bir toplum" denecek şeyde sakin, mutlu bir yaşam sürmeye yazgılı, gürbüz, muteber kızlarından biriyle karıştığına ciddi ciddi inanacaktı.

Ölüm döşeğinde (daha kesin konuşmak gerekirse, kalbi durunca yığıldığı kaldırımda), uyuşuk bir cumartesi ikindisinde tanık olduğu şu sahneyi, olanca canlılığıyla anımsayacak:

O, Matthew ve Joanna kumsala gitmişler –gidebilecekleri başka neresi var ki?– Peter kalın, sert kumlarda oturuyor, Matthew'yla Joanna ise gölün sığ sularında amaçsızca yürüyor, konuşuyorlar; sesleri alçak ama ciddi bir tınısı var. Joanna kavun rengi bikinisinin V biçimindeki altının yarım yamalak örtebildiği, dolgun kalçalarıyla, arzu uyandırma denen kavramı sergilemekte. Matthew yaptığı buz pateni sayesinde gergin, kaslı; koyu sarı bukleleri neredeyse ensesine değiyor. İkisi, mavi siyah suda sırtları Peter'a dönük duruyor, süt rengi bir pusun çöktüğü ufka bakıyorlar; Peter oturduğu kumlardan onları izlerken, içini, dev bir dalgaymışçasına kabaran bir duygu kaplıyor, bağırsaklarında başlayan, baş döndürücü, sersemletici bir ışın misali bedenine yayılan, kesinlikle beklenmedik bir his bu. Şehvet değil, yani yüzde yüz şehvet değil, ama içinde o da var. Daha sonra, her ne kadar yetersiz kalsa da "güzellik" diye adlandıracağı bir şeyin, katıksız, ürpertici, azıcık da ürkütücü bir idraki, kavrayışı bu. Tanrısal bir varlığın karşısında olmanın, bileklerine kadar gelen göl suyunda, az sonra yağmur serpiştire-

cek olan, soluk gri bir göğün altında duran Joanna ile ağabeyinin (ağabeyinin de bunun bir parçası olduğu yadsınamaz) bedenlerinde cisimleşen mükemmelliğe, şimdi var olan, gelecekte var olacak her şeyin erişebileceği mutlak, dile getirilemez kusursuzluğa tanık olmanın verdiği, ürpertili, sızılı bir duygu. Zaman aldatıyor. Joanna'dan, Matthew'dan, gölden ve gökyüzünden süzülüp gelen, arta kalan duyumsal anıysa, Joanna'nın o an üzerinde olan bikini ile Peter'ın o an burnuna gelen, çam balsamı kokusu; babalarının umarsız çabası, annelerinin yırtıcı dikkati, her ikisinin de yaşlanma biçimleri (babası gücenik, acılaşarak, annesi yumuşayarak, kaybedeceği şeylerin sayısı azaldıkça hafifleyip rahatlayarak); tribünlerin altında Peter'ın boşalmasını sağlayan Emily; Peter'ın, neredeyse mezuniyetine kadar sevgilisi olarak kalan, fettan, kızıl saçlı Carol'la cilveleşmeleri; alacakaranlık bir gökyüzünün altında, sonbahar başındaki bir dolunay gibi parlayan okul saati ve Hendrix Eczanesi'nin pudra kokulu kliması ve dahası dahası dahası. Matthew ile Joanna, neşesiz bir cumartesi öğleden sonrasında Michigan Gölü'ne girmiş ve uçsuz bucaksız, şaşırtıcı dünyayı bedenlerinde toplamışlardı. Bir dakika sonra, ikisi de dönecek, sahile çıkacak, gelip Peter'ın yanına oturacaklardı. Joanna saçlarını geriye toplayıp bir lastik bantla tutturacak, Matthew sol ayağındaki kabarcığı inceleyecek. Ortam yeniden eski haline dönecek, ama bu arada Peter bir elini usulca Matthew'nun ensesine koyacak, Matthew da su toplamış ayağını boşlayıp uzanacak, Peter'ın az önce bir hayale tanık olduğunu anlıyormuşçasına (ki istese de anlamış olamazdı, mümkün değildi) onun sağ dizini sıkacak. Peter o son derece sıradan anda, dünyanın, kısacık bir anlığına olsa da, neden kendini ortaya serdiğini, Peter'a gösterdiğini bir türlü anlayamayacak, ama bunu hep Matthew'yla Joanna'nın yan yana duruşuyla, büyü-

leyici, efsanevi, kusursuz, Dante ile Beatrice kadar ölümsüz ve saf bir çift oluşlarıyla ilişkilendirecekti.

Peter yarım saatten fazla bir süredir, karanlık yatak odasında yatıyor; iki saatlik bir uykunun ardından, çok mantıksız. Kalkıp galeriye dönmesi gerekirdi. Sanki yarı felçli bir hale, Pamuk Prenses'inkini andıran, uyur ama uyanık bir duruma geçti ve bekliyor... iyi de, gerçek aşkın ilk öpücüğü şu aşamada pek bir işe yaramaz, öyle değil mi?

Mizzy'nin oturma odasında gidip geldiğini duyabiliyor.

Peter aptal değil. Mizzy'nin bir bakıma, yeniden can bulmuş ağabeyi olduğunu biliyor.

Komik olan, bunu bilmenin fazla bir şey fark ettirmemesi. Bunu yıllarca süren psikoanalizden öğrendi. Pekâlâ. Kendini güvensiz hissettiğin için küstah, zorba tavırlar sergiliyor olabilirsin, kendini güvensiz hissetmenin nedeniyse, annenle babanın ağabeyini sana yeğlemiş olmaları. Karını sevmenin pek çok nedeni var, bunlardan biri de, ergenliğinde ulaşamadığın kıza, ağabeyini seçen kıza olan (ve zihninde iyice abarttığın) benzerliği; şimdi karını azıcık da olsa daha az seviyor olmanın (Allah senin belanı versin) nedeni de, artık o kız olmaması. Böylece ilgini (şehvetini?) karının erkek kardeşine yönelttin, çünkü sana bir yandan Matthew'yu anımsatırken bir yandan da hayatında ilk kez Matthew *olma* şansı sunuyor.

Bunların hepsi de yararlı bilgiler. Öyleyse?

Böyle yatakta yatarken, kendini Dan Weissman'ı düşünürken yakalıyor; onu yalnızca bir kez, Matthew'nun hastane odasında gördü (Matthew'nun cenazesi gömülmek üzere Milwaukee'ye gönderildi, Dan törende yoktu; Peter ana babasına, onu törene davet edip etmedikle-

rini sormayı bir türlü göze alamadı). Matthew'dan bir yıl kadar sonra ölen Dan. Bütün ömrünü, Peter'ın bildiği kadarıyla, 1985 yılındaki o yirmi dakikaya, Peter'la birlikte Matthew'yu ebedi huzura kavuşturdukları o kısacık süreye adamış olan Dan.

Peter duvarın öteki yanında, Mizzy'nin mutfağa girdiğini duyuyor. Büyük bir olasılıkla, Peter'ın evde olduğundan habersiz. Nasıl olsun ki? Farkında olunmamanın, daha da iyisi, suçluluk duymadan gizlenmenin gizli bir zevki var. Varlığı ortaya çıkarsa, Mizzy'ye gerçeği anlatır, olur biter. Hastalandı, eve gelip biraz uzanmak istedi.

Mizzy oturma odasına dönüyor. Yük taşıması gerekmeyen duvarlar ince. Peter neredeyse her şeyi duyabiliyor. Buysa, elbette, buraya taşındıklarında zavallı Bea'nın öfkeden kudurmasının nedenlerinden biri; ebeveyniyle böyle dip dibe yaşamak hangi yeniyetmenin hoşuna gider? Eh, tamam. Çatı katı öylesine inanılmaz bir kelepirdi ki, kaçırmak delilik olurdu. Ve evet, o sırada daha kalın duvarlara yatıracak paraları yoktu.

Kısa bir sessizlik – Mizzy kanepeye oturmuş olmalı. Sonra, boğuk sesi. Cep telefonundan birini aramış.

Peter'ın dinlememesi gerekir, haliyle. Hemen kalkması, Mizzy'ye evde olduğunu duyurması gerekir. Ancak merak, müthiş çekici. Hem bu cep telefonları çağında bütün konuşmalarımız aleni, umuma açık, öyle değil mi? Dahası, Peter istediği an uyuyor, duymamış numarası yapabilir.

Mizzy'nin ne dediği güçlükle anlaşılıyor.

"Selam, ben Ethan."

"Evet, ben *falan filan*."

"Bilemiyorum, bir süreliğine. Evet."

"Yalnızca bir gram desek? Şu ara pek *falan filan* değilim de."

"Tamam. Harika."

"Mercer Sokağı. *Falan filan*... Broome."
"Harika. Az sonra görüşürüz."
Pekâlâ. Yine kullanmaya başlamış.
Şimdi ne olacak, Polonius?

Peter yerin dibine geçmiş, dili tutulmuş bir suskunluk içinde, öylece yatıyor.

Dördü yedi geçe, Mizzy'nin satıcıya kapıyı açtığını, malı satın aldıktan sonra kapıyı kapadığını duyuyor – hızlı, neredeyse sessiz bir alışveriş. Mizzy'nin onların adresini bir uyuşturucu satıcısına vermesi, bir anlığına da olsa adamı içeriye alması, rezaletin daniskası elbette, öte yandan... Peter da hayatında hiç uyuşturucu satın almamış biri değil (arada bir, bir gramlık kokain, ara ara da yarım düzinelik Ecstasy âlemleri), ayrıca Mizzy (ya da kendisi) gibilere ufak çaplı uyuşturucu satanların kimler olduğunu gayet iyi biliyor. Şu ankla hayale sığmaz arz-talep zincirinin bir yerlerinde, tehlikeli, her şeyi yapabilecek, gözü kara adamlar var, ama sana azıcık kokain, birkaç yutumluk Ecstasy satmak için kaşla göz arası taksiye atlayanlar, büyük bir olasılıkla gençler, daha da büyük bir olasılıkla artık eskisi kadar genç olmayan, nakit paraya ihtiyacı olan, aktör/model/garson tipler. Peter, Mizzy'ye son derece haklı bir öfke gösterisi sunabilir, evet, Mizzy'nin bu herifle başka bir yerde buluşması gerekirdi (evet, gün gibi ortada, oğlan şımarığın, pervasızın teki), ama ne kadar kızmış görünürse görünsün, sonuçta rol yapmış olacak. *Lanet olsun, Mizzy (ETHAN), şu herifi, Scott, Brad ya da Brian adındaki, yirmi sekiz yaşındaki kabare oğlanını evimize nasıl sokarsın?* Bu "şüpheli karakterlerin" çoğu, önümüzdeki on yıl içinde, gösteri dünyası emelinden (ya da işte onları New York'a hangi olmayacak hayal getirdiyse, ondan) vazgeçecek ve doğduğu şeh-

re dönüp ya bahçıvanlık ya da emlakçılık yapmaya başlayacak. Peter'ın içinden bir öfke sahnesi sergilemek geçmiyor; Mizzy onun sorumluluğunda değil. Hem gerçekten, bir İtalyan farsındaki kadidi çıkmış amca gibi odasından fırlaması, karaciğer lekeleriyle kaplı yumruğunu sallayarak her şeyi duyduğunu haykırması maskaralık olmaz da ne olur?

Uzun lafın kısası, yerinden kıpırdamıyor.

Mizzy'nin yan odada hareket ettiğini duyuyor; yumuşak, kayar adımlarla mutfağa gidiyor, gelip bir CD (Sigur Rós) koyuyor, yeniden mutfağa dönüyor. Sonra yirmi üç dakikalık bir sessizlik oluyor; yalnızca müziğin alçak notaları, hayaletimsi tınısı. Mizzy kristal mi çekiyor? Ee, ne sanmıştın? Sonunda, oturma odasını kat eden, gittikçe yaklaşan ayak sesleri... bir an, oğlan Peter'ın yatak odasına girecekmiş gibi oluyor. Peter'ın korkudan (uyuyormuş gibi yapmak zorunda kalacak) ve öfkeden (*Ne arıyorsun, Tanrı'nın cezası?*) tüyleri diken diken oluyor. Ama Mizzy, elbette, şimdilik onun olan, öteki yatak odasına giriyor. İki odanın arasındaki paravan duvar sesleri adeta büyütür gibi – Bea o kadar uzun zamandır evden uzak ki, Peter bunu unutmuş. Mizzy'nin bermudasını çıkardığını duyabiliyor (fermuarın açılışı, kemer tokasının yere çarparken çıkardığı, neredeyse sağır edici şakırtı); yatağın, Mizzy uzanırken bir anlığına salıverdiği gıcırtıyı da. Yüksek teknoloji ürünü, mukavva duvarın ayırdığı, her ikisi de yatar konumdaki bu iki kişinin arasında şimdi yalnızca bir buçuk metre var.

Sonra... evet. Bir dakika geçiyor, bir başka dakika başlıyor ve Mizzy'nin kendi kendini tatmin ettiği açıkça ortaya çıkıyor. Peter bunu sezebiliyor. Sezebildiğinden emin. Seks havayı değiştirir, öyle değil mi? Mizzy'nin saldığı hafif, küçük iniltiyi duyduğuna yemin edebilir; gerçi Sigur Rós da olabilir, tabii. Öte yandan, yirmi üç

yaşındaki bir delikanlı, bir akşamüstü, kristali çektikten sonra yatakta başka ne yapar ki?

Peki ya sen, Peter Harris, sen ne yapacaksın şimdi?

Doğru olanı. Kalk, odandan sonra da daireden sessizce çıkıp git. Mizzy meşgul, seni duymayacaktır (yatak odasının kapısını kapatmış mıydı? Hım, bunu duyamadım). Mahallede bir süre dolaş, sonra da her zamanki saatinde evine dönüyormuş gibi yap.

Ya da yakışıksız olanı yap. Olduğun yerde kal, dinlemeyi sürdür.

Tamam.

Pek çok erkek gibi, senin de içinde eşcinselliğe duyarlı, erotik bir damar olduğunu kabullen. Neden sen, neden herhangi biri, bu *kadar* heteroseksüel olmak istesin ki?

Artı, bir başkasının mahremiyetine bu şekilde sızmanın oldukça... ne?... evet, sapkınca ama oldukça çekici bir tarafı var. Birkaç adım ötende, dünyanın en nadir bulunan varlıklarından biri var: yapayalnız olduğunu sanan bir başka insan. Demek istediğim, tamam, muhtemelen insanoğlu yalnızken de normal halinden, her zamanki halinden bırakın tamamen farklı olmayı, göze çarpacak kadar bile farklı davranmıyordur, olabilir, ama kendin hariç, bunun herhangi biri için doğru olup olmadığını gerçekten bilebilir misin? Sanatta arayıp durduğumuz şeylerden biri de bu değil mi – yalnızlıktan ve öznellikten kurtuluş; tarihin ve daha yüce bir dünyanın parçası olma duygusu; insanoğlunun aynı anda hem aydınlanan hem de derinleşen gizemi: Giotto'nun cennetten kovulan Âdem'le Havva'sında, Rembrandt'ın son otoportrelerinde, Walker Evans'ın *Hale Country* fotoğraflarında. Geçmişin sanatı bize, tam da Peter'ın şu an yaşadığı şeyi vermeye çalıştı: bir başka insanın derinliklerine atılacak bir bakış. Yoldan geçenlerin videoları aynı

şey değil. Anlaşılmaz vazolar, ölü köpekbalıkları da değil, aslında hiçbiri, sarsma ya da kışkırtma amacıyla yapılmış, iğneleyici, ayrıksı ya da ironik olan işlerin hiçbiri bununla kıyaslanamaz. Hemen şuracıkta, perdenin arkasında, akıl sır ermez fanteziler kuran, uyuşturucu sorunu olan, yaşamını eline yüzüne bulaştırmış, güzelim oğlanın sunduğu şeyle boy ölçüşemez.

Ya da, tamam, Peter her şeye rağmen eşcinsel ve yandaki bedava porno sayesinde boşalmak istiyor?

Duvarın arka tarafından gelen şey, uzun bir iç çekiş miydi yoksa çalan müzikteki bir kreşendo mu?

Mizzy ne tür fanteziler kurar acaba?

Onları zihninde canlandırmak olanaksız, değil mi? Erkeklerin çoğu, aşağı yukarı aynı güdülerle harekete geçiyordur, ama akıllarından geçen, kanlarını kızıştıran nedir? Boşalmamızı sağlayan şey her neyse, ondan çok daha alçaltıcı bir biçimde kişisel olan, ondan da derinlere çark eden şey ne olabilir? Bunu bilseydik, diğer erkeklerin tam boşalma anında akıllarından geçeni bir çizgi romandaki konuşma balonu gibi okuyabilseydik, duygulanır mıydık yoksa tiksinir miydik?

Peter'ın gözünün önünde ansızın Joanna'nın göldeki hali beliriyor. Joanna, elbette, son yirmi küsur yıldır yerini başka kadınlara bırakmış olsa da, yıllarca fantezilerinin temel payandası olarak kaldı. Joanna'nın göldeki imgesi (arkasını dönüyor, bikinisinin kopçasını açıyor), Peter'ın birkaç yıl önce Milwaukee'ye yaptığı yolculukta karşısına çıkan Joanna tarafından karmaşıklaştırıldı: Bu yeni Joanna, dinç ve alımlı, kırk yaşını güle oynaya karşılayan, cüzdanı aile fotoğraflarıyla dolu, en küçük bir cinsellik çağrıştırmayan, eli yüzü düzgün, sağlıklı bir kadın. Peter'ın ona ilişkin imgelemi, açık mavi şortuyla gölde duran Matthew'yu da içeriyormuş anlaşılan; gerçi bu imge de, aynı şekilde, daha sonraki Matthew tarafından

karmaşıklaştırıldı: ölü Matthew tarafından. Peter her şeyi kül eden bir yangının ortasına düştüğü duygusuna kapıldı. Bunu cinsel yönden uyarıcı bulduğunu ayrımsayınca da, şaşırdı – her bir parçanı yalayıp yutmak isteyen, kör edici bir hararet. Tamam, ölülerin yakıldığı ateş, ama yine de... Tam bir klasik, öyle değil mi, ezelî ve ebedi imge, seni yemek isteyen kurt ya da cadı ya da işte tek gözlü dev; bizi ezelden beri korkutan, içimizi gıcıklayan şey, bedenimizi mideye indirmek için sabırsızlanan, ruhumuza sahip olmayı filan şu kadarcık umursamayan varlık. Peşimizdeki yırtıcıyı azimle cezalandırırız elbette; gözlerini oyarız, karınlarını taşla doldururuz ya da onları kendi fırınlarına atarız, ama onlar en gözde düşmanlarımızdır, onlardan korkarız, onlara bayılırız; bizi böylesine lezzetli buldukları, salt etimizin peşine düşüp gizli, içsel dünyalarımızı şeylerine bile takmadıkları düşünülecek olursa, neden bayılmayalım ki? Damien Hirst, mesleki başarısını neden bir köpekbalığına borçlu dersiniz?

Matthew'yu bir virüs yiyip bitirdi. Zaman Joanna'yı kemirdi. Peter'ı ne yiyor, peki?

Erkekliği sertleşti bile. İşte bu çok acayip. Bir anlık bir baş dönmesi, bazı... olasılıkların yol açtığı bir yürek çarpıntısı yaşıyor. Aa, hadi ama, eşcinsel olsaydı bunu çoktan anlardı, öyle değil mi? İyi ama, penisi sertleşmiş bir erkek o, bu sertleşmeyi sağlayansa bitişikteki delikanlı, delikanlı kısvesindeki karısı, bir de kulak misafiri olduğu şey, yani oğlanın kendi kendini tatmin etmesi. Evet, Tanrı yardımcısı olsun, Mizzy'nin gençliği ve Mizzy'nin muhtemel akıbeti, Peter'ın cinselliğini uyardı; otuz küsur yıl önce gözüne ilişen, tek ve saliselik bir görüntü (bunca yıl sonra bile), bikinisini düzelten Joanna'nın uçuk pembe meme ucu, artık tamamen değişmiş olan o meme ucu heyecanlandırdı; bir zamanlar genç olmanın, Joanna'nın meme başını şöyle bir görmenin bile, aklının

havsalasının alamayacağı kadar verimli ve çıldırtıcı bir erotik gelecek vaat ettiğine ilişkin, cılız ama güçlü bir umuda kapılacak kadar toy olmanın anısı heyecanlandırdı onu; ölünün, canlıyı yiyip bitiren sabrı (bundan daha acayip bir şey olabilir mi?), dün Jojo'daki tatlı fakat hırslı, genç garson kız, şu an içinde bulunduğu durumun, dönüştüğü kişinin tuhaflığı tahrik etti onu – insanın aklına "sapık" sözcüğü gelmez mi şimdi? (Hey, belki de fetişistleri ve onlar gibileri, fetişist *olmaları* tahrik ediyordur, kim bilir? Her neyse, Peter bu konularda amatör olduğu için, gerçekten utanması gereken bir şey yapıyor olmak, ona seksi geliyor.) Ucubesin oğlum sen; başlı başına, apayrı bir cinsiyetmişçesine, dünyada teksin. Peter'ın kanında karanlık bir karıncalanma akıyor, sersemletici, sarhoş edici bir utanç iksiri – nihayet haram, rezil ve *yanlış* olan, tam da bu nedenle, azıcık da olsa *önemli* olan bir şey yapmış olma duygusu. Bir dakika sonra, Mizzy'nin boşaldığını gösteren (kendisi boşalmayacak, o kadar da uyarılmadı, ya da kendine uyarılma izni vermedi) alçak iniltiyi duyunca, içi Mizzy'ye duyduğu anlık, dehşetli bir aşkla doluyor; hem Mizzy'nin kendisine hem de ölmekte olan dünyaya, köpekbalığının karşısında duran, yeşil deri ceketli kıza, Peter'ı mideye indirmek isteyen üç cadıya (şimdi bu *Macbeth* de nereden çıktı?), iki ya da üç yaşındayken merdivenden düşen, aslında yaralanmayan ama ödü kopan Bea'ya, Peter'ın sarıldığı, her şey geçip gidene, her şey düzelene dek fısıl fısıl teselli ettiği küçük kızına duyduğu aşkla sarsılıyor.

Gece şehri

Cürüm işlendikten sonra, Peter yaptığı şey yüzünden mide bulantıları geçiriyor: Bu olay onu tam olarak nasıl biri yaptı? Nasıl olur da, koskoca erkekler âleminden bir tek Mizzy onu böylesine heyecanlandırabilir? Sadece tek bir erkeğe karşı eşcinsel olmak mümkün mü?

Peter'da bir terslik mi var? Bütün hayatı kahrolası bir yalan mı yoksa?

Öte yandan, Peter için en büyük sürpriz, şu an Mizzy'ye karşı hissettiği şefkat, daha önce hiç duymadığı şu evham. Belki de, son tahlilde, yüreğimizi burkan şey başkalarının erdemleri değil de, onları en çıplak halleriyle, olanca kederleri, açgözlülükleri ve budalalıklarıyla gördüğümüzde içimize neredeyse bir ok gibi saplanan o iliklerine dek tanıma duygusu. Erdemler de gerekli elbette –*bazı* erdem türleri– ancak Emma Bovary'yi, Anna Karenina'yı ya da Raskolnikov'u önemsememizin nedeni, iyi insanlar olmaları değil. Onlara ilgi duyarız, çünkü tapılası, hayran olunası kişiler değiller, çünkü onlar *bizden* birileri, çünkü büyük yazarlar buna rağmen bağışladı onları.

Mizzy öğleden sonrayı ablasının havalı çatı katında, kafayı bularak ve mastürbasyon yaparak geçirdi. Evet, bu da Peter'a, dağdaki bir bahçede günlerce oturup ka-

yaları düşünme azminden çok daha çekici, yakın gelen bir şey. Şimdi Mizzy'yi sevmeye başlayabilir; artık kendini onu korumak ya da ona hayranlık beslemek zorunda hissetmiyor.

Rebecca eve dönünce, az çok rahatsız edici bir fasıl yaşanıyor (saat şimdi on biri geçtiğine göre, *yaşandı* demeli); Peter saatlerdir derin derin uyuyormuş numarası yapmak zorunda kaldı, buna bağlı olarak, gerçekte hissettiğinden çok daha hastaymış ayağına yatması, dolayısıyla akşamı içkisiz, yalnızca bir tas çorbayla geçirmesi gerekti. (Bu arada, içki bir sorun olmaya başladı mı; tam olarak nasıl anlarız bunu?) Mizzy'ye gelince, huzursuzluktan biraz daha fazlasını hissettiği açıktı; uyuşturucu satın almamış, mastürbasyon yapmamış *olsa bile*, evde baştan beri başka birinin de bulunduğunu ansızın öğrendiğinde kim hissetmez ki? Peter inandırıcı bir "ani bir mide virüsüyle yatağa çakılan, kendinden geçen, adeta geberip giden adam" portesi çizmek için elinden geleni yaptı; Rebecca tarafından yeniden yaşama döndürülünce de, Hamlet'in babasının hayaleti kesilip titrek, sarsak edalarla mızıldanıp durdu; üç günlük dünyadan yakındı, öğlen yediği hindili sandvicin mayonezini suçladı, evet, yarın ilk iş Uta'ya sandviççiyi aratacaktı, şu an bu zavallı enkazın yapabileceği tek şeyse çorbasını içip hemen, yani sekiz buçuk filan demeyip yatağa dönmekti; *Lost*'un eski bölümlerini izleyecek ve hastalık numarasını sürdürecek (işin aslı, kendini bayağı iyi hissediyor, midesindeki şiddetli sancı çoktan yatıştı, yerini o bildik, ısrarcı, hafif bulantıya bıraktı). Salondan çıkarken Mizzy'ye kısa ama keskin bir bakış fırlatıyor; oğlan tam anlamıyla rahatlamış görünmüyor, masada elinde bir kadeh şarapla otururken öyle genç, suçlu ve... ne?.. evet, trajik bir hali var ki; böylesine acıklı, yıkılmış görünebilmek sadece gençler, kendi kendini mahvedebilecek kadar (Mizzy'nin

yeniden uyuşturucuya başladığını Rebecca'ya nasıl söyleyecek?), yani tepetakla uçurumdan yuvarlanabilecek kadar genç olanlar için mümkün; yaşlılığın hatta orta yaşın trajedilerinden tamamen farklı bir şey bu, ileri yaşlarda düşüşle ilgili en küçük bir dokundurma bile yerçekimiyle, yaralanmalarla, genç kalamamak denen o yalın, çıldırtıcı başarısızlıkla gölgelenir zira. Cinsel çekiciliği olan tek trajedi, gençliğinkidir. Porsche Spyder'ına atlayan James Dean'inki, ilaçları yutup kendini yatağa bırakan Marilyn Monroe'nunki.

Geceyarısı olduğunda Peter hasta rolünü öyle uzun zamandır sürdürüyor ki, yatmaktan sağında solunda yaralar açıldığından kuşkulanmaya başlıyor, tamamen saçmalık elbette, ama *beyninde* yaralar açılmaya başlamış olabilir pekâlâ; *gerçekten* hasta olduğunda bile nazlanmakta zorlanan biriyken, sağlığı (görece) yerindeyken günün yarısını yatakta geçirmesi, katlanılır gibi değil. Rebecca yanında, uyuyor, Mizzy kendi odasına çekildi. Bir süre, derin derin soluyan karısının yanında yatıyor. Uyduruk duvarın öteki tarafında, Mizzy'den çıt çıkmıyor. Peter merak ediyor: Mizzy de kendi yatağında, kendisiyle benzer durumda, tamamen uyanık ama kıpırtısız yatıyor, günü yarı ölü vaziyette geçirdiğini istediği kadar iddia etsin, yine de Peter'ın bazı şeyler duymuş olabileceğinden endişe mi ediyor? Peter kısacık bir an onları, Mizzy'yle kendisini, bir Ortaçağ lahtinin üzerindeki bir çift kabartma, zırhlara bürünmüş iki kardeş olarak düşlüyor; nasıl ki Mizzy'yi daha önce taşa oyulmuş, idealleştirilmiş bir savaşçı gibi canlandırdı, şimdi de ikisini birlikte, lahitlerinde yan yana, ancak ölümde kavuşulan bir huzurla yatarken görüyor; biri daha yaşlı, öteki daha genç bu iki erkeğin, uğruna savaşırken şehit düştüğü, kapışılamayan toprak parçasının, şimdi bir araba parkına ya da alışveriş merkezine dönüşmüş olması kuvvetle muhtemel, ancak

onlar, Mizzy'yle ikisi, söz konusu toprak paha biçilemez değerde bir ödülken ve keşişler onları sonsuzluğun yeni üyeleri olarak, günümüz dünyasından daha kolay olmayan, ama asla onun kadar pespaye ve bayağı olmayan, yitip gitmiş bir dünyanın üyeleri olarak gömerken nasılsalar, hâlâ öyleler, ormanlardan ve bataklıklardan oluşan, seyrek nüfuslu, erkeklerin hâlâ mahsul verebilen turbalara, gölgelere sinmiş tanrıların ve canavarların hâlâ etrafı gözetlediği ormanlara sahip olabilmek için kılıç savurduğu, göğüs göğse çarpıştığı, kalkan tokuşturduğu o dünyaysa çoktan yok oldu. Mizzy'de, Ortaçağları çağrıştıran bir şey var; şu solgun, ince kemikli güzelliği, kederli gözleri, yarattığı geçicilik, uçuculuk hissi (Peter bunu düşünmeden edemiyor); bir Hata olduğu, dünyaya çoğu insanın yaptığı gibi sıkıca tutunmayı bir türlü beceremeyen bir hayalet çocuk olduğu duygusu.

Peter, elbette, Küçük Kardeş'in eve bir uyuşturucu satıcısı çağırdığını Rebecca'ya söyleyecek. Nasıl söylemez? Aslında bu gece söylerdi de... ne? İşte, araya hastalık pantomimi, üstüne düşmeler, şımartılmalar girdi; kendini, gerçek hastalığın dertlerinden uzak, hasta muamelesi, ihtimam görmenin keyfine kaptırdı. Velhasıl, karısıyla yapacağı uzun, acı verici konuşmadan, bütün o "ne yapacağız" sorularından bu gecelik kurtuldu. Mizzy'yi, tedavi sonrası alışma sürecinin geçirildiği sığınma evlerinden birine, arzusu hilafına kapatamazlar (bunu araştırdılar), sokağa da atamazlar, yani şimdi, yeniden uyuşturucuya başlamışken, bir çocuğu tek başına ormana salmaya benzer, öyle değil mi, ama adreslerini böyle torbacılara filan verirken, burada kalmasına da göz yumamazlar ya? Mizzy'nin de, tabii, her bağımlı gibi gerçeklikle yakından uzaktan ilintisi olmadığından, buradayken bir daha asla uyuşturucu satın almayacağına yeminler edecek, titreyip ağlayacak, af dileyecek, ancak bunun hiçbir anlamı olma-

yacak. Lanet olasıca Taylor'lar. Çünkü, dürüst olalım, onların yaşam biçimi bu, Mizzy için kaygılanmaya, ortalığı velveleye vermeye bayılıyorlar, ailece en sevdikleri uğraşı bu; dolayısıyla, şu sahte bitkinliğe sığınıp Rebecca'nın uçsuz bucaksız hüsranını ve kaygılarını, Rose ve Julie'yle yapılacak, aklı başından gitmiş telefon görüşmelerini, kendisine defalarca ne yapmalı diyerek akıl danışıldıktan sonra, vereceği fikrin, bu fikir ne olursa olsun, ya fazla haşin ya da fazla yumuşak bulunmasını, cemaatin bir üyesi olmadığı için, Mizzy hakkında asla doğru bir karar veremeyeceği iddialarını bir geceliğine de olsa ertelediği için kim Peter'ı suçlayabilir?

Peter yeniden uykuya dalıyor, yeniden uyanıyor. Hâlâ yanıp sönen bir rüya: Münih'te (*Münih mi?*) gizli bir evi var, doktorun biri oraya bir mesaj bırakmış. Sonra tam anlamıyla ayılıyor; burası onun yatak odası, Rebecca yanında, uyuyor.

Saat gece yarısını yirmi üç geçiyor ve Peter artık kesinkes, hiçbir umuda yer bırakmayacak biçimde uyanık.

Bazen başına geldiği gibi, çoğu kişinin başına geldiği gibi, odada bir varlık hissediyor, tek düşünebildiği, bunun kendisiyle Rebecca'nın yaşayan hayaletleri, rüyalarının ve soluklarının, kokularının bir karışımı olabileceği. Hayaletlere inanmaz, ama şeye... bir şeye inanır. Canlı, yaşayan bir şey, Peter'ın bu saatte uyanmasına şaşıran, uyanık olmasına ne sevinen ne de üzülen, yalnızca geceye özgü, henüz olgunlaşmamış düşüncelerini bölen bir olgu olarak kabul eden bir şey.

Bir votka, bir tane de uyku hapı zamanı.

Yataktan çıkıyor. Rebecca şu uyku devinimini yapıyor, gizli ama yine de belirgin bir içe çekiliş, parmakların hafifçe çırpınışı, ağzın kıpırdanışı; bunun üzerine Peter

anlıyor: Karısını uyandırmadı, hayır, fakat uyuyan karısı yine de, her nasılsa, onun yataktan ayrıldığını sezdi.

Yatak odasından çıkıyor. Oturma odasının yarısına gelince, görüyor: Mizzy mutfakta çırılçıplak durmuş, camdan dışarıya bakıyor.

Mizzy arkasını dönüyor. Peter'ın yaklaştığını duydu. Her iki ayağının üzerinde, dimdik durmakta, kolları iki yana sarkık, Peter'ın aklına birden Saydam Adam geliyor; on yaşındayken kendi eliyle, büyük bir sevgiyle yaptığı, on yaşındaki beyniyle belli bir kutsallık atfettiği, şeffaf plastikten, içi renkli organlarla dolu model. O zamanlar, meleklerin de aynen böyle göründüğüne inanırdı; uzun, beyaz giysiler, gür saçlar filan palavraydı, bir melek tam anlamıyla, yüzde yüz şeffaf olmalı, bir melek karşınızda aynen Saydam Adam gibi dikilmeli, tıpkı şu an Mizzy'nin yaptığı gibi, kendini olanca yalınlığıyla sunmalıydı; ne yaltaklanırcasına ne de soğuk, ilgisizce; olduğu gibi, çıplak ve gerçek.

"Selam," diyor Mizzy usulca.

"Selam," diye karşılık veriyor Peter. Yaklaşmayı sürdürüyor. Mizzy uygulamalı bir resim dersindeki maket kadar kıpırtısız ve utanmasız.

İşte bu gerçekten tuhaf, öyle değil mi? Peter yürümeye devam ediyor, başka ne yapabilir ki? İyi de, ortada bir terslik var, tamam mı? İçini, Mizzy'nin burada onu beklediğine dair bir his yokluyor (doğru olmayabilir, ama yokluyor işte).

Peter mutfağa giriyor. Mizzy mutfağın ortasında, ancak yeterince boşluk var, Peter ona değmeden, değmemek için aşırı bir çaba da harcamadan, onun yanından geçebilir. Musluktan kendine bir bardak su solduruyor, çünkü bir şeyler yapması gerek.

"Nasılsın?" diye soruyor Mizzy.

"Daha iyiyim. Sağol."

"Uyuyamadın, ha?"

"Hayır. Sen de mi?"

"Ben de."

"Banyoda Klonopin var. Böyle zamanlarda, açıkçası, bir votkayla bir Klonopin'e bayılırım. Bir tane ister misin? Yani ikisinden de?"

Hey, bir dakika, bir bağımlıya hap ikram etmenin zamanı mı şimdi?

"Rebecca'ya söyleyecek misin?" diyor Mizzy.

"Neyi?"

Mizzy yanıtlamıyor. Peter musluktan doldurduğu suyu yudumlayarak birkaç adım geri çekiliyor, mutfağının ortasında dikilmekte olan çıplak delikanlıyı inceliyor – kolun üst kısmındaki kaslar boyunca, tembelce uzanan, orta kalınlıkta bir çift damar kirişi; karnın kılsız, uçuk pembe tirizleri ve kestane rengi abartısız kasık kıllarının arasından sarkan aletin kendisi, saygıdeğer, yeterince büyük ama pornografik boyutlarda değil, ucu loş ışık yüzünden morumsu. Bir dağa koşarak, zorlanmaksızın tırmanabilecek dinç, kaslı bacaklar ve hiç beklenmedik bir biçimde enli, azıcık ayı pençesini andıran ayaklar.

Neyi söyleyecek Rebecca'ya?

Mizzy araya kısa bir suskunluğun girmesine izin verme akıllılığını gösteriyor; Peter'a gelince, bu birkaç saniyelik sessizliğin ardından, anlamazdan gelmeyi sürdürecek ne becerisi var ne de hevesi. Dürüst olmak gerekirse, buna gücü yok.

"Galiba söylemek zorundayım," diyor.

"Söylememeni yeğlerim."

"Yeğlersin tabii."

"Sırf kendi iyiliğim için değil. Salt bundan değil. Sen de benim kadar biliyorsun. Ablalarım çıldıracak, buysa hiçbir işe yaramayacak."

"Ne zaman başladın yeniden?"

"Kopenhag'da."

Ana babasının para yollamayı sürdürdüğü, Japonya dönüşü aklına esiverdiği için, birkaç günlüğüne Kopenhag'a uğrayan şu oğlanın sahip olduğu inanılmaz ayrıcalıkları şimdilik geç. Bu yüzden ondan nefret etmemeye çalış.

"Tam burada 'neden' sözcüğü, çok mu abes kaçar?" diyor Peter.

Mizzy iç geçiriyor; Matthew'nun yıllarca önce kusursuzlaştırdığı şu özel, haşmetli iç çekişten pek de farklı olmayan, tatlı, ıslıksı bir ses.

"Mükemmel bir soru. Ama ne yazık ki bir cevabı yok."

"Bir kez daha bırakmak için yardım ister misin?"

"Sana karşı dürüst olabilir miyim?"

"Elbette."

"Şu an değil. Bir süre sonra." Ellerini kaldırıyor, ayalarını birleştirip yüzüne yaklaştırıyor; avucundan su içecekmiş gibi. "Hiç kullanmamış birine, sen anlayamazsın, demek her seferinde öyle saçma geliyor ki."

Peter duraksıyor. "Saçma" sözcüğü pek hafif kaldı. Saldırganca, hatta aşağılayıcıya ne dersin? "Hiç kullanmamış biri" tanımlamasının içerdiği, peronda durmuş otobüs bekleyen, makul giyimli, sıradan, zavallı bir figür imasından ne haber? Şu an bile, onca olumsuz kampanyanın ardından, sonunun gerçekten, cidden nerelere vardığını güzelce öğrenmemizden sonra bile, kendi kendini yok etmenin, bile isteye mahvetmenin gözalıcı bir ışıltısı var; bilinen hiçbir yöntemle ortadan kaldırılamayan, kadim, lanetli bir büyü misali, hiç silinmeyen, elmas sağlamlığında bir parıltı bu. Her şeye karşın, *yine de*, böyle tepe takla gidenler sanki hüzünle ve evet, o erişilmesi olanaksız ihtişamla çok daha karmaşık, çok daha tehlike-

li bir ilişki içindeler. Onlar birer romantik, Tanrı cezalarını versin; onlara içten içe beslediğimiz hayranlığı aklı başında ve sağduyulu olanlara, doğru yolda, başarı yolunda azimle ilerleyenlere, ne kadar iyi işler yapsalar da, asla duyamayız. Bağımlılara ve imansızlara lütfettiğimiz, ince, seçkin bir horgörü barındıran hayranlığı onlardan esirgeriz. Buysa insanın işine geliyor, elbette –şimdi biraz gerçekçi olalım– hele ki Mizzy gibi el bebek gül bebek bir şehzadeysen ve ortada gerçekten de mahvedebileceğin, değerli bir şeyin varsa.

Taylor'ların kafayı bu çocuğa takmış olmalarında şaşacak bir şey var mı? Onsuz ne yaparlardı, ha? Hiç ilgi görmeyen (biri, kaside tarzındaki üslupsuz, duygulu şiirlerin belagate dayalı, sözlü anlatıma evrilmesi, ötekiyse tarihöncesi Miken kentindeki klasik Yunan kültürünün öncelleri, günümüze dek gözden kaçan ilk örnekleri hakkında) iki kitap yayımlamış, artık yaşlanmış, akademisyen bir baba, zararsızca bunamaya yüz tutmuş (kafayı tutumluluğa ve yeniden dönüşüme takmış, ancak bok götüren evine tam anlamıyla kayıtsız) bir anne, birbirinden güzel, biri yuvarlanıp giden (Rebecca), biri neredeyse kuşku uyandıracak kadar *iyi* durumda (Julie), biri de ne iyi ne de kötü durumda olan (Rose), üç kız kardeş.

Peter Mizzy'ye şöyle diyor: "Böyle bir beyanat karşısında yapabileceğim pek bir şey yok."

Bu arada, ya Rebecca tam şu an odadan çıksa? Bu durumda, ona her şeyi anlatmaktan başka bir seçeneğim olmadığını biliyorsun, değil mi? Bir de, ona ne söylersem söyleyeyim, karşımda böyle çırılçıplak dikilmenin, ne kadar tuhaf kaçacağını?

Daha geçenlerde, *Mizzy'den neredeyse her şey beklenir*, diyen Rebecca değil miydi? Ve bunu bir öfke ve hürmet karışımıyla söylemedi mi?

"Biliyorum," diyor Mizzy. "Tamam."

Tamam mı?

Mizzy parmakuçlarını çene kemiğinin iki yanına dayıyor. Dindarca. Genç mümin değersizliğini, naçizliğini itiraf etmeye hazırlanmakta.

"Son zamanlarda bana sanki dünya... yoluna bensiz devam ediyormuş gibi geliyor. Öte yandan, düşünüyorum da, neden etmeyecekmiş? Ama benim... ben ne yapacağımı bilmiyorum. Çok uzun bir zaman şöyle düşündüm: Hepsine, yani hukuk fakültesi türünden, alenen kötü fikirlere hayır dersem, iyi fikirler karşıma çıkar sandım. Şimdiyse sanki gözlerim açıldı, bütün o zavallı, bir baltaya sap olamamış ihtiyarların yola aynen böyle çıktığını görmeye başladım. Demek istediğim, başta küçük, şirin bir beceriksizsin, ama sonra..."

Gülüyor; alçak, uzun bir hıçkırığı andıran bir gülüş.

"Umutsuzluğa kapılmak için çok erken," diyor Peter.

"Biliyorum. Farkındayım. Ama kötü bir dönem geçiriyorum. Dağdaki o türbede bir şeye, bilemiyorum, yani bir tür kuyuya düştüm, oysa en olmaması gereken şeydi. Ben... her şeyin geçiciliğini, faniliğini gördüm, dünyanın ortasındaki yüce, mutlak yokluğu, fakat bu beni hiç rahatlatmadı. Aksine, kendimi öldürme isteği uyandırdı."

Yine bir hıçkırma-gülme silsilesi.

"Bak, işte bu aşırı tepki vermek olurdu," diyor Peter. Lanet olsun, işte yine aynı şey; sert ama şefkatli olma arzusuyla konuşup, kulağa ukalaca ve duygusuz gelen bir şey söylemek.

"İşi melodrama dökmeme izin verme," diyor Mizzy. "Söylemeye çalıştığım, şu. İnce bir çizgide yürüyorum. Kendi kendime, daha iyi bir türbeye ya da bir başka ülkedeki türbeye gitmen gerek, diyemem. Hayaller, kandırmacalar tükendi benim için. Şu an, yola devam etmek için azıcık yardıma ihtiyacım var. Bundan gurur duymuyorum. Bir süreliğine kendimi iyi hissetsem, sabahları

yataktan çıkıp hareket edebilsem, bir işin ucundan tutmama yardımcı olabilsen, uyuşturucuyu bırakırım. Daha önce de bıraktım. Dolayısıyla, yapabileceğimi biliyorum."

"Beni çok müşkül bir duruma sokuyorsun."

"Senden yalnızca biraz yardım istiyorum. Biliyorum, *biliyorum*, ama bunu değiştirmek için artık çok geç, benimse gerçekten, cidden birkaç aya ihtiyacım var. Birkaç ay boyunca kendimi iyi hissetsem, yeni bir hayata başlayabilirim. Oysa, şey... Rebecca'ya anlatırsan, neler olacağını biliyorsun."

Peter biliyor.

"Malı bir daha buraya, bu eve getirtmeyeceğine söz veriyor musun?" diyor.

"Kesinlikle."

Ya, tabii tabii.

"Henüz tamam demiyorum. Yalnızca düşüneceğim diyorum."

"Bana gereken de bu," diyor Mizzy. "Teşekkür ederim."

Sonra eğiliyor, Peter'ı tatlılıkla, en azından yarı masumane, dudağından öpüyor.

Vay.

Mizzy geri çekiliyor, yüzünü yıllarca, defalarca prova edildiği belli, sevimli, mahcup bir gülümseme kaplıyor.

"Pardon," diyor. "Arkadaşlarımla habire öpüşür duruyuz; herhangi bir şey ima etmeye çalışmadım."

"Anlıyorum."

Ama yine de... Mizzy kendini mi sunuyor?

Peter buzdolabından Stoli şişesini çıkarıyor, ikisine de birer içimlik dolduruyor. Canı cehenneme. Sonra Klonopin almak için banyoya gidiyor. Mizzy mutfakta beklemesi gerektiğinin farkında. Peter iki adet küçük,

mavi hapla dönünce, "çin çin" deyip votkayı başlarına dikiyor, hapları yutuyorlar.

Bunda heyecan verici bir şey var. Peter hâlâ Mizzy'yle yatmak filan istemiyor, ama çıplak bir erkekle karşılıklı votka yuvarlamanın da insanı heyecanlandıran bir tarafı var doğrusu. Üstü örtük bir kardeşlik, soyunma odalarına özgü bir muhabbet, etten çok paylaşıma ilişkin, alçak, erkeksi, erotik bir sevgi uğultusu. Sen Peter, karına olan bağlılığına rağmen, onun Mizzy için beslediği *gerçek kaygıları* gayet iyi anlamana rağmen, Mizzy'nin kendi yolunu bulma, kadınsı evhamların güçlü akıntısından, tamamen kadınlara özgü şu "sen iste ya da isteme *seni iyileştireceğiz*" saplantısından kurtulma arzusunu da çok iyi anlıyorsun.

Erkekler birbirlerine arka çıkarlar, sıradanlıkları onları birbirine yaklaştırır; işte hepsi bu kadar basittir belki de.

Tamam, pekâlâ, Peter bir an için, yalnızca bir anlığına, kendisinin de Rodin'in yapıtlarından biri olabileceğini hayal ediyor, tamam *Bronz Çağı*'nın delikanlısı değil elbette, *Calais Burjuvaları*'ndan biri de değil; henüz keşfedilmemiş bir Rodin, yaşlanmaya yüz tutmuş ama beli bükülmemiş, haşin bir vakarla, dimdik duran, silahsız, çıplak göğüslü (Peter'ın göğsü hâlâ kaslı, karnı da fena sayılmaz), yaşını başını almış (dolayısıyla, kalçasının durumuna pek de ayılıp bayılmayan) bir beyefendiye yaraşır şekilde, beline bir kumaş parçası dolamış bir figür, örneğin.

"Tekrar teşekkürler," diyor Mizzy. "Düşüneceğin için."

"Hım."

"İyi geceler."

"İyi geceler."

Mizzy odasına dönüyor. Peter onun arkasından bakıyor, esnek sırtına, yuvarlacık, kusursuz kıçına. Peter'ın içinde eşcinsellikle ilintili herhangi bir zaaf varsa, muhtemelen

sırf kıçlara karşı; bir erkeğin en zayıf, en çocuksu yerine; fizyonomisinde, bir dövüşe en dayanıksız noktasına.

Hadi, durma. Sessizce, kafanın içinden söyle. Harika bir kız bu, küçük kayınbiraderim.

Hadi bakalım, zavallı yaratık, doğru yatağa.

Ancak uyku bir türlü gelmiyor. Tam bir saat sonra yataktan iniyor, giysilerine uzanıyor. Rebecca kıpırdanıyor.

"Peter?"

"Şişt. Her şey yolunda."

"Ne yapıyorsun?"

"Daha iyiyim."

"Gerçekten mi?"

"Hafif bir gıda zehirlenmesiydi anlaşılan. Geçti gitti, bir anda düzeliverdim."

"Yatağa dönsene."

"Biraz hava almak istiyorum. On dakikaya dönerim."

"Emin misin?"

"Evet."

Eğiliyor, karısını öpüyor, bedeninden yayılan uykulu, terli baygın kokuyu içine çekiyor.

"Geç kalma."

"Kalmam."

Yine, göğsüne saplanan o buz kıracağı. Senin için tasalanan, sana göz kulak olan, senin de aynısını yaptığın biri... Daha iyi bakıldıkları için, çiftler bekârlardan daha uzun yaşamıyor mu? Birileri bu konuda bir araştırma yapmamış mıydı?

Karısının erkek kardeşi kendi kendini tatmin ederken, Peter kulak misafiri oldu; eh, bunu karısına anlatmanın bir yolu yok herhalde, öyle değil mi?

Ama değerli kardeşinin yeniden uyuşturucuya başladığını, mutlaka söylemesi gerek. Bunu nasıl, ne zaman yapacak?

Giyiniyor, yarı karanlık salona geçiyor. Mizzy'nin odasından, kapının altından ışık sızmıyor.

Dışarı çıkma zamanı; dışarıya, geceye teslim olmuş dünyaya.

İşte çıktı; delik deşik kaldırıma inen üç demir basamağın tepesinde duruyor, masif, çelik sokak kapısının arkasından çat diye kapanmasını bekliyor. New York büyük bir olasılıkla, en azından bu açıdan, dünyanın en tuhaf kenti; sakinlerinin çoğu (bizler) on dokuzuncu yüzyıla ait, çalışma koşulları sağlıksız işyerlerinin ve ucuz konutların yenilenmemiş, elden geçmemiş kalıntılarında, çukurlu sokaklarda, az ilerisinde, hemen köşeyi dönünce bir Chanel butiğin yer aldığı, yamru yumru caddelerde yaşıyoruz. Yıkıntıların arasında alışverişe çıkıyoruz; dünyanın en zengin, en iyi giyimli sığınmacıları gibi.

Mercer Sokağı gecenin bu vaktinde boş. Peter yukarı Manhattan'a yöneliyor, Prince'den doğuya, Broadway'e doğru ilerliyor, belli bir hedefi yok, yalnızca West Village'in süzülmüş, Henry James'vari rehavetinden uzaklaşıp kent merkezinin daha civcivli, daha genç kısmına doğru ilerlemekte. Kapalı dükkânların karanlık vitrinlerinde, yanı sıra, sessizce kayan yansısının farkında. Prince Caddesi'nin görece sessizliği ancak bir sokak kadar sürüyor, sonra Peter Broadway'e çıkıyor, burasıysa, elbette, hiçbir zaman sessiz değil; şu an bulunduğu alan, daha çok banliyölere yayılan devasa mağaza zincirlerinin, her ne kadar mallarını korna cayırtısıyla dolu, bitmek bilmez bir trafik şamatasına sergiliyor olsalar da, burada da güzelce yavrulamış olan Navy'lerin, Bananaların, vesairelerin yan yana dizildiği, *Blade Runner* filminden fırlamış bir alışveriş bölgesi; buradaki mağazaların eşikleri, gece-

leri, sokak sakinlerinin kartonlardan, battaniyelerden yaptığı, derme çatma evlere dönüşüyor. Peter ışığı bekliyor, aşağı Broadway'in gece gezmecilerinin oluşturduğu küçük cemaatin arasından karşıya geçiyor; bu ikili ya da dörtlü gruplar (daima çiftler halinde), ne genç ne de yaşlı, belli ki hali vakti yerinde, Gece Gezmesi'ne çıkmış, iyi vakit geçirdiğini belli eden insanlar; Peter'ın tahminine göre yakın bir yerlerden arabayla gelmiş, arabalarını bir otoparka bırakmış, akşam yemeği yemişler, şimdi de şeye... neye? Arabalarını alıp evlerine dönmeye. Başka nereye olacak? Bunlar esrarengiz randevuları olacak tipler değil. Turist de değiller, Times Meydanı gibi yerlerde ağzı açık etrafı seyreden ya da içip içip patırtı çıkaranlardan değiller, ama burada yaşayan insanlar da değiller, Jersey ya da Westchester'da oturan, doğruca on yedinci yüzyıl Amsterdamı'ndan çıkıp gelmiş kasabalılar; Broadway'i babalarının batasıca çiftliğiymiş gibi turlayan, feleğin çemberinden geçmiş, bıçkın göründüğünü sanan, gecelerin insanı olduğunu düşünen, arabaya atlayıp New York'a gelmediği, evde kalmayı yeğlediği için bazı komşularını kasabalı *bulan* insanlar (işte şu, püsküllü, paşmina şallı kadın, Kovboy Çizmeli'yle kol kola yürüyen, üç martinilik kahkahalar patlatan, kocaman, ağız dolusu kahkahaları birkaç sokak öteden duyulabilen kadın mesela); oysa Manhattan'ın gerçek sakinleri, günü burada sağ salim atlatmayı becerenler, daha alçakgönüllü, kesinlikle daha sessizce, adeta tövbekârlar gibi yürümekteler, çünkü burada yaşadığın takdirde gururu, kibri sürdürmek neredeyse olanaksız, çünkü başkalarının, ötekilerin şaha kalkmış *ötekiliğiyle* her an, gereğinden fazla burun burunasın; eğer müstakil bir evin, bir çimenliğin ve bir Audin varsa, dünyanın sonu geldiğinde bir ikinci hayat hakkı elde edeceğini, çünkü bombanın seni hedef almadığını, şok dalgasının seni vurduğunu, tamam, ama kim-

senin ana hedefi olmadığını, ölüm menzilinden uzaklaşacak akıllılığı gösterdiğini, senin yaşadığın yerde kimsenin vurulmadığını, kimsenin bir psikopat tarafından rastgele bıçaklanmadığını, o kişisel, daimi güvenliğini tehdit edecek tek şeyin, komşunun oğlunun evine gizlice girme ve ecza dolabındaki birkaç şişe reçeteli ilacı yürütme ihtimali olduğunu biliyorsan, işte o zaman kibir senin için çok daha ulaşılabilir bir duygudur.

Şimdi Broadway'in öteki tarafında olduğuna, artık Kovboy Çizmeli'yle gülen karısı da güneye kıvrıldığına göre, adım adım Aşağı Doğu Yakası'na, kendisinin de her bir zerresiyle *burjuva* olduğu, giyiminin kendini beğenmiş, gösterişçi kaçtığı mahalleye yaklaşıyor. SoHo'daki lanet olası bir çatı katında oturuyor (tam da seksenli yıllara has bir şey değil mi bu şimdi?), yanında *eleman* çalıştırıyor; az ileride, bir iki sokakçık ötedeyse, döküntü binalarda yaşayan, ceplerindeki gerçekten de son kuruşu biraya yatıran, rockçı gençler sürüsü var. Ayağındaki Carpe Diem botlarının onlara, şu herifin Tony Lamas çizmelerinin sana göründüğü kadar "münasebetsiz" görünmediğini mi sanıyorsun? Herkesin hak ettiği bir ceza vardır, nerede olursan ol; kendi çöplüğünden ne kadar uzaklaşırsan, saç kesimin, kıyafetlerin, fikirlerin, yaşamın da o kadar gülünçleşir. Evinden az uzakta, rahatça yürüme mesafesinde, ancak Saygon'da rastlanabilecek mahalleler var, biliyorsun.

Doğruca kent merkezine, o halde. Tribeca'ya doğru.

Bea bu gece ne yapıyor acaba?

Yaşamı, bir yılı aşkın süredir, tam bir muamma; Peter'la Rebecca da, ağzından zorla bilgi almak için kızı sıkıştırmamaya karar verdiler (yanlış mı yaptılar?). Neden bıraktı Tufts'ı? Biraz mola vermek istedi; kendini bildi bileli okuyor. Tamam, akla yatkın. Peki gidebileceği onca yer, yapabileceği onca şey varken, neden Boston'daki bir otelin barında çalışmayı, görünürde hiçbir meşgalesi

olmayan, kendinden yaşlı, tuhaf bir kadınla aynı evde oturmayı seçti? Bu soru ne soruldu ne de yanıtlandı. Kızlarına güveniyorlar, güvenmeyi seçtiler, ancak güven zamanla incelebilen, dayanıksızlaşabilen bir şey. Endişeleniyorlar, tabii ki endişeleniyorlar, ama bundan daha da kötü olan, nerede, nasıl bir hata yaptıklarını, kızlarına olgunlaşması yirmi bir yıl alan ne tür bir ruhsal virüs bulaştırdıklarını merak etmeye başlamaları.

Mizzy'yle olanlar, Peter'ın yüreğini hoplattı.

BlackBerry'sini çıkarıyor, hızlı numaralardan Bea'yı arıyor.

Karşısına telesekreter çıkıyor. Kız pazar günleri, Rebecca aradığında telefonu açıyor, annesine karşı hâlâ bir düşkünlüğü var – ya da, en azından, bir görev duygusu. Onun dışında, telefonu asla yanıtlamıyor. Arada bir mesaj bırakıyorlar, pazar günkü görüşmeyi bekliyorlar.

Bu gece, kızına bir mesaj bırakmak istiyor. Çiçeklerin orada öylece solup gideceğini bile bile, kapısının eşiğine bir buket çiçek bırakmak istiyor.

Telefonun zili beş kez çalıyor. Sonra, tahmin ettiği gibi:

"Selam, ben Bea, lütfen mesajınızı bırakın."

"Hayatım, ben baban. Yalnızca merhaba demek istemiştim. Bir de sana, seni..."

Seni seviyorum, demesine kalmadan, Bea ahizeyi kaldırıyor.

"Baba?"

Tanrım.

"Hey, selam. İşte olduğunu sanmıştım."

"Beni eve yolladılar. Bu gece işler durgundu."

"Şey. Güzel."

Peter, Rebecca'yı randevu koparmak için ilk aradığı günkü kadar gergin. Neler oluyor böyle? Bea kolej için evden ayrıldığından beri, tek bir telefona cevap vermedi ki.

"Velhasıl evdeyim," diyor kız. "Televizyon izliyorum."

Peter şimdi Bowery'de. Bea nerede? Boston'da, Peter'ın hiç görmediği bir apartman dairesinde – kız ziyaret edilmek istemediğini açıkça belirtti. Yaşlıca, havı dökülmüş halıyı, tavandaki lekeleri gözünün önüne getirmek güç değil. Bea'nın eline fazla para geçmiyor (ebeveyninden yardım almayı reddediyor) ve güzel sanatlara düşkün bir çiftin çocuğu olarak, bir odayı güzelleştirmek adına bir iki poster yapıştırmaktan fazlasını yapamıyor. (Duvarında hâlâ şu tavuskuşuyla poz veren Flannery O'Connor'la Kafka'nın ılımlı, yakışıklı yüzü mü var, yoksa başka tutkulara geçti mi?)

"Bu kadar geç aradığım için özür dilerim," diyor Peter. "Nasılsa iştedir, diyordum."

"Açmayacağımı bildiğin için aradın yani?"

Hızlı düşün.

"Galiba sana küçük bir sevgi mesajı bırakmak istedim."

"Neden bu gece?"

Bowery'den aşağı, tam olarak Chinatown olmayan, Little Italy de sayılamayacak şu adsız caddeye doğru yürüyor.

"Herhangi bir gece arayabilirdim, bir tanem," diyor. "Ama bu gece aklıma geldin işte."

Yo, *her zaman* aklında zaten, öyle değil mi? Bu konuşma nasıl oluyor da, yolunda gitmeyen bir randevudaymış duygusu veriyor?

"Bu saatte uyanıksın," diyor Bea. "Dışarıda mısın? Etrafta gürültü var gibi."

"Evet, uyku tutmadı, ben de yürüyüşe çıktım."

Şimdi yürüdüğü yerde depolardan, kepenkleri inik, işleri kesat dükkânlardan başka bir şey yok, sokak lambalarının cılız ışığı çamurlu kaldırım taşlarına vuruyor, öyle sessiz ki, bir sıçanın kaldırımdaki kesekâğıdını karıştırdı-

ğını bile duyabiliyorsun; bizim gece şehrimiz... hayır, bizim bir gece şehrimiz yok; gerçek sefalet, erkekten dönme fahişeler, ciddi uyuşturucu satıcıları (şu parklarda yanından geçerken, *ex, beyaz, duman?* diyen zavallılar değil), belediye başkanı Giuliani tarafından, zenginler tarafından güzelce kovalandı; New York'un birkaç metruk semti var hâlâ, ama artık ciddi bir tehlike söz konusu değil, şu karşıdaki harap, içi boşalmış binada sana eroin satmaya çalışan bir herif, yirmi papele sana saksofon çekmeyi teklif eden, gözleri boşalmış, güzelliği enkaza dönmüş bir kadın yok. Burası bir gece kenti değil, Bayım, sen de Leopold Bloom değilsin.

"İkimizde de uykusuzluk hastalığı var," diyor Bea. "Sana çekmişim."

Yalnızca bir soyaçekimi mi vurguluyor yoksa bunu bir lanet mi sayıyor?

Sonra, ekliyor: "Bu gece beni neden aradığını merak ediyorum doğrusu."

Ah, Bea, ağır ol biraz, fena halde pişmanım, meteliksizim, insafına kaldım. Peter'ın yürüdüğü sıçanlı, ıssız virane, yerini oldukça hızlı bir şekilde Chinatown'un dış mahallelerine bırakıyor; Manhattan'ın serpilip gelişen, ünlü kahvecilerin ve havalı, küçük barların iltimasına gerek kalmadan büyüyen tek şehir devletine.

"Dedim ya," diyor. "Seni düşünüyordum. Arayıp bir mesaj bırakmak istedim."

"Bir şeye mi canın sıkıldı?"

"Yo, her zamanki şeyler işte."

"Sesin üzgün çıkıyor, canın sıkkın gibi."

Peter telefonu kızın suratına kapama arzusunu bastırıyor. Bir çocuğun elindeki güç kimde vardır ki? Kız canı istediği kadar zalim olabilir. Peter olamaz. Yine de, dürtüler almış başını gidiyor: *Çok sıradansın, o kadar da zeki değilsin, tam bir hayal kırıklığısın.* Yapamaz. Asla.

"Yalnızca malum dertler işte. Para, sonra dünyanın sonu filan."

Onunla aklına estiği gibi konuşamaz, boşboğazlık edemez, şu baştan çıkarıcı nüktedanlığını bile *deneyemez*. Konuştuğu kişi, onun *kızı*.

"Sana bir çek göndermemi ister misin?" diye soruyor Bea.

Kızın şaka yaptığını anlaması, bir dakika sürüyor. Genizden gelen bir kahkaha patlatıyor. Bea da gülerek karşılık vermiş olabilir, trafiğin gürültüsünden duyamıyor.

Canal'da yolun karşısına geçiyor, gerçek Chinatown'ın rengârenk neonlarına, floresanlarına, cırtlak kırmızılarına, sarılarına doğru ilerliyor; buradaki renk tayfında mavi diye bir şey yok sanki. Işıkları asla söndürmezler, vitrinlerden sarkan, kızarmış, boynu uzamış ördekleri asla kaldırmazlar; buranın ister insanlı isterse insansız, sürüp giden, başlı başına bir yaşamı, asla durdurulamayan bir akışı var sanki. Sarı bir tabelada İYİ yazıyor, hepsi bu, sergilediği şeyse, bulanık suyla dolu bir tankta ağır ağır kıpırdanan, çamur rengi yayın balıkları.

"Tabii bir de," diyor Peter, "dayın olacak püsküllü bela var."

"Ah, elbette, Dizzy. Şımarık velet."

"Aynen."

"Bunun üzerine, hoş bir tezat olsun diye, mutlu, hayatla uyumlu kızının sesini duymak istedin?"

Bea, lütfen. Lütfen merhamet et.

Çocuklarda merhamet yoktur. Var mıdır? Sen, Peter, kendi ana babana merhamet gösterdin mi?

Güçlükle çıkardığı kıkırtıya, kendisi bile kanmıyor. "Senden mutlu ya da hayatla uyumlu olmak kadar olanaksız bir şeyi asla isteyemem," diyor.

"Yani mutsuz olduğumu düşünmek, seni rahatlatıyor."

Senin *neyin* var kuzum?

"Claire nasıl?" Ev arkadaşı.

"Dışarıda. Kedilerle baş başayım."

"Mutsuz olmanı istemiyorum, Bea" diyor. "Hani, bilirsin işte, çocuklarım her daim mutlu olmalı diye tutturan ebeveynlerden olmak istemiyorum."

"Ciddi bir konuşma mı yapacağız?" diyor kız. "Benimle ciddi bir konuşma mı yapmak istiyorsun?"

Hayır. İstediğim en son şey o.

"Elbette," diyor. "İstiyorsan, yani."

"Emin misin?"

"Eminim."

"Son zamanlarda *Bizim Şehir*'i çok düşündüm," diyor Bea.

"Son sınıftaki oyunun."

Anneyi oynamıştı. Emily'yi değil. Hemen kov şu düşünceyi kafandan.

Bea lisedeyken – ne istediğini bilen, alaycı bir kız; iki yakın arkadaşı (şimdi biri Brown'da, öteki Berkeley'de), oğlanlara karşı kayıtsızlığı içeren, zevkten, eğlenceden tamamen yoksun olmasa da, bırakın sefahati, pervasızlığın dahi zerresini içermeyen bir gençlik dönemi. Arkadaşlarla uzun, ciddi sohbetler, sonra ev ödevleri ve yatak. O ve arkadaşları (tıpkı onun gibi ayakları yere basan, alaycı Sarah ile Elliott; Peter severdi onları, bir daha görebilecek mi acaba?) hafta sonları sinemaya gider, kafayı bozdukları o kalın kazaklardan, bağcıklı çizmelerden almak için alışverişe çıkarlardı. Bir kez Wollman Rink'e gidip paten yaptılar, bir daha da denemediler.

"Olaya karşı öylesine kayıtsızdın ki."

"Hayır. Sahnede olağanüstü bulmuştum seni."

"Bunu bana söylemedin ama. Habire telefonda konuşup durdun. Bir iş bağlamaya mı çalışıyordun ne."

Öyle miydi? Yapmış mıydı? Hayır. Kız uyduruyor. Ona harika olduğunu söyledi, aynen bu sözcüğü kullandı, hem oyundan sonra telefonda filan konuşmadı, nasıl bir baba yapar ki bunu?

"Biliyorum, biraz zavallıca, ama son zamanlarda düşünüp duruyorum işte."

"Ben böyle anımsamıyorum."

"Ben anımsıyorum. Hem de gayet iyi."

Belleğin seni yanıltıyor, Bea. Kızımın son temsilinden sonra kulise gidiyorum ve cep telefonumdan bir müşteriyle konuşuyorum; buna gerçekten inanıyor musun?

Yalnızca, "Hay Allah," diyebildi. "Dinle, sana doğru sözcükleri söylemediysem, affet beni. Gerçekten de harika bulmuştum seni."

"Ama harika değildim. Mesele de bu. Rol yapmayı beceremiyordum ve ikimiz de bunun farkındaydık."

"Yo, hayır," diyor Peter. "Bence sen her şeyi becerebilirsin."

"Bana yalan söylemene gerek yok, Baba. Buna ihtiyacım yok."

Doğru mu bu? Tabii ki *her şeyi* beceremez, hiç kimse *her şeyi* beceremez, hem çocuğunun eksikliklerini, yeteneğinin sınırlarını bal gibi görürsün, yetersizlikleri hakkında öğretmeniyle defalarca *fikir teatisinde* bulunmuşsundur, baba olmak insanı körleştirmez, ama onu seversin, onu tüm kalbinle seversin, yüreklendirirsin, *Bizim Şehir*'deki anne rolünde olağanüstü olduğunu söylersin (söyledim, yemin ederim söyledim).

Bea işin içyüzünü görmüş, öyle değil mi? Göründüğünden çok daha zekiymiş.

Şimdi ona, tırnak içinde yetersizliklerinin, senin için hiçbir önemi olmadığını nasıl söylemeli?

"Seni seviyorum," diyor Peter. "Ne yaparsan yap seviyorum seni."

Kız şöyle karşılık veriyor: "Beni sevmek için elinden geleni yaptığını biliyorum. Bana kalırsa, senin de kendine ait yetersizliklerin vardı."

Lanet olsun.

Bu yüzden mi böyle kız kurusu gibi kaldın, yatağın bu yüzden mi hâlâ tek kişilik? Hayattan bu kadar az şey istemenin, bu kadar azla yetinmenin nedeni bu mu?

Chinatown dağılıyor, yerini Tribeca'nın kara kara düşünen, kahverengi cüssesi, sokaklarının vakur sessizliği alıyor.

Chinatown'ın aksine, Tribeca'nın geceye özgü dinginliği insanda beklenti dolu bir duygu yaratmıyor. Her gün birkaç saatini ayırıp saçını kestiren ya da bir lamba satın alan ya da üç yüz dolarlık bir akşam yemeği yiyen biri olsan bile, burada göze batmazmış, şu geniş, ışığa boğulmuş caddeler ya da şu dosdoğru, kahverengi gri binalar bunu hiç mi hiç umursamazmış gibi; o binalar ki, New York göğüne kazıdıkları dış çizgileri, ta büyükbabanın doğumundan önce de, tıpatıp böyleydi.

"Vardı, eminim," diyor. "Hâlâ da var, eminim."

İçini, kızın ona çığlık çığlığa bağırması, içini bir güzel boşaltması, sövüp sayması, bilinen bütün suçlardan sorumlu tutması için garip, neredeyse devasa bir arzu kaplıyor, böylece konuşmayı sürdürmek, karşılık vermek zorunda kalmayacak, söyleyeceği bir sonraki şeyi bulmak için çabalamaktan kurtulacak.

Ama kız bunu yapmayacak, öyle değil mi? Çünkü o, kendi uydurduğu küçük, öfkeli şarkıları usul usul mırıldanan bir çocuk kadar ezik, içedönük, her şeyi içine atan biri, hep de öyle oldu.

Şöyle diyor: "Daha fazla ilgi gerektiren, yaralı çocuk olmaktan nefret ediyorum. Olmak istediğim kişi bu değil."

"Sana nasıl yardım edebilirim?" diye soruyor Peter. "Ne yapabilirim?"

Bea, lütfen, beni ya hemen bağışla ya da derimi yüz. Bu konuşmayı daha fazla sürdüremeyeceğim.

Ama bu konuşmayı yapmak zorundasın. Kızın senden istediği sürece.

"Gözlerin felaket iyi görüyor, biliyorum," diyor kız, "ama kulakların ne kadar iyi işitiyor, emin değilim."

Bunu söyleyeceği anı epeydir bekliyordu, değil mi?

Peter şimdi Finans Bölgesi'nde, Dünya Ticaret Merkezleri'nde; bütün bu binaların içinde –Borsa hariç– neler olup bittiğini bilmenin imkânı yok, söyleyebileceği tek şey, Finansla İlgili Bir Şey, elbette, tıpkı Mizzy'nin Sanatla İlgili Bir Şey yapmak istemesi gibi; ister Yeni Müze olsun isterse önünden geçtiği şu azıcık yetmişleri çağrıştıran, yekpare taştan, muazzam kütle olsun, bütün bu kalelerin yarattığı etki önemli olan; şu gizemli ama önemli, başı göklerde, aşılmaz hisar havası – bir çıkış yolu arayan gençlere, altında durup Şurada Bir Şeyler Yapmak İsterim dedirtmeyi, onlardan daha iyi ne sağlayabilir?

Mizzy gidip kutsal taşların arasında oturdu. Şimdiyse onu kucaklayacak, yüceltecek bir şeyin parçası olmak istiyor.

"Seni dinliyorum," diyor. "Buradayım. Konuş benimle."

"Ben iyiyim, Baba," diyor Bea. "Aç açık değilim. Bir işim, başımı sokacak bir yerim var."

Zaten hep, daha küçücük bir kızken bile, hep iyi olduğunu iddia etmedi mi? Okula hiç yakınmadan giden, bir iki arkadaşla yetinen, odasının su sızdıran duvarlarının gerisinde, göze batmamaya çalışarak yaşayan biri olmadı mı?

Böylesine azla yetinen biri olması, Rebecca'yla kendisine rahat bir soluk aldırmadı mı, peki?

"Eh, buna da şükür, öyle değil mi?" diyor Peter.

"Evet. Buna da şükür."

Bir sessizlik oluyor.

Tanrı aşkına, Bea. Tam olarak ne kadar suçluluk duymam gerekiyor?

Ve, sonunda, Battery Park'a varıyor. Solda, Staten Adası feribotunun buzlu kızartısı, daha ileride savaş şehitlerinin adlarını taşıyan, uzun, siyah, granit sütunlar. Anıtların oluşturduğu geniş koridorda ilerliyor. *Moby-Dick* Battery Park'ta açılıyor, önce "Bana İşmael De" kısmı, sonra da –şu yarım yamalak yorumdan ötesini anımsamak güç– dalgaların saldırdığı *dalgakıran* hakkında bir kısa tema var, burası orası değil, fakat araziye dalgakıran dendiği, aklında kalmış. İşte tam karşıda, limanın ışıklarla beneklenmiş, kara, bulanık suyu, kokusunu ansızın alıyor, evet, kesinlikle bir şehir denizinin kokusu bu, mazotla karışık tuzlu su, olsun yine de heyecanlandırıcı, şu ölümsüz, anaç vahşilik; denizin tam da bu kısmına atılan onca pislik yüzünden kendinden ödün vermiş vermesine, ama yine de, hâlâ deniz suyu o, şu parmak biçimindeki arazi parçası, şu *dalgakıran* ise kentin kendisinden çok daha büyük, çok daha nüfuzlu bir şeyle tek temas noktası.

"Kendin için en iyisini yine kendin bilirsin herhalde," diyor. Kız, sesindeki tahammülsüzlüğü duyabilir mi?

Peter parmaklığın önünde duruyor. İşte hepsi burada: Ellis Adası ve bakır pası endamıyla Özgürlük Hanım'ın kendisi; öylesine anlam yüklenmiş ki, anlam denen şeyi aşmış, anlamsızlaşmış. Onun yeşilimsi rengini ve değişmezliğini seviyorsun (tabii onda sevdiğin bir şey varsa), onu yıllardır görmemiş olsan da, onun hâlâ burada olduğu gerçeğini. Peter yer yer ışıldayan, karanlık suyun hörgüçler halinde yuvarlanışına bakıyor; dalga değil bunlar, boğuk bir uğultuyla dalgakırana çarpan ve taç şeklinde, mütevazı serpintiler oluşturan su tomarları yalnızca.

Bea karşılık vermiyor. Ağlıyor mu yoksa? Ağlıyorsa bile, Peter duyamıyor.

"Neden bir süreliğine eve dönmüyorsun, bebeğim?" diyor.

"Evimdeyim zaten."

Parmaklığın önünde duruyor; ayaklarının altında kabaran kapkara okyanus, karşısında, Staten Adası'nın ufka gerilmiş gibi, karanlık, donuk okyanusla karanlık, yıldızsız göğün arasına bir sınır çizmek üzere oraya yerleştirilmiş gibi duran, küçük Noel ışıkları.

"Seni seviyorum," diyor çaresizce. Daha işe yarar, daha yararlı bir şey bulamadı.

"İyi geceler, Babacığım."

Telefon kapanıyor.

Paha biçilemez bir nesne

Peter ertesi sabah uyandığında, yatakta yalnız. Rebecca çoktan kalkmış. Kendisi de kalkıyor, uyku bulaşığı, pijamasının altını giyiyor; genelde giymez ama Mizzy buradayken etrafta çıplak dolaşmak istemiyor (Mizzy'nin bu konudaki tavrı ne olursa olsun).

Mutfakta, Rebecca kahveyi yeni demlemiş. Onun da sırtında, genellikle giymediği beyaz, pamuklu sabahlığı var (evde pek mazbut davranmıyorlar, en azından Bea'nın koleje gitmesinden bu yana).

Göründüğü kadarıyla, Mizzy hâlâ uyuyor.

"Seni uyandırmak istemedim," diyor Rebecca. "Daha iyisin ya?"

Karısının yanına gidiyor, büyük bir muhabbetle öpüyor. "Evet," diyor. "Hafif bir gıda zehirlenmesiymiş demek."

Rebecca iki fincana kahve dolduruyor; biri kendine, biri kocasına. Aşağı yukarı Mizzy'nin dün gece durduğu yerde duruyor. Uyku mahmuru yüzü gevşek, hafif solgun. Daha sabahın köründe, güne başlama hazırlıklarının belli bir aşamasında, şu yarı sihirli şeyi yapar ve... bir anda *kendisi* oluverir. Bunun makyajla filan ilgisi yok (Rebecca hiçbir zaman fazla boyanmaz zaten), sanki gereken enerjiyi ve iradeyi çağırıveriyor, bu da onu canlan-

dırıp sıkılaştırıyor, yüzüne renk, gözlerine derinlik veriyor. Onu alımlı ve canlı olmaya iten, esaslı bir yeteneği var da, uykudayken silinip gidiyor sanki; şöyle de denebilir: Uyurken, ihtiyaç duymadığı bütün melekelerinin şalterini indiriyor, bunların en göze çarpanıysa canlılığı, diriliği. Dolayısıyla, sabahları bu kısa geçiş dönemlerinde, on yaş daha büyük gösterir, büyük bir olasılıkla dönüşeceği ihtiyar kadından minicik bir kesit sunar. Evet, muhtemelen ince, dimdik, insanlara karşı biraz mesafeli, azıcık resmî (yaşlılıkta itibarını korumak, belli bir mesafe gerektirirmiş gibi), kültürlü, nefis giyinen bir kadın olacak. Rebecca için, *annesi gibi olup çıkmamanın* maddelerinden biri de, tuhaflıklardan, antikalıklardan kaçınmak.

"Dün gece Bea'yı aradım," diyor Peter.

"Öyle mi?"

"Evet. Evimizde şu çakma çocuğu görünce, ansızın gerçek çocuğumla konuşmak istedim."

"Ne dedi?"

"Bana kızgın."

"Bir bu eksikti şimdi."

"Özellikle de, *Bizim Şehir* sırasında cep telefonuyla konuştuğum için azarladı beni."

Rebecca, lütfen, hiç olmazsa bu olayda destek çık bana.

"Böyle bir şey anımsamıyorum."

Tanrı senden razı olsun, aşkım.

Rebecca kahve fincanını dudaklarına götürüyor, benzerliklerini ve farklılıklarını sergilemek istercesine, erkek kardeşinin durduğu yerde duruyor. Bronzdan dökülmüşe benzeyen Mizzy ile onun yaşça büyük ikizi, yaşı ilerledikçe üzerine insanca bir perdah, sabah ışığı dışında asla görünmeyen bir bitkinlik zarı sinen Rebecca; sanatın hem kaynağı hem de karşıtı olan, derin, yürek burkan bir insanilik.

"Bunu yaptığıma yemin ediyor. Aksini kabul ettirmek olanaksız. Halbuki yapmadım, değil mi?"

"Yapmadın."

Sağol.

"Bu konuşma için vakit biraz erken, farkındayım," diyor Peter.

"Yo, önemli değil."

"Ben yalnızca, ne diyeceğimi bilemedim. Kafasına kazıdığı bu anının gerçekte hiç yaşanmadığını nasıl anlatacağım ona?"

"Bence, kendisi sahnedeyken senin cep telefonuyla konuşabilecek biri olduğuna inandırmış kendini."

"Sence de öyle biri miydim?"

Rebecca düşünceli düşünceli kahvesini yudumluyor. Peter'ın içini rahatlatmayacak, değil mi? Karısının benzinin solukluğunu, taranmamış saçlarının ak tellerle bezeli, hışır hışır dağınıklığını ayrımsamadan edemiyor.

Genç öl, güzel kal. Blondie'nin şarkısıydı, değil mi? Bunun, şu gençlik takıntısının filan, modern bir fenomen olduğunu düşünürüz, oysa bütün büyük portreleri, kimisi yüzlerce yıllık yapıtları bir düşünün. Botticelli ve Rubens'in tanrıçalarını, Goya'nın Maya'sını, Madam X'ini düşünün. Manet'nin *Olympia*'sı mesela; metresini, daha çok tanrıça resimleri için poz veren, aristokrat ailelerin iyi kızlarının tekelinde olan, aşırı yüceltilmiş bir şehvetlilikle resmetmesi, zamanında büyük gürültü koparmıştı. Olympia'nın Manet'nin fahişesi olduğunu artık bilen kalmadı, umursayan da; oysa gerçek hayatta kafası fazlaca çalışmayan, basit, temizlik nedir pek bilmeyen (1860'ların Paris'i için oldukça doğal) bir kenar mahalle kızı olduğunu tahmin etmek çok kolay. Şimdiyse ölümsüz o; büyük bir ressamın ilgisiyle, güzelce aklanıp paklanmanın ardından tarihe mal olan, olağanüstü bir afet. Ve evet, Manet'nin onu yirmi yıl sonra, acımasız

zaman işe koyulduktan sonra resmetmeyi seçmemiş olması, gözümüzden kaçmamalı. Dünya tazeliğe, gençliğe baştan beri tapıyor. Tanrı cezasını versin dünyanın.

"Anne baba olmak zor," diyor Rebecca.

"Yani?"

"Ne dersin, Mizzy iyi mi sence?" diye soruyor.

Mizzy mi?

"İyidir herhalde. Bea'dan söz etmiyor muyduk biz?"

"Evet. Kusura bakma. Nedense içimde hep, bunun Mizzy'nin son şansı olduğuna dair bir his var."

"O bizim kızımız değil."

"Bea, Mizzy'den daha güçlü."

"Öyle mi?"

"Ah, Peter, belki de böyle bir konuşma yapmak için saat gerçekten çok erken. Giyinmeliyim. Bugün bir telekonferans görüşmem var."

Blue Light baş aşağı gidiyor. Bir kurtarıcı –hem de Montana'dan– dergiyi zararına satın almayı düşünüyor.

"Eyvah."

"Biliyorum."

Bunu aralarında tartıştılar elbette. Hangisi daha iyi; doğrudan kapatmak mı, yoksa ansızın ortaya çıkan ve dergide değişiklik yapmayı düşünmediğini söyleyen şu velinimete inanmayı seçmek mi? Tarihi bir düşün. Daha küçük bir devleti ele geçirip kafasını gözünü yarmadan bırakan kaç tane güçlü, zengin devlet tanıyorsun?

Yine de, insan bazı şeylerin sağ kalmasını istiyor. Yine de, insan bu piyasada, işini kaybetmiş, kırk yaşında bir editör olmak istemiyor.

Salt, "bu piyasada" sözcüklerinin kafanın içinde takırdayıp durması bile yetmez mi?

"Ne düşünüyorsun?" diye soruyor karısına.

"Evet diyeceğimizi biliyorum, yani adam gerçekten, cidden ilgileniyorsa. Derginin yok olup gitmesine göz

yummayı insanın içi kaldırmıyor."

"Haklısın."

Kahvelerini yudumluyorlar. İşte buradalar; bazı kararlar alması gereken, çok çalışan, orta yaşlı insanlar.

Eğer ona Mizzy'yi anlatacaksa, şu an bunun için en mantıklı zaman, öyle değil mi?

"Bugün gidip Groff'lara bakacağım," diyor.

"Güzel bir fırsat."

"Öyle. Ama yine de... içimde garip bir duygu var."

"Hım."

Kocasının estetik titizlenmelerine pek katılmıyor. Rebecca kocasının yanında, onu destekliyor, elbette, ama o bir sanat manyağı değil, sanatı seviyor, takdir ediyor, (çoğunlukla) anlıyor, ancak net, kesin bir sebep-sonuç bağıntısı kuramıyor – kurmak istemiyor, kurması *gerekmiyor*. Peter'ın bazen kendi zararına olsa da aşırı duyarlı, müşkülpesent davranabildiğini, sanat *içinde* muğlaklığa göz yumamadığını, daha kesin konuşmak gerekirse, kendine karşı öldüresiye sert olabildiğini, bir sanatçıyı sırf menfaatini düşünerek ya da ticari nedenlerle bünyesine katmadığını, kavrayamıyor (Uta'nın yaptığı gibi). *Anlıyor musun, seni çılgın Peter Harris*, dehanın –tanımı gereği– çok nadir bulunduğunu, Gerçek Sanat adına hararetle ve içtenlikle aranması gerektiğini bilmek bir şey (iyi bir şey), ama onu bir saplantı haline getirmek, ellili yaşlarını bile, hiç kimsenin yeterince muhteşem olmadığı kuşkusuyla harcamak, bir sanatçıyı insani olmakla, bir objeyi de inatla, kontrol edilemez bir biçimde *nesne* gibi olmakla suçlamak, her ikisini de bu nedenlerle bağışlamamak başka bir şey (o kadar da iyi olmayan bir şey); bunu iyice anlıyor musun? Unutma, geçmişin büyük sanatı da (pek çok kez) başta, hiç de büyük sanat gibi görünmedi, hatta sanattan bile sayılmadı; ona onlarca, hatta yüzlerce yıl sonra hayran olmak çok daha kolay, bu

hayranlığın tek nedeni de gerçekten büyük bir sanat eseri olması değil, hâlâ burada olması; çünkü 1812 Savaşı'nı, Krakatoa patlamasını, Nazizm'in yükseliş ve düşüşünü sağ salim atlatabilen bir objedeki o kaçınılmaz, küçük hatalar ve kusurlar o kadar da göze batmaz.

"Her neyse," diyor, "dünyada, Carole Potter'a Groff' un bir vazosunu satmaya çalışmaktan çok daha büyük suçlar var."

Bu tam da *kadının ona* söyleyebileceği türden bir laf, öyle değil mi?

O da zaten, "Kesinlikle," diyor. Şu an kocasını düşünmüyor aslında, neden düşünsün ki? Kurulmasına, serpilmesine sevgiyle yardım ettiği dergisi bir yol ağzında; ya kapanıp gidecek ya da Montana'daki Billings'de yaşamasına rağmen sanat hamisi olduğunu iddia eden, yabancı bir adamın eline geçecek.

"Bana bir iyilik yapar mısın?" diye soruyor Peter.

"Elbette."

"Bana dünyanın en berbat babası olmadığımı söyler misin?"

"Tabii ki değilsin. Kesinlikle dünyanın en berbat babası değilsin. Elinden geleni yaptın sen."

Erkeğin yanağına masum bir öpücük konduruyor. Hepsi bu kadar.

Zamanla dönüştükleri bir dans grubunun uyumuyla, sabah ritüellerini yineliyorlar. Rebecca yıkanırken o tıraş oluyor; Rebecca işini bitirince suyu açık bırakıyor, çünkü kendisinin duştan çıktığı an, kocasının da tıraşı bitireceğini biliyor. Bazen bunu bir film montajı gibi görmemek olanaksız, *Bir Evlilikten Sahneler* (ah, şu yozlaşmış hayal güçlerimiz); eşzamanlı yıkanmalar, fırçalamalar ve giyinip soyunmalar. Peter giyinirken daha hızlı, daha kararlı, buysa ilginç, çünkü giyim kuşam konusunda karısından daha gösterişçi ve gergin, ama iş günlerinde erkeklerin şu

dört takım elbiseden birini ve dördüyle de gayet iyi uyuşan on gömlekten birini seçiverme avantajına sahip. Rebecca siyah, dar eteğini (Prada marka; öyle pahalı ki, neredeyse ahlaka aykırı bile denebilir, ama almakla akıllılık etmiş, yıllardır giyiyor), üstüne de ince, sütlü kahverengi, kaşmir kazağını giyiyor, kocasına iyi görünüp görünmediğini soruyor, o da evet diyor, fakat kadın yine de üzerini değiştiriyor. Peter anlıyor – yalnızca bir telekonferans olabilir, ama karısı yine de "uğurlu" kıyafeti, onu hissedip hissedebileceğinden çok daha güçlü gösterecek giysiyi arıyor. Rebecca'yı dolabı karıştırırken bırakıyor, kahvaltımsı bir şey bulmak için çabucak mutfağa bir göz atıyor, yolda Starbucks'a uğrayıp bir sandviç almaya karar veriyor, yatak odasına dönünce Rebecca'nın sırtına lacivert, düz, dar elbisesini geçirdiğini görüyor, ancak yüzündeki ifadeye bakılırsa, bundan da memnun değil.

"Sana iyi şanslar," diyor. "Görüşmeden sonra ara beni."

"Arayacağımı biliyorsun."

Peter kısa bir öpücüğün ardından çıkıyor, ardında Mizzy'nin uyuduğu ya da uyurmuş gibi yaptığı, kapalı kapının önünden geçiyor.

Galerideki ilk birkaç saati, Peter'la Rebecca'nın On Bin Ivır Zıvır dediği şeyler dolduruyor (telefonda: "Ne yapıyorsun?" "Ah, malum, On Bin Ivır Zıvır işte"); bitimsiz bir e-posta, telefon, görüşme çığı için kullandıkları bir kısaltma, birbirlerine "çok meşgulüm, ama ayrıntıları bilmen gerekmez, onlar *beni* bile ilgilendirmiyor" deme yöntemleri bu. Uta, Groff'la ilgili olarak, Peter'ın Alman suratı dediği suratı takınıyor; tam olarak neyi ima etmek istiyorsa onu ima eden, tipik bir Germen azameti: *Küçük adam, koskoca bir dünya bu, uğruna acı çekebileceğin çok*

daha önemli, buna gerçekten değecek şeyler var. Daha önce Rebecca'yla yapmak istediği konuşmayı Uta'yla yapmak isterdi, hani şu gerekirse ödün vererek uzlaşma konulu, kendisinin bunu abes bir soru saymayı reddetmesi hakkındaki sohbeti; işin aslı, galeriyi kapatma ve başka... başka bir iş yapma fikrini Uta'yla konuşmak ister. Nasıl bir iş, hiçbir fikri yok elbette. Ayrıca Uta'nın, işini oldukça seven, "iyi" sayılabilecek sanat eserleriyle uğraşmaktan hoşnut olan kadının, onunla bu mealde bir sohbet yapmak isteyeceğini de nereden çıkarıyor?

Yine de. Bu konuşmayı birisiyle yapmak hoş olurdu; ne yazık ki onu, bu sohbet için biçilmiş kaftan olan kişiyle, yani Bette'yle yapamaz. Kadının sanat satış dünyasına karşı duyduğu hayal kırıklığının, yılgınlığın aslında bir savunma mekanizması olmadığından o kadar da emin değil – kim almış başını giden bir partiden ayrılmak ister ki? Bette işin ticari kısmından tiksindiği için mesleği bırakıyormuş havalarına girerek, hastalığını küçümsemiş, elini zayıflatmış olmuyor mu? Peki Peter, tam da kadının ayrılmak zorunda kaldığı partide kaldığı için yakınan, daha genç, sağlıklı erkek olmayı gerçekten istiyor mu?

Bushwick'e metroyla gidiyor (şoförlü limuzin günleri sona erdi, paran yetse bile, göze hoş görünmez, bir sanatçının stüdyosunun önüne İngiltere'nin lanet olası kralıymış gibi yanaşmak, hele de şimdi, sanatçılarından anlayış beklediğin, bütün çabalarına karşın işlerinin yine de satılamayacağını, çünkü, belki kendilerinin de duymuş olabileceği gibi, uluslararası ekonominin çöktüğünü izah etmeye çalıştığın bir dönemde hiç hoş kaçmaz). Peter takım elbiseleri hâlâ giyiyor, çünkü, eh, onlar *zaten* dolabında, üstelik belli bir Tom Ford çıtkırıldığımlığıyla çoktan ünlendi. Burada ince bir denge söz konusu. Sanatçılarını, onların sırtından har vurup harman savurmadığına ikna ederken, bir yandan da işlerin yolunda oldu-

ğuna, onları batan gemide zorla tutmadığına inandırman gerekir. Böylece, Bushwick'e giden metroda, siyah takım elbisen ve kömür grisi polo gömleğinle oturur, *Times* okursun.

Sonra da, Myrtle Caddesi durağında, yorgun argın ilerleyenlerin, kuşatılmışların oluşturduğu seyrek kalabalığın arasından basamakları tırmanırsın. Bindiğin on kırk Canarsie metrosu, tuzu kurular için ne uygun zaman ne de uygun istikamet; yeryüzüne çıktığın Bushwick ise, rahatlıkla Krakov'un (doğruyu söylemek gerekirse, hiç görmediği şehrin) ya da eskiden, Sovyetler zamanında gaddarca sanayileştirilen, daha sonra kasvetini ve sanayileşmişliğini sürdürmekle kalmayıp hızla da gerileyen, sönükleşen pek çok Doğu Avrupa kentinden birinin dış mahalleleri olabilir. Tıpkı bir Doğu Avrupa şehrindeki gibi, Bushwick'in de şurasından burasından, yeni yaşamın tutunma mücadelesi veren sürgünleri fışkırmış (bir bakkal dükkânı, bir kafe) ve eskimiş "yeni" yaşamın sönmeye yüz tutan korlarıyla karışmış; loş, elden ayaktan düşmüş bir gelinlik dükkânı, vitrininde uçları sararmış bir taşkıran bitkisiyle bir deste katlanmış gömlek sergilemenin işleri açacağını sanan bir kuru temizlemeci.

Peter, Groff'un adresine bakınarak Myrtle'a doğru ilerliyor. Bushwick kesinlikle tatsız tuzsuz bir yer. Bushwick'te zaten amaçlanan da baştan beri *buydu*. Hep çeperde kalması ve işlevsel olması. Bu depoları, garajları, ardiyeleri yapanların aklından, birilerinin burada ciddi ciddi yaşayabileceği geçmemişti ki. Böyle kent merkezinden uzak ilçelerde, en azından burada, kendimizi kuruluş amacı bambaşka bir ortamla yüz yüze buluruz. Eğer Manhattan bütün o kaslı, işçi ilahlı sütunlarıyla, artık iyice yakın görünen bir gökyüzüne uzanan bütün o zigurat çatılı yapılarıyla, esas olarak Sanayi Çağı'nın daha iddialı, debdebeli hırslarından yükseldiyse, Bushwick'in de (ya-

şını Tanrı bilir) doğası gereği alçakgönüllü ve yalın, (anlaşıldığı kadarıyla) daha en baştan "uzakta" kalması, küçük parçaların yapımıyla, malların depolanmasıyla yetinen bir yer olması amaçlanmış; şanlı şöhretli bir ailedeki sağlam, güvenilir ama yetenekleri sınırlı, yaşlı bir amca, albenisi ya da hayal gücü olmayan, küçük bir işte çalışan, hiç evlenmemiş, herkesin tanıdığı ancak özel bir sevgi de beslemediği, düzgün bir dayı gibi.

Ama işte, bu ardiyelerin kimisinde, kanatlı pencerelerin gerisinde, sanatçılar çalışıp duruyor.

Peter merak ediyor: Çoğu sanatçının kentin saçaklarında sürdürdüğü bu yarı sürgün yaşam, verimliliklerini etkiliyor mu? Tamam, genç sanatçıların yoksul olmaları doğaldır, yoksul olmaları *beklenir*, ama eski kuşakların genç sanatçıları Paris, Berlin ya da Londra'da, Greenwich Village'de yaşadılar. İzlenimciler ne kadar süre ayakta kaldılar ki, ansızın Paris'ten ayrılıp Provence'a taşınmak çok daha ucuza gelmeye başlasın? Evet, onlar da kıt kanaat yaşadılar, ama en azından gerçek yerlerde, bazısı bakımsız olsa da güzel mekânlarda yaşadılar; ister kentte olsun isterse köyde, bazen çetinleşebilen yaşamlar sürdüler, ancak kökleri çok eskiye dayanan, şu toplumda bir ağırlığı, bir etkinliği olma nitelikleri için, salt var olma değil, alışkanlıklarının, tuhaflıklarının tadını doyasıya çıkarma hakları için de hiç endişelenmediler. Oysa Bushwick, neredeyse bir hiç. Kurucuları onun için fazlaca uğraşmamış; en eski binalar bile, belli ki mümkün olduğunca kısa sürede ve ucuza dikilivermiş. Şimdi böyle bir yerde, biraz haddini aşarak da olsa ağırlıklı, etkin olmayı hedeflemek, ciddi bir şey üretebileceğini düşünmek azıcık... *aptalca* değil mi yani? Demek istediğim, hey, Bushwick, hey, Amerika, hey mega alışveriş merkezleri ve yiyip içme hangarları, uyanın! İşte, ölümlülüğün derisini şöyle ucundan kanırtmaya ve arka tarafında neyin ışılda-

dığını görmeye girişiyorum. *Sonucu* ne kadar utanç verici olacak dersiniz?

Kim demişti, her ülke hak ettiği hükümeti bulur, diye? Peki, Amerika hak ettiği sanatı buluyor mu?

İşte, Groff'un oturduğu bina; Wilson'daki bir sanayi bloğunun ortalarında. Peter kapı otomatiğinin düğmesine basıyor.

"Selam, ahbap." Derin bir viyolonsel tınısına sahip olan ses etkileyici.

"Selam." Peter Harris, kafa dengi ahbap.

Otomatiğin zili vızıldıyor, Peter antreye giriyor, tabii antre doğru sözcükse – zemini bej marleyle kaplı, yanıp sönen floresan lambalı bir giriş holü bu; çatlak camın gerisindeki, muhtemelen yirmi yıl önce nalları dikmiş küçük şirketlerin adlarını taşıyan, beyaz, yapıştırma harflerinin kimisi eksik, rengi atmış karatahta sayılmazsa, ayırt edici hiçbir özelliği yok.

Peter asansöre biniyor, içerisi nedense üzümlü sakız kokuyor. Kapı hırıldayarak kapanıyor, Peter'ın aklından bir an için, içeride mahsur kalabileceği geçiyor, daha da kötüsü, Groff'un stüdyosunun bulunduğu altıncı kata az kala, aşağıya düşmeye başlayabileceği. Kıçını yukarıya taşıyan şu sıçan kemiriği kabloları düşünmemeye çalış; Tanrım (ya da işte Peter'ın başı sıkıştığında başvurduğu, geçici varlık), lütfen, bir asansörde, üstelik beğenip beğenmediğimden pek de emin olmadığım işleri görmeye giderken ölmeme izin verme, feci şekilde münasip bir ölüm olur: Peter Harris, eserlerinin çok boyutlu olduğunu ya da yeni ufuklar açtığını söyleyemeyeceğimiz, ancak Peter'ın satılabilir bulduğu, oldukça iyi işler çıkaran bir sanatçıyla buluşmaya giderken can veriyor.

Asansör altıncı kata ulaşınca duruyor, kapısı hâlâ kapalıyken, hafifçe titriyor; kapı vızıldayarak açılırken, avuçlarını resmen ter bastığını ayrımsayan Peter, utanıyor.

Asansörün kapısı doğruca Groff'un stüdyosuna açılıyor. Orospu çocuğu katın tamamına sahip. Para aileden geliyor olmalı. Groff yaşındaki biri, istediği kadar parlamış olsun, bu kadar para yapamaz, bu kadar hızlı değil.

Asansörden inen Peter bol kolonlu, alacakaranlık bir boşluğa adım atıyor; bakımsızlıktan harap, pislik içindeki bir sarayın görkemli fuayesini andırıyor, geniş ve bomboş (hafif gerçeküstü bir salon düzenlemesi sayılmazsa, eski, sıçan rengi bir kanepeyle iki Windsor koltuk, çeşitli renklerde macunla kemik külü, hepsi bu), is bulaşığı camlardan içeriye kirli ışık huzmeleri girmekte. Sonra, çizme ökçelerinin yerdeki kıymıklı parkelerde çıkardığı sesin ardından, karşısında sanatçının ta kendisi. Peter usulü biliyor – asla asansörün kapısında durup seni karşılamazlar. Onların dünyasında en kötü günah, aşırı heveslilik ve hoşnut etme arzusudur; gerçi başaranların çoğu, elbette, her ikisiyle de delik deşiktir, lime limedir, o başka. Gerçekten, cidden takmayanlarsa genellikle Hudson Vadisi dolaylarında yaşayan, bulabildiği her dinleyicinin kafasını, yeryüzündeki tek lanet olası erdemin onur olduğuyla şişiren, sürekli yerel bir galerideki yıllık sergisine hazırlanan bir kasaba antikası olup çıkar.

Neyse, işte Rupert Groff.

Oğlan dersini güzelce bellemiş. Rock yıldızıvari bir solgunluk, tıknazlık (bu çocukların kimisi bunu, böylesine kılıksızken ve kendini salmışken, garip bir biçimde çekici, havalı olmayı nasıl başarıyor?), karman çorman, koyu kızıl saçlar, Charles Laughton'ın gençliğini anımsatan, dolgun, sevecen bir surat. Üzerinde, Oscar Mayer logolu, tülbent inceliğinde bir tişörtle Dickies marka, gri bir işçi pantolonu.

"Hey ho," diyor. Olağanüstü, dolgun, ahenkli bir sesi olduğu tartışılmaz. Başka bir yaşamda, büyük bir olasılıkla şarkıcı olurdu.

"Peter Harris. Memnun oldum."

Elini uzatıyor, Groff da hararetle sıkıyor. Peter bu çocuktan en az yirmi yaş büyük, takım elbiseli bir adam, dolayısıyla *hey-ho*'lanma şeklinin de bir sınırı var.

"Geldiğin için teşekkür ederim," diyor Groff. Tamam, küstah biri değil, ya da en azından, katlanılmayacak kadar küstah değil. Ya da belki, küstahlığı daha sonraya saklıyor.

"Çağırdığın için asıl ben teşekkür ederim."

Groff dönüyor, tavan arasının iç kısmındaki loşluğa ilerliyor. Peter onu izliyor.

"İşte," diyor Groff. "Telefonda da dediğim gibi, elimde şu an yalnızca birkaç bronz kaldı, ama hoş şeyler. Bette'deki sergimden... sergimdeydiler."

O konuya değinmeyeceğiz, henüz değil.

Peter şöyle diyor: "Sana da bahsettiğim gibi, harika bir müşterim var, bronzlardan biri için biçilmiş kaftan olabilir."

"Adı ne?"

"Carole Potter."

"Onu tanımıyorum. Nasıl biridir?"

Uyanık. Para peşin olsa bile, eserini önüne gelene satmak istemiyor.

"Greenwich'te yaşıyor. Zevk yelpazesi geniştir, çok da esnektir. Bir Currin'i, bir Gonzales-Torres'i var, bir de hâlâ bulunabiliyorken satın aldığı, son derece seçkin bir Ryman'ı."

Daha eski parçalara değinmemek en iyisi; Agnes Martin'e, kuzey bahçesindeki Oldenburg heykeline filan. Yeni çocukların çoğu, eski ustaların bazısına tapsa da, çoğunu küçümsüyor, velhasıl genç bir sanatçının saygıdeğer üstatlardan hangisini ilah gibi, hangisini de ete kemiğe bürünmüş şeytan gibi gördüğünü kestirmek mümkün değil.

"Kadına biraz fazla sivri gelir miyim acaba?" diyor Groff.

"Koleksiyonunun biraz sivriliğe ihtiyacı var, bunun kendisi de farkında. Açık konuşmak gerekirse, senin parça bir Sasha Krim'in yerini alacak."

"Krim biraz edepsizdir."

"Carole Potter için fazla edepsiz."

Bu uçsuz bucaksız loşluğun arkalarında bir yerde, uzun, demir bir raydan fare rengi, eski bir perde sarkıyor. Groff perdeyi açıyor, asıl stüdyoya giriyorlar. Groff, Peter'ın henüz çözemediği nedenlerle, dairenin giriş holünü saçmalık derecesinde geniş tutmuş – buna bir lobi bile denebilir. Belki de Oz Büyücüsü'nden alınma bir taktik; özellikle Peter gibi ziyaretçiler için amaçlanmış bir bekle-de-gör-perdenin-arkasında-neler-neler-var stratejisi.

Perdenin arkasında stüdyo var, yaklaşık kırk beş metrekarelik, tek göz gecekondu kılıklı bir oda. Groff diğer sanatçıların çoğundan daha düzenli. Bir duvara delikli bir askı tahtası dayamış, tahtadan bazısı oldukça şirin, envai çeşit el aleti sarkıyor; boy boy tel kazıma aletleri, uzun, tahta beller, tahta saplı biz benzeri araçlar; hepsi de balmumunu ve balçığı şekillendirmek için. Stüdyoya ılık balmumu kokusu sinmiş, salt sevimli bir koku değil, tuhaf bir biçimde yatıştırıcı da, sanki bir çocukluk anısıyla ilintiliymiş gibi, ama Peter ne yapsa bir bebekle erimiş balmumunu bir araya getirebilecek, makul bir faaliyet düşünemiyor. Delphoi'deki ilk kehanet yeri, arı peteğindeki balmumundan ve kuş kanatlarından yapılma bir kulübeydi – belki de ırksal duyu belleğimizin bir oyunudur.

İşte burada, sağlam ayaklı, sanayi tipi çelik masanın üzerinde; nesnenin ta kendisi. Bir metre yirmi santim yüksekliğinde, bronzdan, ayaklı bir vazo; salt bronza

özgü şu yeşilimsi aşı boyasını ortaya çıkaracak şekilde, nefis bir biçimde perdahlanmış, kaidesi ve kulplarıyla özünde klasik, fakat postmodern orantılar kazandırılmış; kaidesi daha küçük, iki yandaki muhteşem kulplarıysa, MÖ beşinci yüzyıl zanaatkârlarından hiçbirinin cesaret edemeyeceği irilikte; onu sırf bir taklit olmaktan değil, mezarlığı çağrıştırabilecek her şeyden de kurtaran, karikatürümsü bir edası, hayvansı bir fütursuzluğu var.

Pekâlâ. İlk bakışta, bütünlüğüyle göz doldurma sınavını geçiyor. Bir ağırlığı ve karizması var. Her ne kadar galericiler bundan kendi aralarında dahi söz etmekten hoşlanmasalar da, çıkabilecek sorunlardan biri de bu: dingin, iç açıcı, bembeyaz bir galerinin cilalı mermer zemininde, neredeyse her şey göze bir sanat eseri gibi görünebilir. New York'ta, daha doğrusu herhangi bir yerde, şuna benzer bir telefon görüşmesi yapmamış bir sanat simsarı bulamazsınız: Galeride bayıldım, ama şimdi, oturma odamızda öyle "yanlış" duruyor ki. Buna verilecek basmakalıp bir yanıt var: Sanat bulunduğu ortama duyarlıdır, en iyisi ben gelip bir bakayım, bir hal çaresi bulamazsak geri almaya tabii ki hazırım... Ama işin aslı, neredeyse her seferinde, olan şudur: Bir parça oturma odasına girince, içinde bilfiil yaşanan bu odada göze çarpma, öne çıkma yetisini yitirir, hatta oda berbat bir yer olsa bile (ki bu salonların çoğu öyledir – zenginlerin neredeyse tamamı altın yaldızlara, granitlere, metresi üç yüz kırk dolarlık cafcaflı döşemelik kumaşlara düşkündür). Peter'ın çalıştığı sanatçıların çoğu, salonları suçlar, Peter da anlar – bu salonlar genellikle zevksiz, aşırı süslü, boğucu olmakla kalmaz, aynı zamanda bir "fethetme", bir "zaptetme" havası yayarlar, söz konusu resim ya da heykel bu tür bir salona son "ganimet" olarak girer. Oysa Peter'ın bu konuda farklı duyguları var. O, gerçek bir sanat eserinin satın alınabileceğine ama zaptedilemeyece-

ğine inanır; böyle has bir yapıt öyle bir yetke, öyle acayip ama kendinden emin bir güzellik (ya da çirkinlik) yayar ki (yaymalıdır ki), en gülünç kanepeler ya da sehpalar bile onu gölgede bırakamaz. Gerçek bir sanat eseri salona hâkim olmalı, müşteri de eserden yakınmak için değil, o eser sayesinde salonun ne korkunç bir hata olduğunu anladığını söylemek için aramalıdır: Peter salonu sil baştan dekore edecek bir iç mimar önerebilir mi acaba?

Groff vazosunun, bulunduğu yeri dolduran, mevzisini koruyan bir nesne duygusu verdiği kesin. Temel niteliklerin en can alıcısına ve en zor tarif edilenine sahip: yetke. Görür görmez anlıyorsun bunu. Bazı parçalar bulundukları yeri son derece iddialı bir tavırla doldururlar, bu iddiacılık gözle görülebilen, liste halinde dökülebilen faziletleriyle ilintilidir elbette, ama sadece, bir tek onlardan kaynaklanmaz. Gizemin bir parçası da budur; onu neden bu kadar çok sevdiğimizin (sevenler için elbette) bir parçası. Sistine Şapeli'nin duvarlarındaki şey, sadece göz kamaştırıcı resimler değildir, o bir orkestra gibidir. Kiliseyi resmedilmiş, düz bir yüzeyin başaramayacağı şekilde, fiziğin bilindik kurallarıyla asla açıklanamayacak bir biçimde doldurur.

Peter vazoya yaklaşıyor. Vazonun yan yüzüne hiyeroglif kadar düzgün, kontrollü, azıcık kadınsı bir el yazısıyla ağır sözler, yergiler kazınmış. Peter'a bakan yüzde: dişilik organı için kullanılan en az kırk tane, birbirinden çirkin, argo deyim; hip-hop tarzı, gerçekten iğrenç, kadın düşmanı, eşcinsel karşıtı, pespaye bir şarkının sözleri (Peter'ın bildiği bir parça değil, bu tarza çok uzak zaten); Valerie Solana'nın Erkekleri Doğrama Derneği Bildirgesi'nden (bunu tanıyor) bir bölüm; bir internet sitesinden alınma, sütü doğruca kendi ağzına fışkırtacak, yeni doğurmuş, emzikli kadınlar arayan bir adam hakkındaki yergiler.

İyi bir parça. Bir tokat kadar sersemletici ve iyi. Bir obje olarak varlığı, göz dolduran bir duruşu olduğu gibi, gerçek anlamda bir muhteviyatı da var, buysa son zamanlarda nadir bulunan bir şey – içerik, yani basit bir fikrin kırıntısının kırıntısının ötesinde bir şey. Aynı anda, hem birlikte büyüdüğümüz bütün o allanıp pullanmış tarihe, çekilen insani acıları, domuzlar gibi hırıldayarak can verenleri görmezden gelen Ulu Anıtlara ve Zor Kazanılmış Zaferlere ithaf edilen bütün o sanatsal övgülere, methiyelere gönderme yaparken, bir yandan da kendini, en azından teoride uzak bir geleceğe kalacak, ülkenin farklı gerçeklerini (Groff'un ağzından) dile getirmeyi sürdürecek bir nesne olarak sunabiliyor.

Belki de Peter kendine karşı fazla acımasız davrandı. Groff'a da.

Evet, Carole'a yapacağı ikna konuşmasını hazırlamaya başladı bile. İşin aslı, gerçeği, bu iyi'den de öte bir parça. Cisimleşmiş bir fikir bu, yalın bir fikir, sonu hiçbir yere varmayabilir, ama yine de, saf ya da cılız bir fikir olmadığı açıkça görülebiliyor. Artı, bugünlerde az rastlanan bir şey, yani güzel bir nesne. Önemli vasıflar bunlar.

"Harika," diyor Peter.

"Sağol."

Groff'un şu kötücül kadın nefretinin altında yatan kadınsılık, Carole'un hoşuna gidecek (büyük bir olasılıkla). Tamam, şoklardan pek hoşlanmaz (ona Krim'i satmaya çalışırken, Peter'ın aklı neredeydi kuzum?), ama bu dingin ve zehirli obje ona konuşacak malzeme verecek; Chen'lere, Rinx'lere ve kim bilir daha kimlere açıklamalar, yorumlar yapabilecek.

"Bunu Carole'a göstermeyi çok isterim. Bu fikir sana hâlâ sıcak geliyor mu?"

"Evet. Geliyor."

"Daha önce de söylediğim gibi, bunu ilk kez evinde, gerçek ortamında görmek istiyor, hem de *hemen*."

"Bayan Potter her istediğini almaya alışık, desene?"

"Eh, öyle. Ama gerçekten, cidden baş belası bir kadın değildir. Yarına kadar bahçesine yerleştirmeyi becerirsek, ertesi gün Zhi ve Hong Chen'e gösterecek. Chen' lerin ne kadar ciddi alıcı olduklarını da herhalde biliyorsundur."

"Yapalım o zaman."

"Hadi."

Bir an yan yana durup vazoya bakıyorlar.

"Adamlarım yarın oraya gidip Krim'i alacaklar," diyor Peter. "Giderken vazoyu yanlarında götürebilirler."

"Krim o zımbırtıların *içine* ne koyuyor?"

"Katran. Reçine. At kılı."

"Ve..."

"Doğruyu istersen, kullandığı bazı malzemeler konusunda biraz ketum. Ben de buna saygı duyuyorum."

"Bir tanesinin içindekiler, MoMA'nın her yerine akmış diye duydum."

"Zemini bu yüzden betondan. Pekâlâ. Yarın öğlen, ekibimle birlikte buraya geleyim mi?"

"Tezcanlısın, Peter Harris."

"Öyleyimdir. Carole'un fiyat konusunda çekişmeyeceğine de söz verebilirim. Hele de biz ona böyle bir kıyak yaparken."

"Güzel. Yarın öğlen tamamdır," diyor Groff.

"Kâğıtları filan yanımda getiririm. Parçayı bana öyle hop diye vermeni beklemiyorum, haliyle."

"Haliyle."

"Tamam öyleyse," diyor Peter. "Seninle tanışmak zevkti."

"Aynen."

El sıkışıyorlar, asansöre yöneliyorlar. Groff stüdyonun arkasında, görece küçük bir bölümde yaşıyor olmalı

– tavan arası *o kadar* da büyük olamaz. Bu genç sanatçılar arasında fetiş gibi bir şey bu; çalışma alanları dört dörtlük, yaşama alanlarıysa bir ergenin yatak odasından hallice. Yerde şekilsiz şilteler, dört yana saçılmış giysiler, tost makinesi, mini buzdolabı, akıl almayacak kadar pis, tıklım tıkış bir banyo. Peter bazen merak ediyor, acaba kendini sanatçı ilan etmenin akla getirebileceği kadınsılığı dengelemek (telafi etmek) için olabilir mi?

Groff asansörün düğmesine basıyor. Şimdi kısa bir tedirginlik anı. Söyleyeceklerini söylediler, şu asansör de amma *yavaaaş*.

Peter, "Carole parçayı almaya karar verirse, onu yerleştirildiği yerde görmene çok memnun olacaktır."

"Doğrusu, ben de bu konuda her zaman ısrarcıyımdır. Son yargı ikimize ait olmalı, değil mi?'

"Kesinlikle."

"Bahçeye koyacak, değil mi?"

"Evet, bir İngiliz bahçesi, azıcık vahşi, gümrah. Işte, bilirsin, Fransız bahçesine tezat olsun diye."

"Kulağa hoş geliyor."

"Gerçekten de hoş bir bahçe. Bahçeden suyu göremesen de sesini duyabiliyorsun."

Groff başını sallıyor. Bu görüşmede ne var da, insanda şey duygusu... *ne* duygusu uyandırıyor? Bu tür görüşmeler hep böyle gitmez mi?

Bu bir iş görüşmesi, elbette öyle. Velazquez de, Leonardo da, herkes iş bağladı. Yine de, Groff'un, daha doğrusu çoğu sanatçının alıcıya ve esere karşı sergilediği şu mantıklı, soğukkanlı tavırda, insanın dikkatini çeken bir şey var. Tok satıcılara özgü, belirgin bir sakinlik. İyi işte, fena mı? Peter isterik tiplerle, abartılı hürmet gösterileri bekleyen, en masum yorumlara bile alınıp delice tepkiler veren, anlaşmadan son anda cayan çatlaklarla çalışmayı mı yeğlerdi yani? Tabii ki yeğlemezdi.

Ama işte. Yine de.

Asansör oflaya puflaya yaklaşırken, Peter şunu fark ediyor: Tarihsel bağlamda, bu insanların çoğu, Groff ve daha bir sürüsü, aslında birer zanaatkâr, oymacı ve dökümcü; arka fonu boyayan, altın varakları yapıştıran emekçiler. Tamam, yaptıkları işle gurur duyuyorlar, ama işlerine karşı yansız hatta belki de kayıtsızlar. Geleneksel olarak ayrıksı yaşam tarzları, karanlık alışkanlıkları olabilir, fakat uçuk kaçık yaratıcılar değil, ekonominin içinde yer alması gereken işçiler onlar. Yaptıkları işe saatlerini veriyorlar. Sonra da evlerine gidip uyuyorlar.

Hayalperestler, ileri görüşlüler nerede, peki? Hepsini uyuşturuculara ve kırılan heveslere mi kurban verdik?

Asansörün kapısı homurdanarak açılıyor, Peter içine giriyor.

"Yarın on ikide görüşmek üzere," diyor.

"Aynen. Görüşürüz."

Asansör inildeyerek aşağıya, zemin kata yollanıyor.

Peter'ın midesi çalkalanıyor. Lanet olsun, *yine mi* kusacak? Toparlanmak için, asansörün ceset rengi, formika duvarına tutunuyor. Ve aklına ansızın, davetsizce Matthew geliyor; bir Milwaukee mezarlığının kaskatı toprağının (nisan, oralarda hâlâ kış sayılır) altında, artık sırf kemikten ve içinde gömüldüğü takım elbisenin kırpıntılarından ibaret olan Matthew. Bütün bu genç erkeklerle kadınlar hayattayken, bir baltaya sap olarak ya da olamayarak, ama yaşıyorken, neredeyse hepsinden daha yakışıklı, daha zeki ve daha yetenekli (tamam, *muhtemelen*) olan Matthew'nun, hem kurtuluşunu (ne korkunç bir düşünce) hem de yok oluşunu zarafetine ve nezaketine borçlu olan Matthew'nun, şimdi sevgilisinden, sonuçta Matthew'nun gerçek ve kalıcı aşkı, ölümsüz Beatrice'i (Peter kızına bu adı koymakta bu yüzden mi ısrar etti?) olduğu ortaya çıkan Daniel'den bin beş

yüz kilometre uzakta (Daniel'in nereye gömüldüğünü bilmiyor, ama Doğu Kıyısı'na yakın bir yer olmalı), toprağın altında yatıyor olması, katlanılır gibi değil, öyle değil mi? Matthew'la Dan, henüz tamamlanmamış, henüz kemale ermemişken yeryüzünden silinip giden iki genç adam; işte Peter'ın en dayanamadığı da bu, Matthew'nun hayatının boşa harcanmış, bir sonuca ulaşamamış olması; işte bununla, Peter'ın içindeki dürtünün, olağanüstü bir şeyin, kalıcı bir şeyin yaratılmasına katkıda bulunma ihtiyacının ilintili olup olmadığını kim bilebilir – en büyük arzusu, dünyaya (zavallı unutkan dünyaya) unutuluşun her şey demek olmadığını, bir gün birilerine (uzaydan gelme arkeologlar?) gayretlerimiz, özlem ve çekiciliklerimizle var olduğumuzu, sevildiğimizi, salt geride bıraktıklarımızla değil, fani ama onurlu etimizle de önemli olduğumuzu söyleyecek bir şeyin yaratılışına, döllenmesine yardım etmek, aracı olmak değil mi?

Zemin kat. Asansörü sağ salim atlattın. Şimdi şu bulanan mideni de alıp Güney Williamsburg'a yollan, yaşamına dön.

Rebecca o akşam onu kapıda alışılmadık, tutkulu bir öpücükle karşılıyor.

"Toplantı nasıl gitti?" diye soruyor Peter. Kahretsin, gündüz onu aramayı unuttu. İyi ama, kadın da onu aramadı, değil mi?

"Fena sayılmaz," diyor Rebecca. Konuşurken, işgünü sonrası martinilerini hazırlamak üzere mutfağa giriyor. Üzerinde hâlâ işe giderken giydiği kıyafet var. Sonunda yine siyah, dar eteklikle kahverengi kaşmirde karar kılmış.

"Sanırım bir teklif yapacak," diyor. "Ve sanırım kabul edeceğiz."

Peter her zamanki alışkanlığıyla, oturma odasında dolanırken bir yandan da soyunuyor. Ayakkabılar fırlatılıyor, ceket çıkarılıp kanepenin sırtına bırakılıyor.

Dur bir dakika.

"Mizzy evde mi?" diye soruyor.

Rebecca buz parçalarını karıştırıcıya atıyor. Harika, yatıştırıcı bir ses.

"Hayır. Bir arkadaşıyla akşam yemeğine çıktı. Eskiden tanıdığı bir kız..."

"Peki, bunun için... endişelenmeli miyiz?"

"Aslına bakarsan, her şey için endişelenmeliyiz. Bu kez bana biraz tuhaf görünüyor."

Yeniden uyuşturucuya başlamış, Rebecca. Peter Harris, kardeşinin yine uyuşturucuya başladığını söyle karına. Şimdi söyle. Tam sırası.

"Her zamankinden daha mı tuhaf?" diye soruyor.

"Bilemiyorum." Karıştırıcıya votka koyuyor, üzerine bir miktar vermut ekliyor. Son zamanlarda vermut oranını artırdılar – ellili yılların gerçek martinisinden daha çok hoşlanır oldular.

"Telesekreterime mesaj bırakmış," diyor kadın, "eski bir kız arkadaşıyla yemeğe çıkacağını, gecikmeyeceğini söylemiş."

"Bana pek kuşkulu gelmedi."

"Biliyorum. Ama yine de, düşünmeden edemiyorum, şu 'eski kız arkadaş' bir tür şifre filan mı? Neyin şifresi olduğu, malum. Her halükârda, bunu engellemeliyim, ne dersin?"

"Evet, belki."

"Bea'ya karşı da böyle miydim?"

"Bea uyuşturucu kullanmıyordu."

"Bunu gerçekten biliyor muyuz? Demek istediğim, nasıl bilebiliriz ki?"

"Eh. Bea hayatta ve gayet iyi."

"Bea hayatta. İyi olması için her gün dua ediyorum."

"*Daha* iyi olması için."

"Hı hıı."

Rebecca buzla içkiyi karıştırıyor, kısacık bir an, şehir dışında, yol kenarındaki bir gece kulübünde çalışan kaba saba ama işbilir bir ilaheye dönüşüyor; kadının üstüne başına biraz çekidüzen vermesi gerekiyor, tamam, ama bir bakın ona, içkileri karıştırışındaki şu erkeksi, bıçkın güvene bir bakın, sizi barın arkasındaki bir odaya götürüşünü, bira sandıklarının üzerinde, soğukkanlı bir ihtirasla ve sersemletici bir kaşarlanmışlıkla bir güzel becerişini gözünüzün önüne getirin; sonra, her ikiniz de boşalınca, doğruca işinin başına dönüşünü, size barın gerisinden hızla, kurnazca göz kırpıp bir sonraki içkinin müesseseden olduğunu söyleyişini.

Rebecca martinileri iki uzun ayaklı kadehe dolduruyor. Peter içkisini almak için mutfağa giriyor, bir yandan da gömleğinin düğmelerini çözmekte.

"Mizzy konusunda tepemi en çok attıran ne, biliyor musun?" diyor kadın.

"Ne?"

"İş anlaşmasını bir yana bırakıp tam beş dakikadır ondan bahsedip durmam."

"Anlaşmayı anlatsana."

Peter tezgâhın üzerindeki kadehlerden birini alıyor. Kadeh tokuşturuyorlar, birer yudum alıyorlar. Tanrım, nefis olmuş.

"Mesele şu ki, Jack Rath denen adamın telefonda, beklediğimizden katbekat iyi çıkması. Korkunç bir şey, biliyorum, ama galiba hepimiz karşımızda *Chinatown*'daki John Houston'ı filan bulmayı bekliyorduk."

"Onun yerine..."

"Onun yerine, New York, Londra, Zürich ve bilirsin, *Jupiter*'de yaşamış, sonra da memleketine, Montana'daki

Billings'e dönmüş, zeki, birikimli birinin sesini duyduk."

"Çünkü..."

"Çünkü orası çok güzel bir yer, insanlar nazik; annesi her tarakta bezi olan, faal bir kadın."

"İkna edici."

"Adam gerçekten *ikna ediciydi*. Kendime sürekli, yalan söylemeyen insan yoktur, diye anımsatıp durmam gerekti."

"Dergiyi neden almak istediğini biliyor muyuz?"

"Billings'in uzak ama güvenilir bir sanat merkezi olmasını istiyor. Marfa gibi."

Vay vay.

"Dur tahmin edeyim," diyor Peter. "Derginin yönetim merkezini Billings'e kaydırmak istiyor."

"*Hayır*. Bu konu hiç açılmadı. Bunun ne kadar olanaksız olduğunu biliyor, kanımca. Hayır. Bizi hayatta tutmanın karşılığında, bizden kültür ve işte, vesaire için tavsiye bekliyor. İşe *girişmenin* yollarını göstermemizi."

Peter'ı dikkatle süzüyor, içkisini yudumluyor. *Peter, bu konuda sakın mıymıntılık etme.*

"Girişmenizi istediği şey ne?"

"Eh, asıl soru da bu, öyle değil mi?" Rebecca sabırlı, sakin. Ve evet, kocasını *idare ediyor*, çünkü onun Billings' de ya da *herhangi* bir yerde "kültürel bir şey başlatma" fikrine, bütün o hesap kitap işlerine, yaydığı anonim şirket kokusuna karşı aldığı tavrı iyi biliyor. "Kültürel bir şey"in kendi kendini başlatması gerekmez mi?

Oysa Rebecca bir meydan muharebesi istemiyor, şu an değil, bu gece değil.

"Bir film festivali, bir bienal ya da benzeri bir şey olmamalı," diyor. "İlginç bir mücadele olacak. Oybirliğiyle, bunu ilginç bir mücadele saymaya karar verdik."

Peter gülüyor, kadın da ona katılıyor, içkilerinden iri yudumlar alıyorlar.

"Eh, oldukça küçük bir bedel sayılır, ne dersin?" diyor Rebecca.

"Katılıyorum."

"Şu oğlanın stüdyosuna gittin mi?"

"Evet. Hoş parçalar."

"Hoş mu?"

"Hadi bir şeyler ısmarlayalım. Açlıktan ölüyorum."

"Çin yemeği mi Tayland mı?"

"Sen seç."

"Tamam. Çin."

"Neden Tayland değil?"

"Canın cehenneme."

Cep telefonunun hızlı arama tuşuna basıyor, her zamankilerden ısmarlıyor. Zencefilli tavuk, siyah fasulye soslu karides, kızarmış çalı fasulyesi, esmer pilav.

"Demek öyle," diyor Rebecca telefonu kapatınca. "*Hoş?*"

"Yo, yo, bundan çok daha iyi, elbette. Etkileyici görünüyorlar. Fotoğraflarda tam anlamıyla belli olmayan bir ağırlıkları var."

Peter pantolonunu indiriyor, düştüğü yerde bırakıp üstünden atlıyor. Giysilerini daha sonra toplayacak, karısından toplamasını beklemeyecek, yalnızca onları sağa sola saçmayı seviyor; şimdilik. O artık bazı çekinceleri olan bir erkek, beyaz slip don giyiyor (minicik bir çiş lekesi, zar zor seçilen).

"Sence Carole Potter onlardan birini ister mi?" diye soruyor Rebecca.

"Buna pek şaşırmam doğrusu. Evet, bir tane alacaktır. Bana kalırsa, Groff'u uzunca bir süre ortalarda göreceğiz."

"Peter?"

"Evet?"

"Neyse, boş ver."

"Aa, bunu yapma."

Kadın içkisini yudumluyor, duruyor, bir soluk alıyor, yeniden içkisine dönüyor. Söyleyecek bir şey mi düşünüyor? Asıl söylemek istediğinden başka bir şey?

"Mizzy'yle ilgili korkunç bir his var içimde," diyor. "Senin de sabrını taşırdığımın farkındayım."

Bazen, Mizzy'den söz ederken, uzun zaman önce silinip giden Virginia aksanı geri dönüveriyor. *Senin de sâbrını taşırdımın fârkındayım.*

"Taşınca haber veririm."

"Bu yalnızca... Kafamdan mı uyduruyorum, emin değilim. Ama yemin ederim, aynı duyguya kapılmıştım, yani o... o kazayı geçirdiğinde."

Ah, siz Taylor'lar. "Kaza" sözcüğünü kullanmaktan asla vazgeçmeyeceksiniz, değil mi?

"Ne tür bir his?" diye soruyor Peter.

"Bir duygu işte. Şimdi *kadınca* bir sezgi filan dedirtme bana."

"Tarif etsene. Merak ettim. Bilimsel bir merak gibi, yani."

"Hım. Şey. Mizzy'de, ne zaman iyi bir fikir olduğuna inandığı, ondan başka herkesin gerçekten, gerçekten kötü bir fikir olduğunu bildiği bir şeye niyetlense, hep aynı *hava* oluyor. Tanımlaması güç. Hani migrenli insanların gördüğü şu renk aylalarına benzer bir şey. İşte, onun çevresinde böyle bir ayla görebiliyorum."

"Şu anda da görüyorsun, öyle mi?"

"Galiba. Evet."

Peter bu nakaratı biliyor. Mizzy on altı yaşındayken Paris'e gidiyor, çünkü Derrida'yla tanışması gerek. Mizzy Paris'ten getirilmesinden kısa bir süre sonra eroine başlıyor, daha sonra da uyuşturucu tedavisini yarıda kesip Tanrı bilir ne yapmak için New York'a gidiyor. Mizzy Manhattan'da geçirdiği bir yılın ardından derdest edilip iki yıllık eğitimin ilk (yeniden) ve son yılını okumak üze-

re Exeter'a gönderiliyor, orada ansızın örnek öğrenci oluyor ve eğitimine devam etmek için Yale'e geçiyor, orada ilk iki yılında şahane bir iş çıkarıyor, ama sonra, bir anda okulu bırakıp Oregon'daki bir çiftliğe çalışmaya gidiyor. Mizzy yeniden Yale'e dönüyor, yeniden uyuşturucuya başlıyor; bu kez kristale. Mizzy arkadaşının Honda Civic'inde "kaza" geçiriyor. Mizzy Yale'de mutsuz, mezun olmaya yanaşmıyor. Mizzy, Camino de Santiago'da hac yürüyüşü yapıyor. Mizzy yeniden Richmond'a taşınıyor, beş ay kadar eski odasında kalıyor. Mizzy kristali bırakıyor (ya da öyle diyor). Mizzy beş tane kayanın arasında oturmak için Japonya'ya gidiyor.

Mizzy'nin flörtleri oldu, on iki yaşından başlayarak, birileriyle çıktığı biliniyor (bilinmeyenleri boş verin): Mizzy dokuzuncu sınıftayken, lise son sınıfta okuyan, Charlotte Gainsbourg'u andıran, komik, ele avuca sığmaz kız; Mizzy'nin Exeter'da yaşadığı ve inanılmayacak kadar popüler olduğu, hatta sınıf başkanı seçildiği o tuhaf, kısa dönemde çıktığı, tasavvur edebileceğiniz en basmakalıp güzellikteki, zengin kız; şu an büyük bir olasılıkla, Obama hükümetinin kıdemli yardımcılarından biri olan, Yale'deki siyah kız; klasik edebiyatlar profesörü olan genç adamla (rivayete göre) yaşanan bir ilişkinin hemen ardından (daha güvenilir bir rivayete göre), klasik edebiyatlar seminerindeki uyanık, motosikletli delikanlıyla yaşanan bir başka ilişki; Mazatlan'dan gelme, doğru dürüst İngilizce konuşamayan ve Mizzy'nin kalbini (yine, söylenenlere göre) daha önce (ya da daha sonra) kimsenin yapamadığı ölçüde kıran, güzeller güzeli Meksikalı kız; Yale'e dönüşünde fazlasıyla yüksek sesle dile getirilen bir inziva dönemi (kim kristal *meta*[1] bağımlısı olup

1. Metamfetamin; uyarıcı, zindeleştirici, cinsel isteği artırıcı etkileri olan bir madde. (Ç.N.)

da münzevi kalabilir?); iddia ettiği yaşın, kırkın muhtemelen üstünde olan, Güney Amerikalı şık, zarif kadın şair; neden seçildiği anlaşılamayan, donuk ama neşeli kız ve gayet makul olarak, onu izleyen, evi yakmaya kalkışıp sundurmanın doğu ucunu kömürleştirmekle kalan, genç, göz alıcı İngiliz psikopat... Bunlar, Rebecca'yla ikisinin bildikleri. Araya daha kaç kişinin girdiğini Tanrı bilir.

Şimdiyse Mizzy burada, onların evinde kalıyor ve adı verilmeyen bir kadın arkadaşıyla yemeğe çıkıyor.

"Sence ne yapmalıyız?" diye soruyor Peter karısına.

Kadın martinisini bitiriyor. "Zaten *yaptığımızın* ötesinde mi? Sen söyle."

Bu seste bir terslik var, değil mi? Mizzy'nin başıbozukluğu nasıl oldu da Peter'ın hatası oldu?

"Hiçbir fikrim yok."

"Sanatla uğraşma konusunda ciddi olduğunu düşünmek istiyorum. Bana bir iyilik yapar mısın?"

"Ne istersen."

"Yarın Carole Potter'a giderken onu da götürür müsün?"

"İstiyorsan, elbette."

"Nasıl biri olduğunu bilirim. Sanatla ilgilenmek istediğini söyleyerek burada haftalarca aylaklık edebilir, sonra bir de bakmışız, Martinik'e yelken açmak için müretteba toplayan biriyle tanışıvermiş. Sanatla haşır neşir olmanın tam olarak ne anlama geldiğini şöyle ucundan bir göstermen, yararlı olabilir."

"Çok zengin birine çok pahalı bir parça satmaya çalışmak, yol gösterici olacaktır, hiç kuşku yok."

"Ne kadar az hayale kapılırsa, o kadar iyi diye düşünüyorum. Yarın gördüğü şeyden nefret ederse, belki onunla konuşur, başka bir şeye *yönlenmesini* sağlayabilirim. Demek istediğim, bir başka kuş beyinli projenin dışında bir şeye."

"Kuş beyinli proje dediğine inanamıyorum."

"Git gide Lucy Ricardo'ya[1] dönüşüyorum; elimden bir şey gelmez."

"Mizzy'nin Carole Potter'dan hoşlanmaması için aklıma hiçbir neden gelmiyor."

"O zaman her şey yolunda gider. Hey, bir martini daha alacağım. İster misin?"

"Elbette."

Rebecca ikinci kadehleri hazırlamaya girişiyor. Belki üçüncüyü de içerler. Belki ikisinin de bu gece sarhoş olmaya ihtiyacı vardır, çünkü hayat azıcık da olsa zorluyor onları, çünkü Mizzy'nin şu anda, dışarıda, şu ya da bu küçük ölümü pekâlâ kovalıyor olabileceğini her ikisi de biliyor.

"Rebecca?" diyor Peter.

"Hıı?"

"Bea konusunda düpedüz çuvalladım mı?"

"Bea kolay bir çocuk değildi. İkimiz de biliyoruz bunu."

"Soru bu değildi."

"Hayır. Daima yanında oldun. Geceleri yatağına sen yatırdın."

"Ben de öyle hatırlıyorum."

Rebecca onun kadehini dolduruyor.

"Onun için elinden geleni yaptın. Kendini fazla hırpalama, tamam mı?"

"Ona karşı çok mu katıydım?"

"Hayır. Peki. Verebileceğinden biraz daha fazlasını beklemiş olabilirsin."

"Ben öyle anımsamıyorum."

Hem Bea hem de Rebecca, yolunda gitmeyen her

1. ABD'de, 1950'li yıllardan, çok popüler bir TV komedi dizisinin kadın kahramanı. (Ç.N.)

şey için onu suçlamaya neden böylesine kararlılar?

"Bana da çok kızgın, biliyorsun," diyor kadın. "Nedeniyse, bazen onu okuldan almaya giderken, geç kalmış olmam. Bense gidip alabildiğime bile inanamıyorum ya neyse."

"Kızımızın güç bir dönemden geçtiğini, atlatacağını söylemek, fazla kolaya kaçmak mı olur?"

"Bence bir dönemden geçiyor. Ama yine de endişeleniyoruz elbette."

"Evet. Endişeleniyoruz."

"Üf, aman," diyor kadın, "açık konuşmak gerekirse, genç ve kafası karışıklar için kaygılanmaktan bıktım usandım artık."

Hayır, usanmadın. Mizzy için kaygılanmaktan hiç usanmıyorsun. Mizzy –kabul et– daha dramatik. Sen –biz– asıl kızımızdan gına getirdik. Seninle ben, en azından, Mizzy'nin dertlerine vâkıf olabiliyor, onları kavrayabiliyoruz. Bea'nın böylesine küçük bir yaşam sürme, bir otel üniforması giyme ve oradan oraya sürüklenirmiş gibi görünen, (belirgin) bir erkek arkadaşı olmayan, garip, yaşlıca bir kızla aynı evde yaşama inadıysa... Hazmı daha güç, öyle değil mi? Özellikle de kızın sana, en aşikâr olguların dışında hiçbir şey anlatmıyorsa.

"Mizzy hakkında..."

"Hıı?"

Peter tam olarak ne söylemek istiyor? Bütün hikâyeyi anlatmak istiyor, ancak *bütün öykünün* bir yerlerinde Peter'ı fena halde endişelendiren bir nokta var: Rebecca'yla kız kardeşleri, olanca iyi niyetlerine rağmen, Mizzy'yi mahvetmek için kolları sıvayabilir, onu normalleştirerek kurtarmaya girişebilirler, böylece... lanet olsun... oğlanın tabii ki uyuşturucudan kurtulması gerek, ama mantıklı, fazlasıyla aklı başında birine de dönüşmemeli; "gelecek vaat eden" bir şeye *bulaşmamalı*. Tamam, bu

onun güvende olmasını sağlar, ama dünyadan alabileceğimiz en iyi şey "güven" mi yani? Bea kendince güvende işte. Mizzy ise –belki de, kim bilebilir?– esrarengiz Güçler tarafından, onu usul usul soldurmayacak bir yaşamla ödüllendirilebilecek kadar gözü kara, zeki ve karmaşık olan nadir yaratıklardan biri.

İyi de, şimdi Peter karısına biricik erkek kardeşine karışmamasını, uyuşturuculara göz yummasını mı öğütleyecek? Tabii ya, elbette. İşte bu harika olur.

"Yok bir şey," diyor Peter. "Yarın Mizzy'yi yanımda götürmem iyi olur. Carole ona bayılacaktır, zeki, yakışıklı delikanlılara müthiş hayranlığı vardır."

"Kimin yok ki?"

Rebecca karıştırıcıya bir avuç buz atıyor.

Böylece, Peter anlıyor. Ayık, sorumlu biri olması gerekmeyecek. Rebecca'ya, korkularında en azından bir dereceye kadar haklı olduğunu söylemeyecek.

Rebecca, eğer becerebilirsen, affet beni. Duyduğum vicdan azabı boğuyor beni. Bu suçluluk duygusu beni pekâlâ öldürebilir.

Mizzy eve döndüğünde, Peter tabii ki uyanık. İki kırk üç. Erken değil ama çok geç de değil, hele ki New York gençlerinin ölçütlerine göre. Dairenin ön kısmından kendi odasına doğru yürüyen Mizzy'nin yumuşak, dikkatli ayak seslerini dinliyor.

Neredeydin?

Kiminleydin?

Bizi uyandırmak istemediğin için mi yoksa kafan iyi olduğu için mi böyle usul, kedi adımlarıyla yürüyorsun? Yerdeki elektrik saçan, parıldayan parkelere her adımını hayretle, bir mucizeye tanıklık edercesine mi atıyorsun?

Mizzy odasına giriyor. Soyunmadan önce, duyula-

mayacak kadar alçak sesle konuşmaya başlıyor. Peter bir an için, yanında birini getirdiğini sanıyor, ama hayır, cep telefonundan birini aramış. Peter onun yükselen, alçalan sesini duyabiliyor, ama duvar kartondan bile olsa, ne dediği anlaşılmıyor. İyi de, oğlanın gecenin iki elli sekizinde birini araması...

Peter eli ayağı buz kesmiş bir halde, öylece yatıyor. Kiminle konuşuyorsun, Mizzy? Satıcınla mı? Malsız kaldın da, yirmi dakika sonra onunla köşebaşında mı buluşacaksın? Yoksa becerdiğin bir kız da, onu yatakta öyle bırakıp gittiğin için gönlünü almaya mı çalışıyorsun?

Tamam. Pekâlâ. Konuştuğu kişinin uyuşturucu satıcısı olmasını yeğliyor. Mizzy'nin bir kızla görüşmesini istemiyor. Bunu istemiyor, çünkü, söyle hadi, Mizzy'ye sahip olmak, onu ele geçirmek istiyor, tıpkı sanata sahip olmak isteyişi gibi. Mizzy'nin keskin, karman çorman zekâsını, kendi kendini mahvedişini istiyor, onun... onun *benliğinin* burada, elinin altında olmasını istiyor, benliğini çarçur etmesini, birilerine, özellikle de Peter'ın veremeyeceği bir şeyi verebilecek bir kıza harcamasını istemiyor. Peter aptal değil, çılgın ama aptal değil, dolayısıyla Mizzy'yi en gözde sanat eseri gibi, bir serginin can alıcı parçası gibi görmeye başladığının farkında; Peter onu koleksiyonuna katmak, onun sahibi (efendisi) ve sırdaşı olmak istiyor (unutma Mizzy, düdüğü her an öttürebilirim); Peter onun ölmesini istemiyor (gerçekten, cidden istemiyor), ama Mizzy'yi bir objeye dönüştürmek, sergilemek, onun tek... tek gözdesi... olmak istiyor. Bu kadarı yeter, gerçekten.

Matthew Wisconsin'deki bir mezarlıkta. Bea en iyi ihtimalle, onu şehvetle süzen bir işadamı için kokteyl hazırlamakta.

Bu gece şu mavi haplardan iki tane almakta yarar var.

Ödüllü tavuklar

Grand Central garından Greenwich'e giden tren, kent dışında, sırf zenginler için düzenlenmiş bir banliyöler bataklığından geçiyor; kısaca, uzaydan, başka gezegenlerden gelen ziyaretçilerden gizlemek isteyeceğiniz türden bir yer, diyelim. Bakın, şuradaki Luxembourg Bahçesi; durun da size Sultanahmet Camii dediğimiz küçük binayı göstereyim. New York'u çevreleyen şeyleri önemsemeyin: çalışır durumda olsun ya da olmasın bütün fabrikaları koruyan, üzeri dikenli tel topaklarıyla bezeli tahta perdeler; toplu konut projeleri denen, suratsız tuğla yığınları; ara ara, doğanın kırılganlığını insanoğlunun kayıtsız suratına çarpmak istercesine, küçük, çerçöp kaplı ormancıklar. Doktor T.J. Eckleburg'un gözleri burada hiç de sırıtmaz doğrusu.

Mizzy, Peter'ın karşısında oturuyor, yanlarından akıp giden sıkıcı manzarayı seyrediyor. *Büyülü Dağ* kucağında açık duruyor ama okunmuyor. Taylor'larda böyle gayet vakur, soğukkanlı durmak gibi Tanrı vergisi bir yetenek var. Oysa Harrisler oldu bitti geveze, durmaksızın konuşan tipler oldular; sırf eğlence olsun diye ya da birbirlerinden haber almak için değil, bir sessizlik çöktüğü ve uzadığı takdirde, dipsiz, kasvetli bir uyuşmazlığa, karşılıklı, asla kırılamayacak, donmuş bir suskunluğa yu-

varlanma korkusundan; böyle bir durumdan kurtulmaları kesinlikle mümkün değildi, çünkü ortamı canlandırabilecek, acil (en azından, ebeveynlerinden birinin ortaya atmaya cesaret edebileceği), ortak bir sohbet konuları hiç olmadı, olamazdı, dolayısıyla, yorum ve görüşlerle, kemikleşen izlenimlerle (*Biliyor musun, o adama hiçbir zaman güvenmemiştim*), uzun zamandır bilinen (artık ezberlenmiş) heveslerle (*Çin yemeklerinin pis olduğunu biliyorum, ama aldırmıyorum işte*) sürekli beslenen bir yağ tabakasının üstünde, hep birlikte kayıp durmak zorundaydılar. Peter'ın annesi, kendi usulünce, muhteşem bir konuşmacıydı. Asla boşboğaz ya da mızmız görünmeksizin, neredeyse kesintisizce yakınmayı becerirdi. Acayip değil de azametliydi; çok daha üstün bir dünyadan, yaşamak üzere buraya gönderilmiş, huysuzluk yerine tevekkülü benimseyerek kendini buradaki katıksız pespayelikten, gaddarlıktan kurtarabilmişti sanki – ömrü boyunca, her saat başı belirttiği gibi, neredeyse herkesi ve her şeyi eleştirmesinin nedeni, bir ütopyaya tanıklık etmiş biri olarak, aslında çok daha iyi insanlar olabileceğimizi kendi tecrübelerinden bilmesiydi. Dünyada en çok istediği şey, o olmayan ama tıpatıp onun gibi olan, yardımsever bir diktatörün idaresinde yaşamaktı – ülkeyi gerçekten o (kendisi) yönetseydi, karşı çıkma, eleştirme hakkından vazgeçmesi gerekecekti; eh, itiraz hakkı elinden alındığı an geriye ne kalırdı ondan?

Peter'ın babası, karısını eğlendirdi. Güzellikleri, duyguları canlandıran şeyleri gösterdi, elini yakaladı, parmak uçlarını bir maymun gibi hafif hafif kemirdi, kadının hoşlanacağı eski filmleri bulabilmek için *TV Guide* dergisini karıştırdı, sıkışık dönemlerde bile, haftada bir kez akşam yemeğini dışarıda, "şık" bir lokantada yemelerini sağladı. Orta yaşa geldiklerinde, akıl sır ermez bir çift oldular: Bu-adamın-*bu*-kadınla-ne-işi-var çiftlerinden (ada-

mın güzelliği olgunlaşıp yoğunlaşmış, kadınınki solmaya başlamıştı), oysa Peter onların, gençler arasında oldukça yaygın bir flört türünden sonra, birlikte yaşlanmayı seçen iki kişi olduklarını biliyordu; biri kolayca memnun edilemeyen, büyüleyici bir genç kızdı, öteki de sayısız rakibini saf dışı bırakmayı başaran, yakışıklı ama çelimsiz delikanlı.

Evet, sevgili okur, kız onu seçti, onunla evlendi.

Tepeden tırnağa kötü bir evlilik değildi, ancak iyi bir evlilik de değildi. Kadın aşırı "nimet" havalarındaydı, erkekse aşırı "minnettar" duacı.

Dolayısıyla, aralarında hiç kesilmeyen, asla bitmeyen, "köşeli" denebilecek bir sohbet sürüp gitti; alttan alta, öfkeli bir homurtuyla akıp duran, onlara evli olduklarını, iki oğulları bulunduğunu, bir yaşam sürdüklerini, yapmaları gereken hazırlıklar, önlemeleri gereken felaketler olduğunu, birbirlerine işaret işaret, simge simge tercüme etmeleri gereken bir dünyada yaşadıklarını ve şu aşamada, birlikte olmaktan daha kötü bir yazgı varsa, onun da yalnızlık, tek başına yaşamaya çalışmak olduğunu anımsatan bir akıntı.

Richmondlu Taylor'ların ise sohbet etme konusunda hiç sorunları olmadı, ama onların sohbetindeki temel amaç farklıydı. Aile hiçbir şeyi ebedileştirmedi, hiçbir şeyi kesinkes uzak tutmadı. Çocukların dördü de bu temel nitelikten, asabiyet yoksunluğundan payını almış olmalı ki, onlar için belki pek çok şey söylenebilir, ama kesinlikle tedirgin, güvensiz kişiler denemez. Mizzy'de, örneğin, iliklerine kadar var – şu Taylor tarzı, yeryüzünde bir yer işgal ettiğim için özür dileyecek değilim, edası. Bu kibirle, mağrurlukla değil, yalın, sıradan özgüvenle ilintili bir şey, onu sıra *dışı* kılansa, genel nüfus içinde nadir rastlanan bir şey olması. Bakın şuna, kucağında ağır, zihin yorucu bir kitap, manzarayı seyrediyor, soğuk

ve mesafeli değil, ancak bulunduğu her yerde hak iddia edebilen bir prens kadar sakin; ortama canlılık ve eğlence katmaktan sorumlu birisi varsa, kesinlikle o değil.

"Cheever'ın memleketinden yarım saat uzakta olduğumuza inanmak güç," diyor Peter.

"New York'a bu trenle gidip geliyordu herhalde," diyor Mizzy.

"Herhalde. Cheever'ı sever misin?"

"Hı."

Bu evet anlamına geliyor ve anlaşıldığı kadarıyla konu hakkında söylenecek başka bir şey kalmıyor. Mizzy yuvarlanıp giden viraneyi seyretmeyi sürdürüyor, Peter'ınsa içine kurt düşüyor: Oğlan kendini gerçekten görüntüye mi kaptırdı, yoksa Peter'a bir iyilik yapıp şu sağlam çeneli, Roma burunlu profili mi sergiliyor? Mizzy, Bea'dan, ne kadar, üç yaş mı büyük? Oysa otuz yaş büyük bile sanılabilir.

Bea (yolunu yitirmiş, tepeden tırnağa husumete kesmiş, yenmiş tırnakları, sırtında sanki güçbela ısınan dairede hayatta kalmaya çalışırcasına sarındığı, kocaman, ucuz Peru kazağıyla Bea), ikimiz de gayet iyi biliyoruz ki, benden nefret etmenin bir nedeni de, seni yeterince güzel olmadığına *inandırdığıma* inanman. Hiç kimseye, hele birbirimize asla söylemedik, ama bu ikimizin de bildiği bir şey, öyle değil mi? Elimden geleni yaptım, ama evet, dört yaşındayken o çok bayıldığın sarı tayta bakıp kaşlarımı çattım, yedi yaşındayken istediğin beyazlı yaldızlı yatak odasına dudak büktüm, evet, bir el sanatları fuarında, ilk bağımsız alışverişinde, kendi paranla satın aldığın, *art nouveau*'umsu gümüş kolyeyi eleştirdim, hepsi doğru. Beğendiklerine sırtımı döndüm, her ne kadar ağzımı açmadıysam da (canavarlık etmemeye çalıştım, gerçekten çalıştım), aramızda bir telepati vardı, her seferinde anladın. Daha sonra, kalçalarının genişlemesi,

yüzünü sivilcelerin basması, kısacası ergenlik hantallığın sana duyduğum sevgiyi, yemin ederim, *yeminle*, hiç azaltmadı, ama artık iş işten geçmişti, öyle değil mi, artık mimlenmiştim ve yapabileceğim bir şey kalmamıştı, ne kadar dikkatli, ilgili davransam, ne ilanı aşklar etsem de, ikna olmayacaktın. O çiş rengi tayttan, beyaz tenteli prenses karyolasından nefret ettiysem, onları seven kızı, kızın kendisini nasıl sevebilirdim ki; saçları kıvırcıklaşan, bedeni ansızın, buluğla birlikte, şu ana dek uyuklayan bir DNA dizgesini (*benimkini*, Bea; bunlar sütçü kızlar ve oduncular soyundan gelen annenin genleri değil, elbette) harekete geçirip mutlak, etli butlu bir kesinlikle dışavuran, gürbüz, toprakla içli dışlı, daha on dördüne basmadan iri, anaç göğüslere ve doğurmaya elverişli kalçalara sahip olan bir kızı? Annenle baban ince, çekici, sense, soyaçekimin kötü bir cilvesiyle, değilsin.

Kendini çirkin hissetmene neden oldum. Benimle telefonda konuşmak bile senin için zül olmalı.

"Thomas Mann'ı sever misin?" diye soruyor Mizzy'ye. Bir Harris olarak, sessizliğin bu kadar uzamasına dayanamıyor.

"Bayılırım. Şey, 'bayılmak' sözcüğü Mann'a pek uygun düşmeyebilir. Ona hayranım, diyelim."

"*Büyülü Dağ*'ı ilk kez mi okuyorsun?"

"Evet ve hayır. Kolejdeyken, sırf açığı kapatayım diye beş saatte okuyup bitirdiğim bir sürü kitap var. Şimdi dönüp ciddi ciddi okuyorum onları."

"Ben de mezun olmamı kahveyle hıza[1] borçluyum," diyor Peter.

Ve işte, sonunda, Mizzy başını camdan çeviriyor, Peter'a bakıyor. Mizzy'yle Peter içlerinden soruyorlar:

1. Amfetamin için kullanılan argo sözcük. (Ç.N.)

Peter neden söyledi şimdi bunu? Sadakatini, Mizzy'nin sırrını saklayacağını teyit mi ediyor? Yoksa yalnızca hava mı basıyor?

Peter'ın geçen gece Sekizinci Cadde'de gördüğü rujlu, allıklı, peruklu ihtiyarı düşünün. *Venedik'te Ölüm*'ün Aschenbach'ını gözünüzün önüne getirin; Tadzio sığ suda oynarken, allıklı yanakları, boyalı saçlarıyla bir plaj şezlongunda can veren yaşlı adamı.

Hayır. Bu benim yaşamım, *Lanet Olasıca Venedik'te Ölüm* değil (öte yandan, Mizzy'nin bu geziye yanında Mann'ı getirmesi de tuhaf). Tamam, kendisinden çok daha genç bir erkeğin az çok cazibesine kapılmış, yaşlıca bir erkeğim, doğru, ama ne Mizzy Tadzio gibi bir oğlan çocuğu, ne de ben Aschenbach kadar saplantılıyım (hey, daha geçen gün Bobby'nin saçımı boyama önerisini reddetmedim mi?).

Peter hımbılca ekliyor: "Eh, kolej yıllarıydı, elbette."

"Rebecca'ya söyleyeceksin, değil mi?" diyor Mizzy.

"Neden böyle düşünüyorsun?"

"O senin karın."

"Evli çiftler birbirlerine her şeyi söylemezler."

"İyi de, bu sıradan bir şey değil. Ne zaman bu konu açılsa, aklını kaçıracak gibi oluyor."

"Ona henüz söylemememin ana nedeni de bu zaten."

"Henüz."

"Şimdiye kadar söylemediysem, bundan sonra da söylemeyeceğim sonucunu çıkarabiliriz. Kafayı niye bu kadar taktın ki?"

Mizzy iç geçiriyor; Peter'a Matthew'nunkileri anımsatan şu alçak obua iniltilerinden birini salıyor.

"Şu ara ailemin tepeme üşüşmesini kaldıramam," diyor. "Doğru olanı yaptıklarını sanıyorlar, niyetleri gerçekten iyi, ama açıkçası, canıma mal olabilir."

"Fazla dramatik oldu."

Uzun, karanlık bir bakış. Üzerinde çalışılmış?

"Doğruyu söylemek gerekirse, ruh halim de biraz dramatik zaten."

Çalışılmış. Kesinlikle. Yine de işe yarıyor ama.

"Öyle mi?"

Teşekkürler, Bay Utangaç.

Mizzy gülme krizine giriyor. Kendini böyle alaya almak, yerden yere vurmak gibi bir huyu var – koşarak uçurumun kenarına gelen, hızını alamayıp havada altı yedi adım attıktan sonra durup aşağıya, ardından dehşet dolu bir ifadeyle seyircilere bakan, sonra da uçuruma yuvarlanan bir çizgi film karakteri gibi. Tumturaklı bir şey söyler, sonra kendine güler. Gülümseyişi normal, olağanken, gülüşünde genizden gelen, nefesli çalgılara özgü bir nitelik olması da etkiyi artırıyor tabii. *Hoo-hoo-hoo-hoo-hoo*, konuşma sesinden çok daha derin, dolgun, belki de gerçek kişiliğini oluşturan mizahi, şakacı bir özdekten yayılıyormuşa benzeyen bir kahkaha. Sanki bütün şu hayatın-sillesini-yemiş-delikanlı zırvalığı baştan sona numara da, içteki, gerçek Mizzy olup biteni müthiş eğlenceli buluyor, gülmekten yıkılıyor. Gerçek Mizzy'nin keçi ayakları, boynuzları var, panflüt çalıyor.

"Yaa öyle," diyor gülerek; Peter'ın beklediği yanıt değil bu. Peter bir kez olsun, çenesini tutma basiretini gösteriyor.

"Başım belada," diyor Mizzy. Artık gülmüyor, yüzüne esef dolu bir tebessüm oturtuyor, bu da söylediklerine yeni bir ciddiyet, bir gerçeklik katıyor.

"Biraz deliyimdir," diye sürdürüyor sözünü. "Bilirsin. Herkes bilir bunu."

Daha önceden bildiği bir işareti ararcasına camdan dışarıya bakıyor. Yeniden Peter'a dönüyor.

"Mesele şu ki, gittikçe kötüleşiyor. Hissedebiliyo-

rum. Japonya'da çığırından çıktı. Virüs gibi bir şey. Kafamda değil de, daha çok bedenimde, sanki ateşim varmış gibi, sanki grip olmuşum gibi, ama insanı bitkin düşürmek yerine asabileştiriyor, gerginleştiriyor; her an diken üstünde gibisin. Ve, biliyor musun... Kimsenin anlamadığı, beni gerçekten, cidden sevenlerin anlamadığı şeyse şu: Şu an neye gereksindiğimi en iyi ben biliyorum, herkesten daha iyi biliyorum. Durumlarının farkındayım, çabalarını takdir etmiyor değilim. Ailemin, filan. Ama onlara izin verirsem, kokarım öldürecekler beni. Hem de dünyanın en en iyi niyetleriyle."

"Sana karşı dürüst olabilir miyim?" diye soruyor Peter.

"Elbette."

"Hezeyana, sanrıya benziyor bunlar. Bir uyuşturucu bağımlısının sözlerine."

Yine o alçak, müzikal gülüş.

"Bağımlılar hariç, herkes böyle düşünür," diye karşılık veriyor Mizzy. "*Ben* sana bir şey söyleyebilir miyim?"

"Elbette."

"Ne zaman iyi durumda olsam, demek istediğim, o zeki, parlak herifin her ortaya çıkışında, uyuşturucu kullanıyordum. Exeter'deyken, Yale'deyken. Zihni berrak, kafası çalışan, duyarlı, merhametli ve açık konuşmak gerekirse, dibine kadar zeki biri oluyorum. Bırakınca, bir avuç kaz kafalıyla Oregon'a gidip toprağın altında yermantarı aramanın iyi fikir olduğuna karar veriyorum."

"Bir doktorun yazabileceği türde ilaçları kullanmaya ne dersin?"

"Hepsini denedim. Sen de biliyorsun, öyle değil mi?"

"Şey, evet, biraz," diyor Peter.

"Keşke elimde, beni sonsuza kadar İyi Ethan'a dönüştürecek bir reçete olsaydı; dünyada her şeyden çok isterdim bunu."

Söyledikleri nasıl hem bu kadar ikna edici hem de bu kadar yanlış olabiliyor? Şimdi Peter ona ne demeli?

Tek söyleyebildiği, "Gerçekten denediğini düşünüyor musun?" oluyor.

Yanlış cevap. Bunu, Mizzy'nin çehresinde bir şeyin eksilmesinden anlıyor – can alıcı bir ışık sönüyor.

"Kendimi kandırıyor olabilirim," diyor Mizzy. Sesi şimdi daha donuk, daha sıradan. Biraz ciddileşti. "Ama gerçekten, içtenlikle inanıyorum, yani *biliyorum ki*, artık bir yetişkin olmaya hazırım. Bir işim olsun, bir evim olsun, muntazam bir ilişkim olsun istiyorum. Yalnızca... Yalnızca oraya kendi yöntemimle, işime yarayacağını bildiğim yöntemle ulaşmalıyım. Becka, Julie ve Rose 'uyuşturucuya müdahale' toplantıları düzenlemeye, beni bir kliniğe yatırmaya kalkıştıkları an, yeniden sapıtacağımdan eminim. Bu arada, o klinikler korkunç. Belki zenginler için daha iyileri vardır, ama bizimkilerin kesesine uygun olanlar... şey, seni de bağlasalar durmazsın, emin ol."

"Yani sence..."

"Evet, gerçek bir yaşam kurmaya hiç bu kadar hazır olmadığıma inanıyorum, insanların tek yapması gereken, beni rahat bırakmak; oraya kendi başıma, kendi usulümle ulaşmama izin versinler, yeter."

Yalan mı söylüyor? Hayal mi görüyor? Bir tek onun doğru, diğer herkesin yanlış olması mümkün mü?

Greenwich'te trenden iniyorlar, şoför Gus onları beklemekte; otuz yaşlarında, hırslı gözlü bir kasabalı; (Peter'ın tahminine göre) Connecticut'ın, yöredeki orta sınıfı şeyle, işte Gus gibilerle besleyen köylerinin birinden. Dünya Gus'larla dolu – kuşaklardır ortalama bir yaşam süren, kendi yağıyla kavrulup giden ebeveynlerinin ve onların ebeveynlerinin, genetik denen kumarda dağı-

tabileceği en iyi elleri almış olan, eli yüzü düzgün oğlanlarla kızlar; bu efendi çocuklara dünyaya tutunabilecekleri, sağ kalabilecekleri kadarı verilmiş, daha fazlası değil – ne hayranlık uyandıran bir güzellik, ne kabına sığmaz bir zekâ, ne de krallara yaraşır, dizginlenemez bir ihtiras.

Sanatın görevi de bu insanların sesi olmak, onları yüceltmek değil mi? Olympia'yı ele alın. Bir sokak kızı bir ilaheye dönüşüyor.

İşte, Potter'ların lacivert BMW'sinin yanında al yanakları, testi kulaklarıyla, sırıtarak bekleyen Gus; ondan hoşlanmamak olanaksız. Carole onun "çok tatlı, yerel bir kızla" nişanlandığını söylemişti, değil mi? Tamam, şu eklenivеren "yerel" sözcüğünde, lütfeden bir tını var, doğru. Ama Potter'ların yanlarında çalışanlara genel rayicin üzerinde maaş verdikleri, izin, tatil haklarını gözettikleri, fazla mesai gerektiğinde karşılığını mutlaka ödedikleri de atlanmamalı. Potter'lar şu "elemanlarımız aileden sayılır" terbiyesinden gelmeler, buysa bir bakıma çirkin bir durum, evet, iyi de, kim müstahdem *sahibi* olup da en azından birazcık çirkin davranmaz ki?

"Hoş geldiniz, Bay Harris," diyor Gus, öne doğru ilerleyip dört köşe, kırmızı elini uzatırken.

"Teşekkürler, Gus. Bu, Ethan."

Gus önce Peter'ın, sonra da Mizzy'nin elini hararetle sıkıyor, onlara kapıları açmak için BMW'nin arka tarafına seğirtiyor. Gus, çok tatlı yerel bir kızla evlenmek üzere olan şoför. Şoför Gus her an her yerde, ama hiçbir yerde görünmüyor, ne portrelerde ne de fotoğraflarda, hatta Barthelme ve Carver gibilerin öykülerinde bile, onlar hep Gus'ınki gibi işleri ve umutları olan, ama Gus'ın şöyle ucundan sezdiriverdiği kaygılardan çok daha derin endişeler, korkular taşıyan kişiler. Gus arada bir nedensizce ağlıyorsa, Wal-Mart süpermarketinde alışveriş yaparken, koridorların birinde kederle kalakalı-

yorsa bile, bu onun gündelik davranışlarına kesinlikle yansımıyor; zaten Peter'a kalırsa bu tür biri değil o, yani adamın ruhtan ya da derinlikten yoksun olduğunu iddia etmiyor, tamam, ama şu neşeli herifin derinine inmek için bayağı büyük bir ameliyat yapman gerekebilir, çünkü işinden gayet hoşnut, arabasını, oturduğu daireyi seven, hafta sonlarını artık hangi hobiler ya da uğraşılar dolduruyorsa, onlardan memnun, şimdiden kilo almaya başlamış, yeterince eğlendiğine, durulma vaktinin geldiğine inandığı için, gençlik güzelliğiyle, tazeliğiyle belirgin bir esef sergilemeksizin vedalaşan biri o (beş yıl önce Potter'ların yanında işe başladığında, genç bir ırgat gibiydi); hey, artık otuzuna, nereden baksan olgun bir yaşa gelmiş, üstelik çok tatlı, yerel bir kızla evlenmeye hazırlanan biri olarak başka ne yapacaktı ki?

Gus onları Greenwich'in yemyeşil, ferah sokaklarından geçiriyor. Ah, Greenwich, Connecticut, senin şu varlıklı *mantıklılığın*. Müzelik parçalarmışçasına korunan ama halkın gezip görmesine izin verilmeyen, bol süslemeli, şatafatlı Victoria'larını, gerçek Amerikan klasiklerini sergileyen, bol ağaçlı sokaklar; kapıların ve çitlerin gerisine gizlenmiş, şurada bir sivri tepelik, burada bir baca sayılmazsa adeta tümüyle görünmez olan gerçekten devasa taş ve ahşap kütleleri. Buradaki para, Hampton'ların ya da Hill'lerin tersine, suskun, dilsiz; bu göze batmayan, en azından Peter'a göre daha mazbut bir duruş, çığırtkan gerçekliğin yarattığı kadar ezici, korkutucu bir ayrıcalık duygusu yaratmıyor – en azından Peter'da. Greenwich'te, insanların çok daha iyi koşullarda yaşadığı, paralel bir boyuta geçiveriyorsun ve bu boyutta hiç kimse bu olguyu hiçbir bakımdan tuhaf, şaşırtıcı bulmuyor. Servet yapmak mı? Bunun nesi zor ki?

Araba Potter malikânesinin yükseldiği tepeciği tırmanıyor. Potter'lar, Greenwich ölçütlerine göre bile zen-

gin, ama megazengin değiller, özel uçaklı, beş şatolu zenginlerden sayılmazlar, dolayısıyla evleri uluorta durmasa da, tamamen gizlenmiş de değil; kuzey cephesinin yarısından fazlası, yoldan görülebiliyor.

Gatsby'nin evi değil, Daisy Buchanan'ın evi bu; suyun karşısındaki yeşil ışığın kaynağı. Fitzgerald, Daisy'nin evini betimlediyse bile, Peter anımsamıyor, ama Gatsby'nin kuleli, fildişi kaplamalı heyulasıyla yakından uzaktan ilgisi olmadığı kesin. Fitzgerald'dan mı kaynaklanıyor yoksa Peter'ın hayal gücünden mi, ama Tom'un Daisy'ye aldığı ev, azıcık da olsa Potter'ların evini andırıyor olmalı, Nathaniel Hawthorne'un anlayacağı bir ev, büyük elbette, ama ne bir şato taklidi ne de kireçtaşından yapılma bir anıt (Newport'taki şu aşırı ciddi, anıtmezarımsı canavarları bir düşünün); her şeyden çok, sağa sola özgürce yayılmış, koskocaman bir *ev* bu; silme yontulmamış taş ve sivri tepelik, üç yanı verandalarla çevrili; her nasılsa, mutlak bir özgünlük duygusu yaymayı başarıyor, bütünüyle, bugünkü haliyle, 1920'lerin ortalarında yapılıp bitirilmiş olmasına karşın, yıllar içinde çeşitli eklentilerle genişlemiş gibi duruyor. Son derece bakımlı, kusursuz çimlerin oluşturduğu minyatür iç denizin ortasında huzurla, uysalca, aynı zamanda da olanca hafifliğiyle (bütün o tirizli pencereler, saçakların o geniş, anaç yan kanatları) yükselirken, en çok da bir sanatoryumu çağrıştırıyor, hani Bette Davis'i şeyde... hım, *Now, Voyager* mı yoksa *Dark Victory*'de miydi, işte o filmde gönderdikleri yere... her neyse, sinir krizi geçiren, efsanevi milyonerlerin gizlice kaldığı, artık kesinlikle var olmayan (muhtemelen, Bette Davis'in filmi çekilirken de var olmayan) türden, mükemmel bir sığınağa benziyor. *Büyülü Dağ*'da geçen, şu Alp Dağları'ndaki klinik benzeri yerler gerçekten var mıydı? (Peter'ın aklına şu an sanatoryumların gelmesinin nedeni belki de budur.)

Mizzy'nin yeni bir tedavi turu için böyle bir yere gönderilmeyeceği kesin, yüzde yüz. O kahverengi fayans zeminli, eski püskü, lekeli koltuklu, tıka basa dolu bir hastaneye yatırılacaktır. Peter tüm ayrıntılarıyla gözünün önüne getirebiliyor. Böyle bir şeye kim gönüllü olur ki?

Gus arabayı park ediyor; işte şurada da, Tanrı'ya şükür, Tyler'ın kamyoneti. Peter yanında Mizzy'yle birlikte, girişe doğru yürürken (Gus inmeleri için kapıyı tuttu, sonra da muğlak bir Gus âlemine dalıp gözden yitti), kamyonetin arka camından içeriye bir göz atıyor. Evet evet, içeride bir sandık var; umarım içinde iade edilen Krim duruyordur, Tyler'la Branch de şu an Groff'u yerine yerleştirmekle meşguldür.

Kapıyı Svenka açıyor. Geniş yüzlü, şaşırmış ifadeli bir kadın, otuzlu yaşlarının başında, insanda gerilmiş gibi bir izlenim bırakıyor (ameliyatla sağlanan bir gerilme değil bu), beşiğine fırlatılmış bir lanet sanki (*Bu çocuk öyle irileşecek ki, derisine sığamayacak*). Burası, çağrıştırdığı gibi, on dokuzuncu yüzyıla ait bir İngiliz malikânesi olsaydı, Svenka da evin kâhyası olurdu, fakat yirmi birinci yüzyılın Amerikası'nda olduğumuz için, o da bir... ne?.. vekilharç ya da işte asistan gibi bir şey, her neyse, evi çekip çeviren, personeli yöneten (sakin mevsimlerde üç, yazları yedi kişi), bir çiçek buketinin, mesela Darfur'a nasıl sapasağlam yollanabileceğini bilen, kente inmek için istenen helikopteri, yirmi dakikada ayarlayabilen biri. Üniversitede yükseklisans yapmış, bu işten ciddi para kazanıyor. Bir keresinde Peter'a, eski mesleği olan iş yönetimi danışmanlığı için fazla evcimen olduğunun ortaya çıktığını söylemiş ("zürekli havalimanları, oteller, zıfır özel yaşam"), şimdiki işini ondan hiç de aşağı görmediğini ısrarla belirtmişti; Potter'lar yanlarında çalışanları "aileden" saydıkları için, "tatlı, yerel kızlarla" yapıla-

cak evlilikleri onayladıkları için, Svenka da zil çaldığında, eğer kapıya en yakın kişi kendisiyse, kapıyı bizzat açmakta sakınca görmüyor (ya da kendine sakınca görmemeyi telkin ediyor). Buna benzer başka evlerde, Svenka'lar, İvan'lar ya da Grişa'lar (yani çoğunlukla, iyi eğitimli Doğu Avrupalılar) kapıyı asla açmazlar. Bu, hizmetçi kızın görevidir.

"Merhabaa, Peter," diyor kadın manidar bir tebessümle; Peter başlarda bunu cilveleşme gibi yorumladı, ama sonradan anladı ki, bir suç ortaklığına, daha doğrusu kader ortaklığına işaret ediyor, çünkü Svenka Peter'ın, her ne kadar Gus tarafından istasyondan alınıyor, akşam yemeklerine davet ediliyor olsa da, aslında, tıpkı kendisi gibi bir hizmetkâr olduğunun farkında.

"Merhaba, Svenka. Bu, Ethan."

"Merhabaa, Ethan. Buyrun, içeri girin."

Potter evinin antresi, Potter evinin geri kalanı gibi, kendi kendisinin kusursuz bir taklidi. Bu giriş holünün ilk sunduğu şey, alçak, siyah cilalı bir Çin komodini. Peter Çin antikalarını pek bilmez, ama bunun gerçekten çok eski olduğunu anlamak için resmî bir eğitim gerekmiyor; bu parça şu ya da bu saygıdeğer hanedandan kalma ve en az 240 bin değerinde. Üzerinde bir çift kallavi Fransız şamdanı; pirinç ya da bronzdan, yirminci yüzyıl başlarından, dolgun, siyahımsı kahverengi patineli; bir de süssüz, sade bir Roseville seramik vazo, koyu krem rengi, içi her daim Carole'un bahçesinden toplanan çiçeklerle dolu – bugün iri, doğal, beyaz güller. Ev de kendini aynen böyle dışa vuruyor; eklektik ama gaddar bir elemeden geçirilmiş, pahalı ama cafcaflı değil, varaktan, yaldızdan arınmış; muhtemelen, mobilya ve sanattan fazlaca anlamıyorsan beğeneceğin, fakat malın iyisinden anlayan biriysen, gözlerini kamaştıracak, seni güzelce ezecek bir kalite.

Svenka onları oturma odasına götürürken, Peter tepkisini anlamak için, çaktırmadan Mizzy'yi süzüyor, ama Mizzy'nin yüzü hiçbir şeyi ele vermiyor, bunun üzerine Peter'ın aklına, Mizzy'nin burada kendini gerçek anlamda yuvasına dönmüş gibi hissedebileceği geliyor – bu eşik, içerideki nesneler kadar seçkin ve alımlı biri tarafından aşılmayalı uzun zaman olmuştur herhalde.

Yine de, merak ediyor: Bütün bu sessiz saltanat Mizzy'yi etkiledi mi yoksa bunalttı mı? Eğer bunaldıysa, bu Mizzy'nin kişiliğini çok daha iyi yansıtır elbette (demek istediğim, tamam, tabii ki nefis bir ev bu, şu an antrede önünden geçtikleri, Çin komodininin soluna düşen Ryman, örneğin, insanın soluğunu kesecek kadar mükemmel, ama yine de, işte, her şeyin bu paha biçilmezliği, bu aşırı, yorucu değerliliği...), ancak Peter onun etkilenmiş olmasını umuyor, hiç olmazsa birazcık – Mizzy, benim dünyam işte bu, ben her gün işte böyle bir paranın ve gücün sahibi olan insanlarla haşır neşirim, bu bir gıdımcık da olsa ilgini çektiyse, o zaman ben de ilgini çekiyorum demektir; bütün bunları az biraz gülünç, maskaraca buluyorsan... hım, benim de onlarla birlikte maskara mı olmam gerekiyor? Bu yalnızca bir iş, sonuçta. Hâlâ bir sıçrayışta, ay ışığının yıkadığı bir patikaya atlayabilirim. Flütlerin eşliğinde hâlâ dans edebilirim.

Sonra: Potter ailesinin oturma odası.

Görkemli bir salon bu; buraya merasim borusu eşliğinde girilmeli, belki Bach'ın – ya da işte, Bach tarzı küçük ama kusursuz ve asla yok edilemez bir şeyin. Evin *tamamı* kusursuz zaten, ve tam da bu yüzden, azıcık tüyler ürpertici, burası, bu salon hariç; öylesine muhteşem ki, düştüğü gösteriş zaaflarını aşıyor: yerden tavana uzanan, çift kanatlı, camlı kapılar bir gül çalılığının çevirdiği, dört köşe çimenliğe açılmakta (Long Island

Boğazı'nın farklı manzaraları, başka tarafta), sanki doğanın kendisi (pekâlâ, doğanın *en güzel* kısımları), içinde durduğun salondan pek de farklı olmayan, bir dizi odaymış gibi – yemyeşil halıları, Michelangelo'nun elinden çıkma tavan bulutları ve çiçeğe durmuş, koyu yeşil, hışırdayan duvarlarıyla açık hava odaları. Sonra, elbette, cam kapıların bu yanında, bahçeye karşılık veren, kalay rengi kadife kaplı, bir çift Jean-Michel Frank kanepesi, ortada, gerçekten de bir müzede bulunması gereken bir Diego Giacometti sehpası; leylek bacaklı lambalar, iri cüsseli lambalar, duvara asılmayıp bir desteğe yaslanmış, ahşap çerçeveli, eski, buğulu bir ayna (yaldız yok, yaldızın buraya girmesi yasak), kireçtaşından, yalın şömine rafı; penceresiz duvarların birinde, Agnes Martin'in *Big Kahuna*'sı, ziyarete gelmiş tanrı olarak salona nezaret ediyor, görünüşe bakılırsa, önüne serilen sunulardan hoşnut: dâhiler tarafından yaratılmış kanepeler ve sehpalar, ciltler dolusu kitap, cam gözlü tahta aziz sürüleri, içi gül dolu (oturma odası için sarı güller) Japon vazoları, envai çeşit seçkinin dizildiği raflar (Deco çanak çömlek, oyma tahtadan Dogon figürleri, dökme demirden, çok eski banklar) ve içi az önce Japon inciriyle doldurulan, devasa, abanoz kâse. Bu odada, gün ışığında bile, göz eriminin dışında titreşip duran mumlar olduğu duygusuna kapılıyorsun. Ve lavanta kokusu alıyorsun (bu gerçek, oda parfümü püskürtülmüş).

"Anlaşılan benim çocuklar burada," diyor Peter.

"Evet, vazoyu yerleştiriyorlar."

Peter kadının onaylamadığını anlıyor – çenesinde bir gerilme oldu. Groff'un vazosuna mı karşı yoksa genel olarak sanata mı? Ya da, tamam, unutma – sen, Peter, patronuna küçük bir servet karşılığında, bir katran ve kıl yumağı satmaya çalışan (sonuçta başaramayan) kişisin. Svenka, seni gerçekten suçlayabilir miyim?

Kadın, "Carole'a geldiğinizi haber vereyim," diyerek uzaklaşıyor.

"Hoş oda," diyor Mizzy, o gittikten sonra. Alay mı ediyor? Hayır. Peter galiba sivri dilli, akıcı bir alaycılığa sahip insanların arasında fazla uzun yaşadı.

"Potter'lar her yaptıklarını çok iyi yaparlar."

"Tam olarak ne yapıyorlar, peki?"

"Şey, aslında, herkesin bildiği kadarıyla, ana işleri Potter'lar olmak. Para çamaşır ve kurutma makinelerinden geliyor, ama Carole'la kocasının bu işle hiçbir ilişiği yok. Onlar yalnızca, bilirsin, çekleri alıyorlar."

Carole artık alışkanlığa dönüşmüş, üstünkörü af dileyen bir havayla içeri giriyor (aman Tanrım, duymamıştır, değil mi?). Peter artık öğrendi, bu da âdetten. Kadın asla hazır değil, konuğunu bizzat karşılamıyor, söz konusu konuk tam vaktinde gelmiş olsa dahi. Ziyaretçi daima Svenka ya da ailenin bir başka üyesi tarafından içeriye buyur ediliyor ve kısacık bir süre de olsa bu görmelere değer salonda bekletiliyor; Carole ancak ondan sonra arzı endam ediyor. (Peter'ın ömrünün ne kadarı, birilerinin havalı bir giriş yapmasını bekleyerek geçiyor?) Carole'un durumunda bu giriş, Peter'ın anlayabildiği kadarıyla, çeşitli nedenlerle yapılmakta. Öncelikle, şu malum tiyatro unsuru var – ve işte, evin hanımı! Ayrıca, Carole'un çok meşgul bir insan olduğu, en haberli konuğa bile vakit ayırmakta zorlandığı da vurgulanmalı.

"Merhaba, Peter, kusura bakma, dışarıda adamlarının vazoyu yerleştirmesine nezaret ediyordum."

Carole soluk tenli, çilli, gözlerini kırpıştırıp duran bir kadın, sanki sürekli ağzında küçük ve olağanüstü bir şey varmış gibi görünür, Himalayalar'dan gelme, yuvarlak bir çakıl taşı, bir inci; açık seçik konuşmasını hafiften engelleyen ama aynı zamanda, dilinin gerisinde yatan bu minik, değerli nesneyi koruma adına, kusursuz bir diksiyon-

dan seve seve vazgeçtiğini gösteren bir şey. Beyaza çok düşkündür (şu anda da beyaz giymiş), Barbara Stanwyck'i çağrıştıran, fırfırlı bluzlar filan; şu sanata, şu kanepelere sahip birinden pek de beklenmeyecek bir giyim tarzı.

Peter onun elini sıkıyor. "Bugün getirebildiklerine memnunum. Nasıl buldun?"

"Beğendim. Zamanla daha da çok beğeneceğimi sanıyorum."

Yaşasın.

"Carole, bu benim kayınbiraderim Ethan. Aile işine girmeyi düşünüyor. Tanrı yardımcısı olsun."

"Tanıştığımıza sevindim, Ethan. Gelḋiğin için teşekkür ederim."

Carole sırf şu kraliçelere yaraşır yapay içtenliği nedeniyle, geldiği için herkese teşekkür edebilir, İran şahı dahil. Yapılması gereken bir şey çünkü.

"Kusura bakmadığınızı umarım," diyor Mizzy. "Yalnızca peşine takılıp geldim işte."

"Çünkü Peter," diyor Carole, "aykırı sanat satın alan, yaşayan son Amerikalılardan biriyle tanışmanı istedi. İşte, bunlar böyle görünüyor."

Hızla dönüyor, kendini her açıdan gösteriyor. İsterse çok sevimli olabiliyor, yadsınamaz. Ayaklarında yeşil kauçuktan bir tür mini botlar var, bahçeyle uğraşırken bunları giyiyor olmalı.

"Vay vay," diyor Mizzy, Carole'la ikisi kısaca gülüyorlar, Peter onlara katılmakta bir dakika kadar gecikiyor. Peter'ın görebildiği kadarıyla, Mizzy'nin gözünü kimseler korkutamıyor. Carole kendi âleminin kraliçesi olabilir, ama Mizzy de kendi ülkesinin prensi; son zamanlarda azıcık yoksullaşmış olsa da, köklü, seçkin ve asil bir tarihi olan bir ülke o.

"Bir şey içmek ister miydiniz?" diye soruyor Carole. "Kahve, çay, madensuyu?"

"Daha sonraya bırakalım mı?" diyor Peter. "Groff'un bahçede nasıl durduğunu görmek için sabırsızlanıyorum."

"Her daim görevinin bilincinde." Carole Mizzy'ye suç ortaklarıymışçasına, gizlice göz mü kırptı? "Gidip bakalım, o zaman."

Önlerine düşüp ön kapıdan çıkarıyor, kaldırım taşı döşeli araba yolundan geçirip evden uzağa, İngiliz bahçesine götürüyor, yolda Mizzy'yle konuşuyor, Peter'la değil. Konukseverliğinden mi yoksa büyülendiğinden mi? Her ikisi de, muhtemelen.

Mizzy'ye şöyle diyor: "Eminim Peter anlatmıştır. Ondan aldığım son parça için gereken cesareti gösteremedim. Umarım seni benden daha cesur kişilerle tanıştırmayı planlıyordur."

"Bunun cesaretle ilgisi yok," diyor Peter. "Krim senin için yanlış bir seçimdi, hepsi bu."

"Dostlarımızın minyatür finosu Krim'i görünce, resmen sara krizi geçirdi," diyor kadın Mizzy'ye. "Adımın, mahallenin köpeklerini çıldırtan kadına çıkmasını istemem."

"Gördüm, çocuklar çoktan sandıklamış onu," diyor Peter.

"Seninkiler işinin ustası. Çok iyi bir ekibin var."

Carole, o çocuklar birer sanat katili. Bugünden sonra, onları asla görmeyeceksin.

"Ekibim harikadır. Artık neredeyse hiçbir şeye el sürmüyorum."

"Groff'la yeni çalışmaya başladın, değil mi?"

"Evet. Henüz resmen sanatçılarımdan biri değil. Birbirimizi deneme aşamasındayız."

Bu insanlara asla yalan söyleme. En çok nefret ettikleri şey, yardımcıları tarafından kandırılmaktır.

Bir köşeyi dönüyorlar, işte burada. Oturma odasının önünde uzanan, kırpılmış, süslü püslü budanmış Fransız

bahçesine tezat, sahte bir yabaniliği var; tam da İngilizlerin bahçelerinde geleneksel olarak yeğlediği tarzda. Amaçlanan etki şu: lavanta ve leylakla kaplı bu mütevazı arazi tesadüfen bulunmuş da, yalnızca yuvarlak, taşlarla çevrili havuzcuğa giden, düz, çakıl taşlı patika eklenmiş. Havuzun karşı köşesinde, Tyler ile Branch vazoyu alçak, çelik kaidesinin tam ortasına oturtmaya çalışıyorlar.

Evet. Buradan bakıldığında, gerçekten olağanüstü görünüyor.

Teslimatı akşamüstü ışığına denk getirmekle akıllılık etti. Bronz şu andaki kadar parlak görünemez, yeşilimsi altın cilası ortaya böylesine iyi çıkmazdı. Biçimiyse –klasikle karikatürümsü hava arasındaki denge– bu özenle "yabanileştirilmiş" bahçeye, dize kadar çıkan, egzotik otlara ve çiçekli bitkilere kusursuzca uymakta. Vazo havuzun kenarında Narkissos'un bizzat kendisiymişçesine yükseliyor, suyun uçuk yeşil yüzeyine yansıyışı, dolambaçlı ama güçlü simetrisini, bir çift kulak şeklindeki, haddinden büyük kulpunun alışılmadık, romantik isabetliliğini daha da vurguluyor.

"Güzel," diyor Peter. "Sence?"

"Bence de," diye karşılık veriyor Carole.

"Yakından baktın mı?"

"Ah, amanın, evet. Yüzüm kızardı, ve inan bana, ne zamandır... seksenli yıllardan beri kızardığımı hatırlamıyorum."

"Şu küçük fino okuma bilmiyordur umarım," diyor Peter.

İşte buna gülünüyor. Pekâlâ, Mizzy'yi bir gıdımcık da olsa kıskandığını itiraf vakti geldi. Kendini, en azından birazcık, moruğun teki, Willy Loman kılıklı bir figür gibi hissetmemek elinde mi?

"Bazı yerlerini Chen'lere tercüme etmek çok eğlenceli olacak," diyor Carole.

Seni seviyorum, Carole, böyle, şey, kendin olduğun için. Greenwich'ten böylesine yürekli kaç kişi çıkar ki?

Tyler'la Branch'in çizdiği sakallı, bohem görüntü ("Yemişim Zenginleri" tişörtünü giymediğin için sağ ol, Tyler) Carole'un gönlünü okşamış olmalı; bir milyon dolarlık bok, dedikleri şeyi yerleştirme angaryası yüzünden, ikisinin de öfkeden kudurduğunu bilemez, elbette. Bir de (tabii ki) şu yırtılma olayından sonra, süt dökmüş kedi gibiler. Peter dünyadaki en iyi dostlarıymışçasına, uzun adımlarla yanlarına gidiyor.

"İyi görünüyor, çocuklar," diyor. Şu an, tabanını dört köşe, çelik kaidenin tam ortasına denkleştirmek için, vazoyu bir santim sağa itmekle meşguller.

Bu yalnızca bir süs eşyası, hepsi o kadar. Hey, hemen kov şu düşünceyi kafandan.

Tyler homurdanmakla yetiniyor. Bu iş kolundan ayrılmak üzere olduğunun kesinlikle farkında, bunun kendisi için daha hayırlı olacağına kesinlikle inanıyor (dün değil evvelsi gece eve dönünce, sevgilisine, "Başka bir iş tutma vaktim geldi, bir dahaki sefere, korkarım o beş para etmez parçaları değil, geberesice Peter Harris'i doğrayacağım" türü bir şeyler söylemiş olması kuvvetle muhtemel). Öte yandan, Branch silme gülücüğe, n'aberler'e kesmiş; gerçi Tyler'dan daha mutlu olduğunu düşünmek için hiçbir sebep yok (Branch kereste kırpıntılarından, kırık ayna parçalarından, oldukça Krim tarzı, geometrik formlar yapıyor, güzelliğe dönüş furyasının başladığının ya farkında değil ya da umursamıyor), ama işini kaybetmek istemiyor.

Carole'la Mizzy yaklaşıyor, Peter'ın yanında duruyorlar. Carole, Tyler'la Branch'e dönüyor: "İşiniz bitince bir şeyler atıştırmak ister miydiniz?"

"Mümkün değil," diyor Tyler. "Hemen yola koyulmamız gerek."

Branch'in yüzünde güller açıyor: "Yine de, teşekkürler." Büyük bir ihtimalle, o da Tyler'a kızgın. *Sanata para yatıran, zengin ve yaşlı bir hanımefendiye kabalık ettiğin için aferin sana, orospu çocuğu.*

"Pekâlâ," diyor Peter. "Beğendiğini düşünüyorsan, bir süre onunla yaşa, Chen'lere göster, birkaç finoya daha göster, sonra oturup konuşuruz."

Baskı yok, azıcık bile.

"Tamam," diyor Carole, "ama beğendiğimden eminim. Beni bilirsin, kararsız biri değilimdir. Krim'de daha en baştan kuşkularım vardı."

"Lütfen, lütfen bana, Krim konusunda seni zorlamadığımı söyle."

"Peter Harris. Şu dünyada kadın olsun erkek olsun, hiç kimse, beni herhangi bir şeye *zorlayamaz*."

Kadının yüzünde şaşılacak kadar sevgi dolu, külhanımsı alaycı bir gülümseme beliriyor. Peter bir an karşısında, genç ve zengin bir genç kız görüyor; varsıl ana babası (para dedelerden geliyor) pek çok Amerikan rüyasından birini gerçekleştirmiş: içine doğduğu servetin hakkını veren, at binmeyi, tenis oynamayı bilen, sadece doğru erkeklerle, doğru oranda flört eden bir kız evlat yetiştirmişler. Yalnızca üç kuşak içinde (büyük-büyük ebeveynler, Hırvatistan'dan gelme Grig'lerdi) sağlıklı bir canlılık yayan, sağlam, eli yüzü düzgün, becerikli bir kız yarattılar. Carole gençken güzel, taze, hayat dolu ve zekiydi. Ve, kendisinden beklenen seçimi yaptı. Şimdi altmış ikisinde olan Bill Potter ona bir atletizm yıldızının bedenini ve yöre halkının deyişiyle, iyi bir soyadı verdi (bir başka deyişle, Potter'laşmış bir Grig), bir de, soylu ve kültürlü birine özgü, Carole'un daima gösterinin yıldızı olmasına olanak verecek ölçüde, bir nebze bönlük.

"Keşke bütün müşterilerim senin gibi olsa," diyor Peter; dünyanın en zekice yorumu olmayabilir ("müşte-

ri" tam yerine oturan bir sözcük değil), ama boşver, içten gelerek konuşuyor, Carole Potter'ı sever, Carole Potter'a saygı duyar; parası ve hırsı dışında hiçbir şeyi olmayan müşterilere gereğinden çok zaman harcıyor.

Mizzy bahçede dolanmakta. Carole düşünceli düşünceli ona bakıyor, "Çok sevimli bir çocuk," diyor.

"Karımın delicesine sevilen küçük kardeşi. Aşırı potansiyeli olan çocuklardan biriydi... ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi?"

"Ne demek istediğini harfiyen anlıyorum."

Ayrıntıya girmek gereksiz. Peter, Potter ailesinin öyküsünü biliyor: Harvard'da güle oynaya doktorasını yapmakta olan, güzel, engel tanımaz kız evlada karşılık, sanki bizzat talihi tarafından mahvedilmiş gibi görünen, otuz sekizinde hâlâ daldan dala konup farklı uğraşılarla kafayı bulan, şu aralar Avustralya'da sürten bir ağabey.

Carole'un yüzünden bir gölge geçiyor. Dertlerinin türünü, derinliğini kim çözebilir?. Kocası (bir yerlere saklanmış bir Myrtle Wilson'ı illa ki olan Bill) onu sıkmış olmalı, kızından büyük bir olasılıkla hoşnuttur (gerçi annelerle kızları, kim bilebilir?), fakat aylaklık etme yılı, aylaklık etme *yaşamına* dönüşen oğlu için giderek daha çok tasalandığı kesin. Kıskanılası, güçlü bir kadın, *bütün bunlara* sahip, en az bir düzine hayır kurumunun genel kurulunda, şu fırfırlı bluzların her yıl Paris'e yapılan alışveriş gezilerinde alındığını da Peter gayet iyi biliyor, ama bütün kapıların önünde açıldığı, alımlı, zeki bir kızken düşlediği, hayattan beklediği şey bu muydu? Yarı donuk, insanın içini acıtacak kadar yalın bir kocayla, yirmi beşindeyken bir ilah olan (doğruca şu Abercrombie ve Fitch reklamlarından fırlamış bir tipti; Peter adamın gençlik fotoğraflarını gördü), ancak menkul kıymetler şirketi Smith Barney'nin yerel şubesindeki, yaşlanmaya yüz tutmuş bir tahvil analisti olarak o kadar da huşu

uyandırmayan bir erkekle bu tepede, bahçeyle uğraşarak, egzotik tavuk yetiştirerek geçirilen faal ama yapayalnız günler.

Chen'ler onuruna verilen yemek daveti gelip geçtikten sonra, üzerine müstehcen, kısmen onu aşağılamaya yönelik yazılar kazınmış (bunun tam olarak ne kadar farkında?) bronz bir vazoya sahip olmanın, ona ne faydası dokunacak?

Tabii ki farkında. Vazonun çekimine kapılmasının bir nedeni de bu değil mi?

Bill ise vazoyu görünce afallayacak, canı sıkılacak. Carole için çekiciliğinin nedenlerinden biri de bu, muhtemelen.

Peter'la Carole bir dakika kadar susuyor, çakıl taşlı patikada gezinen Mizzy'yi seyrediyorlar. Şunun resmini yapsana, orospu çocuğu: Bir sanat eserinin önünde duran, yaşını başını almış, gözlerini otların, bitkilerin arasında dolaşan genç bir erkeğe dikmiş, iki karaltı.

"Ona etrafı gezdirsene," diyor Carole. "Vazoyla biraz baş başa kalmak hoşuma gidecek."

Carole'un önerisinde, Peter'ın kulağını belli belirsiz tırmalayan bir şey var. Peter'ın Mizzy'yle yalnız kalmak isteyebileceğini mi düşünüyor? Aslında oğlanın öyle kayınbirader filan olmadığını, Peter'ın kapatması olduğunu mu sanıyor?

Carole'la kısacık bakışıyorlar. Kadının neyden kuşkulandığını kestirmek zor, fakat gizli kapaklı anlaşmalara alışık olduğu ortada. Bill'in bir yerlerde genç bir sevgilisi varsa, belki Carole'un da hayatında bir şeyler dönüyordur. Peter öyle olduğunu umuyor.

"Tamam," diyor ve bir an, hayatını tümüyle, belli bir yaşa gelmiş, göz alıcı, dediğim dedik ama verici, anneden çok ablavari kadınların kapladığı duygusuna kapılıyor; hepsi de, günleri sayılı, zavallı Bette ve evet, Rebecca

dahil hepsi, Peter için, kendi başına bir türlü elde edemediği bir şeyi istiyorlar sanki.

Bu şey de, Mizzy mi? Rebecca bile, yüreğinin derinliklerinden, birileri tarafından suçlanmaksızın Peter'dan kurtulmak, hiç kimseye, hiçbir bakımdan Rebecca'yı eleştirme, suçlama kozu vermeyecek kadar sarsıcı, böylesine *yakışıksız* bir biçimde terk edilmek istiyor olabilir mi?

"Hadi, yeni sanat eserinle hoşbeş et," diyor. "Birazdan dönerim."

Buradaki işlerini tamamlayan ve Krim'i galeriye götürmeye hazırlanan Tyler'la Branch'e dönüp sahte bir cana yakınlıkla, kısaca vedalaşıyor, teşekkür ediyor. Patikadan Mizzy'ye doğru ilerliyor.

"Kendini yine bir bahçede buldun, desene?" diyor.

"Bu öteki kadar zora koşmuyor insanı," diye karşılık veriyor Mizzy.

"Sakın Carole'a söyleme bunu."

"O şeyi alacak gibi."

"*Şey* mi? O kadar mı sevmedin onu?"

"Ona karşı seninle aynı duyguları beslediğime, her bahse varım."

"Ama ben hoşlanmamazlık etmiyorum ki."

"Ben de öyle."

Aralarında bir şey geçiyor. Peter anlıyor: Mizzy ikisinin de ellerinden geleni yaptığını, her ikisinin de başaramadığını anlıyor – Mizzy kutsal taşların etkisinde kalmayı başaramadı, Peter da yok edebilen ve bunun bedelini ödeyen sanatçıyı bulmayı. Her ikisi de yaklaştı, denedi (Tanrı şahit, denediler), ama işte buradalar: zengin bir hanımın bahçesinde duran, buraya nasıl geldiklerinden pek emin olamayan, bundan sonra ne yapacaklarından hiç emin olamayan, daha önce yaptıkları şeye dönmekten başka bir yol da göremeyen, bunuysa, şu an katlanılmaz bulan iki erkek.

Mizzy'yle içindeki kuşkuları şöyle ya da böyle konuşabilir, öyle değil mi? Böyle bir sohbeti canı gönülden yapacak biri varsa, o da Mizzy.

"Sanat netameli bir konu," diyor.

"Öyle mi?"

"Şey. Şöyle diyelim, her gün eline bir Raffaello geçmez. Örneğin şu, ah, şu Cellini tuzluklarını düşün. Birer tuzluk olmanın çok daha ötesinde önem taşıyorlar."

"Ama Cellini, Ganymede'i de yaptı."

Pekâlâ, Mizzy, ağzın yaşlı Peter Enişte'nin sandığından daha iyi laf yapıyor, değil mi?

"Hadi, kumsala inelim," diyor Peter, çünkü birinin bir şey önermesi gerek.

Boğaza doğru alçalan, ot kaplı, uzun bayırı inmeye koyuluyorlar; su yelkenlerle, güneş pullarıyla kaplı, bronzumsu mavi ışıltının üstünde iki yeşil ada yüzüyor. Carole'un evi küçük sayılabilecek, limana benzeyen bir oluşuma bakıyor, bu oluşum da geniş çimenliğin dibinde, taşlarla ve iri yosun salkımlarıyla bezeli, macun rengi kumları olan, at nalı biçiminde, mütevazı bir kumsal oluşturmakta.

Sahile doğru yürürlerken, Peter Mizzy'ye şöyle diyor: "Hoşlanmadığım sanatı satmam. Yapamam. Şey. Deha, demek istediğim *gerçek* deha, çok nadir bulunuyor."

"Biliyorum."

"Belki de asıl yapmak istediğin bu değildir?"

"Ne değildir?"

"Yani sanatla ilgili bir şey."

"Bunu yapmak istiyorum. Gerçekten, cidden istiyorum."

Kumsala varıyorlar. Mizzy ayakkabılarını çıkarıyor (eski, biçimsiz Adidaslar, çorap yok), Peter kendininkilere (Prada mokasenleri) dokunmuyor. Suya doğru yavaş yavaş ilerliyorlar.

"Sana bir şey diyebilir miyim?" diye soruyor Mizzy.

"Elbette."

"Utanıyorum."

"Neden?"

Mizzy gülüyor. "Neden dersin?"

Sesinde ansızın acı, feleğin çemberinden geçmiş bir tını var. Sanki kiralık bir oğlanın sesi bu; hayata, insanlara güvenini vaktinden önce kaybetmiş.

Suyun kıyısına varıyorlar; dalgalar ılımlı, suskun kıvrımlar halinde ilerliyor, geri çekiliyor, sonra yine ilerliyor. Mizzy kot pantolonunun paçalarını kıvırıyor, bileklerine kadar suya giriyor. Peter hafifçe yükselen bir sesle, birkaç adım gerisinden onunla konuşuyor.

"Utancın bir işe yaradığını hiç sanmıyorum."

"*Hiçbir* şey yapmadan yaşamak istemiyorum elbette. Ama diğer insanlarda olan bir melekeden yoksunum sanki. Onlara *şunu* ya da *bunu* yapmalarını söyleyen şeyden. Hani şu, tıp fakültesine git, Barış Gönüllülerine katıl ya da ikinci dil öğrenmek isteyenlere İngilizce öğret diyen sesten. Bana hepsi de son derece makul, akla yatkın görünüyor. Tek sorun, kendimi onlardan herhangi birini yaparken hayal edememem."

Gözleri mi yaşardı yoksa gözüne güneş mi girdi?

Şimdi Peter ona tam olarak ne söylemeli?

"Eninde sonunda bir şey bulacaksın," bulabildiği en paçoz ama tek karşılık oluyor. "Bunun illa sanat satmakla ilgili olması gerekmez. Ya da küratörlükle. Ya da işte buna benzer bir şeyle."

Mizzy bu sözler yüreğine azıcık da olsa su serpmiş rolü yapmaya bile yeltenmiyor. Başını çeviriyor, boğaza doğru bakıyor.

"Ben neyim, biliyor musun?" diyor.

"Nesin?"

"Sıradan biriyim."

"Hadi ama."

"Bunu biliyorum. Kim sıradan değildir ki? Başka bir şey olmak istemek, ne haddini bilmezlik, ne korkunç bir küstahlık! Ama sana söylemek zorundayım. Çok uzun zamandır özel biri muamelesi gördüm, dolayısıyla özel *olmak* için çok çabaladım, ama değilim, sıra dışı, olağan dışı biri değilim, yeterince zekiyim fakat dâhi değilim, ruhsal bir derinliğim hatta odaklanma yeteneğim bile yok. Kendim bunu kaldırabilirim, fakat çevremdekilerin kaldırabileceğinden emin değilim."

Ve Peter anlıyor – Mizzy ölecek. Bunu Peter'a, benliğinin derinlerindeki bir nokta söylüyor. Tıpkı Bette Rice hakkındaki şu inancı gibi. Sanki ölümün kokusunu alabiliyor, her ne kadar bu koku, meme kanserine yakalanmış yaşlıca bir kadında, sağlıklı ve genç bir erkeğe göre çok daha kolay saptanabilse de. Matthew'nun öleceğini de anlamış mıydı? Evet, büyük bir ihtimalle, ama bunu kendine bile itiraf edemeyecek kadar gençti. O gün, yıllarca önce, Matthew ile Joanna Michigan Gölü'ne girdiklerinde, bu görüntünün Peter'a cisimleşmiş güzellik gibi görünmesi, apaçık bir mesaj değil miydi? Neden o an? Çünkü onlar lanetli, kaderi kötü âşıklardı, çünkü bir şeyin tam kıyısında duruyorlardı; Joanna kapıları kapalı bir cemaate doğru yol alacaktı, Matthew ise Aziz Luke Hastanesi'ndeki bir yatağa doğru. On iki yaşındaki, çaresizlikten kuduran, abazan Peter, ölümlülüğün ilk gerçek imgesine bakmakta olduğu, bunun ömründe gördüğü en etkileyici ve en muhteşem şey olduğu gerçeğini nasıl kavrayabilirdi ki? O andan sonra hiç böyle bir ana tanıklık etti mi?

Mizzy aşırı dozda uyuşturucudan ölecek. Aslında bunu söyledi zaten, salt Peter'a değil, suya, gökyüzüne de. Ölüm melekleri için hazır lokma. Onu hayata yeterince bağlayacak bir şey bulamıyor – bulamayacak.

Peter ölüme yakın insanları sahilde bekledi, onlarla birlikte, köpekbalıklarının yanı başında dikildi. Bu kez ayakkabılarını, çoraplarını çıkarıyor, paçalarını kıvırıyor, Mizzy'nin yanında durmak için suya giriyor. Mizzy gerçekten de ağlamakta; usulca, ufka bakarak.

Peter onun yanında sessizce bekliyor. Mizzy ona dönüyor, gözlerinde yaşlarla ona gülümsüyor.

Ve sonra, bir de bakıyorlar ki, öpüşmekteler.

Rüyalarda

Öpüşme uzun sürmedi. İhtiraslı, tutkulu bir öpüşmeydi, ama tam olarak, bütünüyle şehvetli değildi. İki erkeğin öpüşmesi arkadaşça olabilir mi? Peter'a öyle gelmişti. Diller, somurmalar işe karışmadı. Yalnızca öpüştüler, öyle bir anlığına değil, ama yine de... Mizzy'nin soluğu duru, azıcık da tatlıydı; Peter'a gelince, kendisininkilerin orta yaşlı bir erkeğin hışırtılı solukları olduğunu unutacak, kaygıyı bir yana bırakacak kadar kendinden geçmedi.

Dudakları birbirinden aynı anda ayrıldı (ikisi de, öpücüğe son veren kişi değildi), birbirlerine bakıp gülümsediler, yalnızca gülümsediler.

Peter kendini kötü hissetmedi, hatta hududu aşmış, günaha girmiş gibi bile hissetmedi; gerçi karşıdan bakanı ikna etmek zor olurdu (etraf çabucak kolaçan edildi – kimseler yok), ama ateşli bir öpüşme değildi. Peter sersemledi, heyecanlandı fakat utanmadı.

Öpücükten sonra kolunu Mizzy'nin ensesine doladı; az önce aralarında masum, güreşimsi bir itiş kakış yaşanmış gibi. Sonra döndüler, sağa sola su sıçratarak kumsala yöneldiler.

Yalınayak çimenliği tırmanırken, ilk konuşan Mizzy oldu. Oysa Peter bu seferlik sessizliği yeğlerdi.

"Demek böyle, Peter Harris?" diyor Mizzy. "Senin için ilk miyim?"

"Şey, evet. Ama iddiaya varım, ben senin için ilk değilim."

"Üç erkekle daha öpüştüm. Sen dördüncü oluyorsun."

Mizzy duruyor. Peter iki adım ilerliyor, onun durduğunu fark edip geri geliyor. Mizzy ıslak, derin gözlerle ona bakıyor.

"Sana karşı çocukluğumdan beri bir şeyler hissettim," diyor.

Bunu söyleme bana.

"Hayır, hissetmedin," diyor Peter.

"Evimize ilk geldiğin gün. Kucağına oturmuştum, bana Babar'ı okumuştun. Tamamen masum muydu sence?"

"Tabii ki masumdu. Tanrı aşkına, daha dört yaşındaydın."

"Ve içime, anlayamadığım yoğun, sıcak bir duygu doldu."

"Ee, yani? Sen eşcinselsin."

Mizzy içini çekiyor. "Galiba sana karşı eşcinselim," diyor.

"Hadi ama."

"Bu biraz fazla kaçtı, değil mi?"

"Evet, biraz."

"Yalnızca söylemek istedim," diyor Mizzy. "Böylece biz, bilemiyorum işte. İstemezsen, bir daha hiç konuşmayız bunu."

Peter bekliyor. Hadi, ağzı sıkı biriymiş gibi numara yapmak zorunda kalsam da, her şeyden konuşalım.

"Şu öteki adamlarla," diyor Mizzy, "hep seni düşünüyordum."

"Bu bir tür baba motifiyle ilintili," diyor Peter, bunu söylemek canını acıtsa da.

"Bu da onu önemsiz mi kılıyor?"

"Yo, onu... bilemiyorum. İşte neyse, o yapıyor."

"Yapmamı istemezsen, seni bir daha asla öpmem."

Ne istiyorum, peki? Tanrım, keşke bilseydim.

"Yapamayız," diyor. "Ben belki de yeryüzünde düşüp kalkamayacağın tek erkeğim. Şey, bir ben bir de gerçek baban."

Mizzy'yi buna zorlayan şey, bu mu? Peter'a duyduğunu iddia ettiği arzunun, kişisel bir nedeni var mı?

Mizzy başını sallıyor. Peter'a katılıyor mu yoksa yalnızca kabulleniyor mu, anlamak olanaksız.

Nasıl bir erkek, ablasının kocasına asılır?

Çaresiz kalmış bir erkek.

Nasıl bir erkek, işin buralara varmasına göz yumar? Nasıl bir erkek bu öpücüğü Peter kadar uzatır?

Çaresiz bir erkek.

Eve ulaşıncaya kadar konuşmuyorlar.

Carole onları bahçede öyle hırslı, gergin bir coşkuyla karşılıyor ki, Peter bir an, kadının onları gözetlediği duygusuna kapılıyor. Hayır, gözetlemiyordu. Onun tarzı bu; her an, herkesi büyük bir coşkuyla selamlamak.

"Galiba kalacak," diyor Carole.

"Harika," diye karşılık veriyor Peter. Sonra, ekliyor: "Şimdilik ödünç aldık, biliyorsun değil mi? Chen'lerin hatırına. Groff gelip onu ortamında görmek istiyor."

Carole gözlerini kırpıştırarak, başıyla doğrulayarak dinliyor. Acemi çaylak değil – bazı sanatçıların, koleksiyoncuyu sınava tabi tuttuğunu biliyor.

"Umarım sınavı geçerim," diyor.

"Geçeceğine garanti verebilirim."

Kadın dönüp vazoya bakıyor. "Öyle güzel ve edepsiz ki," diyor.

Mizzy yine, bahçede gezinmeye başladı, yetişkinle-

rin sohbetine katılma yükümlülüğü duymayan bir çocuk gibi. Bir lavanta filizi koparıyor, burnuna götürüyor.

Carole onları şehre Gus'ın götürmesinde ısrar ediyor, Peter da kısa ve yapay bir ayak direme gösterisinin ardından, minnetle kabul ediyor. O, Ödlek Peter, Mizzy'yle baş başa yapacağı tren yolculuğundan kurtulduğuna nasıl da memnun. Yol boyu ne konuşacaklardı?

Gus'ın varlığı, trende fazlasıyla tedirginlik yaratabilecek bir sessizliği zorunlu kılacak. Carole, Gus, ikinize de teşekkür ederim.

Böylece Mizzy'yle ikisi, BMW'nin arka koltuğuna kuruluyor, I-95 numaralı karayolunun normalliğinde, başka arabalardaki başka insanların, hiç kuşku yok ki, kayınbiraderiyle hiç öpüşmemiş kişilerin arasında yol alıyorlar.

Peter onlara gıpta mı ediyor, acıyor mu?

Doğruyu söylemek gerekirse, her ikisi de.

İçinde bir öfke kabarıyor; kalın bilekli kızına, yoldaş tavırlı, mesafeli karısına, Uta'ya, Carole geberesice Potter'a, herkese, her şeye karşı, Gus'ın şu sahte, zorlama geniz temizleme öksürüklerine ve küçük, kırmızı, İrlandalı kulaklarına karşı, panik kadar hızlı bastıran bir hiddet; bir tek yanında oturan, yolunu yitirmiş oğlan, aslında gerçekten kızması *gereken*, akıllara ziyan bir öpücüğe davetiye çıkaran (davetiye çıkaran *o muydu*?) ve bunu inanılmaz bir dalkavuklukla tamamlayan (yaptığı şey buydu, değil mi?) kişi hariç. Mizzy'nin ne kadarının düzenbaz, ne kadarının aldanış içinde, ne kadarının da içten, samimi olduğunu kestirmek güç (Tanrı yardımcın olsun, Peter Harris). Çünkü, pekâlâ, Peter ona Babar okuduğu günden, yani dört yaşından beri Mizzy'nin ona meftun olduğu iddiasının gerçek olmasını istiyor; gerçek

olması da akla yatkın. Peter kendini hiç, meftun olunabilecek biri gibi görmedi. Evet, kadınlara kur yapmayı sever, eli yüzü düzgün adamdır, ama o bahçede durup yukarıya, balkona bakan adamdır, hep de öyle oldu. O güzelliğe hizmet eden kişi, güzelliğin kendisi değil; bu Mizzy'nin görevi, tıpkı bir zamanlar Rebecca'nın olduğu gibi.

Bir zamanlar Rebecca'nın olduğu gibi.

Mizzy'nin vakur profilini, hafif kanca, aristokrat burnunu, solgun alnında titreşen, şaşırtıcı siyahlıktaki saçlarını (rahatsız etmediğini umarak) süzerken, öfke, ortaya atılışı kadar hızlı geri çekiliyor, onun yerinde bir keder, iç paralayıcı bir hüzün dalgası kabarıyor.

Peter'ın sanattan beklediği de bu işte. Öyle değil mi? Bu ruh bulantısı; muhteşem ve uçucu bir şeyin, dayanıksız, zaaf dolu etin arasından parlayan bir şeyin (birinin) karşısında hissedilen bu âcizlik; evet, tıpkı Manet'nin fahişe-tanrıçası gibi, aşırı duygusallıktan arınmış bir güzellik, çünkü Mizzy de kendince bir fahişe-tanrı (öyle değil mi?), eğer olmak istediği şu şefkatli, göz kamaştırıcı, ruhani varlık olsaydı, bu kadar baskın, zorlayıcı biri olamazdı.

Güzellik –Peter'ın açlığını çektiği güzellik– bu, öyleyse: tesadüfi merhametin, lanetin ve umudun yumağı bir insan. Mizzy'nin umudu olmalı, kesinlikle var, gerçek bir umutsuzluğa yuvarlanmış olsa, böylesine parlayamaz; ayrıca genç tabii, dünyada kim gençler kadar enfes bir biçimde umutsuzluğa kapılabilir ki? Yaşlandıkça körelen bir yetenek bu. İşte burada, Ethan namı diğer Hata; utanma duygusundan yoksun, ahlaksız, uyuşturucu bağımlısı, dönüşmek istemeliyim, diye düşündüğü kişiye dönüşmeyi isteyemeyen. Bu onu bronzdan dökmek, içinde açık yaralar gibi zonklayan siniruçlarını, o katlanılmaz gerçeği, gençlik ışıltısının son demlerini yakala-

maya, ölümsüzleştirmeye çalışmak için en uygun an; durumunun, herkesinki gibi, ciddi olduğunu anlamaya başladığı, ama gerçek dünyada iyi kötü huzur içinde, sakince yaşamak için gerekli adımları atmaya başlamadan önceki an.

Bu arada, yapması gereken tek şey, ölmemek.

Gus onları apartmanın önünde bırakıyor. Hoşça kallar, teşekkürler. Gus uzaklaşıyor. Peter'la Mizzy kaldırımda yan yana duruyorlar.

"Eh," diyor Peter.

Mizzy sırıtıyor; şimdi yine, yarı insan yarı keçi biçimindeki, şehvet düşkünü tanrı. Şu nemli gözlü, duygulu çocuk nereye gitti?

"Hiçbir şey olmamış gibi davranalım," diyor.

"Ne oldu, peki?"

"Sen söyle."

Canın cehenneme, çocuk erkek.

"Aramızda bir ilişki olamaz," diyor Peter.

"Biliyorum. Sen ablamın kocasısın."

İyi de, Mizzy'ciğim, ne zaman böyle doğruluğun sesi oluverdin sen?

"Seni severim," diyor Peter. Berbat, berbat.

"Ben de seni severim. Ortada, zaten."

"Ne dersin, bana ne istediğini söyleyebilir misin? Demek istediğim, becerebildiğince?"

"O kumsalda seni öpmek istedim, hepsi bu. Olayı dramatik hale getirme."

Dramatik mi? Burada *dramatikleştiren* kim?

"Hiçbir anlamı yokmuş gibi rol yapamam," diyor Peter.

"Tamam, ama benimle evlenmek zorunda da değilsin."

Gençlik. Kalpsiz, kuşkucu, umutsuz gençlik. Kazanan hep o olur, değil mi? Manet'ye saygı duyarız, ama hiçbir resimde onu çıplak görmeyiz. O resim sehpasının arkasındaki, gençliğe, güzelliğe secde eden, sakallı heriftir.

"Peki. Hadi içeri girelim."

"Önden buyur."

Nasıl oldu *bu*? Nasıl oldu da Peter kendini, oturduğu apartmanın önünde durmuş, bütün kalbiyle Mizzy'nin aşkını bir kez daha haykırmasını dilerken buldu – böylece Peter da onu azarlayabilsin diye? Potter'ların çimenliğine dönmekte çok mu acele etti? Can alıcı önem taşıyan bir fırsatı mı kaçırdı?

Neyin fırsatı, peki?

Şu ahmak insanoğlu. Yıldızları dize getirebilecekken, bir ayıyı oynatabilmek için tef çalarız.

Binaya giriyorlar. Artık ikisi de tek kelime etmiyor.

Rebecca eve dönmüş bile, mutfakta akşam yemeğini hazırlamakta. Peter'ın yüreği, onun her şeyi bildiği, yüzleşmek için eve erken döndüğü inancıyla sıkışıveriyor. Buysa saçmalık, elbette. Kadın ıslak ellerini kot pantolonuna silerek kapıya geliyor, Mizzy'yi yanağından, Peter'ı dudağından öpüyor.

"Makarna yapıyorum," diyor. Mizzy'ye bakıp ekliyor: "Unutma, ben anneme *benzemem*. Ev işlerine az da olsa yatkınlığım var."

"Eh, anneme annemin kendisi bile benzemezdi," diyor Mizzy.

"Kendinize birer bardak şarap doldurun," diyor Rebecca yeniden mutfağa dönerken. "Yirmi dakika kadar işim var."

O kocasıyla kardeşi sahilde öpüşmüş olan, canlı, becerikli bir kadın. Peter unutmadı bunu. Yine de, onu böyle görünce...

"Şarabı getireyim," diyor Mizzy. Normal normal normal.

"Greenwich nasıl geçti?" diye soruyor Rebecca.

Greenwich'in nasıl geçtiğini tahmin bile edemezsin.

"Perfecto," diyor Peter. *Perfecto* mu? Hayrola, şimdi de bir anda Dean Martin mi kesildi? "Satın alacağından eminim," diye ekliyor. "Geriye bir tek, onayını almak üzere Groff'u oraya götürmek kaldı."

"Harika."

Mizzy Peter'a bir kadeh şarap getiriyor. Kadehi uzatırken, elleri birbirine değince, Mizzy ona manidar bir bakış mı fırlatıyor? Hayır. İşin korkunç yanı şu ki, fırlatmıyor.

Rebecca tezgâhta duran, yarısı boşalmış kadehini alıyor. "Sanat satışına," diyor. Ve Peter bir an, karısının alay ettiği duygusuna kapılıyor.

Kendi bardağını kaldırıyor. "Gelecek ders yılının taksidinin ödenmesine," diyor.

"Okula geri dönerse, tabii," diye karşılık veriyor Rebecca.

"Tabii ki dönecek. Güven bana. Hiçbir şey, ayyaşlara içki servisi yapmak kadar özletemez okulu."

Normal normal normal.

Rebecca evde sakin bir gece tasarlamış. Yemek pişirmekle kalmayıp *8½* filmini de kiralamış. Basit, oldukça yalın bir hareket, ama Peter onun sıradan, gündelik keyiflerle Mizzy'nin aklını çelme seferberliği başlattığının farkında. Aynı zamanda, son birkaç gündür kafası derginin satışıyla meşgul olduğundan, kardeşini ihmal ettiğini düşünüp suçluluk duyduğunun da farkında.

Üçü birlikte, Peter'ın muhteşem bir "olağanlık tak-

lidi" diyebileceği şeyi sahneye koyuyorlar. Yemekte satışlardan (sanatın, dergilerin) konuşuyorlar. Mizzy, Carole Potter'ın birebir taklidini yapıyor (yeni ortaya serilen bir yetenek); kadının emme-basma tulumbamsı, küçük kafa sallamalarını, gözlerindeki sıvılaşmış hırsı, hatta dinlerken ya da dinler gibi görünürken çıkardığı, bir dip akıntısını andıran şu *mmm* sesini bile çok iyi yakalamış. Bu Peter için o kadar da şaşırtıcı olmayan bir ifşaat – Mizzy sanıldığı kadar kendisiyle, yirmi dört saat kendi Mizzy'liğiyle meşgul değil. Bu nitelik (romantik bir yanılsama mı?) Mizzy'nin gerçeği söyleme kapasitesine işaret sanki – örneğin, ah, Peter'a kendini bildi bileli âşık olduğunu söylerken, inanarak, içtenlikle konuşuyor olması mümkün. Boşuna uğraşma Peter; sen hep peşinden koşan oldun, ömründe ilk kez peşinde koşulan biri olmak kim bilir ne tuhaf, ne şahane olurdu. Sonra Rebecca, Montana'daki Billings'de nasıl bir Büyük Sanat yaratılabileceği hakkında fikir yürütüyor, ansızın bir oğlanlar çetesine dönüşen Peter'la Mizzy de ortaya alaycı öneriler atmaya başlıyorlar: stadyumda şairleri ayılara yem etmek, buz heykeltıraşlarını işe koşmak filan – aman aman espriler değil, ama amaç da bu değil zaten, bu kızlarla oğlanların çekişmesi, Rebecca da ayak uyduruyor, çünkü daha sonra, yatakta Peter'ın ağzının payını verebileceğini biliyor.

8½'u izliyorlar, film yine, her zamanki gibi iyi, bir yandan da üçüncü şarap şişesinin hakkından geliyorlar. Film süresince, doğruca televizyon reklamlarından fırlamış bir aile onlar; kanepede, yan yana oturmuş, televizyon ekranı denen ve onları yaşamlarından çekip alan, yeni yaşamlara taşıyan canlı mücevheri vecit halinde seyreden üç kişi. Marcello Mastroianni bir motosikleti çalıştırıyor, arkasında oturan Claudia Cardinale onun beline sımsıkı sarılmış; Marcello Mastroianni düşmüş bir

uzay mekiğinin dibinde, o güne kadar tanıdığı herkesi peşine takmış, kanga dansı yapıyor.

Film bitince, Rebecca tatlıyı getirmek üzere mutfağa gidiyor. Peter'la Mizzy kanepede, yan yana oturmaktalar. Mizzy kolunu dostça bir tavırla Peter'ın omzuna atıyor.

"Hey," diyor.

"Bayılırım bu filme," diyor Peter.

"Bana da bayılıyor musun?"

"Şişt."

"Yalnızca başını salla o zaman."

Peter duraksıyor, başını sallıyor.

Mizzy fısıldıyor: "Nefis bir elemansın."

Nefis bir *eleman mı*? Mizzy gibi birinin kullanacağı bir sözcük mü bu şimdi?

Yanıt: o genç bir sözcük, genç bir *erkek* sözcüğü, Peter bir an, birlikte nasıl bir tablo çizeceklerini görebiliyor – romantik ve inanılmayacak kadar eski Yunanistan'ın bir köşesinde, sürekli birbirini iğneleyen, bilgiç, birbirini (çoğunlukla) kırmadan huysuzlaşabilen, sivri dilli, yaygaracı bir çift. Mizzy pervasız, ablasının kanepesinde ilanı aşk edecek kadar hayâsız. Birlikte mutlu olabilirler mi? O kadar da olanaksız değil.

Peter usulca şöyle diyor: "Ben bir eleman değilim."

"Tamam, sadece nefissin o zaman."

Peter nefis olduğunu duymaktan ne kadar hoşlandığını görünce, utanıyor.

Sonra Rebecca elinde tepsiyle görünüyor. Kahve ve çikolatalı dondurma.

Şurdan burdan konuşarak dondurmalarını bitiriyor, sonra da yatmaya gidiyorlar. Peter'la Rebecca, yani. Mizzy odasına çekilip biraz oyalanacağını, *Büyülü Dağ*'ı okuyacağını söylüyor, kibar, yavan bir iyi geceler dilekten sonra okkalı kitabını, imkânsız aşkların koruyucu

azizi, yaşlı Thomas Mann hazretlerini alıp ayaklarını sürüyerek uzaklaşıyor.

Peter'la Rebecca yatağa girince yan yana, iffetlice yatıyorlar. Konuşurken sesleri alçak.

"Ne dersin, bugün iyi vakit geçirdi mi sence?" diyor Rebecca.

Hem de nasıl, tahmin bile edemezsin.

"Anlamak zor," diye yanıtlıyor Peter.

"Çok tatlısın."

"Ne açıdan?"

"Ona böyle katlanman, onunla ilgilenmen..."

Aman Tanrım, bana teşekkür etme.

"İyi bir çocuk o."

"Dürüst olmam gerekirse, iyi bir çocuk olduğundan o kadar da emin değilim. İyi bir yüreği var. Ama işte, biliyorsun. Onunla... tıkanıp kaldım."

Evet. Bir de bana sor.

Oğlanın yeniden uyuşturucuya başladığını söylemenin belki de tam zamanı – hatta belki de, *son* zamanı. Böylece sorun bir bakıma çözülmüş olur, öyle değil mi? Peter, ağzından çıkacak tek bir sözcükle, Mizzy'yi tedavi merkezine postalayabilir. Neler olacağını biliyor. Mizzy çevresindekilerin sabrını taşırmak üzere, Rebecca ise somut eyleme geçmeye iliklerine kadar hazır. Peter hemen şu anda doğru olanı yapıp konuşarak, iyi niyetli bir infaz zincirini başlatabilir: Peter yetişkinlerin safına geçip Mizzy'den kurtulur, Mizzy'nin de elinde yalnızca iki seçenek kalır; ya kendini ablalarının yardımına teslim eder (Julie Washington'dan kalkan ilk trene atlayıp gelecektir, Rose'un California'dan uçakla gelip gelmeyeceğini kestirmek güç) ya da kaçıp gider ve kendi kafasına göre yaşar ya da ölür. Artık tavizlere, uzlaşmalara yer olmadığı çok açık. Kızların sabrı taştı.

Peter şöyle diyor: "İkimiz de tıkanıp kaldık."

Aynı anda, anlıyor. Ahlaka aykırı olanı, sorumsuz olanı yapmak istiyor, yapmak zorunda. Bu çocuğun kendi yıkımıyla cilveleşmesine göz yummak istiyor. Bu zalimliği yapmak istiyor. Ya da (daha insani, daha yumuşak bir söylemle) sorumluluk alan, doğru ve gerekli partilere katılan, halı kırpıklarından yapılma, ikiye dört ebadında sanat satan, aklı başında, oturaklı insanlar diyarına ettiği bağlılık yeminine sadık kalmak istemiyor. En azından bir süreliğine, şu öteki, daha karanlık dünyada yaşamak istiyor – Blake'in Londrası'nda, Courbet'nin Parisi'nde; düzgün, doğru davranışların, hiçbir deha ürünü ortaya koyamayan, düzgün, sıradan insanlara bırakıldığı, yaygarası bol, karmaşık, sağlıksız yerlerde. Tanrı şahit, Peter bir dâhi değil, Mizzy de değil, ama belki ikisi birlikte, bir süre yolculuk edebilir, sağda solda sürtebilirler; belki Peter'ın hayatı boyunca beklediği şey budur ve yaşam, dedikleri gibi, sürprizlerle dolu olduğundan, beklediği şey, karşısına muhteşem bir genç sanatçı olarak değil de Peter'ın karısının (tabii gencecik, Richmond'un peşinden en çok koşulan, ablasını aşağılayan hıyarı yere fırlatıp kendi yöntemiyle canına okuyabilen bir Rebecca'nın) genç bir erkek çeşitlemesi olarak çıkmıştır. Evet, Rebecca harika bir kadın, ama artık o kız değil. Oysa burada, Peter'ın öne uzanmış avuçlarında duran şey, gençlik; ahlaksız, şehvet düşkünü, kendi kendini kurban eden, ölümüne korkan gençlik; New York'taki erkeklerin yarısıyla düzüşen Matthew; artık var olmayan Rebecca. Korkunç, arıtan, temizleyen yangın. Peter yok olan insanlar için, yaşamının sunmaya yanaşmadığı o tehlikeli ilham duygusu için, çok uzun zamandır yas tutmakta. Dolayısıyla, evet, yapacak, evet. O ve Mizzy bir daha dudak dudağa gelmeyecek, gelemez, ama bunun, bu ürkütücü büyülenmenin, bu kendi hayatını kendi eliyle altüst etme fırsatının ("fırsat" doğru sözcükse tabii) onu nereye götürebileceğini görebiliyor.

"Sana gerçekten minnettar olduğumu bilmeni isterim," diyor Rebecca. "Benimle evlenirken bunun için imza atmadın ki."

"Yo, attım. Seninle evlendiğim an, kabullenmiş oldum. Senin ailen bu."

Gerçekten de, Peter onun ailesiyle de evlendi, öyle değil mi? Çekimi oluşturan parçalardan biri de buydu: salt Rebecca değil, mazisi de, tam Fitzgerald'lık o güzelim geçmişi, ilginç, ayrıksı akrabaları.

"İyi geceler," diyor kadın.

Uyumaya hazırlanıyor. Güzelliği ya da varlığının gücü yadsınamaz. Peter'ın içine bir kıskançlık sancısı saplanıyor. Elbette onun da kaygıları var, ama Rebecca benliğinde öylesine rahat, benliğiyle öylesine barışık ki, yalnızca gerçek sorunlar için endişeleniyor, kuramsal olanları yok sayıyor; dünyayı kesip yarıp güzelce ilerliyor. Şu solgun, soylu alnına, çehresinin sabitliğine, kararlılığına bakın. Ağzının iki yanındaki, parantez biçimindeki, gösterişsiz kırışıklara bakın – botokstu, dolgu maddesiydi, güler geçer. Cesurca yaşlanacak, çetin dünyada iyi işler yapacak, sevdiği insanları dolaysız, değişmez bir tutkuyla sevecek.

Peter'ın akşam yemeğinde attığı küçük kazık, Montana'daki sanat üzerine sıraladığı çocukça şakalar cezasız kalacağa benziyor. Karısı çok daha büyük boyuttaki bir ihanetin kokusunu mu aldı yoksa?

"İyi geceler," diye karşılık veriyor.

Rüyasında, galerinin bir yerine işemiş (ah, şu utanmaz bilinçaltı), kimseler görmeden temizlemeye çalışıyor, ama tabii ki çişi bulamıyor, yalnızca orada bir yerde olduğunu biliyor. Orada bir yerde. Uyanıyor, yarı uyuklar halde, yeniden rüya görmeye başlıyor, Bette Rice ol-

duğunu tahmin ettiği, yabancı bir kadın ona, *Yıllar önce çekip gittiler,* diyor; yeniden, tam anlamıyla uyanınca bunun rüyadan çok başıboş, yüzer gezer bir düşünce olduğu duygusuna kapılıyor. Saat daha ikiyi çeyrek geçiyor; uykusuzluk musibetinin başlama saati değil ki. Yine de, içkisiyle hapını almak üzere yataktan kalkıyor. Oturma odasında... Mizzy'nin onu bekliyor olabileceğini, aklından şöyle bir geçirmesi bile delilik; Peter'ın onu bir kez daha böyle, tam da Rodin'in yontabileceği haliyle, yay gibi gerilmiş, kaslı, genç bedeni, uçuk pembe derinin altında belli belirsiz desenler oluşturan, mavi damarları, mahmur gözleri ve tıknaz ayaklarıyla, çırılçıplak görmek istemesi, eşcinselce *değil* de, ne peki? Hayır, Mizzy yatağında. Kapının arka tarafında... ne yapıyor? Çıt yok; Mizzy uyuyabiliyor demek? Eğer öyleyse, canı cehenneme. Peter içeriye girmeli mi? Tabii ki girmemeli. Kendine votka dolduruyor, ecza dolabındaki hapı alıyor, pencereye gidiyor ve işte orada, nasıl mümkün olabilir bu, yolun karşısındaki apartmanın dördüncü katında oturan, daha önce yüzünü hiç görmediği adam, gecenin bu vaktinde, kahrolası *penceresinde* dikilmekte. Oturma odasının ışıkları açık olduğundan, rahatça görülebiliyor. Yaşlıca biri, yetmiş beşinde filan olabilir, ak saçları pembe kafatasının etrafını bir bulut gibi sarmış. Üzerinde mavi bir tişört var, altındaki de pijama altına benziyor (belinden aşağısı görünmüyor). Öyle göz alıcı, kahramansı bir figür değil, fırlak göbeği neredeyse cama dayanmış; kocaman, seramik bir fincandan bir şey içiyor. Şimdi bu ilahî bir planın, lanet olası bir *tasarımın* bir parçası olabilir mi, mümkün mü bu, demek istediğim, onca gece dururken, Peter uykusuz gecelerinin yoldaşıyla neden bu gece, tabiri caizse, burun buruna geliveriyor? Hayır, Peter yalnızca her zamankinden daha erken uyanıp pencereye gitti, böylece yolu, karşıdaki herifin

uykusuzluk şablonuyla kesişmiş oldu. Yaşlı adamın da kendisini görebildiğinden emin değil, aslında nasıl emin olmaz, fakat gördüğüne dair hiçbir emare yok, tamam, adamın kalkıp el sallamasını bekleyemez (New York'ta olmaz, kısmen soyunuk sayılabilecek iki erkek arasında olmaz), ama belki bir baş sallama ya da gördüğünü belirten, hafif bir kıpırdanma. Hiçbir şey; sanki Peter burada yok; aklından bir an için (ilaç etkisini şimdiden göstermeye başladı mı?) gerçekten de görünmez olabileceği geçiyor; belki uykusunda öldü ve hayaleti kalkıp cama gitti ve yetmiş küsur yaşındaki halini, hâlâ gecenin bir vakti kalkıp pencereye giden kendisini, görünmeksizin izlemeye koyuldu. Belki ölüler, öldüklerini idrak edemiyorlardır. Bu, elbette, yalnızca bir fantezi, haplar seni sadece sersemletir, gözü açık rüya görmeni ya da buna benzer bir şeyi sağlamaz... Ama yine de, adam işte burada, onca yıldan sonra, şu ruh ikizin, gölgen, kendi dünyasında uyanmış, karşında durmakta; belki onun da tanrılara yaraşır, deliksiz uykular çeken bir karısı var; Peter merak etmekten kendini alamıyor – yaşlılık kapıya dayanmış ve sen hâlâ bir camdan dışarıya, Mercer Sokağı'nın turuncumsu boşluğuna bakıyorsun, demek? Senin şimdi başka bir yerde olman gerekirdi... nerede? Paris'te? Kuzey Pasifik sahilindeki bir keçe çadırda? Peki seni, bu yerlerden her ikisinde de, özlem dolu gözlerle (özlem mi çekiyor, eğer öyleyse, neyin özlemini?) geceye bakmaktan ne alıkoyacak?

Peter pencereye sırtını dönüyor. Bu bir tür kutsal tezahürse, işe yaramadı.

Sonra, sokağın karşısındaki kederli ihtiyarı (bu Peter'ın yaşlılık hali değil, olay bu kadar basit değil) nihayet görmüş olsa da, bir tezahüre filan tanık olmadığı için, belki de bu yüzden, Mizzy'nin yatak odasının kapısına gidiyor, yavaşça, sessizce açıyor.

Nasıl bir deliliktir bu?

O kadar da büyük bir delilik sayılmaz. Rebecca uyansa bile, Mizzy'nin odasında bulunmak için yüzlerce neden sıralayabilir: *İnlediğini duydum, hastalandığını sandım, yalnızca kâbusmuş, hadi, herkes yatağına.*

Kapı sessizce açılıyor, gıcırdayamayacak kadar ince, hafif çünkü. İçeride Mizzy'nin uykulu solukları ve kokusu; bitkisel bir şampuanla sedir ağacını andıran bir şeyin karması, hemen altında da bir oğlan çocuğunun yarı ekşimsi, yarı klorlu terinin kokusu; Peter'a artık aşina gelen bir karışım. Evet, oğlan derin uykuda, rüyasında Tanrı bilir neleri görüyor. Battaniyenin altında, karanlık bedeni.

Peter burada daha önce de durdu, burası Bea'nın odasıyken. Geceleri haykırdığında gelip Bea'yı kontrol etti (buraya taşındıklarında kız on bir yaşındaydı, bu odada bebeklik anıları yok). Aklına bir şey geliyor: Yoksa burada bir kaybedilen çocuk durumu mu söz konusu? Mizzy'nin aslında Rebecca'nın değil de Bea'nın yeniden vücut bulmuş hali olması, mümkün mü? Belki de Mizzy, Peter'ın çok daha başarılı olduğu, daha iyi yetiştirmeyi becerdiği evlat; zarif, duyarlı Mizzy – Peter onu kafası dumanlı amaçsızlığından, Taylor ailesine çok geç katılmaktan, gençliğe özgü tuhaflıklarını, aykırılıklarını yitirmiş ve artık orta ölçekli bir bunaklığa geçmiş bir anababanın elinde büyümekten kaynaklanan (belki, kim bilebilir?) gayesizliğinden kurtarabilir miydi? Çünkü Bea, kabul et, zorlayıcı bir çocuktu, istekli ama garip bir biçimde meraksız, ne okula ne de işin aslı, herhangi bir şeye, özel bir ilgi duyan. Belki de Peter'ın görevi, ona düşen rol, Mizzy'nin platonik aşkı değil, yitik babası olmak?

Bea'da ne yaptı da böylesine çuvalladı? Kendini savunmayı, davasını ilahî bir mahkemeye sunmayı neden böyle hararetle, tüm yüreğiyle istiyor? Suçun birazını da

kızına yüklemeye, paylaştırmaya çalışması, rezilliğin daniskası değil mi?

Çocuklar paylaşmaz. Suçu paylaşmazlar. Ana babalar olup biteni bir türlü anlayamayan, apışıp kalmış suçlulardır; sanık kürsüsünde gözlerini kırpıştırıp duran, ağızlarından çıkan her sözcükle kendilerini daha da batıran sanıklar.

Kapıyı kapatıyor, yatağına dönüyor.

Yatakta, başka rüyalar. İkinci kez uyandığında, yalnızca bölük pörçük parçacıklar anımsıyor: Chelsea'de yürüyor, galerinin yerini bir türlü anımsayamıyor; peşinde birileri var, polis değil, polisten çok daha ürkütücü birileri. İkinci uyanışı, tam vaktinde: 4.01. Rebecca kıpırdanıyor, mırıldanıyor. O da mı uyanacak? Hayır. Bir şeyler döndüğünü sezdi mi? Nasıl sezmez?

Bir ikilem: Rebecca'nın şüphelenmesinden daha kötü olan tek şey, şüphelenmemesi; Rebecca onun huzursuzluğuna, mutsuzluğuna tam anlamıyla kayıtsız demektir. Peter'ın tedirginliğine, keyifsizliğine öylesine alıştı ki, algılayamıyor bile? Bu durum Rebecca için, Peter'ın doğası mı olup çıkmıştı?

Bir fantezi, davetsiz: Mizzy'yle ikisi bir yerlerde, bir evdeler, Yunanistan olabilir (ah, şu hımbıl, cılız hayal gücü), kitap okuyorlar, hepsi bu, seks yok, seksi başka birileriyle halledecekler, onlar platonik âşıklar, çakma babayla oğul; âşıkların hınçlarından ya da aile öfkelerinden muaflar.

Pekâlâ, fanteziyi bir dakika kadar sürdür bakalım. Nereye doğru yol alacak? Mizzy er ya da geç bir genç kıza (ya da oğlana) tutulup seni bırakacak mı? Buna kalıbını basabilirsin. Bu öykünün akla yatkın başka bir sonu olamaz.

Soru: Şu tepedeki, koruya ve suya bakan, eski ama *döküntü* olmayan evde terk edilmek, yaşamın dümdüz edildiği, içi boşaltıldığı için, bilinmeyene doğru yeni bir

adım atmak dışında yapabileceğin hiçbir şeyin kalmaması, çok ağır gelir mi sana?

Yanıt: Hayır. Peter yalnızca başına büyük, tuhaf ve kepazece bir şey gelmiş biri olur. Ve o zaman, kendi kendini şaşırtmayı bile becerebilir; buna mecbur kalabilir.

Yüzer gezer bir olgu: Böcekleri çeken şey, mumun alevi değildir, onlar alevin arka tarafındaki ışığın cazibesine kapılır, aleve uçar ve kavrulup giderler, çünkü akılları fikirleri öteki yandaki ışığa ulaşmaktadır.

Peter kalkıyor, bir hap daha almak için banyoya gidiyor. Çatı katı, sevdiği iki kişinin uykusuna ve Peter'ın huzursuz, henüz yaşayan hayaletine teslim; bu arada Peter, haberi bile olmadan, çoktan ölmüş, gayesizce dolanıp duran bir gölge olarak yeni yaşamına başlamış da olabilir tabii.

Hadi, dön yatağına.

Yaklaşık on dakika kadar gaddar bir uyanıklık, sonra ikinci hapın devasa bir dalga misali kabarıp seni altına alışı.

Ertesi sabah, Mizzy gitmiş. Geride güzelce toplanmış yatağı, bir de giysilerinden, sırt çantasından kalan boşluk.

"Şu küçük pisliğe bak," diyor Rebecca.

Kocasından önce kalkmış; Peter'ın aldığı çifte doz, etkisini gösterdi elbette. O da nihayet kalkınca, karısını Mizzy'nin yatağında otururken buluyor; yüzünden düşen bin parça, onu pek de gitmek istemediği bir yere götürecek olan otobüsü bekliyor sanki.

"Gitmiş mi?" diye soruyor Peter kapının eşiğinden.

"Öyle görünüyor," diye yanıtlıyor kadın.

Gece, her ikisi de uyuduktan sonra, sessizce sıvışmış olmalı.

Evet, ilaçlar gerçekten işe yaramış. Peter ilaç almamış olsaydı, Mizzy'nin gidişini duyardı.

Diyelim ki duydu, ne yapardı peki?

Rebecca'yla birlikte, bulamayacaklarını bile bile, laf ola beri gele, bir not, bir mesaj arıyorlar.

Rebecca oturma odasının ortasında, elleri iki yana sarkmış, çaresizce dikiliyor.

"Küçük pislik," diyor yeniden.

Peter'ın aklına tek gelen, "O artık koskoca bir oğlan," oluyor.

"Bedeni her nasılsa gelişmiş, kafası karışık bir oğlan *çocuğundan* başka bir şey değil."

"Gitmesine izin veremez misin?"

"Başka seçeneğim var mı sence?"

"Hayır. Yok. Aradın mı onu?"

"Evet. Telefonu açtı mı, dersin?"

Öyleyse, çözüm bulundu işte. Mizzy ürküp kaçtı. Herkesin hayrına. Sağolasın, Miz.

Ama elbette, Peter'ın kalbi kırıldı.

Peter elbette, Mizzy'nin geri dönmesini her şeyden çok istiyor.

Hüzün ve endişe vücudunda bir elektrik akımı gibi, küçük çatırtılarla ilerliyor.

"Yoksa dün bir şey mi oldu?" diyor Rebecca.

Çatırtı. Başına kan hücum ediyor, başı dönüyor.

"Yo, dikkate değer bir şey olmadı," diyor Peter.

Rebecca gidip kanepeye oturuyor; kaskatı. Bekleme odasındaki bir hasta sanırsınız. Kıvırtmanın âlemi yok; bir kez daha Bea'yı yitirmekten farksız bu. Onu arabayla Tufts'a götürdükten sonra eve döndüklerinde hissedilen o uyuşmuş boşluk duygusuyla karışık belli belirsiz rahatlama (bunu ikisi de asla itiraf etmez). Artık surat asmalar, suçlamalar yok. Onun yerinde, yeni bir kaygı türü, daha keskin, çünkü kız gözlerinin önünde değil; ama ay-

nı zamanda da sorun boğuklaştı, uzaklaştı. O artık bir başına. "Belki de Mizzy'den vazgeçme zamanı gerçekten, cidden geldi," diyor karısı.

Peter kulaklarında zonklayan kan yüzünden, onu güçlükle duyabiliyor. Rebecca nasıl olur da anlamaz? Kısacık bir an, öldüresiye sinirleniyor kadına. Kocasını bu kadar az tanıdığı için. Onun, baştan beri, bir saplantının nesnesi olduğunu, güzeller güzeli bir oğlanın, son yirmi yıldır hayallerini süsleyen kişi olduğunu bir türlü anlayamadığı için. (Peter artık Mizzy'nin aşkının gerçekliğine, Carole Potter'ın çimenliğinde söylediği her sözcüğün doğruluğuna inanıyor.) Kuşkucu Peter, Mizzy'yle birlikte kayıplara karıştı.

Gidip karısının yanına oturuyor, bir kolunu onun omzuna doluyor; kadının nasıl olup da ondaki düzenbazlığın, sahtekârlığın kokusunu alamadığına, vızıltısını duyamadığına hayret ediyor.

"Onun hayatını onun yerine kurtaramazsın," diyor. "Bunu biliyorsun, değil mi?"

"Biliyorum. Artık biliyorum. Yine de... Hiç böyle apansız ortadan kaybolmamıştı. Nerede olduğunu bana daima söylerdi."

Ah, tabii ya. Rebecca için meselenin bir parçası da, kendini oğlanın biricik sırdaşı sayması. Oğlanın onu Julie'ye ve Rose'a yeğlemesi.

Sersem insanoğlu.

Bir süre yan yana, sessizce oturuyorlar. Sonra, yapılacak başka şey olmadığı için, kalkıp giyiniyor, işe gidiyorlar.

Victoria Hwang'ın eserleri kısmen yerleştirilmiş; teşekkürler, Uta. Peter elinde Starbucks'tan alınma sabah kahvesi, sahnenin arka tarafında dikiliyor (Uta çalışma

odasında, kendi On Bin Ivır Zıvır'ıyla meşgul). Değişen pek bir şey yok – şimdi de beğenileri yönlendirme sırası Vic'te. Enstalasyonlardan birinin (toplam beş tane olacak) takılması tamamlanmış: şu an karanlık olan ekran çalıştırıldığında, bir yerlere koşturan, orta yaşlı, iri yapılı, siyah bir erkeğin on saniyelik videosu oynayacak; adam özenle giyinmiş, saçları kısa; derli toplu ama pahalı olmayan, kömür grisi takım elbisenin üzerine, azıcık paraya kıydığını belli eden, olmazsa olmaz bej pardösü, elinde umulmadık ölçüde hırpalanmış bir evrak çantası; çoktan birilerine vermesi gerektiğini bilmiyor mu, bir iş görüşmesine, bir toplantıya böylesine çizilmiş, ezilmiş bir çantayla gidilir mi, ne yani, şimdi bunun ona umursamaz, hiçbir şeyi takmaz bir hava verdiğini mi sanıyor (ki vermiyor), yoksa sadece yenisini almaya şu an gücü mü yetmiyor? Adam Philadelphia'daki bir caddede, kendisi gibi ciddi, işadamı kılıklı yayalarla birlikte yolun karşısına geçiyor, rüzgârın savurduğu bir naylon torbadan atletik bir sıçrayışla, yana kaçıyor; hepsi bu kadar. Filmin tamamı, bu.

Vic iyi aydınlatılmış raflara yan ürünleri, bizim herifin bir süperstar olduğu, paralel bir boyuttan ışınlanmış malları dizmiş. Çizgi film kahramanlarının, ünlülerin maskot bebekleri (bunları birinin aracılığıyla, Çin'de yaptırıyor), tişörtler, anahtarlıklar, sefertasları. Ve bu sezonun yeniliği, çocuklar için Cadılar Bayramı kostümleri.

Fikir iyi. İronik ama insancıl: bütün bu keyfi, gelişigüzel yıldızlık kavramı, Warhol'un kastettiği anlamda, herkesin gerçekten yıldızlaşabileceği düşüncesi. Zekice. Kinaye ve tenezzül unsurlarını elbette barındırıyor, ama özünde bir saygı duruşu bu (hele de Vic Hwang'ı tanıyorsanız, bu çok açık). Kendi gezegeninde, herkes bir yıldız. Yıldızların kendisiyse, yani maskotları, oyuncak bebekleri, sefertasları ciddi ciddi yapılıp satılanlarsa, çe-

perde kalanlar; Brad Pitt'le Angelina Jolie hakkında bir sürü şey biliriz, ancak Philadelphia'da bir sabah toplantısına doğru koştururken, bir naylon torbadan kaçınmak için yapılan, ani bir sıçrayışın yanında, onlara ilişkin algımız solup gider.

Ama işte, Peter'da hiçbir his uyandırmıyor. Şu anda değil. Bugün değil. Bugün daha... çoğuna ihtiyacı var. Şu başarıyla uygulanmış fikirden daha fazlasına. Tankın içindeki, korkutma amaçlı köpekbalığından, şan şöhret konusunda özlü bir şey söylemesi amaçlanan, sokaktaki adamdan daha fazlasına. Bundan daha fazlasına.

Belki de en iyisi odasına dönmek, sağa sola e-posta atmak. Birilerini aramak.

Neredesin, Mizzy?

Hepsi de işinin acil olduğuna inanan kişilerden gelen, on sekiz yeni e-posta. Şu an Peter'ın yapması gereken tek eylemse, dünü konuşmak üzere Groff'u aramak.

"Selam, ben Groff, ne yapmanız gerektiğini biliyorsunuz."

Bu da, telefonunu asla açmayanlardan.

"Selam, Rupert, ben Peter Harris. Carole Potter vazoya bayıldı, dolayısıyla satıldı bil. Ara beni de oraya ne zaman gideceğimizi kararlaştıralım."

Sonra, pekâlâ, Victoria'ya mesaj bırak.

"Selam, Vic, ben Peter Harris. Seninki muhteşem görünüyor. Kalanını asmak üzere, öğlen geliyorsun, değil mi? Dakikaları sayıyorum. Tebrikler. Harika bir sergi olacak."

Elektronik postaları yanıtlayamaz. Hiç kimseye söyleyemez.

Mahvolan Vincent, ofisindeki duvarlardan birine yaslı duruyor. Yırtık azıcık sarkmış, ince bir çizgi halinde pis, bulanık tuval görünmekte. Peter tablonun yanına gidiyor, parafinli kesekâğıdının sarkan ucunu tutuyor, dik-

katle, canını acıtmaktan korkarcasına çekiyor, yırtığı genişletiyor (nasılsa mahvoldu, tamiri olanaksız, o artık sigorta şirketinin sorunu). Bolca parafinle kalınlaşmış olan kâğıt zor ve yavaş yırtılıyor. Yırtılırken çıkardığı ses ıslak, etimsi.

Altından, alelade bir resim çıkıyor. Philip Guston renkleri, doğruca Gerhard Richter'den çalınmış bir sıva-ve-kazı tekniği. Türetilmiş, üstelik beceriksizce.

Peter, Uta'nın çalışma odasına gidiyor. Kadın kaşlarını çatmış, bilgisayarına bakmakta, sağ elinde kahve fincanı.

"Hwang'ları nasıl buldun?" diye soruyor Uta.

"Güzel. Az önce ne yaptım, bilmek ister misin?"

"Kulak kesildim, dinliyorum."

"Şu yırtılan Vincent'in kâğıdını soydum."

Kadın karanlık gözlerle ona bakıyor. "Yapmamalıydın."

"Zaten içine edilmişti. Onaracak hali yok ya."

"Durumu sigortacılara açıklamak güçleşecek, zaten nasıl tipler olduğunu bilirsin. Bunu neden yaptığını söylemek ister misin, peki?"

"Meraktan."

"Peki ne buldun, Bay Meraklı?"

"Yalnızca boktan bir öğrenci resmi."

"Atıyorsun."

"Hayır."

"Bak şu küçük fırlamaya."

Uta'yla Rebecca, özünde aynı kadın mı? Peter iki karılı mı?

"Bu da işin niteliğini değiştiriyor, öyle değil mi?" diyor.

"Sanırım."

"Sanırım mı?"

"Bunlar kavramsal işler. Altta olağanüstü bir şeyin olduğuna inanırsan, ama onu asla görmezsen..."

"Schrödinger'in kedisi gibi."

"Bundan iyi tanımlanamazdı."

"Onu artık temsil edemeyiz, bence."

"Onu artık temsil edemeyiz," diyor Uta, "çünkü işleri satmıyor."

Peter'ın cep telefonu Brahms'ın ara faslını çalıyor. Bilinmeyen Numara. "İzninle," deyip dar koridora çıkıyor.

Olabilir mi? Mümkün mü?

"Merhaba."

"Selam."

Mümkün.

"Neredesin?"

"Bir arkadaşımlayım."

"Ne demek şimdi bu?"

"Bir arkadaşımda kalıyorum demek. Adı Billy, Williamsburg'da yaşıyor, izbe bir bodrum katında, uyuşturucu batağında değilim."

İyi de, Mizzy, öyle bir yerde olup olmadığın artık bizi ırgalamalı mı yani?

Peter şöyle diyor: "İyisin, o halde?"

"Bana kalsa iyiyim der miydim, bilmem. Hem de şahaneyim, bilmem anlatabildim mi? Sen nasılsın?"

Hey, sorduğun için sağol.

"Daha iyi günlerim oldu."

"Seni görmek istiyorum."

"Ve?"

"Konuşmalıyız."

"Evet, galiba konuşmalıyız. Rebecca'nın ne kadar telaşlandığından haberin var mı?"

Karşı uçta kısa, derin soluklu bir sessizlik.

"Tabii ki var," diyor Mizzy. "Onu üzmek ister miyim sanıyorsun?"

"Kısacık bir not, duyduğu üzüntüyü bayağı azaltırdı."

"Ne diyecektim o notta?"

Canın cehenneme, seni şımarık, arsız velet.

"Haklısın," diyor Peter, "konuşmamız gerek. Galeriye gelmek ister misin?"

"Başka bir yerde buluşsak?"

"Aklında bir yer var mı?"

"Dokuzuncu Cadde'deki Starbucks'ı bilir misin?"

Elbette. Starbucks. Onların buluşabileceği sis basmış, puslu bir tarla yok, öyle değil mi? Bir şato zindanı yok. Starbucks, neden olmasın?

"Tamam. Kaçta?"

"Kırk beş dakikaya, diyelim mi?"

"Görüşürüz."

"Tamam."

Telefonu kapatıyor.

Uta ofisinden sesleniyor: "Victoria mıydı?"

"Yok. Önemli biri değildi."

Peter ofisine dönüyor; Vincent yırtık kâğıtlar halesinin ortasında, öylece durmakta.

Peter şimdi şu beceriksizlik şahikasına uzun uzun, dikkatle baksa romantik olurdu, ama gereken odaklanma gücünü toplayamaz. Eğer bu bir metaforsa, berbat bir metafor. İkinci sınıf bir sanatçının çektiği bir numara. Altı üstü bu işte.

Peter'ın düşünmesi gereken başka şeyler var.

Mizzy'nin niyeti ne? Kırk iki dakika sonra, kahrolası Sekizinci Sokak'taki lanet olası Starbucks'ta ne tür bir sahne oynanacak? Mizzy bu kaçamağı kaldıramayacağına dair bir kısa tema hazırladı mı? Peter'a birlikte çekip gitmeyi teklif edecek mi... katliamı, yıkımı pervasızca arkada bırakıp şeye... Yunanistan'daki şu eve ya da Berlin'de bir apartman dairesine? Mizzy'nin istediği buysa, Peter ne diyecek?

Evet. Tanrı yardımcısı olsun, büyük bir ihtimalle evet diyecek. Sonunun nereye varabileceğini şöyle ucun-

dan bile düşünmeksizin, kabul edecek. Minicik bir yüreklendirmeyle, yaşamını mahvetmeye hazır ve bu durumda hiç kimseden, tanıdığı tek bir Tanrı kulundan bile anlayış, duygudaşlık görmeyecek.

E-postalarına yanıt veriyor. Her şey gayet normalmiş gibi. Zamanın geçişine aldırmıyormuş gibi yapıyor, ama bilgisayar ekranının sağ alt köşesi zamanı, geçen her bir dakikayı göstermekte. Sonra, yirmi altı dakika kala, Victoria çıkıp geliyor. Uta'nın onu içeriye aldığını duyunca, kadını selamlamak üzere galeriye yollanıyor.

Gülücükler. Işıl ışıl tebessümler.

Victoria ateşli bir antika; uzun boylu, saçları neredeyse sıfıra vurulmuş bir Çinli, fincan tabağı boyunda küpelere ve uçsuz bucaksız, bol saçaklı eşarplara düşkün.

"Selam, Bayan Dâhi," diyor Peter. "Yine inanılmaz bir iş çıkarmışsın."

Aralarında, Victoria'nın izin verdiği şu kısa, küçük, üstünkörü kucaklaşmalardan biri yaşanıyor. Dudaklar ete değmiyor.

"Ne dersin, ne zaman ne yapacağı belli biri mi oluyorum?" diye soruyor kadın.

Uta, tam bir profesyonel, araya giriyor: "Hâlâ bir şeyleri oturtmaya çalışmaktasın. Bunlar onun çeşitlemeleri. Daha büyük bir değişimin zamanı geldiğinde, bunu en iyi sen anlarsın."

Victoria Peter'a dönüyor: "Böyle bir şey varsa, bana söylersin, değil mi?" Vic kadınlardan nefret eder.

"Söyleriz," diye yanıtlıyor Peter. "Şu an en doğru olanı yapıyorsun, bu arada, ortalığı kasıp kavurmak üzeresin. Bu konuda bana güven."

Kadının yüzünde kuşkucu, cılız bir iyimserlik gülümsemesi beliriyor. İşin aslı, Peter'ın sanatçıları arasında, olmayacak hayallere en az kapılanı o. Onda hep bir küçük kız edası var, ciddi ama asabi değil, umutlu; oyun-

cak bebeklerini süsleyip püsleyen ve bir tablo gibi dizip biraz gurur biraz da mahcubiyetle yetişkinlere gösteren ve her seferinde, fazlasıyla önemsediği, bol keseden dağıtılan (hafiften tenezzül kokan?) övgüleri alamayacağından korkan bir kız çocuğunu andırıyor. Bakalım bu kez Peter onun işlerini azıcık daha çok mu sevecek, yoksa Victoria'ya azıcık daha az mı acıyacak?

"İşe koyulmaya hazır mısın?" diye soruyor Peter.

"Hı hıı."

"Çay ister misin?" Victoria hep çay içer.

"Çok iyi olur, teşekkürler."

Peter çayı getirmeye gidiyor; Uta'nın fırlattığı minnet dolu, kısacık bakış gözünden kaçmıyor. Uta onu görmezden gelen, yok sayan bir kadına ne diye hizmet edecekmiş?

Peter çay, kahve malzemelerinin durduğu depomsu odaya giriyor, elektrikli su ısıtıcısının düğmesine basıyor. İçleri çeşitli galerilerin sanatçılarının çeşitli parçalarıyla dolu olan saklama sandıkları da burada; hepsi de naylonlara özenle sarılıp etiketlenmiş, ilgilenen müşteriye gösterilmeyi bekliyor.

Bu da bir metafor değil. Öyle mi yoksa? Sanatçı sanat üretir ve bunların bazısı bir odada, birilerinin ilgi göstermesini bekler. Bunda bir yanlışlık yok. Hüzünlü bir yanı da yok.

Ama yine de, Peter kendini bir an önce dışarı atmak istiyor.

Ancak su kaynayıncaya kadar beklemeyi beceriyor, o kadar da uzun boylu değil yani; Victoria'ya bir fincan yeşil çay yapıyor.

Galeride, Vic'le Uta ikinci enstalasyon hakkında fikir alışverişi yapmaktalar; parça kuzey köşesine yerleştirilecek. Peter Victoria'ya çayını uzatıyor. Kadın fincanı iki eliyle alıyor, bir sunuymuşçasına.

"Teşekkür ederim."

"Bir şey değil."

Peter, "Bir süreliğine çıkmak zorundayım," diyor. "Hemen dönerim."

Uta'nın sorgulayan bakışlarını görmezden geliyor – Peter hiçbir zaman "bir süreliğine" dışarıya çıkmaz, hele Uta'ya esrarengiz gelen bir angarya için, asla. Aralarında sırlar, gizemler yok.

"Daha sonra görüşürüz, o halde," diyor Uta.

Zavallı budala, önce banyoya uğrayıp saçlarına çekidüzen ver. Dişlerine yapışmış bir şey var mı, kontrol et.

Sonra da çık. Ya geri gelmezse? Uta'yı insanlara, *Nereye gittiğini bana bile söylemedi*, derken gözünün önüne getirebiliyor mu? Evet, getirebiliyor.

* * *

Tam yedi dakika gecikmek için kendini zorluyor, çünkü Mizzy tarafından orada, bekler vaziyette bulunmak fikrine tahammülü yok, öte yandan, Mizzy de yedi dakikadan daha fazla gecikebilir elbette, ya da tam tersine, sırf yedi dakikacık farkla Mizzy'yi kaçırması da olası, Mizzy çoktan gelip gitmiş olabilir pekâlâ; zihninin gerilerini kurcalayan bu merakla Starbucks'ın tanıdık kapılarına yaklaşırken, dehşetli bir paniğin karnında yarattığı, garip kasılmaya karışan bir başka duygu da, birisine böylesine değer vermenin sancılı muhteşemliği. Herhangi bir görüşmenin iptal edileceği, özgür kalacağı, kazanacağı vakti de bir işine ya da bir dostuna ayıracağı umudunu için için, beyninin ücra bir köşesinde, kim bilir kaç yıldır besliyor (şey, doğrusu, hiç gerçek dostu yok, tabii Uta'yı saymazsa –bu noktaya nasıl geldi?– gençken sürüyle dostu vardı).

İkili cam kapılardan birini itiyor, kilitli olduğunu gö-

rüyor (New York'ta bu çift kanatlı kapılardan biri neden daima kilitlidir?), içini şöyle bir yoklayan utançtan kurtulup kilitli olmayan kapıdan içeri giriyor. Vakit öğleye yakın olduğundan, Starbucks boş sayılır; ikişerli kadınlar, ayrı masalarda, önlerinde dizüstü bilgisayarları, iki genç adam; kentteki en kelepir fırsat, dört dolar kırk sente bir kahve alır, akşama kadar otursun.

Ve işte, arkalardaki bir masada, pencere kenarında Mizzy.

"Selam," diyor Mizzy. Eh, gerçekten yani, başka ne diyecekti?

"Seni görmek ne güzel," diyor Peter. Atılan taş yerini buldu mu?

Mizzy kahvesini çoktan almış (bir "grande cappucino"; bu tür bilgileri biriktirmemek olanaksız). "Kahve ister misin?" diye soruyor.

Peter istiyor. Aslında istemiyor, ama Mizzy'nin karşısında içeceksiz oturmak çok garip kaçacak gibi. Gidip kuyruğa giriyor (önünde iki kişi var, etine dolgun, siyah bir kızla saçları dimdik, yırtık pırtık kazaklı bir oğlan; sayısız benzerlerinden ikisi, tesadüfen Victoria'nın tişörtlerinde ve sefertaslarında betimlenmemiş ama rahatça betimlenebilecek tipler). Peter kahve ısmarlama sırasında beklemek denen o korkunç, olağan perde arasını sağ salim atlatmayı başarıyor.

Sonra Mizzy'nin masasına dönüyor; bir yandan da, yağsız sütle hazırlanan bir "Venti" nin nedense yanlış seçim olduğuna dair saçma sapan düşünceyle boğuşmakta.

Mizzy değişmemiş. Yalnızca bu sıradan mekân, o solgun, prensvari güzelliğini daha da vurguluyor. Karmaşık Romalı yapısıyla burnu, Disney'den fırlamış iri, kahverengi gözleri. Alnını ikiye bölen, samur rengi perçemi.

New York'a gelirken getirdiği sırt çantası masanın yanına, yere bırakılmış.

Söze Peter başlıyor. En azından bu şeref ona ait olacak.

"Rebecca'nın ödünü kopardın," diyor.

"Biliyorum. Üzgünüm. Bugün ararım onu."

"Önce, neden gittiğini konuşalım mı?"

"Neden, sence?"

"Soruyu ben sordum," diyor Peter.

"Orada öylece kalıp hiçbir şey olmamış gibi davranamazdım."

"Dur bir dakika. Gerçekte hiçbir şey *olmadığını* bastıra bastıra söyleyen sen değil miydin?"

"Savunmaya geçmiştim. Tanrı aşkına, Peter, az sonra içeriye girmek ve ablamla yemek yemek üzereydik. Kapının eşiğinde senin kollarına atılamazdım, öyle değil mi?"

Peter'ın boğazının gerilerinden korkunç, mest edici, zehirli bir duygu yükseliyor. Uyuşturucu yüklü bir balgam. Oluyor, demek. Bu çocuk, genç Rebecca'nın bu taptaze çeşitlemesi, bu zarif ve tutkulu Bea, bu yaşayan sanat eseri, aşkını ilan ediyor.

"Hayır," diyor Peter. "Atılamazdın." Sesi titredi mi? Muhtemelen.

Kısa bir sessizlik oluyor. Peter bir an için, bir anlığına, yumuşuyor. Bunu yapamaz. Rebecca'yla Bea bunu hak edecek bir şey yapmadılar, hem Rebecca bunu nasıl atlatır? (Bea, büyük bir olasılıkla, ömür boyu sürecek, başarılı bir "babadan nefret etme" mesleğine adım atacak, buysa ona iyi kötü bir teselli sağlayacaktır, artı bu alanda epeyce deneyimi var zaten). Başında sızılı bir uyuşma hissediyor. Şu an, ağza alınmaz bir eylemin eşiğinde. Bir daha kendisini iyi bir insan olarak asla göremeyecek.

Mizzy soruyor: "Söyledin mi ona?"

Ne?

"Tabii ki söylemedim."

"Ve söylemeyeceksin. Değil mi?"

"Şey. Bu ikimizin konuşması gereken bir şey, sence de öyle değil mi?"

"Lütfen söyleme ona."

Sonra, Peter bir de bakıyor, ağzından şunlar dökülmekte:

"Mizzy, sana karşı bazı duygularım var. Sık sık aklıma düşüyorsun. Rüyalarıma giriyorsun." – *Doğru değil bu, rüyanda işediğini, izlendiğini görüyorsun, ama olsun.* "Sana âşık olup olmadığımı bilmiyorum, ama sana karşı bir şey hissediyorum ve dürüst olmam gerekirse, hop diye eski yaşamıma dönebileceğimi sanmıyorum."

Mizzy bunları yadırgatıcı bir kayıtsızlıkla dinliyor. Yalnızca gözleri tepki vermekte. Gözlerinde şu ıslak parıltı belirdi. Bu hafif şehla gözler, şu an, ilk kez, suratına budalaca bir ifade verdi.

"Uyuşturucuyu kastetmiştim," diyor.

Ah.

Peter'ın başının üstünde korkunç, berbat bir kavrayış dolanıyor, ama tam olarak inmiyor. Derisi ürperiyor. Kafasına ateş basıyor, bir an ona yine midesi bulanacakmış gibi geliyor.

Şöyle dediğini duyuyor: "Bütün tasan, uyuşturucuya başladığını karıma söyleyip söylememem, demek."

Mizzy yanıt vermeme inceliğini gösteriyor.

Bu bir şantaj, o halde. Peter oyuna getirildi. Altı üstü, önü arkası, hepsi bu. Sen, Peter, uyuşturucuyu kendine sakla, ben, Mizzy de öpücükten söz etmeyeyim.

Peter şimdi de şöyle dediğini duyuyor: "Hepsi numaraydı, yani? Bütün o..."

Sakın ağlama, orospu çocuğu. Bir Starbucks'ta, şu kalpsiz oğlanın karşısında sakın ola ağlamayasın.

"Ah, yo," diyor Mizzy. "Sana karşı hep bir şeyler hissettim, bunu yadsıyamam. Ama hey. Sen ablamın kocasısın yahu."

Doğru, ben gerçekten de ablanın kocasıyım. Neler yaşayacağımızı sanıyordum ki?

Kendi gücünün ötesinde bir gücün, bir tazyikin onu bu yaşamdan alıp bir başka yaşama fırlatacağını sanmıştı. Buna inanmıştı.

"Çok üzgünüm," diyor Peter. Bununla ne demek istiyor şimdi? Kim, ne için özür diliyor?

"Özür dilemene gerek yok."

"Peki, dilemiyorum. Ne yapacaksın şimdi?"

"Galiba California'ya gideceğim. Bay Area'da bazı dostlarım var."

Galiba California'ya gideceksin. Bay Area'da bazı dostların var. Hem de *Bay Area*, San Francisco bile değil.

"Ne yapacaksın orada?" Peter kendi sesini belli bir uzaklıktan duyuyor. Kendi bedeninin az uzağında duruyor.

"Bir arkadaşım bilgisayar grafikleri yapıyor, ortağa ihtiyacı varmış. Bilgisayarlarla aram iyidir."

Bilgisayarlarla aran iyi. Bay Area'da yaşayan bir arkadaşınla, bilgisayar grafikleri işine gireceksin. Yaşlıca bir erkeği kısa bir süre sevmek, sonra da Yunanistan'da, bir tepenin üzerindeki evde terk etmek istemiyorsun.

Sen sadece uyuşturucu konusunda başının etini yemesinler diye ablalarını senden uzak tutmamı istiyorsun. İşi garantiye almak için de bana bir parmak bal çaldın.

"Kulağa oldukça makul geliyor," diyor, Peter'ın sol omzunun üstünden bir yerlerden gelen ses.

"Rebecca'ya söylemeyeceğine söz ver."

"Gitmeden önce onunla vedalaşmaya söz verirsen."

"Elbette yapacağım. Bu sabah öyle apar topar ayrıldım, çünkü sanat simsarlığından vazgeçtiğimi söylemeye

utandım, diyeceğim. Anlayacaktır."

Anlayacak. Rebecca anlayacak.

"Nasıl istersen," diyor Peter.

"Bana karşı hep müşfiktin."

Müşfik. Belki. Ya da belki, öylesine sarhoş oldum ki, sana ihanet ettim; âşıkların sıkça yaptığı gibi. Bay Area'dan, senin aşırı doz olayını bildiren telefon ne zaman gelecek acaba?

"Önemli değil," diyor Peter. "Ne de olsa, ailedensin."

Sonra, gerçekten, kalkıp gitmekten başka yapacak bir şey kalmıyor.

Dokuzuncu Cadde ile On Yedinci Sokağın bol rüzgârlı, kişiliksiz köşesinde vedalaşıyorlar. Hemen başlarının üstünden, bir naylon torba uçuyor.

"Öyleyse, bu akşam evde görüşüyoruz," diyor Peter.

Mizzy sırt çantasının kayışlarından birini düzeltiyor. "Sence sakıncası yoksa, Rebecca'yı ofisinde ziyaret etmeyi, orada vedalaşmayı düşünüyorum."

"Bir gece daha olmayacak yani?" diyor Peter.

Kayış sağlama alındıktan sonra Mizzy Peter'a, görünüşe göre son kez, şu nemli gözlü bakışlardan birini fırlatıyor.

"Dünkü gibi bir geceyi bir daha kaldıramam," diyor. "Ya sen?"

Teşekkür ederim, Mizzy, aramızda bir şey, sahiden de *bir şey* geçtiğini doğruladığın için sağol. Sende, utanç diye tanımlanabilecek bir duygu uyandıran bir şey.

"Galiba haklısın. Peki, sence..."

Mizzy bekliyor.

"Rebecca böyle apar topar gitmeni yadırgamaz mı?"

"Alışık buna. Nasıl biri olduğumu bilir."

Bilir mi? İnsanı zorlayan niteliklerinin yanı sıra, ucuz ve azıcık da sığ, sahte biri olduğunu da biliyor mu?

Muhtemelen hayır. Rebecca'ya göre Mizzy bir tür sanat eseri; tıpkı Peter'a göre (bir zamanlar) olduğu gibi. Açıkçası, öyle de kalması gerekmiyor mu?

"Pekâlâ o zaman," diyor Peter.

"Seni California'dan ararım, tamam mı?"

"Nasıl gideceksin oraya?"

"Otobüsle. Fazla param yok."

Otobüsle gitmeyeceksin, Mizzy. Rebecca buna izin vermez. Seni engellemek için elinden geleni yapar, sonra seni istediğin şeyi yapmaktan alıkoyamayacağını, *durduramayacağını* anlayınca da (aslında tam olarak ne yaptığını bilmediği sürece, tabii) telefonu açıp sana bir uçak bileti ayarlar. İkimiz de biliyoruz bunu.

"İyi yolculuklar."

Veda sözcüklerin bunlar mı?

"Sağol."

El sıkışıyorlar. Mizzy uzaklaşıyor.

İşte böyle. Peter çekip gidebileceğini, (salt kendisinin değil) başkalarının hayatlarını da yıkabileceğini, buna rağmen iyi kötü bağışlanabileceğini, çünkü tutkunun, ne kadar yanılsamalı, ne kadar lanetli olursa olsun, sevdanın her şeyi ezip geçebileceğini sandı. Tarih trajik âşıkları, Gatsby'leri, Anna Karenina'ları sever, onları un ufak ederken bile kayırır, bağışlar. Oysa Peter, Manhattan'ın hiçbir özelliği olmayan bir köşesindeki bu küçük karaltı, kendi kendini bağışlamak, kendi kendini öğütmek zorunda kalacak, çünkü göründüğü kadarıyla bunu onun yerine yapacak kimse yok. Başının üstündeki lacivert göğe altın yaldızla boyanmış yıldızlar yok, yalnızca mevsimsiz serinlikteki bir nisan öğleden sonrasının griliği. Kimse onu bronzdan dökmeyecek. Hiç anımsanmayan sayısız benzeri gibi, o da, büyük bir ihtimalle hiç gelmeyecek bir treni kibarca beklemekte.

İşe dönmekten başka ne yapabilir?

En azından şuna... son noktayı koymanın, hiçbir olay yaşamak zorunda olmamanın kesinliğine sahip. Kekre bir rahatlama, ferahlama var bunda. Hayatını geri aldı (gerçi elinden alınmış filan değildi ya, neyse); başarılarının artacağına dair, somut bir umudu (Groff'u listesine katacağı kesin gibi, eh, Groff gibi bir sanatçı kim bilir daha kimleri çekecektir), Rebecca'yla ikisinin yeniden mutlu olacağına dair, daha su götürür bir umudu var. Yeterince mutlu olacaklar.

Sorun şu ki...

Sorun, olası bütün mutlu sonları baştan sona, enine boyuna görebilmesi. Galerisi birinci sınıf galerilerin arasına yükseliyor, o ve Rebecca eski huzurlarına yeniden kavuşuyorlar. Peki, sonra?

Meteoroloji Kanalı'nın öngördüğü gibi, hava giderek soğuyor – ısıda mevsim normallerinin dışında bir düşüş. Ancak Peter nisan ayındaki bir soğuk dalgası yüzünden baygınlıklar geçirecek kadar kaybetmedi kendini; belki de özsaygısı, tahmininden daha güçlü. Yürüdüğü sokaklardaki canlılığı, hayhuyu göremeyecek kadar da kaybetmedi kendini; omuzları kısmış, koşturan aceleciler; gevezelik eden beş kızın oluşturduğu, dalgalanan, geçit vermez sıra (*Bak, o çocuk asla, dedim kıza, seni paçoz, sonra Rita ve Dymphna ve Inez*); bir çöp bidonunda teneke kutu arayan, hayret uyandıracak kadar iyi giyimli kadın; gülenler, vitrinlere bakanlar, cep telefonuyla konuşanlar. Dünya işte bu; oğlanın biri seni aptal yerine koymuş olsa da, sen bu dünyada yaşıyorsun.

Galeriye dönünce, Vic'in ikinci parçasının asılmak üzere olduğunu görüyor. Uta'yla çocuklar (bu gidişle onları kovmayı bir türlü beceremeyecek, ha bire acil bir şey çıkıyor, öyle değil mi?) ticari malların dizildiği rafları yerleştirmekteler, Vic de yüzünde malum genç kız şaş-

kınlığıyla onları seyretmekte – ortaya çıkana bakın!

"Döndün demek," diyor Uta. Nerelerdeydin yahu, demek istiyor.

"Döndüm," diye karşılık veriyor. "İyi görünüyor."

"Tam öğle arası vermek üzereydik," diyor Uta. "Bu akşam sekiz dokuz gibi bitiririz tahminimce."

"Güzel. Çok güzel."

Çalışma odasına giriyor. Perişan haldeki Vincent hâlâ orada, bununsa belirgin bir anlamı yok. Masasına oturuyor, bir şeyler yapması gerektiğini düşünüyor. Yapması gereken bir sürü şey var.

Bir dakika sonra, Uta görünüyor.

"Peter, neyin var?"

"Yok bir şey."

"Hadi ama."

Anlat ona. Anlat birine.

Şöyle diyor: "Karımın erkek kardeşine âşık oldum, sanırım."

Uta sanat piyasasında şaşkınlığını belli etmeyecek kadar uzun kaldı; bir ömürlük deneyim edindi. "Şu oğlana mı?" diyor.

"Bundan daha acınası bir şey olabilir mi?" diyor Peter. "Bundan daha aptalca, sefil, acıklı bir durum olabilir mi?"

Kadın başını, önünü ansızın tıkayan dumandan kaçınırcasına yana eğiyor, erkeğe bakıyor. "Sen şimdi bana eşcinsel olduğunu mu söylüyorsun?"

Carole Potter'ın çimenliğine anlık, ani bir dönüş; Peter'ın Mizzy'ye, "Ne var bunda, sen eşcinselsin," dediği ana. Evet ve hayır. Keşke bu kadar basit olsa.

Uta'ya, "Bilmiyorum," diyor. "Demek istediğim, hem bir erkeği sevip hem de eşcinsel olmamam mümkün mü?"

"Gayet mümkün," diyor Uta.

Ağırlığını tek kalçasına veriyor, gözlüğünü düzeltiyor. Ders vakti geldi.

"Anlatmak ister misin?" diyor.

"Dinlemek ister misin?"

"Tabii ki isterim."

Peki o zaman. Hadi bakalım.

"Hiçbir şey olmadı. Tek bir öpücük."

"Öpücük de bir şeydir."

Tanrı senden razı olsun, kardeşim.

"Dürüst olmak gerekirse, benim asıl âşık olduğum... galiba... Bunu yüzüm kızarmadan nasıl söyleyeceğim, bilemiyorum. Evet, benim âşık olduğum şey, güzelliğin kendisi. Yani kendini bu çocukta dışavuran güzellik."

"Güzelliğe oldu bitti tutkunsundur. Bu da senin tuhaflığın işte."

"Öyle. Tuhafım. Bu bakımdan."

"Ama Peter, biliyor musun..."

Aksanı, o güzelim Utavari, asla yok olmayan aksanı, şu anın önemiyle, ağırlığıyla daha da koyulaşmış gibi. *Anıma Peder, billiyo musun...*

"... genç bir kıza âşık olsaydın, işin çok daha kolay olurdu. Zavallı sersem, asla kolay yolu seçmezsin zaten."

Azla kollay yolu seçmezzin zaten. Ah, Tanrım, Uta, seni nasıl da seviyorum.

"Bir şeylerden kurtulmak istediğimi mi sanıyorsun?"

"İstemiyor musun?"

"Rebecca'yı seviyorum."

"Mesele bu değil."

"Sence mesele ne, peki?"

Kadın duraksıyor, bir kez daha gözlüğünü düzeltiyor.

"Tasavvur edebileceğin en kötü şey, muhtemelen şu an olan şeydir, diyen kimdi? Tam psikologluk bir laf. Yalan da değil ama."

"Şimdi, can alıcı cümleye hazır mısın?" diyor Peter.

"Can alıcı bir cümleye daima hazırımdır."

"Benimle yalnızca dalga geçiyormuş."

"Tabii ki geçiyordu. O bir çocuk, değil mi?"

"Dur, daha bitmedi."

"Dinliyorum."

"Bana şantaj yaptı."

"Bak bu tam on dokuzuncu yüzyıllık," diyor Uta.

"Yeniden uyuşturucuya başladığını öğrendim, o da Rebecca'ya söylememem için beni baştan çıkardı."

"Vay. İşte bu taşak ister."

Sesinde alttan alta bir hayranlık mı var?

Var ya da yok, Peter anlıyor: O, Peter, tam bir karikatür. Bunun aksine, kısacık bir an için bile olsa, nasıl inanabildi? Başkalarının oyuna getirdiği, eşek şakaları yaptığı soytarı o. Bütün o kof kibriyle, boyalı, briyantinli cakasıyla öyle kolay lokma ki.

Yıldızları dize getirebilecekken, bir ayıyı oynatmak için tef çalmak.

"Budalanın tekiyim," diyor.

"Öylesin," diyor kadın.

Uta masanın yan tarafına geliyor, bir kolunu onun omzuna doluyor. Hafifçe, belli belirsiz konan, tek bir kol, ama Uta için önemli. Öyle ha bire sarılanlardan, kucaklaşanlardan değildir.

"Ve ilk aşk budalası da değilsin," diye ekliyor.

Teşekkür ederim, Uta. Teşekkür ederim, dostum. Ama işe yaramayacak, öyle değil mi? Görünüşe bakılırsa, ben avutulabilir noktayı geçtim; kendi gözümdeki imajım için, sayısız benzeri gibi, küçük dansını sürdüren şu içler acısı vatandaş için yapabileceğim pek bir şey yok.

Seninle birlikte uluyarak, höykürerek ağlayabilseydim, yararı olabilirdi. Ama yapamam, istesem bile, senin bu gösteriye tahammül edeceğini düşünsem bile yapa-

mam. İçim boşaldı, kurudu. Karnıma, zifte bulanmış bir tüy yumağı çöreklendi.

"Öyle," diyor, "değilim." Çünkü, gerçekten, başka ne diyebilir?

Günün kalanı, bir şekilde geçiyor. Dokuzu çeyrek geçe, sergi tümüyle asıldı. Tyler, Branch ve Carl evlerine gittiler. Peter, Uta ve Victoria'yla birlikte, galerinin ortasında duruyor.

"İyi oldu," diyor Uta. "Güzel bir sergi olacak."

Etraflarına, galerinin duvarlarına ve zeminine, Victoria'nın beş süper kahramanı yerleştirilmiş: yağmurluklu, siyah adam; çantasında parkmetreye atacağı bozukluğu arayan, orta yaşlı bir kadın; elinde küçük, beyaz bir torbayla fırından çıkan, haşin yüzlü, şişman bir kadın (öğlen yiyeceği simit, hiç kuşkusuz); kaykayıyla son sürat kayan, on iki yaşlarında, kılıksız, Asyalı bir çocuk ve içindeki ikizlerin bir avaza uluduğu, ikili bebek arabasını süren, İspanyol kökenli bir kız. Beethoven'in Dokuzuncu Senfonisi'nin uvertürü, ortada görünmeyen üç siyah ses yükselticiden tekrar tekrar, gümbür gümbür yayılırken, videolar eşzamanlı olarak oynamakta. Muhterem ticari eşyalar da raflardaki yerini almış: tişörtler, maskot bebekler, sefertasları ve Cadılar Bayramı kostümleri.

"İyi, değil mi?" diye soruyor Victoria.

"İyiden de öte," diyor Peter; sanatçılarından hangisi olsa, aynı karşılığı verirdi.

Dükkânı kapatma, ışıkları söndürüp eve gitme vakti. Küratörler, galerinin hatırı sayılır müşterilerinden birkaçıyla birlikte, yarın gelecekler. *Artforum*'daki yazı gelecek hafta başı çıkacak. Sanat âlemindeki yükselişinde, yolun açık, Victoria. Rupert Groff'u kafakola almayı başarırsam, belki de çekip gitmezsin?

Bunu önemsemek için kendini zorla, oğlum. Çok umurundaymış gibi görünmek için elinden geleni yap.

Artık kendi öykünün bile kahramanı olamazsan, ne yaparsın?

Bu gecelik paydos edip eve, karına gideceksin, tamam mı? Birer martini içecek, dışarıdan yemek ısmarlayacaksınız. Ya kitap okuyacak ya da televizyon izleyeceksiniz.

Sen Brueghel'in minik İkarusu'sun, erkeklerin toprağı işlediği, koyun otlattığı engin tuvalin bir köşeciğinde, fark edilmeksizin boğulmaktasın.

Uta soruyor: "Hep birlikte yemeğe çıkalım mı?"

Hım. Yapamaz. Bu gece olmaz. Bir lokantada oturup sohbet mohbet edemez, arka planda kalmayı seven, dünyalar tatlısı Victoria Hwang'la bile.

"Neden ikiniz çıkmıyorsunuz?" diyor. Victoria'ya bakıp ekliyor: "Son günlerde midem biraz tuhaf, yarın ortalığı yıkacak olan hayranlarının karşısında formda olmalıyım."

Kadın buna nasıl itiraz edebilir?

Uta ona öğretmensi bir bakış fırlatıyor. Bugünlük erkeği bağışlasa mı?

"Hızlıca, hafif bir şeyler atıştırabiliriz," diyor Peter'a.

"*Benim* gibi hızlı ve hafif, desene," diye karşılık veriyor Peter. Ha ha ha. "Açılış gecesi şöyle mükellef, bol içkili bir yemek yeriz. Şimdi gidip yatmam lazım."

"Nasıl istersen," diyor Uta.

"Hadi, gidin siz," diyor Peter. "Ben birkaç dakika daha oyalanacağım. Sergiyle baş başa kalmak istiyorum biraz."

Buna kim karşı çıkabilir?

Uta'yla Victoria paltolarını alıyor, Peter'la birlikte kapıya gidiyorlar.

Victoria, "Her şey için teşekkür ederim, Peter," diyor. "Harikasın."

Sağol, Victoria, böyle kibar ve düzgün bir insan olduğun için, sağol. Yalın, temel meziyetler nasıl da önemli, Tanrım.

"İhtiyacın olursa ara beni, tamam mı?" diyor Uta.

"Elbette ararım."

Uta onun elini sıkarcasına okşuyor. Tıpkı kendisinin, köpekbalığının karşısında dururlarken, Bette'ye yaptığı gibi.

Teşekkür ederim, Uta. Ve iyi geceler.

İşte burada; Londra Senfoni, Dokuzuncu Senfoni'nin açılış nağmelerini bir daha, bir daha yinelerken, gündelik yaşamlarından kısa kesitler sunan beş sıradan vatandaşla baş başa. Beethoven dönüyor ha dönüyor.

Bu insanlar nasıl kurtarıldı, nasıl hayal kırıklığına uğratıldı acaba? Başlarına neler gelecek, şu anda ne geliyordur? Pek bir şey gelmiyordur herhalde. Ev işleri, angaryalar, geçmek bilmeyen mesai, oğlan içinse okul saatleri, akşam herkes için televizyon. Ya da başka bir şey. Kim bilir? Ama onlar, her biri, içlerinde özel, kişisel bir mücevher taşıyorlar elbette, salt yaralar ve umutlar değil, bir özdek, bir ruhsallık, Beethoven'in muhtemelen "ruh" diyeceği bir şey; taşıdığımız şu köz, benlik koru, hayatiyet denilen basit olgu; hayallerle ve anılarla karman çorman, ama hayalden ve anıdan başka bir şey, şu andan (bir sokağı geçmek, bir fırından çıkmak) farklı bir şey; bir küçük sonsuzluk, baştan beri içinde bulunduğumuz, daima da bulunacağımız, kaykayla vızır vızır dolanacağımız ya da cüzdanımızın dibinde bozukluk arayacağımız ya da yaygaracı çocuklarımızla birlikte eve döneceğimiz, özel bir evren. Ne demişti Shakespeare? Bir uykuyla sona eren küçük yaşamlarımız.

Peter şu anda uyumayı çok isterdi. Uyumak, uyumak ve uyumak.

Ya da ağlamak. Ağlamak iyi gelebilir, gelecektir, arı-

tır, ama içi kupkuru, hissettiği şey çaresizlikten çok hazımsızlığı andırıyor.

O küçük, zavallı, gülünç biri, öyle değil mi?

Bir süre daha oyalanıyor, satılacak ya da satılmayacak olan parçalara bakıyor. Bu sergi de indirilecek, yerine bir başkası asılacak. Şansı varsa, Groff'unki. Eğer şansı... daha azsa, Lahkti'ninki. Yo, Lahkti hiç de sonunculuk ödülü değil, Peter adamın şu kılı kırk yararcasına ayrıntılı, karmaşık, küçük Kalküta resimlerine bayılır (yeterince sever), ayrıca, açıkçası, Lahkti'nin yeri göğü sarsma ihtimali olmasa da (küçük resimler büyük tablolar kadar kolay satılmıyor) Peter, Groff'a yer açmak için onu şutlamak zorunda kalmak istemiyor. Böylece kendini onurlu, saygın hissetmeyi sürdürebilir; sayılan ama korkulmayan, sağlam bir ikinci lig oyuncusu olmak ona yeter. Groff'u bağla ve birinci sınıfa (belki) terfi et; Groff'u kaçır (daha büyük bir galeriyi seçerse, Groff'u suçlayabilir mi gerçekten?) ve istikrarlı bir biçimde yarım yenilgilerle dolu bir meslek hayatına, görmezden gelinenlerin, göze çarpmayanların, hep-kıyısında-dolananların şampiyonu olmaya (neredeyse on yıldır herhangi bir çıkış yapamadığı düşünülecek olursa) temelli razı ol.

Victoria'nın beş sıradan vatandaşı ekranlarda dönüyor, dönüyor, dönüyor. Beethoven zaferle gümbürdüyor. Mizzy ise şu an, büyük ihtimalle uçakta, gece Amerikası'nın ışık sellerinin üstünden, kıtayı aşmakta.

Gelişigüzel seçilmiş beş yabancı, artık unutulmuş, anımsanmayan geçmişlerinin kısa fasılalarını tekrar tekrar yaşarken, hemen şurada, galerinin zemininde uyumak ne güzel olurdu.

Onları durdurma, müziği kapatma, ışıkları söndürüp eve gitme vakti geldi.

Ama yine de, kıpırdamıyor. Şu karşısındaki, muhteşem sanat olmayabilir, ama kesinlikle iyi sanat ve Peter'ı

avutuyor, ona eşlik ediyor; ne yazık ki, bir daha hiç şu andaki kadar, alıcılar gelip alıcı gözle bakmadan önceki kadar lekesiz, kusursuz görünmeyecek.

Maskot bebeklerden birini alıyor; evrak çantalı, siyah adam. Figür kasten bayağılaştırılmış – ağır boyalı gözlerinde hafif şaşkın bir ifade, teni cansız bir kakao rengi, özensiz takım elbisesi parlak, namlu grisi sentetikten. Putperestlik, kendi seviyesine indirgemeye meyillidir, öyle değil mi? Şu çokrenkli, cam gözlü Bakire Meryem'leri, şu altın yaldızlı Buddha'ları bile. Et, gerçek ve yaşayan et, bütün simge, tasvir çabalarını çiğner geçer.

Peter'ı şu an en iyi hangi ressam betimleyebilir acaba? Bu kişi, Francis Bacon olabilir mi? Onun şu kendini azap çekercesine bırakmış, pembe etli, orta yaşlı, çıplak erkeklerinden biri. Bir de kendini, ciddi ciddi bronz bir heykel olarak hayal etti. İşte bu kadar da büyüklendi.

Yıldızları dize getirebilecekken, bir ayıyı oynatmak için tef çalmak.

Öte yandan, müziğiyle dans edebileceğin bir tef olması da bir şey – o da bir şey. Ayı değilsen, elbette.

Eve varınca, Rebecca'yı yatakta buluyor. Saat daha dokuz buçuk.

Karısı yorgana sarınıp dertop olmuş, yüzünü duvara dönmüş. Peter'ın aklından, odun ateşinde yakılmak üzere kefenlenmiş bir Hintli kadın geçiyor.

Rebecca biliyor. Mizzy ona her şeyi anlattı. Peter bir an dengesini yitiriyor, altındaki zemin yana yatıverdi sanki. Yadsıyacak mı? Kolayca yapabilir bunu. Mizzy müzmin yalancının teki, Peter'ın masum olduğunu ileri sürmesi, son derece makul karşılanır. Ama yalan söylerse, baştan beri yalan söylemiş, Mizzy de bütün kabahatleri yüzünden, baştan beri, haksız yere suçlanmış olur.

Peter içinde yükselen dürtüyle boğuşuyor; arkasını dönüp gitmek, apartmandan çıkmak ve kaçmak... nereye, peki? Dışarıda gidebileceği neresi var?

Odaya giriyor. Yıllar önce, Paris'teki bitpazarından aldıkları gece lambalarına bakıyor. Terry Winter'ın, yatağın başucuna asılmış olan üç çizimine bakıyor.

Güçlükle, "Merhaba," diyebiliyor. "Hasta mısın?"

"Yalnızca yorgunum. Mizzy gitti."

"Öyle mi?"

Böyle aptalı oynayarak, kendini feci şekilde ele vermiş oluyor mu? Rebecca, onun bedeninden yayılan ihanetin kokusunu alabiliyor mu?

Karısı dönüp onun yüzüne bakmıyor.

"San Francisco," diyor. "Biri ona orada bir iş verecekmiş."

Peter olağan sesiyle konuşabilmek, kendisi gibi davranabilmek için kendini bayağı zorluyor, öte yandan sesini de, nasıl davrandığını da anımsamakta güçlük çekmekte.

"Ne tür bir iş?"

"Bilgisayar grafikleri. Bunun tam olarak ne olduğunu, bana sorma. Yani bunun nasıl olup da ciddi ciddi bir işe dönüşebildiğini."

"Sence neden ansızın böyle bir karar verdi?" diye soruyor Peter ve belkemiğinde bir karıncalanma hissediyor. Öldür beni, Rebecca, hemen şimdi. İndir darbeyi. Neden birdenbire California'ya gittiğini, ikimiz de biliyoruz. İşte buradayım, rezil bir pislik olarak karşında durmaktayım. Haykır bana. Sokağa at. Bu ikimizin de hayrına olur.

"Bu kez sahiden değişeceğini sanmıştım," diyor Rebecca. "Buna gerçekten inandım."

"Belki de asla değişmeyeceğini, bu olasılığı kabullenme vakti geldi," diyor Peter yoklarcasına.

"Belki de."

Kadının sesi keder yüklü. Peter gidip yatağın kenarına ilişiyor. Yavaşça, usulca, elini yorganın örttüğü omza koyuyor.

İtiraf etmek daha erkekçe olmaz mı? Tabii ki olur. En azından bu asaleti gösterebilir.

"Mizzy insanları kışkırtıyor," diyor. "İnsanlar da ona karşılık veriyor."

Çok cılız bir giriş. Ama yine de bir şey. Devam et.

Rebecca şöyle diyor: "Salt kendi iyiliğini düşünüyor."

Hazır mısın? Hadi.

"Sana bu akşamüstü ne anlattı?"

Peter yalan söyleyip söylemeyeceğinden emin değil. Kendi geleceğinin o kadar ilerisini göremiyor. Yalnızca ne yapacağını görmek için, çaresizce bekleyebilir.

"Bir şeyler söyledi," diyor kadın.

Ah. İşte başlıyor. Hoşça kal, yaşamım. Elveda lambalar, çizimler.

Peter sesini sabit tutmak için uğraşıyor.

"Neler dediğini galiba biliyorum. Biliyor muyum?"

Gerçeğin zamanı geldi. Peter gerçeği söyleyecek. Hiç olmazsa bunu yapacak.

Rebecca, "Bana beni sevdiğini söyledi," diye başlıyor. "Ama bir süre benden uzak kalması gerekiyormuş. Böyle üzerine düşerek, şımartarak, büyümesini engelliyormuşum."

Gerçekten mi? Hey, dur bir dakika. Gerçekten, cidden? Hepsi *bu mu*?

"Şey, haklı olabilir," diyor Peter. Karısının, sesindeki dalgalanmayı duymaması mümkün mü?

"Mesele şu ki..."

Peter duraksıyor. Penceredeki ufacık fısıltıyı, minik tıpırtıyı duymaktan çok hissediyor. Kar. Hava raporu sunucusunun öngördüğü gibi, hafif, esintili bir kar serpintisi.

Rebecca sözünü sürdürüyor: "Bana tapıyormuş falan filan feşmekan, ama bir başına kalmak zorundaymış."

Ah.

Belki de Mizzy'nin Peter'a şantaj yapmasına gerek yoktu. Belki de ona inanılmayacağını biliyordu. Ya da belki –daha da kötüsü– herkesi bir güzel yere sermekten, sonra da çekip gitmekten, belli bir zevk aldı. Belki ikisiyle birden oynadı, bedelini ödemeden ne kadar ileri gidebileceğini görmek istedi.

Rebecca yüzünü Peter'a çeviriyor. Beti benzi atmış, yüzünde terli, donuk bir parıltı.

"Bir şeyi fark ettim," diyor.

"Evet?"

"Uyduruk, saçma sapan bir hayal âleminde yaşıyormuşum."

İşte başlıyor, öyleyse, sonunda başlıyor. Onurlu bir kocayla, eksiklikleri, hataları olan ama Peter'ın yaptığını asla, kesinlikle yapmayacak bir adamla yaşadığı yanılsaması içindeymiş.

"Hı?" diyor Peter.

"Mizzy'yi mutlu edebilirsem, bir mucizenin gerçekleşeceğini sandım."

"Nasıl bir mucize?"

"Kendimin de mutlu olacağını sandım."

Peter'ın midesi düğümleniyor.

Rebecca'nın *mutlu* olduğunu sanıyordu.

"Bana kalırsa şu an çok üzgünsün," diyor.

Kadın hışırtılı bir sesle içini çekiyor. Ağlamıyor.

"Evet," diyor. "Üzgünüm. Ayrıca, biliyor musun?"

Peter sesini çıkarmıyor.

"Mizzy bana var olmayan bir iş için San Francisco'ya gideceğini söylediğinde ve duygu sömürüsü yapıp benden bir uçak bileti kopardığında, öfkeden deliye dönme-

dim. Şey, kızdım, elbette sinirlendim, ama başka bir şey daha hissettim."

"Ne?" Peter kendini hiç bu kadar budala hissetmedi.

"Kıskandım. Kendim olmak istemedim. Ona bir çek yazabilen, olgun, aklı başında insan olmak istemedim. Genç, kafası karışık, fevri olmak istedim; bir de, bilemiyorum... özgür olmak istedim."

Hayır, Rebecca, bunu istemiyorsun. Sen süreklilik istiyorsun. Özgür olmak isteyen, *benim*. Korkunç, ağza alınmaz şeyler yapabilecek olan, benim.

"Özgür," diyor. Sesi kof, yabancı geliyor.

Rebecca, bu hayali kuramazsın. Bu, benim hayalim.

Bir sessizlik oluyor. Peter kar tanelerinin camı hafif hafif dövdüğünü duyabiliyor. Bir an bilincini yitireceği, bayılıvereceği duygusuna kapılıyor.

Kendi sesini duyuyor: "Evliliğimizden kurtulmak mı istiyorsun?"

"Evet," diyor Rebecca. "Galiba istiyorum."

Ne? *Ne?* Rebecca, sen, sen mutlu olansın; yeterince mutlu olan. Şu canlı (zaman zaman da yavan) yaşamımızdan hoşnut olansın; sen benim, Peter'ın kaçmayı düşündüğü kişisin; üzmekten, zarar vermekten çekindiğimsin.

"Sevgilim," diyor. Hepsi o kadar.

"Sen de mutsuzsun, öyle değil mi?" diyor kadın.

Peter yanıt vermiyor. *Evet evet, tabii ki mutsuz*, ama mutsuzluk *onun* ülkesi, kadının orada hiçbir hakkı yok, Rebecca sağlam, güvenilir, heybetli olan; yaralanması mümkün elbette, ancak mutsuz olmaya hakkı yok. O, bütün iyi niyetiyle, erkeği tutan, engelleyen kişi.

Soruyor: "Ayrılmak istediğini mi söylüyorsun?"

"Özür dilerim. Bunu epeydir düşünüyordum."

Ne kadar zamandır? Ne zamandan beri mutlu, hoşnut rolü yapıyorsun, karıcığım?

"Ne diyeceğimi bilemiyorum," diyor Peter.

Kadın doğrulup oturuyor, dosdoğru erkeğin suratına bakıyor. Gözleri bomboş. "Sanki kendi kendimle, söze dökülmemiş bir sözleşme yapmışım... Mizzy'yi mutlu edebilirsem, kendimi mutlu etmeyi de başaracağıma dair."

"Şimdi bu biraz... sence de..."

Kadın gülüyor; yankılı, sahte bir ses. "Delice mi? Evet, öyle."

"Sırf Mizzy San Francisco'ya taşındı diye, beni bırakacak mısın gerçekten?"

"Seni terk etmiş olmayacağım," diyor Rebecca. "Yalnızca hesabı kapatacağız, seninle ben. Tokalaşıp vedalaşacağız."

Peter'ın evliliğim dediği şu yekpare dikilitaşın, baştan beri bu kadar eften püften, dayanıksız olması, mümkün mü? Bütün o sırlarının, ölçüp biçmelerinin, kandırmaca ve yüze gülmecelerinin, abesle iştigal olması mümkün mü? İkisinden birinin... kontratı öylece iptal edivermesi yetermiş demek, sonra da *puf*, ha?

Yüzünü soğuk, yapış yapış bir ter kapladı. Soluk almakta güçlük çekiyor.

"Rebecca," diyor. "Şunu açıkla bana. Şimdi sen, beceriksiz, ayran gönüllü kardeşin bilgisayar grafikleri yapmak için San Francisco'ya taşındı diye, ikimizin ayrılması gerektiğini mi söylüyorsun?"

"Bilgisayar grafikleri filan yapmayacak," diyor kadın. "Sadece uyuşturucuyu yeni bir yerde kullanacak."

"Sebebi ne olursa olsun."

Kadın parmak uçlarını inceliyor. Sonra ansızın, şiddetle, işaretparmağını ağzına sokuyor, sertçe ısırıyor.

"Süzme salakmışım," diyor.

"Dur. Bunu söyleme."

Kadının çehresini korku dolu, vahşi bir anlam kapladı.

"Hep, Mizzy'nin sığınabileceği, sağlam bir yer inşa ettiğimi düşünürdüm," diyor. "Küçüklüğünden beri. Ailemin onunla başa çıkamayacağını biliyordum, demek istediğim, belli bir uzaklıktan bakıldığında romantik görünüyorlar, ama ellerinden doğru dürüst hiçbir şey gelmeyen insanlar hepsi de. Şimdiyse, asıl istediğimin bu olmadığını görüyorum; hem de hiç. Ben Mizzy *olmak* istiyordum. Sorunlu, arızalı çocuk olmak istedim. Birilerinin bakımına, ilgisine muhtaç olan kişi olmak."

Peter onu tokatlamak istiyor. Bunu yapmayı çok istiyor.

"Ben seninle ilgilenmiyor muyum?" diye soruyor.

"Zalimlik etmek istemedim. Özür dilerim."

Peter'ın elinden tek gelen, "Yo, devam et, anlat," demek.

"Burada kendimi bir yabancı gibi hissediyorum, Peter. Bazen eve gelir, düşünürüm: Burada yaşayan kim? Seni seviyorum. Seni sevdim."

"*Sevdin?*"

Peki ya, bütün o akşam yemekleri, baş başa geçirdiğimiz pazar günlerimiz?

"Yo, seviyorum. Seni seviyorum, ama ben... ben allak bullakım. Düşüyor, her şeyden hızla uzaklaşıyor gibiyim."

Bir kez daha parmağını ısırıyor.

"Yapma şunu," diyor Peter.

"Berbat bir anneyim. Beş para etmezim. Bea'ya yardım edemedim, Mizzy'ye yardım edemedim. Ben yetişkin rolü yapmayı öğrenmiş bir çocuğum, hepsi bu."

Peter bilincini yitirmemek için kendini zorluyor. Şimdi ona ne söylemeli, ona ne söylemek *istiyor*? Yolunu yitirmiş küçük kardeşi için bir sığınak kurma çabalarının, aşk sarhoşu kocası tarafından yerle bir edildiğini, kocasınır Mizzy'yi buradan sevdasıyla değil, sakla-

dığı bir sır yüzünden kaçırttığını mı? Kadına, bunca yıldır yanıldığını, genç prensin maalesef, ablasının onun için inşa ettiği tapınaktan, bulduğu ilk fırsatta tabanları yağlayıp kaçan, adi bir üçkâğıtçıdan başka bir şey olmadığını mı?

Zaten hep böyle olmaz mı? Saraylar kurarız ki, gençler hepsini dağıtsın, şarap mahzenlerini yağmalasın, goblen perdelerle ayrılmış balkonlarına işesin.

Bea'ya bakın. Kızın SoHo'da yaşamaya bayılacağını, büyüyünce kısa, daracık Chanel etekler giymek ve bir orkestrada çalışmak isteyeceğini sanıyorlardı, öyle değil mi? Onu mutlu etme arzularının, kızın penceresini tırnaklayan bir canavara dönüşeceği, hiç akıllarına gelir miydi?

Birine, asıl istediği armağanı verdiğimiz hiç olur mu?

Rebecca'nın kendine ait bir yaşamı olduğunu, kesintisizce sürdürülen şu "Rebecca olmak" mesleğinin illa da, doğrudan Peter'la ilintili olmadığını nasıl unutabildi?

"Berbat bir anne değilsin," diyor. "Yalnızca insansın."

"Sen de özgür olmayı yeğlemez misin?" diye soruyor kadın.

"Hayır. Bilemiyorum. Seni seviyorum."

"Kendince."

Kendimce mi? İçinde bir ruh dalgası, katlanılmaz bir keder gelgiti kabarıyor. Herkesi hüsrana uğrattı. Ne duydu ne de gördü.

"Ayrılmamalıyız," diyor. "Şimdi olmaz."

"Ne yani, böyle devam mı edelim?"

Evet, aynen böyle yapmalıyız. Böyle devam etmeliyiz, diyecekken, son anda kendini tutuyor.

Mizzy başını tamam anlamında sallasaydı, hemen o anda *karısını* terk etmeyecek miydi?

Ne istiyor? Midesine çöreklenmiş olan şeyi, bu artık

her neyse, çıkarmak ve gidip yatmak. Sonunda da, eski, çekilmez yaşamına uyanmak. Bunu istiyor.

Sonunda, Rebecca şöyle diyor: "Bence bir deneyebiliriz."

Peter başıyla doğruluyor.

Hepsi bu, öyleyse? Karşındakine şefkat duymak, önemli olan tek şey bu? Sevmek, bağışlamak, dayanmak?

Bu kadar basit değil. Bir başka insana değer verebilme, kendini *onun* yerine koyabilme yetisi, yuvarlanıp gitmenin bir parçası. Bu, yeryüzündeki tek tük aziz için elzem olabilir (tabii aziz diye bir canlı türü gerçekten varsa), ama yaşamın, o koca muğlak kalp kırıcı geberesice yaşamın unsurlarından sadece biri.

Yine de. Bu da bir şey.

Rebecca artık Galatea değil, artık Olympia değil. Zaman bizi soyar, yağmalar, merhamet dilendiğimizde biraz daha soyar. İşte karısının yorgun, her gün boy gösteren şu çökük, solgun yüzü; bahtsız Mike Forth'u ya da içten pazarlıklı, kendine âşık Mizzy'yi bile şevke getirmekten âciz suratı (tıpkı Peter'ınki gibi). Koyu renk saçlarından bir tutamı, soluk alnına yapışmış.

Şu an, bir yerlerdeki bir depoda, birbirlerine sokulmuş, her şeyi unutup ısındığına şükreden, isimsiz çiftlerden birine nasıl da benziyorlar.

Küçük, grimsi kar taneleri döne döne yuvarlanıyor, çırpınıyor, girdap gibi dönüyor, cama savruluyor.

Peter dışarıya, yağan kara bakıyor. Ah, seni küçük adam. Yuvanı ihtiras yüzünden değil, ihmalkârlık yüzünden yıktın. Sen ki kendini tehlikeli addedecek kadar küstahtın. Suçlusun, ama destansı günahların değil, minik cürümlerin failisin. En temel ve insani noktada çuvalladın; başkalarının hayatlarını dikkate almadın.

Dışarıda, camın ötesinde, Bette Rice elinde bir ka-

deh şarap, kocasıyla birlikte gülmekte. Mizzy havada, *Büyülü Dağ* kucağında açık dururken, minyatür ekrandaki romantik komediyi izliyor. Bea barın gerisindeki soğutucudan buz alıyor, yaptığı şeyden bıktığını, belki bir yolculuğa çıkması, belki bir... yere gitmesi gerektiğini düşünüyor. Başka bir yere. Uta yatak odasının penceresinde, sigarasını içiyor ve boş beyaz tuvali düşünüyor.

Kar Carole Potter'ın bahçesindeki vazoya doluyor, bitki tarhlarına, yabani mercanköşklerin taçyapraklı ağızlarına dökülüyor. Bembeyaz bir kar çarşafı boş bahçeyi kaplarken, kar çileleri gümüşsü karanlıkta dönüyor, kıvrılıyor.

Dışarıda, bunu görecek kimseler yok. Dünya her zaman yaptığını yapıyor, kendini kendisine sergiliyor. Dünya, gelip giden küçük karaltılara, kaygılanan ve tapınan hayaletlere, çakıl taşlı patikaları tırmıklarla düzeltip kayalıklı bir bahçe yaratanlara, bronz çocuk-adama, çekiçle dövülmüş, içine kar yağan vazoya hiçbir ilgi duymuyor.

Yılın son karı bu. Bu geceden sonra, günler ve geceler yavaşça, muntazaman ısınacak, Potter'ların porsuk ağaçlarındaki küçük, sert tomurcuklar patlayıp çiçeğe duracak.

Ve işte, bu soğuk gecede, Peter ile Rebecca, yatak odalarının aşinalığındalar.

Peter'ın içinde bir şey yükseliyor; bir ruh kabarmasından çok, bir bitkinin görünmez bir el tarafından kökünden sökülüşünü andırıyor. Kıllı, saçaklı köklerin, etinden ayrılışını hissedebiliyor. Benliğinden çıkarılıp havaya kaldırılıyor, eski benliğini bir kabuk misali geride bırakıyor: şu acınası, aç adamı, gözleri gelişigüzel boyanmış, polyester takım elbisesi aceleye getirilmiş maskotu. Tamam, bir soytarı tablosu çizmiş olabilir, ama aynı zamanda (lütfen, Tanrım) rahibin işini kolaylaştıran biri, bir aşk âşığı oldu o; bütün o küçük, dünyasal

hoplayıp zıplamalarının amacı, ne kadar aptalca ve yetersiz bir sunu olsa da, ilahî bir varlığı yüceltmek, hoşnut etmekti. Karın yağdığını görebiliyor, odayı dışarıdan, pencerenin öteki tarafından da görebiliyor; hava koşullarının silkelediği ama şimdilik dayanan, şimdilik ona ve karısına yuva olan, mütevazı bir oda; ta ki sıra başkalarına gelene dek. Peter ölürse ya da sadece çekip gider, karanlığa karışırsa, Rebecca onun geride kalan, süregiden varlığını hisseder mi? Hisseder. Birlikte çok yol aldılar. Denediler, çuvalladılar, denediler, çuvalladılar; göründüğü kadarıyla, son tahlilde, bir kez daha denemekten başka çareleri yok.

Karısına bakıyor.

Rebecca gömüldüğü hüzünde parıldıyor, muhteşem bir biçimde kederli; her bir zerresiyle mevcut, burada; geniş, solgun alnı, Athenavari keskin kaşları, gözlerinin gri canlılığı, kararlı ağzının sert çizgileri, neredeyse erkeksi çenesinin belirgin fırlaklığı. Burada, tam burada; olduğu gibi, ta kendisi. Daha genç halinin, başarısız bir kopyası değil.. Tamamen *kendisi*, tepeden tırnağa; dalgın, hırpalanmış, kıyaslanamaz, benzersiz.

"Ne düşünüyorsun?" diye soruyor Rebecca.

Bu, onun sesi, bir kadın için oldukça derin, biraz pütürlü; alttan alta bir hışırtısı var, sanki bir değnek kuma sürtünüyor. Dikkatli dinlerseniz, şu eski Richmond oynaklığından hâlâ bir iz taşıdığını duyarsınız, tabii yıllar içinde cilalandı, dünyanın sert müziğini "düşünmeye" sevk edecek yumuşak, bir şeye şaşırmış bir tizliğe dönüştü.

Peter'ın sanat eseri bu, öyleyse. Yaşamı bu (gerçi karısı onu her an terk edebilir, gerçi pek çok bakımdan tökezledi, ama olsun). Karşısında değişen, sürekli değişen bir kadın duruyor, onu bir madene dökmek olanaksız, çünkü o, Peter'ın kapıdan girdiği an gördüğü kadın değil, on dakika sonra da aynı kadın olmayacak.

Belki o kadar da geç kalınmadı. Belki Peter bütün fırsatları henüz çarçur etmedi.

Rebecca'nın çatlak dudaklarına hafif bir öpücük konduruyor. Kadının sağ gözünden bir damla gözyaşı süzülüyor.

"Evet," diyor Peter. "Bence deneyebiliriz. Buna inanıyorum. Evet."

Ve olup biten her şeyi anlatmaya başlıyor.

Teşekkür

Menajerim Gail Hochman, editörüm Jonathan Galassi ve hayatımın aşkı Ken Corbett olmasaydı, sadece kendi hayal gücümün bir ürünü olarak kalabilirdim.

Bu kitapta verilen, sanat dünyasına ait tanımlarda, tasvirlerde herhangi bir doğruluk payı varsa, bunu tamamen Jack Shainman'e ve Joe Sheftel'e borçluyum.

Constance Gibb'in cömert yardımları olmasaydı, Greenwich, Connecticut hakkında bunca bilgiye sahip olamazdım.

Meg Giles'ın yardımı olmasaydı, neredeyse her şey hakkında doğru dürüst hiçbir bilgiye sahip olamazdım.

Aynı şekilde, şu insanlara da sonsuz minnettarım: Amy Bloom, Frances Coady, Hugh Dancy, Claire Danes, Stacey D'Erasmo, Elliott Holt, David Hopson, Marie Howe, Daniel Kaizer, James Lecesne, Adam Moss, Christopher Potter, Seth Pybas, Sal Randolph ve Tom Grattan.

Amerikalı yazar Michael Cunningham, modern kentlerde yaşamlarını sürdüren bireylerin derin iç çelişkilerini, psikolojik sorunlarını ustaca anlatıyor.

© 2010 Richard Phibbs

Biri sanat simsarı, diğeri dergi editörü olan Peter ve Rebecca Harris, Manhattan, So-Ho'da yaşayan, kırklı yaşlarda, görünürde mutlu olmak için gereken her şeye sahip bir çifttir. Bir gün Rebecca'ya ikizi kadar benzeyen erkek kardeşi Mizzy yanlarına gelir. Yirmi üç yaşında, uyuşturucu bağımlılığıyla başı dertte, yönünü henüz bulamamış bir ilah kadar güzel Mizzy'nin gelişinden sonra, Peter birlikte çalıştığı sanatçıları, yapıtlarını, kendi kariyerini, kısacası o güne kadar özenle kurduğu dünyasını sorgulamaya başlar.

Michael Cunningham'ın Pulitzer Ödülü kazanan ve beyazperdeye de aktarılan yapıtı *Saatler* gibi, *Gece İnerken* de, günümüzün yaşam biçimini tekrar tartmamız gerektiğini vurguluyor. Şoklar ve artçı şoklarla devam eden roman, güzelliğin anlamı, işlevi ve aşkın yaşamımızdaki yeri konusunda tartışmalar açıyor.

Sonunda, Peter sadece sanatçıların değil, kendisinin, karısının, hatta insanların kendilerini yenilemeleri gerektiğini anlıyor. Yaşamın yeniden yeniden yaratılması şart. Değişmez mutlu sonlar yok. Ama bir tek şey önemli: bağışlamak.

ISBN 978-975-07-1311-8